Vol. III
No. 3

1st Ap[illegible] 1967.
(Saturday)
11th Chaitra 1[illegible] E

ANDHRA PRADESH
LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES
OFFICIAL REPORT

CONTENTS

		Pages.
Oral Answers to Questions.		
Short Notice Questions and Answers	..	225
Adjournment Motions		
re Alleged Acts of Goondaism by Sri Raja Rameswara Rao and others against their political opponent —Disallowed	.	238
re Alleged Statement of Sri K Brahmananda Reddy, Chief Minister regarding Food situation in Kerala —Disallowed.	.	241
Calling attention to matters of urgent public importance.		
re Fire accident in Mantralavanipalam, Kaveli taluk	..	246
re: Insufficient supply of water for irrigation from the Tungabhadra low-level canal.		246
re: Delay in payment of compensation for the lands which were taken for the construction of Chalivagu projeoct in Parkal taluk, Warangal district.	..	248
re: Construction of a small anicut at Nagalamadaka by the Government of Mysore	.	250

[P. T. O.]

PRINTED BY THE DIRECTOR OF PRINTING, GOVERNMENT OF ANDHRA PRADESH, AT GOVERNMENT TELUGU PRESS AMIRPET, HYDERABAD-16.

Business of the House : .. 254

Papers laid on the Table :

Amendment to the Andhra Pradesh Civil Services (Disciplinary Proceedings Tribunal) Rules, 1961. .. 257

Rules issued under the Andhra Pradesh Municipalities Act, 1965 .. 257

Business of the House : .. 258

Discussion on the Report of the Administrative Reforms Committee, 1964-65 (Discussion not concluded) .. 259

Short Discussion on matter of urgent public importance under Rule 70:

re: Discussion on the Additional Land Revenue Assessment Act, .. 308

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
OFFICIAL REPORT

Twelfth day of the First Session of the Andhra Pradesh Legislative Assembly.

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Saturday, the 1st April, 1967.

The House met at Half Past Eight of the Clock.

[Mr. Speaker in the Chair]

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS.

COMPLETION OF NAGARJUNASAGAR DAM.

S.NO. I-E:-

S.N.Q. No. 54-C : Q:- Shri P. Subbiah (Yerragondipalem):— Will hon. the Chief Minister be pleased to state:

(a) Whether N. S. Dam is completed ; and

(b) if not, whether the Government assure the ayacutdars with water for irrigation from coming June ?

The Chief Minister (Sri K. Brahmananda Reddy.) :—

(a) Not yet, Sir.

(b) The ayacutdars under Nagarjunasagar Project are assured of supply of water for irrigation to the extent of 6.5 lakh acres from the second fortnight of July, '67.

(శ్రీ) పి. సుబ్బయ్య :— గోట్టములో ఒకసారి నీరు వదిలారంటే కాలవలకు, అవన్నికూడా అక్కడక్కడ కోసుకొనిపోయినాయి. చాలాచోట్ల ఆ breaches repair కాలేదు. మరి జులైలో నీరు ఎట్లా అందించగలరో చెప్పతారా ?

Sri K. Brahmananda Reddy :—Waters were experimentally released into the canals in the first week of August, 1966. However, due to the failure of monsoon, the flows in the Krishna river were not continuous and adequate for irrigation. Consequently, water could be supplied for about 15,000 acres. 12,101 acres under right canal and 2,600 acres under left canal under N.S. Project during 1966.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (సత్తెనపల్లి) :—ఇప్పుడు 490కి వస్తేనే గాని అసలు water ఏమైనా discharge కు అందుకోదు. 490 కి పైన ఇంకొక 10 రావాలిఅంటే, 500 వస్తేనేగాని పూర్తిగా water నడవదు. కాని క్రిందటి సంవత్సరం జరిగినదేమిటంటే, తాత్కాలికంగా dam మీద సరిచేసేసి ఆ level కు తీసుకురావడం జరిగింది. అదేమైనా permanent construction చేస్తే, నీరు రేపు ప్రొద్దున 500 వరకు, 510 వరకు వస్తే withstand అవుతుందా, ఆ సంగతి చెపుతారా? తరువాత క్రిందటి సంవత్సరము కొంత late గా వచ్చినందువల్ల, రైతులు నష్టపడ్డారు, ఉపయోగము లేకుండా పోయింది. మరి ఈ సంవత్సరమైనా ముందుగా గనుక ఏర్పాటుచేసినట్లయితే, రైతాంగం తీసుకోడానికి వీలవుతుంది. క్రిందటి సంవత్సరం, పంట వేయకుండానే remission ఇచ్చేశామన్నారు. ముందు సంవత్సరానికేమైనా ఆ concession ఇవ్వవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఈ సంగతి ఏమైనా ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— Second part నేను ఇప్పుడేమీ చెప్పలేనండి, expected water level by second fortnight of July 1967 when water can flow into the canal, plus 500. తరువాత cropping pattern కూడా వారు suggest చేసినారండి. ఏమిటంటే ఇబ్బందిలేకుండా ఉండేటట్లు— For instance, land localised as irrigated wet ఉన్నదనుకోండి. Short duration paddy అంటె ఈ బంగారుతీగల బోదన్, బసంగి ఇటువంటి rice వేయవచ్చును. Nurseries can be raised in village tanks and wells. Nurseries are being arranged by Agricultural Department in about 300 acres. This short term paddy can be harvested in October. Short duration paddy అయిపోయినతర్వాత groundnut గాని Hybrid బాజ్రాగాని, maize గాని Hybrid జవార్ గాని, that can be planted in November and harvested in March. Chillies also can be grown in black soil, under right canal lands localised as Irrigated dry, can be followed by groundnut, Bengal gram etc.,

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య (సర్వేపల్లి) :— (a) కు జవాబుచెపుతూ, 'లేదు' అని ముఖ్యమంత్రిగారు అన్నారు. May I know by what time it is expected to be completed and the amount of money expected to be spent during the current year?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— Current year అంటె నిన్నటితో అయిపోయిన సంవత్సరమా? లేకపోతే 1967-68 అనా!

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య :— Current year అంటె ఈరోజున మొదలైందండి.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— మనము allot చేసినటువంటిది 8.5 crores మన Plan Budget లో, మరి అది చాలదు. మరి కేంద్రముకూడాను తప్పకుండా పోయిన సంవత్సరంలోమాదిరి సహాయం చేస్తుందనే విశ్వాసం ప్రభుత్వానికి ఉన్నది.

డాక్టర్ టి.వి.ఎస్. చలపతిరావు (విజయవాడ-యీస్ట్) :— గత సంవత్సరం ఆగస్టు 3 వ తారీఖున ఈ రెండు canals నుంచి experimentalగా water వదిలారు. అవి irrigate చేస్తాయని కూడా రైతులకు చెప్పడం జరిగింది. తరువాత ఈ low level tunnel యొక్క తలుపులు, sluices close అవడానికి, they refuse to get closed. అందువల్ల water అంతాకూడా అందులోపోయి, ఈ canals కు water లేకుండాపోయిందని చెపుతున్నారు. అది ఎంతవరకు నిజము? నిజమైతే, ఆలాంటి ప్రమాదం ఈ సంవత్సరం సంభవించకుండా ఉండడం ఎట్లా? రెండవది, గోపాలకృష్ణయ్యగారు చెప్పినట్లు, దాని designing ప్రకారం 490 feet level వస్తేనేగాని, above the Ayacut, ఈ canals లో flow maintain కాదు. ఆ 490 ఎందుకు provide చేశారు అనేదానికి సరియైన జవాబు లేదు. ఒకవేళ దురదృష్టవశాత్తు, 490 level గనుక రాకపోతే, ఈ నాగార్జునసాగర్ Ayacut fail అవవలసిందేనా? దీన్ని గురించి ముఖ్యమంత్రిగారు దయచేసి సెలవిస్తారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— అసలు వర్షాలే లేకపోతే రిజర్వాయర్‌లో నీరు ఎక్కడ ఉంటుంది? The reservoir is expected to get certain inflow of water at certain level అసలు వర్షాలే లేదంటే ఎవరేమి చెబుతారు?

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:— ఆర్థిక క్లిష్టపరిస్థితి వల్ల ఆ ప్రాజెక్టు యొక్క డిజైన్‌ను కుదించే ప్రయత్నం చేస్తున్నారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— మొదటి దశకు 160 కోట్లు అవుతుంది. మార్చి ఆఖరుకు బహుశా 120 కోట్లకు పైగా ఖర్చయి ఉంటుంది. కాబట్టి ఇంకా 40 కోట్లు యీ రెండు సంవత్సరాలలో ఖర్చుపెట్టి నిర్మాణం పూర్తి చేస్తే 2.2 మిలియన్ ఎకరాలు ఇరిగేట్ అవుతుందని అంచనా.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:— ఆర్థిక లోపమనే పేరుతో మొదటి దశలో ఆ డిజైన్ తగ్గించటానికి పూనుకొంటున్నారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— డిజైన్ ఏమీ తగ్గించటం లేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— ఆ డామ్-క్రిందటి తడవ నీరు వదిలేటప్పటికి పూర్తి కాలేదు. టెంపరరీగా కన్‌స్ట్రక్షన్ పూర్తి చేసి నీరు వదలి పెట్టారు. అది ఇపుడు పర్మినెంటు కన్‌స్ట్రక్షన్ కోసం తొలగించారు. ఆ పర్మనెంటు స్ట్రక్చర్ 510వరకు (సముద్రమట్టం) కన్‌స్ట్రక్షన్ పూర్తి అయిందా? అయితేనేగాని నీరు వెళ్లదు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి —- ఆ హైట్ ఫిగర్ ఇక్కడ ఇవ్వలేదు — The construction ofdam is proceeding briskly according to programme and it is proposed to build the dam to the required height by end of June 67 so that water required for irrigation is stored in the reservoir.

Under the accelerated programme of construction launched upon in 64-65, and the additional funds made available by the Govt. Of India, the dam was built to the requisite height to push water into the canals.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు (కాకినాడ):— అధ్యక్షా! ముఖ్యమంత్రిగారు మొదటి దశకు 160 కోట్ల రూ. అంచనా అని, 120 కోట్లు ఖర్చు పెట్టారని ఇక 40 కోట్లు కావాలని, ఆ డబ్బుతో వచ్చే రెండేళ్లలో పని పూర్తి చేయవలసిఉంటుందన్నారు. ప్రభుత్వం ఖచ్చితంగా యీ 40 కోట్లు సేకరించి. యీ పని పూర్తి చేస్తుందా? లేదా? ఈ మొత్తం గురించి సెంట్రల్ గవర్నమెంటుతో ఏమీ భేదాభిప్రాయాలు లేకుండా తేల్చుకొన్నదా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— అదే చేసే ప్రయత్నం. గత 1966-67లో గాని 1965-66లో గాని, 1964-65లో గాని యాక్సిలరేటెడ్ అసిస్టెన్స్ ఇచ్చారు. మొట్టమొదట 4 కోట్లు, తర్వాత సుమారు 12 కోట్లు ఇచ్చారు. నిన్నటితో ఆఖరైన సంవత్సరం 8 కోట్ల పైచిల్లర ఇచ్చారు. ఇది నేషనల్ ప్రాజెక్టు అని— నేషనల్ ప్రాజెక్టుకు ఉండవలసిన ప్రాముఖ్యత ఉన్నదని ప్రధానమంత్రిగారు కూడ చెబుతున్నారు. అందువల్ల టెంపో మెయిన్‌టెయిన్ చేయటానికి కావలసినదంతా ఉన్నది, సిబ్బంది ఉంది, కాని— డబ్బు కొరతే లోపం. ఈ 2 సం.లలో 20 కోట్లు చొ. ఇచ్చేటట్లయితే, మనం ప్లాన్‌లో పెట్టే 8.5 కోట్లు లేక, 9 కోట్లు సంవత్సరానికి- ఇట్లా రెండు సంవత్సరాలలో మొత్తం 17, 18 కోట్లు మనం ఇస్తాము. ఇంకా అదనంగా రావలసిన 22 కోట్లుగాని, 23 కోట్లుగాని యీ 2 సం.లలో కేంద్ర ప్రభుత్వం సప్లయి చేసేటట్లు ఉంటే అది పూర్తి చేయటానికి అవకాశం ఉంటుందని ప్రభుత్వ తలంపు. దానికోసం ప్రతిసారి కేంద్రప్రభుత్వాన్ని అభ్యర్థిస్తునే ఉన్నాము. మళ్లీ కూడ చేస్తాము. వారు సహాయపడతారని విశ్వాసం ఉన్నది.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య (చీరాల):— రేపు జులైలో వదలే నీరు వల్ల ఎంత భూమి సాగవుతుంది? ఆ ప్రాంతంలోని రైతులకు తెలియజేస్తున్నారా? ఆ భూమి మరమతు కోసం లాండ్ మార్టిగేజ్ బ్యాంక్ ద్వారా రైతులకు ఋణాలు ఇప్పించటానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తున్నదా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— 6.5 లక్షల ఎకరాలకు నీరు వదలబడుతుంది. లాండ్ మార్టిగేజ్‌బ్యాంక్ లోన్స్ పోయిన సంవత్సరం ఇచ్చినారు. నీరు వస్తుందనే ఉద్దేశ్యంతో. రైతులకు బాగా చెప్పి, వత్తిడిచేసి, ఇప్పించాము. బుల్‌డోజర్స్ కొన్ని వచ్చాయి. కోరినంత రాలేదు. 230, 240 కావాలంటే, నూరు పైచిలుకు వచ్చాయి. ఈ బుల్‌డోజింగ్ స్లోపింగ్ పనికి వాడతారు. తతిమ్మా లెవెల్స్ రైతు తనంతట తానే సహాయం చేసుకొని— చేసుకోవలసిన పరిస్థితి ఉంటుంది. దానికెంతవరకు సాధ్యమైతే అంతవరకు కార్యక్రమాలు జరుగుతున్నాయి. కాని, కాలవలలోకి నీరు పోయినంత మాత్రాన ఆ 6.5 లక్షల ఎకరాలలో పంటలు మొదటి సంవత్సరమే అన్నీ సక్రమంగా పండుతాయని కాదు. అనేక ఇబ్బందులు వస్తాయి. ఆ భూములలోకి నీరు పోయిన తర్వాత సాల్ట్స్ పైకి రావచ్చును. అనేక ఇబ్బందులు ఉంటాయి, వీటన్నింటిని ఎదుర్కోవలసి ఉంటుంది. The greatest challenge to Andhra Pradesh in the Fourth Plan is the development of ayacut.

S. No. I - F :— COFFER DAM OF THE SRISAILAM PROJECT.

S. N. Q. No. 54 - D : :— Sri P. Subbaiah :— Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) Whether the Coffer Dam of the Srisailam Project is completed ;

(b) if not, the reasons therefor; and

(c) What will be the probable time for the completion of the said dam ?

Sri K. Brahmananda Reddy :— (a) No, Sir.

(b) and (c) : The works are programmed to be completed by middle of May 1967.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:— ఈ ప్రాజెక్టు 1971–72 సం.లో పూర్తి కావాలి ఇప్పటికి కాఫర్ డామ్ పూర్తి కాలేదు. ఈ సంవత్సరం 4.2 కోట్లే ఎలాట్ చేశారు. అట్లా కొద్ది కొద్దిగా కేటాయించి చేస్తుంటే 1972 నాటికి పూర్తి అవుతుందా? మన రాష్ట్రంలో ఉన్న విద్యుచ్ఛక్తి కొరత తీర్చటం జరుగుతుందా? ఇంకా ఎక్కువ డబ్బు కేటాయించి ఆ పనులు పూర్తి చేయటానికి పూనుకొంటారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— చేస్తున్నాము. డబ్బు కావాలి. ఇప్పుడు అంచనాలు ప్రకారం రూ. 45.75 కోట్లు కావాలి. ఈ కాఫర్ డామ్ పెద్ద ఇంజనీరింగ్ ఫీట్. దీనికోసం రష్యన్ ఎక్స్పర్ట్స్ ఇంకా ఎవరైతే ప్రపంచంలో ఎక్స్పర్ట్స్ ఉన్నారో వారిని కన్సల్ట్ చేయటం జరిగింది. మన ఇంజనీర్స్ బాగా చేస్తున్నారని సంతృప్తి వెల్లడిస్తున్నారు. నేను పోయిన నెలలో చూశాను— అక్కడ బ్రిస్కుగా కార్యక్రమం జరుగుతోంది. ఆ టనెల్ వగైరా పూర్తి అయింది. అయితే మనకు కావలసినంత డబ్బు లేదు. గత సం.లో ఇచ్చిన డబ్బు చాలలేదు. సుమారు 450 లక్షలు 500 లక్షల లోపు ఇచ్చాము. అది చాలదని 60, 70 లక్షలు పైచిల్లర కావాలని కోరారు, 30 లక్షలో ఎంతో— ఓవర్ డ్రాఫ్ట్ అని ఇచ్చాము. సరిపోయినంత డబ్బు లేదు. వీలున్నంతవరకు చేస్తాము.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య:— అక్కడ టెంపో తక్కువగా ఉన్నదని ప్రోగ్రెస్ సరిగా లేదని తెలుస్తోంది. కాఫర్ డామ్ మీద ఎంత ఖర్చు పెట్టారు? ఇంకా టెక్నికల్ ఇబ్బందులు ఉన్నవా? ఎవరు బాధ్యత తీసుకొని చేస్తున్నారు? కంట్రాక్ట్స్ తీసుకొని చేస్తున్నారా? ఆ లోపాలేవైనా ఉంటే తెలియజేయండి.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— ఆ లోపాలు లేవు. మన దేశంలో ఉన్న ఇంజనీర్స్ అందరిని కన్సల్టు చేస్తున్నాము. పెద్దలంతా శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు ఎడ్వయిజరీ బోర్డులో ఉంటున్నారు. కాఫర్ డామ్ విషయంలో ఇతర దేశాల ఎక్స్పర్ట్సును కూడ కన్సల్టు చేయటం జరిగింది. ఫిబ్రవరి ఆఖరుకు రూ. 14 కోట్లు ఖర్చయినది.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి(అనంతపురం):— ఈ కాఫర్ డామ్ కంప్లీట్ కాకముందు నాగార్జునసాగర్ డామ్ హైట్ పెంచితే దీని నిర్మాణానికి ఏమైనా ఆటంకాలు ఏర్పడతాయా? ఏర్పడితే దీనిని త్వరగా పూర్తిచేయటానికి తీసుకొనే చర్యలు ఏమిటి?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— అది ఇదివరకే ఆలోచించిన విషయము. నాగార్జునసాగర్ డామ్ హైట్ నిర్మాణం అయిన తర్వాత, ఆ నీరు వచ్చి ఇక్కడ తట్టుకునే సందర్భానికి ఆ లెవెల్‌కు పైనే పోవాలని ప్రయత్నం.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి:— మే 1967 కు యీ కాఫర్ డామ్ కంప్లీట్ చేయాలని అనుకొంటున్నామని అన్నారు. మే 1967 కు పూర్తిచేయటానికి అవసరమైన డబ్బు కేటాయించారా? కేటాయించకపోతే వచ్చే ప్రమాదాన్ని గురించి ప్రభుత్వం ఏమి ఆలోచిస్తున్నది?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— ఏదో విధంగా చేస్తాము. అంటే వర్క్ కంప్లీట్ చేయిస్తాము.

డాక్టర్ టి. వి. ఎస్. చలపతిరావు:— వెనుక - ఆంధ్రపేపర్ మిల్లు సోమానీగారికి 1963 లో అమ్మినపుడు దానివల్ల వచ్చే డబ్బు శ్రీశైలం, పోచంపాడు ప్రాజెక్టులకు వినియోగించటానికే యీ పబ్లిక్ సెక్టార్‌లో ఉన్న పెద్ద మిల్లును ప్రయివేట్ సెక్టార్‌కు ఇస్తున్నామని చెప్పారు. దానివల్ల ఎంత డబ్బు వచ్చింది? ఆ డబ్బులో యీ శ్రీశైలానికి ఎంత ఖర్చు చేశారో సెలవిస్తారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— సెపరేట్ క్వశ్చన్ వేయండి.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు:— ముఖ్యమంత్రిగారు యీ డామ్ ప్రాజెక్టు విషయంలో రష్యన్ ఎక్స్‌పర్ట్సు సహాయం తీసుకోమన్నారు. రష్యన్ ఎక్స్‌పర్ట్సు అక్కడకు వచ్చి ఆ వర్క్సు పరిశీలించారా? రష్యా నుండి కూడ తగిన ధన సహాయం ఏదైనా కోరారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— మేము ఏమీ ధన సహాయం కోరలేదు. పాయింట్ ఏమిటంటే — No State Government can directly deal with any Government of other Countries. ఆ సహాయం ఏదైనా ఉంటే, అది సెంట్రల్ గవర్నమెంట్‌వారు చూసుకోవాలి. అది న్యాయం. అట్లా ఉండటమే మంచిది. రష్యన్ గవర్నమెంట్ అనేక స్కీములకు సహాయం చేస్తున్నారు. But they are routed through the Government of India.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు:— స్టేటుగవర్నమెంట్ సెంట్రల్ గవర్నమెంటు వారిని అడగకూడదా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— ప్రతిదానికీ అడగము. మొత్తం పైన అడుగుతూ ఉంటాము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— సెంట్రల్ గవర్నమెంట్‌తో చెప్పకుండానే సరాసరి ఇతర దేశాల నుండి ఎయిడ్ తీసుకొన్న స్టేట్స్ ఉన్నవి. అది ఇదివరకు మనకు ఇక్కడ కాంట్రవర్సీగా వచ్చింది. దాని సంగతి మళ్ళీ ఆలోచించాలి. కాఫర్ డామ్ హైట్ సీ లెవెల్‌పైన ఎంత ఉన్నదో చెప్పగలరా? ఎందుకంటె 510 ఉంటేనేగాని నాగార్జునసాగర్ వాటర్ డిస్చార్జ్ కాదు. అక్కడ యీ వాటర్ ఎదురు తంతే, తర్వాత మళ్ళీ డామ్ కట్టటం ఇబ్బంది అవుతుంది. అందువల్ల కనీసం 512, 520 యో ఉండవలసిన అవసరం ఉంది. ఇపుడు కాఫర్ డామ్ 520 వరకు తీసుకువచ్చారా? లేకపోతే ఇబ్బంది వస్తుంది. దానిని గురించి ఇంజనీర్స్ ఏమైనా సలహా ఇచ్చారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— అది మొట్టమొదటి నుండి ఉన్నటువంటి విషయం. అది ప్రాథమిక విషయము. మనం యీ కార్యక్రమం ఇంత తొందరలో యీ సమ్మర్‌లో పూర్తి చేయాలనే ఉద్దేశ్యం కూడ అందుకే. The upstream coffer dam is 516 ft. long, 54 ft wide and 55 ft. high. Downstream coffer dam is 252 ft long, 70 ft. wide and 70 ft. deep. అవన్నీ ఆలోచించి చేశాము.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:— అసలు కాఫర్ డామ్ 55 ఫీట్ హైట్ రావాలి. ఇపుడు ఉన్న ఆర్థిక పరిస్థితుల దృష్ట్యా "55 ఫీట్ ఏదో విధంగా" అన్నారు ముఖ్య మంత్రిగారు— నాగిరెడ్డిగారు అడిగితే. అది ఎట్లా? స్పష్టంగా 55 అడుగులు తప్పకుండా ఉంటే తప్ప.........

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— ఏదో విధంగా— అంటే డబ్బు అండి. ఏదో విధంగా డబ్బు సంపాదిస్తామని అర్థము. ఏదో విధంగా యీ డామ్ లేవదీస్తామని కాదు.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:— 55 అడుగులు కట్టడానికి అసలు అక్కడ కాఫర్ డామ్ ఏమీ ఏర్పాటు లేదు. అట్లాంటప్పుడు 55 అడుగులు కట్టడానికి ఏ నిర్దుష్టమైన చర్యలు తీసుకొంటున్నారు?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— తీసుకోవలసినవన్నీ తీసుకొంటున్నాము.

ACCIDENT AT NAGARJRNASAGARPROJECT

S. No. I–G :—

S. N. Q No. 54 – F : Q :— Shri P.Subbaiah :—Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) Whether an accident occurred on 24-1-1967 at Nagarjunasagar Project ;

(b) was there an earlier accident also at the Project;

(c) the number of persons died in the accident; and

(d) whether any compensation was paid to the victims ?

Sri K.Brahmananda Reddy :— (a) Yes Sir, there was an accident at Nagarjunasagar Dam on 24-1-1967 near the Diversion Tunnel.

(b) Yes, Sir. There was an earlier accident on 16-1-1967 when an incomplete scaffolding collapsed, resulting in the death of 10 and injuries to 53 labourers.

(c) The number of persons who died in the accident on 24-1-1967 was six.

(d) Out of the six persons who died, three belongto the regular establishment and two to the workcharged Establishment of the Project while one is an employee of M/s. Escorts Limited, who supplied the Tunnel Gates. Compensation according to Rules is being paid in respect of all the deceased.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:— 24–1–67 జరిగిన సంఘటనే కాకుండా, అంతకు ముందు పదిరోజుల క్రితం ఒక యాక్సిడెంట్ జరిగింది. దానిలో 11 మంది చచ్చిపోయారు. వారికి ఏమైనా నష్టపరిహారం ఇచ్చారా? దానిని గురించి ఏమీ చెప్పలేదు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— నా దగ్గర డిటెయిల్స్ లేవుగాని ఇచ్చే ఉంటారు. Compensation according to rules is being paid in respect of all the deceased.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:— వారు చెప్పింది మొట్టమొదటి యాక్సిడెంట్ గురించి. అపుడు ఒక అసిస్టెంట్ ఇంజనీర్ తోబాటు 8 మంది చనిపోయారు అని చెప్పారు. అంతకు ముందు జరిగిన యాక్సిడెంటులో 11 మంది చనిపోయారు. వారికి నష్టపరిహారం ఇవ్వలేదని నా ప్రశ్న.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— ఇవ్వలేదని– వారికి డెఫినెటు ఇన్ఫర్మేషన్ ఉంటే– నాకు పాస్ ఆన్ చేయండి. According to rules, they will be paid and I hope some of them must have been paid-- I cannot say definitely if not they will be paid.

PRINTING OF TELUGU ON COINS.

S. No. I-H:

S. N. Q. No. 55-K : Q :—Shri Ch. Rajeswra Rao (Sircilla):— Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Govt. have represented to the Governmet of India to restore the position of printing of Telugu on all the coins along with the Hindi & English as was done during the British days; and

(b) whether the Government will see that the Telugu is printed after Hindi on all the currency notes as it is the second biggest language of India next to Hindi ?.

Sri. K.Brahmananda Reddy :— (a) No.

(b) No. Not for the present.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు :— అధ్యక్షా, ఆ కాయిన్స్ పైన తెలుగులో కూడ వ్రాయించటంవల్ల అది జాతీయ సమైఖ్యత కొరకు ఉపయోగ

కరంగా ఉంటుంది. ఇప్పటికే ఆలస్యం అయింది. ఇప్పటికైనా ఈ ప్రభుత్వంవారు కేంద్రప్రభుత్వదృష్టికి తీసుకువస్తారా ?

Sri K. Brahmananda Reddy :—The State Government has not so far represented to the Government of India to inscribe the value of the coins in Telugu. As regards the second part of the question, it is pointed out that at present the value of the currency notes is printed in 14 languages on the reverse of the notes in addition to English in the alphabetical order as indicated in the Eight Schedule of the Constitution of India except for Hindi which is printed in a more prominent manner.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు :—కాయిన్స్‌పైన కూడ తెలుగులో వచ్చేటట్లు సెంట్రల్ గవర్నమెంట్‌కు తొందరగా రిప్రజెంట్ చేస్తారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—అది ఎక్కడ వ్రాసేటట్లు ? కాయిన్‌పైన 14 భాషలలో వ్రాయాలంటే కష్టం మీ తెలుగు వ్రాస్తే — తమిళం. వ్రాయవద్దా ?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— ఉన్నటువంటివాటిలో సెకండ్ లాంగ్వేజ్ తెలుగు. జనాభా ప్రకారంచూస్తే సెకండ్ లాంగ్వేజ్ తెలుగు.

Sri K. Brahmananda Reddy :—I don't think so. చిన్నకాయిన్స్ పైన 14 లాంగ్వేజస్.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—మీరే అంటే ఎట్లాగండి ? మీరు సెంట్రల్ గవర్నమెంట్‌కు వెళ్లిన తర్వాత ఆ మాట అందురుగాని.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—మనం సెంట్రల్ గవర్నమెంట్‌కు చెప్పే దానికి—బలం ఉండాలి.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—రెండవప్రశ్నకు సమాధానం చెబుతూ—"Not for the present." అన్నారు నాకు అది అర్థం కాలేదు. మీకు కూడ అడగాలని ఉద్దేశ్యం ఉన్నదని అనుకొంటున్నాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— కాదండి. "నో—"అంటే బాధపడతారని "నాట్ ఫర్ ది ప్రజంట్—" అన్నాను.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :— రూ పా యి, అర్ధరూపాయికాయిన్ మీద తెలుగులో ముద్రించే దానికి ఒక సాంప్రదాయం ఉంది. దానిని తిరిగి అమలులో పెట్టమని కేంద్ర ప్రభుత్వానికి వ్రాస్తారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—ఇది కనుక్కొందాము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— మన పట్టాభిగారు ఉత్తరదేశం వెళ్లినపుడు మీ ఆంధ్ర దేశం ఎక్కడ ఉన్నదని అడిగితే, మీ చేతిలో ఉన్న అణామీద ఉన్నదని చెప్పారు. అది అంత పాపులర్‌గా ఉండేది. ఇపుడు కూడ తిరిగి ఆ విధంగా వేయించాలి. మీరు వ్రాయండి. చూద్దాము.

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి :—ఏమైనా దేశీయభాష హిందీ కాబట్టి హిందీ నేర్చుకొంటే మంచిది కదా.

శ్రీ టి నాగిరెడ్డి :—హిందీ భాష అన్నది దేశ భాషలలో ఒక భాష తప్ప — అది ఇంకా దేశీయ భాష ఎప్పుడైనది ? ఇంకా కాలేదు.

EXTENSION OF TWO MAN COMMITTEE RECOMMENDATIONS TO CLASS IV EMPLOYEES.

S. No. 1-I

S. N. Q: No. 57-P: —Sri Vavilala Gopalakrishnayya:-Will hon. the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether it is a fact that in G. O. Ms. No. 216 Dated: 16-8-1965 it has been stated that the extension of benefit of Two Man Committee recommendation is under examination of the Government in respect of Class IV Employees working in Secretariat and Heads of Departments

(b) if so, whether orders have been issued in this regard; and

(c) if not, the reasons therefor; and when orders will be issued?

Sri K. Brahmananda Reddy :—(a) Yes, Sir.

(b) and (c) 1. After examining the issue in greater detail it was found that all the class IV employees of the Telangana side were not in the pay scale of Rs. 21—26, and there were class IV employees in the scale of Rs. 18—21 also; and if the above benefit is extended to Andhra class IV employees in the scale of Rs. 18—25 there would be a similar demand from the Telangana employees. Thus there would be no finality in the matter.

2. As the entire question of rationalisation of pay scales is being considered by the Pay Commission the matter was dropped.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— ఇది చాలా అన్యాయంగా ఉన్నది. పైవాళ్ళకు జీతాలు ఇచ్చేటప్పుడు దాని సంగతి ఆలోచిస్తున్నాము అంటారు. Class IV Employees కు అది యిస్తాము అని promise చేసి ఏదో చిన్న యిబ్బంది వచ్చినదని మానుకుంటే promises కు విలువలేదా ? గవర్నమెంటు చెప్పే మాటలకు ఆధారం ఉన్నది అంటారా ? sanctity ఉన్నది అంటారా ? Class IV Employees కు మాత్రం మరచిపోవలసిన అవసరం ఎందుకు వచ్చినదని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— Pay Commission ఆలోచిస్తారు గదా !

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :— 16-8-1965 G. O. లో ఒకటి చెప్పారు. That the benefit of the difference between the minimum of Telengana and Andhra scales of pay may also be extended to the peons in the Departments of the Secretariat and the Heads of Departments. అంటే దానిని extend చేయాలని అంగీకరించారు. It was done in 1965. ఇన్ని రోజులు

దానిని ఎందుకు అమలు జరపలేదు. Peons వచ్చేటప్పటికి అన్ని రకాలైన యిబ్బందులు ఏర్పడుతున్నట్లుగా అగుపడుతున్నది. Two man committee యిచ్చిన నిర్ణయాలను మిగతా వాళ్ళకు 1958-61 period లోనే అమలు జరిపేశారు. వీళ్ళకు వచ్చేటప్పటి అమలు జరపడానికి యిన్ని రోజులు తీసుకొని యిప్పుడు అమలు జరపడానికి సాధ్యం కాదు అని చెపుతున్న ప్రభుత్వ అభిప్రాయం సమయోచితంగా లేదు. న్యాయంగా లేదు. ఈ అన్యాయాన్ని IV class employees కే చేయవలసిన అవసరం ఎందుకు వచ్చింది. It is there in the G. O. The G. O. says that the benefit of the pay difference between the minimum of Telangana and Andhra scales of pay may also be extended to the peons in the Departments of the Secretariat and the Heads of Departments. It is specifically written. Why was this not implemented ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— ఇది Government examination లో ఉన్నదా అని ప్రశ్న వేశారు. 'Yes' అన్నాను. Orders ఏమైన issue చేశారా అన్నారు, చేయలేదు అన్నాను. కారణాలు ఏమిటో మనవి చేశాను. న్యాయమా అన్యాయమా అనే question దీనిలో తక్కువగా ఉన్నది.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :— న్యాయమా, అన్యాయమా అనే సంగతి. మనకు అభిప్రాయభేదాలు రావచ్చు. G.O. లో specific గా mention చేసి, దానిని extend చేస్తామని హామి యిచ్చి, రెండు సంవత్సరాలకు ఈ హామిని ఎందుకు అమలు జరపలేదు. దానికి కారణం ఏమిటి ? ఆ G. O. ను withdraw చేసినట్లు, cancel చేసినట్లు అనుకోవలెనా ? Then why was the G. O. issued at all ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—నావద్దర details ఏమి లేవు. గౌరవ సభ్యులు చెప్పారు కాబట్టి దానిని తిరిగి ఒకసారి చూస్తాను. I will relook into the matter.

Sri T. Nagireddy :—Not only a re-look, I expect that this G.O. will be implemented by the Chief Minister so that at least class IV employees will be benefitted out of the G. O. that they themselves have issued.

Sri K. Brahmananda Reddy :—While I can't commit, I will consider.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—మంత్రిగారిని మరొకసారి పరిశీలించమని కోరుతున్నాను. 6వ Section క్రింద "The matter referred to in para 2 above is still under the consideration of the Government and orders thereon will be issued in due course." అన్నారు. ఇది 1965 August నెలలో pass చేశారు. ఇప్పటు యింకా due course అని చిన్న తరగతుల ఉద్యోగుల గురించి అనడం ధర్మం కాదు. ఉదార బుద్ధితో positive answer యివ్వమని కోరుతున్నాను. ముఖ్యంగా మన State లో పెద్దవాళ్ళకు, చేయకూడదు అనను గాని ఉదాహరణకు చెపుతున్నాను, ఫైనాన్సు

సెక్రటరీ అబ్బాసి, ఐ. ఎ. ఎస్., గారి wife ఆరోగ్య నిమిత్తం వెళ్ళినప్పుడు 8 వేలు ఖర్చుపెట్టరు. అటువంటి ఉదార బుద్ధి చూపినప్పుడు చిన్నవాళ్ళను గురించి కూడ దయచేసి చూడమని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— స్పీకరుగారు పేరు పిలవనిదే నేను సమాధానం చెప్పరాదు.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :— సి. వి. కె. రావుగారు స్పీకరుగారు అడగమన్న తరువాతనే అడిగారు.

Mr. Speaker :— The Chief Minister has done the right thing-
Several hon. members rose-

Mr. Speaker :- Members may better wait for their chance. t will call them one after another. If all get up at the same time, iI will not be possible for any Minister to answer.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :— ఈ G. O. ను అమలు జరపడం వల్ల ప్రభుత్వానికి ఆర్థికంగా ఎంత నష్టం జరుగుతుంది ? What is the financial commitment i. this G. O. is enforced ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— ఆర్థికంగా కొంత బరువు పడుతుంది గాని నష్టం అని question ఎక్కడ ఉన్నది ? నష్టం అయితే ఏ పని చేయకూడదు. ఆర్థికంగా కొంత బరువు పడుతుంది. అది ఎంత అనేది నా దగ్గర సమాచారం లేదు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— అధ్యక్షా, ఇందాక నేను చెప్పినది ముఖ్యమంత్రి గారు విన్నారు. దయచేసి సానుభూతితో తక్షణం చిన్న ఉద్యోగుల విషయం చూస్తారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— నేను మనవి చేశాను. While it is not possible to commit off-hand on the floor of the Legislature without knowing further details, I can only say I will consider. When the Government says they "will consider", it means, they will consider from all angles of view and take an appropriate decision.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— Pay Commission కు refer చేస్తాము అని ముందు చెప్పారు. దానికి refer చేస్తాము అనే ఆలోచన వదలివేసి దీనిని త్వరగా తేల్చే ప్రయత్నం చేస్తారా ? దానికి refer చేశారు అంటే అది వచ్చేది కాదు అని అర్థం. ఆ report రాదు. అది జరగదు. అందువల్ల ఈలోగానే ఈ నెలలోగా పూర్తి చేస్తాము అని చెప్పగలరా ?

Sri K. Brahmananda Reddy :- All points of view will be considered.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య :- Financial విషయంలో వచ్చేటప్పటికి ఆఖరు cadre అయిన peons విషయం యింత ఆలస్యం చేయడం, ఉన్న G. O. ను implement చేయకుండా పోవడం ధర్మం కాదు. తెలంగాణ, ఆంధ్ర అని ఈ

రెండింటిలో కూడ difference ఉన్నట్లుగా ఉన్నది. Implementation చేయ డంలో difference లేకుండా పోవాలి. ఆలస్యం చేయకుండా తెలంగాణ ఆంధ్ర area లో ఉండే class IV Employees ఎంత ఖర్చు అయినప్పటికి immediate గా ఆ difference pay scales లో లేకుండా చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— గౌరవసభ్యులు చెప్పినది తిరిగి వేమయ్యగారు యింకో రకంగా చెప్పారు. That will be considered naturally. G. O. ఉన్నది అన్నారు. దానిలో ఏదో కొంత implied commitment ఉన్నదని అన్నారు. అవన్నీ చూసి తప్పకుండా consider చేస్తాము.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న .— అటువైపు సభ్యులే కాదు. ఇటువైపు సభ్యులు కూడా కోరేది—Socialistic pattern of society మనం create చేసుకుంటు న్నాము. ఎప్పుడూ యిటువంటి increase అంతా higher level లో officers వాళ్ళకు కావలసినట్లే report వస్తూ ఉంటుంది. ప్రభుత్వం దానిపైన ఆధార పడకుండా, ఏ పద్ధతిలో ఏ ప్రతిపాదికపై ఈ సొసైటీనే సృష్టించాలి అనుకొంటు న్నామో ఆ దృష్టితో చూసినప్పటికైనా అడుగునబడిన వర్గాన్ని పైకి తీసుకు రావడానికి వాళ్ళవైపే ఉండి అటువంటి G. O. లు వెనకాడకుండా implement చేయడానికి ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— నేను వెంకన్నవైపు, వెంకన్నగారు వారి వైపు కాబట్టి అందరము కలిసి వారివైపు.

Mr. Speaker :- Will he please withdraw the insinuation ?

(PAUSE)

Is he withdrawing the insinuation ?

"అటువైపే కాదు సభ్యులు ఉండేది. ఇటువైపు కూడ సభ్యులు ఉన్నారు. దయచేసి యిటుకూడ చూడవలసినదని."

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : -- కాదు. వీళ్ళమీద sympathy అటువైపు సభ్యులకే కాదు. ఇటు మాకు కూడ ఉన్నదని చెపుతున్నాను.

Mr. Speaker : I am sorry.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి:—ఈ జి. ఒ. లోనే — "The Government have sanctioned the increase in the pay recommended by 2 man Committee to the Lower Division clerks, Typists, Upper Division clerks in the Secretariat and to the Lower Division clerks, Typists, Upper Division Clerks and Superintendents in the Heads of departments అనివుంది. 1965 లోనే దీనిని అమలుజరిపివేశారు. వీరికి సంబంధించి మాత్రం ఇంకా మిగిలివుంది. "That means everyone else has got the benefit of the 2 man Committee report. It is only these class IV employees who have not received the benefit. కాబట్టి, దీనిని గూర్చి వెంటనే ఆలోచించవలసినదని, తగు చర్య తక్షణమే తీసుకోవలసినదని కోరుతున్నాను. Will it be done in a matter of few days or in a matter of a month ?

Sri K. Brahmananda Reddy :—As expeditiously as possible.

ADJOURNMENT MOTIONS

re: ALLEGED ACTS OF GOONDAISM BY SRI RAJA RAMESWARA RAO AND OTHERS AGAINST THEIR POLITICAL OPPONENTS

Mr. Speaker :—There is one matter under Rule 63 in which Sri Nagi Reddy has given notice. The adjournment motion reads like this:

' I hereby give notice of my intention to ask leave, etc.

1. Sri Raja Rameswara Rao and persons belonging to him have been indulging in goonda acts against their political opponents, especially against those belonging to the Communist party. For instance on 25th March, 1967, certain persons belonging to Raja Rameswara Rao attacked on a group of persons of our party with cycle chains. Unless this rampant goondaism is controlled in time, the situation may go out of control.

2. In Chebedu village, Kalahasti taluk, Chittoor District, Beemaiah Veeraswamy's house was set on fire, P. Gurappa's crops were grazed, social boycott in progress, etc. under the leadership of local landlords. Life and property in danger if immediate steps are not taken. (Telegram received on 28-3-1967)

3. An attack on Bhagvandoss, prominent communist of Warangal District at night (1 AM) by goondas on 25-3-67. Three persons injured. Situation serious.

This is a matter of urgent public importance. These acts of political goondaism are creating a serious situation leading to serious political tensions.''

Now, the first one, according to him, took place on the 25th night. Regarding the second one, no date is given, It is not known on what date it occurred, About the third one, it is said it happened at 1 AM. on the 25th.

Now, the first one is a stray incident. The third one is also a stray incident; The first took place in—

Sri T. Nagi Reddy :—All the three incidents took place in different districts.

Mr. Speaker :—The first one took place in Mahbubnagar district and the third one in Warangal District.

Sri T. Nagi Reddy :—It looks as though each of them has no connection with the other, but all the same, these are all inter-related matters having one specific purpose behind it and unless we take them into consideration as things happening on the same process, we will not be able to understand the seriousness of the situation. I have been speaking in this House about the subject quite a number of times and as a matter of fact I have got details of another incident also.

Mr. Speaker :—So far as admissibility of the notice is concerned, he must raise a specific matter of urgent public importance of recent occurrence. The question is whether it is a specific matter of urgent public importance.

Sri T. Nagi Reddy :—It is of urgent public importance. As a matter of fact there are many more about which I did not raise because they were of a little earlier period. These are happening in such a manner that the whole political life in a few districts is getting vitiated to a dangerous extent. As a matter of fact, Sir, there are murders which have taken place.

I have brought to the notice of the House and the Chief Minister quite a number of times that firearms have been used by persons in village, and these have been happening so easily and so frequently that unless we are able to put an end to these things, the serious rift that will take place will not be in the interests of the State. Secondly, the local land-lords have taken the law and order problem into their own hands. యీ విషయమే తీసుకోండి. రాజారామేశ్వరరావుగారు, వారిగ్రూపు వారుచేసినది, ఒక యిన్సిడెంటు మాత్రమే నేను చెప్పాను.

There have been so many incidents that are taking place every day.

Sri K. Brahmananda Reddy:— These are incidents alleged to have happened in certain districts. One has nothing to do with the other. My first submission is that these things will happen throughout the State on a number of occasions for various reasons, and if every small matter is to be raised as an adjournment motion, it will become difficult. As you have rightly observed, the matter sought to be moved by way of an adjournment motion should be a matter of recent occurrence, and it must be a definite matter of public importance. One cannot have fifteen things clubbed together and have an adjournment motion. The best course for my friend Mr. Nagi Reddy would be to request you to admit a Call-Attention motion at best. That is the maximum that could be done. Even that, Sir, somet hing happen; some people may clash either for political reasons or for local factional reasons or for some other reasons; but all that cannot come up here. My submission is that an adjournment motion must be such that it must inspire in you a belief that the matter sought to be raised is really of such a nature that the House should take notice of it.

Sri T. Nagi Reddy:— That is true. I agree with the Chief Minister entirely. But I must submit that a serious matter might look as though it is a small matter at that particular time or moment. వారు చెప్పినట్లుగా ఎన్నో జరుగుతూ వుంటాయి. లోకల్ ఫాక్షన్ వుంటాయి. అయితే వాటన్నింటినీ నేను ఫ్లోర్ పైకి తీసుకురాను. ఎందుకంటే— ఎన్నో కొట్లాటలు, ఎన్నో ఖూనీలు జరుగుతున్నాయి. వాటన్నింటినీ యిక్కడకు తీసుకువచ్చి ఎడ్జర్న్మెంటుకొరకు నేను కోరలేదు. ఇప్పుడు తీసుకువచ్చినది పొలిటికల్ లైఫ్‌కు సంబంధించినటువంటిది. ఇది మనకు చాలాచిన్నదిగా కనబడవచ్చు.

As a matter of fact, here is the incident relating to Chabedu village where a house and crops were set on fire. These are serious atrocities under the leadership of local landlords.

ఈ విధంగా గుండాయిజాన్ని రేపుతున్నారు. చివరకు యిది సోషల్ బాయికాట్‌కు కూడా దారితీసినది. రూలింగ్ పార్టీకి నాయకత్వం వహిస్తూ వుండే లోకల్ లాండ్ లార్డ్సు నుండి, అక్కడ మామూలు ప్రజలకు ఎటువంటి సేఫ్టీ లేకుండాపోయింది. ఇటువంటివాటిని యిప్పుడే దృష్టిలోకి గనుక తీసుకోక పోయినట్లయితే, యివన్నీ కలిసి చివరకు యింతకంటే పెద్ద సీరియస్ సిట్యుయేషన్‌కు దారితీసిన తరువాత బాధపడి ప్రయోజనం వుండదు.

This is not a small thing. We must be clear that if it is not possible even for the Government to control them, at a later stage how will it be possible?
ఇవి చిన్నచిన్న సంఘటనలుగానే జనబడవచ్చు. కాని చాలా తీవ్రంగా గమనం లోకి తీసుకోవలసినవి నాకు వచ్చిన సమాచారం ప్రకారం— 17-3న ఒక ఇన్‌సిడెంటు జరిగింది, 24-3న ఒకటి జరిగింది, 25-2న రెండు జరిగాయి, 26-3న ఒకటి జరిగింది. ఇట్లా వరసబెట్టి జరుగుతూ వుంటే దన్ను ఒకేదానికి కన్‌ఫైన్‌కమ్మని, తద్వారా పబ్లిక్ ఇంపార్టెన్స్ తీసుకోగలము అంటే ఎట్లా? వీటన్నింటినీ క్రోడీకరించి, సీరియస్‌గా తీసుకొని ఆలోచించాలి.

Each by itself it is a small incident; but all put together, they are such a serious matter that it may lead to any situation. In the exis, ting circumstances and the psychological situation we are living in- the police interference in these incidents quite naturally be on the side of the landlords. That is a natural course, unless Government gives specific instructions to do otherwise.

Mr. Speaker:— Has he anything more to say ?

(Pause).

Mr. Speaker:—The point is this: the correctness of the statement is not disputed. It is just possible that all these incidents might have taken place. These are all incidents which took place in different places at different times by different persons. Is that not so?

Sri T. Nagi Reddy:— True, I agree, Sir.

Mr. Speaker:— But in matters, for a motion to be admitted under Rule 63 of our Assembly Rules. I can under-stand if a gang of persons go about doing acts of lawlessness in an organized manner and attacking members of a particular political party. Of course, they can then say that these things are going on, and are going on continuously and some people are at it. But in the present cases they cannot say that. In Mahaboobnagar District, Raja Rameswara Rao's people have resorted to violence. It is quite a different thing altogether; in Chittoor District, we do not know who committed these alleged acts.

Sri T. Nagi Reddy:— It is very clear, Sir. If you want I can read the names. Specifically I did not give out the names.

Mr. Speaker:— But, I am only concerned at this stage with admissibility of these motions.

Sri K. Brahmananda Reddy:— It is not as if an experienced parliamentarian like Nagi Reddy does not know all this, Sir. His purpose is served.

Sri T. Nagi Reddy:— My purpose will be served if the Chief Minister takes this matter seriously and tries to see that such things are set right, so that dangerous things do not occur.

Mr. Speaker:— I request the Chief Minister to have an enquiry made into these things and see that such incidents do not take place.

Sri T. Nagi Reddy:— When they do take place, I want him, Sir, to take a serious note of it.

Mr. Speaker:— I request the Chief Minister to take a serious notice of it.

I am disallowing the motion since it does no comply with the requirements of Rule 63 of our Rules.

re:- ALLEGED STATEMENT OF SRI K. BRAHMANANDA REDDY, CHIEF MINISTER REGARDING FOOD SITUATION IN KERALA.

Mr. Speaker:— There is another adjournment motion given notice of this morning by Sri T. Nagi Reddy, Sri Ch. Rajeswara Rao and Sri Vavilala Gopalakrishniah. I will read out the motion.

The statement of Chief Minister, Sri Brahmananda Reddy released to U. N. I. and published in HINDU, INDIAN EXPRESS, DECCAN CHRONICLE und other dailies dated 31-3-1967 in which he has stated that "It is time that Kerala stops its black-mail tactics."

This uncalled for statement of the Congress Chief Minister against his counter-part in the other State provokes tension and bad blood between States and has other serious political implications of dangerous proportions.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి:—అధ్యక్షా, నేను, సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావుగారు, వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య గారు కొంచెం జాగ్రతగా ఆలోచించి, తొందరపడకుండా, యీ అడ్జర్నమెంటు మోషను యిచ్చాము. ముఖ్యమంత్రిగారు యీ షాకాల్డ్ స్టేట్‌మెంటు నేను పత్రికలలో వచ్చినది చూచినప్పుడు నేను చాల సర్‌ప్రయిజ్ అయినాను. ఆ స్టేట్‌మెంటుకు ప్రొవాకేషను కూడ నాకు ఏమీ కనుపించలేదు. శ్రీ ఇ. ఎం. ఎస్. నంబూద్రిపాద్‌గారు ఇక్కడకు వచ్చినప్పుడు వారు మన స్టేటుమీద చెప్పినది, ఇంకా కొంచెం మనకు ఉపయోగపడే పద్ధతిలో మైలోయిచ్చినట్లయితే మనం ఉపయోగించుకోగలుగుతామని, అప్పుడు వారికి

బియ్యం సరఫరా చేయగలుగుతానని ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పారు. That means that he was prepared to go to discuss it with the Central Government because the food situation was so serious in his state అయినప్పుడు మన ముఖ్యమంత్రిగారు దానిని గురించి యీ విధమైన స్టేటుమెంటు ఎందుకు ఇవ్వవలసివచ్చిందనే విషయంలో నేను ఆశ్చర్యపోయాను. ప్రొక్యూర్ మెంటు సంగతి ఎత్తారు. అక్కడ వారు అధికారంలోకి వచ్చి ఒక నెల అయింది. ప్రొక్యూర్ మెంటు గత రెండు మూడేండ్లుగా ఎట్లా జరుగుతోందో నాకు తెలియదు. ఈ సందర్భంలో అయినా ప్రొక్యూర్ మెంటు వారు చేయరు. మేము చేయవలసిన అవసరం వుంది అనుకోవడం ఎందుకు ? ఈ విధమైన బ్లాక్ మేయిల్ మేము అంగీకరించము అనే చెప్పడములో కాని, ఫారిన్ ఎక్స్ఛేంజికి సంబంధించిన విషయాలలో గాని—మనం కూడ సెంటరు గురించి అప్పుడప్పుడు గట్టిగానే మాట్లాడుతుంటాము. ఆంధ్రదేశములో స్టీల్ ప్లాంట్ విషయం వచ్చినప్పుడు మన ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రధానమంత్రిగారు వుండగానే ఆంధ్రలో స్టీల్ ప్లాంటు రాకపోతే తీవ్రమైన పరిణామాలకు దారితీయవచ్చును అన్నారు. అది బ్లాక్ మెయిల్ కాదా ! ఇతర రాష్ట్రములలో నాన్ కాంగ్రెస్ గవర్నమెంట్సు వున్నప్పుడు, వీలయినంతవరకు సుహృద్భావంతో వుండి రాష్ట్రాలమధ్య సమైక్యతను చేకూర్చుకోవలసిన తరుణంలో యీ విధమైన అన్ కాల్డ్ ఫర్ స్టేటుమెంట్సు యిచ్చేటట్లయితే మనదేశంలో రాజకీయ పరిణామాలలో చాల ప్రమాదాలు ఏర్పడతాయనే విషయాన్ని నేను ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తేవాలనేఉద్దేశ్యంతోనే యీ అడ్జర్న మెంటు మోషను యిచ్చాను. ఇది చాలా ప్రమాదకరమైనటువంటిది. The should not take place Itwe should not use such words as and "Blackmail" బ్లాక్ మెయిల్ అర్థం ఏమంటే—ఎవరైనా ఒక తప్పు చేస్తే నేను అనుకున్న అర్థంఆ తప్పును మరొకరు చేస్తే దానిని ఆధారం చేసుకొని............

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—ఆ మాట అర్థంలోకి పోయేముందు అసలు నేను బ్లాక్ మెయిల్ అంలేకదా. ఉన్న విషయం ఏమంటే—హెడింగ్ ఏది వున్నప్పటికీ నేను చెప్పింది ఏమంటే—

What I have said, they may please note.

The point is, I have not said it as 'black-mail'. The only point is, as you know, Sir, nobody in Kerala can ever say that Andhra Pradesh has not come to its assistance in a big way not only this year but even in the previous years, even at the cost of some adverse criticism from inside the State. Even so, we thought it necessary, irrespective of the complexion of the Government there, we look at the people and if we feel that there is necesssity, certainly we have gone to their assistance and we will go to their assistance. Even tomorrow, Kerala will have to take assistance from Andhra Pradesh; There is no other go. What I said was like this :

Andhra Pradesh has double the population of Kerala: Now, it is said the production in Andhra Pradesh is about 40 to 42 lakhs tonnes of rice. The population in Kerala is just half that of Andhra

Pradesh. They are producing already 1.2 million, i. e., 12 lakhs tonnes of rice ever year, and they want either from Andhra Pradesh or through the Centre or in any other way, another 8 lakhs tonnes of rice. If it is so, for half the population, if Kerala should require 2 million tons of rice, i. e., 20 lakhs tonnes of rice, what should Andhra Pradesh have ? Exactly double. That is 40 lakhs of tonnes. Andhra Pradesh will require 4 million tons. If it is so where is the surplus in Andhra Pradesh ?

Further, you must also remember that when there is no proper procurement, whether it is this Government or that Government, it does not matter to me and I am not casting any reflection on Kerala or anybody because it is a Communist Government, the position becomes all the more difficult. What I have said has been stated by me at the Food Conference even while there was Governor's regime or other Congress Government.

The point is this : If no procurement is done as is done either in Andhra or in Madras or in some other place, what happens? The farmer gets a much better price there than the farmer in Andhra-Pradesh. Further, he can get his fancy price when thene is no procurement and susplus producers of Kerala will sell their rice at any price. The consumer may get food. assured supply of it. The second thing is, in the Andhea Pradesh State...

Sri T. Nagi Reddy :—Are we to hear the economy in Kerala being discussed here ?

Sri K. Brahamananda Reddy :—No, I am trying to clear the misleading information which he has given.

Sri T. Nagi Reddy : I have not given any misleading information. If it is misleading, I will withdraw.

Sri K. Brahmananda Reddy :—I want to clarify.

Sri T. Nagi Reddy :—Are we going to discuss the problems of the Governmental activity of Kerala in regard to procurement and distribution, here?

Sri K. Brahmananda Reddy : I am not saying that Kerala's problems should be discussed here. My God! We do not have enough time to discuss our own problems. In the State of Andhra Pradesh, We have no area except Hyderabad, Secunderabad and Visakhapatnam where we have introduced rationing. No other citizen in this State is aisured-note the word, assured,-of any quantity of rice and of price, whereas in Kerala, according to me, the farmer gets his price ; the surplus producer gets his price; and the consumer whoever it is has a certain amount of ration-whether it in 6 ozs. or 5 ozs, assured and at a certain rate, which the surplus States are not having. Therefore, I have been saying that this is leading to some distortion. I am not saying that they are black-mailing people or this or that.

The other point is, Kerala is producing some other things which earnd foreign exchange. So also every other State. Every other state is producing something or other which is earning foreign exchange. Is not Andhra Pradesh earning foreign exchange in the shape of tobaco? It is not a question of foreign exchange. What is the point in earning foreign exchange and importing food from outside?the This is the argument, I said. Beyond that I did not say anything against that Government. Why should I say? It is not my business If they want me to supply and if I can afford to do so, keeping in view the interests of our people here and the requirements of our people here, certainly I will supplv. If I cannot do it, I will say' I cannot do it,' Beyond that I have no reason to judge other people or to cast aspersions on other people or to pass remarks about other people. I do not do it. What I explained was the situation.

శ్రీ వావిలాల గోపాల కృష్ణయ్య :- ముఖ్యమంత్రి గారు నేను ఆపదం వాడలేదు అన్నారు. వాడక పోతే చాల వరకు తగాదా పోతుంది.

But unfortunately the "Indian Express" has reported that ... వారు అనక పోతే పరవాలేదు.

Mr. Speaker :- According to the Dictionary the word 'Bdlackmail' has several meanings.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:- I am reading from the "Indian Express."

"Mr. Brahmananda Reddy, Chief Minister said here today 'It is time Kerala stopped its blackmail tactics' although the nation should aid it to overcome its difficulties."
మిస్-రిపోర్టు అయితే మనకు తగాదా లేదు.

Mr. Speaker :- It is not a question of misreporting. Even supposing for a moment that he used the word 'blackmail' the question is whether he has used it properly.

Srl T. Nagi Reddy :- I am not concerned with the actual meaning of the word.

Mr. Speaker :- 'Blackmail' can mean 'by coersion'.

Sri T. Nagi Reddy :- For example, a bad press might blackmail certain persons about the secrets they know of. 'Blackmail' has umpteen meanings. So, let us not go into the merits. For one thing, the Chief Minister has said that he has not used the word and I am satisfied with it. Secondly, we have to remember at this stage that the Chief Minister has given a statement as to how procurement is taking place. నేను ఇంతకుముందు చెప్పాను. ఇప్పుడు చెబుతున్నాను. సరిగా యీ సమయంలోనే పబ్లిక్ స్టేట్‌మెంట్స్ యివ్వడం. స్టేట్స్ రిలేషన్స్ అనేవి చాలా జాగ్రతగా—అమలు చేసుకోవాలన్నట్లయితే దానికి

We have to be very tactful especially when we are having a large number of non-Congress Governments today. ఈ విధమైన మాటలు, స్టేట్‌మెంట్స్ వచ్చాయి. ఇంకొకటి దృష్టిలో పెట్టుకుంటే మంచిది. డిక్షనరీ అర్థాలు ఎట్లా వున్నాయి అనేది కాకుండా ప్రీవియస్‌గా వున్న కొన్ని ఎక్స్‌పీరియన్సెస్ వల్ల నాన్ కాంగ్రెస్ గవర్నమెంటు—కొంచెము లోపాలు జరుగుతున్నాయనే భావం ప్రజలలోను వున్న కారణంగా—ఇలాంటి సందర్భంలో ఇటువంటి స్టేట్‌మెంట్స్ వస్తే మంచి సుహృద్భావం వుండదనే వుద్దేశంతో యిది పెట్టాము. Now that the Chief Minister has made a statement I am quite satisfied.

Mr. Speaker: —So, he is not pressing.

Sri T. Nagi Reddy:—I am not pressing.

Mr. Speaker:—The motion is disallowed,

Dr. T. V. S. Chelapathi Rao :- A question of fundamental importance arises on this. Does not Mr. Nagireddy's motion seek to raise a matter which will lead to the doubtfulness of the sovereignty of this House or the Leader of this House ? Is it the intention of Shri T. Nagi Reddy that the Chief Minister is not free to express any opinion about the Chief Ministers of other States like that of Kerala to which party Mr. Nagi Reddy belongs. Tomorrow, if in a State the Ministry is headed by a Chief Minister who belongs to the Swatantra Party is not another Chief Minister free to say something about him ? This is a matter of importance. I do submit that adjournment motions are raised about matters of urgent public importance. Does the statement of Chief Minister constitute a matter of urgent public importance ? Is it proper for a senior parliamentarian like Mr. Nagi Reddy to raise an adjournment motion about this ?

Mr. Speaker :- The Chief Minister himself has not taken any exception to the remarks of Shri Nagireddy. Its purpose is as clear as it ought to be.

Sri K. Brahmananda Reddy :- Apart from the technicalities of the adjournment motion, it is not a question of offending the sentiments of any particular individual or of any group. I am not in the habit of doing it and I have never done it. I said I did not use the word. The gist of it came correctly. I have not complained about it, but the heading is a little misleading. It is never my intention or that of anybody to offend any Chief Minister irrespective of which denomination he belongs to. Certainly Kerala people are as near to Andhra as any other people.

Mr. Speaker :- Yes. No more discussion about it.

CALLING ATTENTION TO MATTERS OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

re :— FIRE ACCIDENT IN MANTRALAVARIPALEM, KAVALI TALUK.

శ్రీ జి.సుబ్బానాయుడు(కావలి) :—అధ్యక్షా, నెల్లూరుజిల్లా కావలితాలూకా, మంత్రాలవారిపాలెం గ్రామంలో అగ్ని ప్రమాదం సంభవించి దాదాపు 100 ఇండ్లు పైన దహనం అయినట్లు చెప్పారు. నేను కూడా 23వ తేదీన అక్కడికి పోయి పరిశీలించి వచ్చాను. అక్కడ మహాసూలు రోజులు కాబట్టి యిండ్లలో చాలవరకు ధాన్యం ఎక్కువగా ఉండినందువల్ల నష్టమైనది. కొన్ని గొర్రెలుకూడా గ్రామంలో ఉండినందువల్ల కాలిపోయినాయి. సేద్యపు పనిముట్లకు ఎక్కువగా నష్టం సంభవించింది. పశు గ్రాసం కూడా చాలా నష్టపడినది. వెంటనే తగిన సహాయ చర్యలు తీసుకుంటూ మామూలుగా గుడిసెకు 30 రూపాయలు, యింటికి 50 రూపాయలు యిచ్చే సహాయం కాకుండా ప్రత్యేకంగా వారికి సహాయం చేయవలసినదిగా అభ్యర్థిస్తున్నాను. అంతేకాకుండా ఆ గ్రామానికి యితర తాలూకాల నుంచి ధాన్యం తోలుకొని వచ్చే యేర్పాటులు, సౌకర్యము కలిగించ వలసినదిగా కోరుతున్నాను.

రెవిన్యూ శాఖా మంత్రి (శ్రీ వి.బి. రాజు):— అధ్యక్షా, 17—3—67 తేదీన మంత్రాలవారిపాలెంలో అగ్నిప్రమాదం జరిగింది. దానిలో 38 యిండ్లు తగులబడిపోయాయి. 12 గొర్రెలు చచ్చిపోయాయి. ఒక ఆవుదూడ చచ్చి పోయింది. మొత్తం నష్టం 31,300 రూపాయలు ఉంటుందని అంచనా వేయబడి నది. వెంటనే అక్కడ ఉన్న అధికారులు కలెక్టరు యొక్క ఉత్తరువులు. క్రింద 720 రూపాయలు సహాయం చేశారు. ఇండ్లు వేసుకొనడానికి తాటి ఆకులు కట్ట డానికి ఉచితంగా తాటిచెట్లుకూడా యిచ్చారు. యేదయినా అవసరం ఉంటే కలెక్టరు యీ విషయంలో తప్పకుండా చర్యలు తీసుకుంటారు.

re :— INSUFFICINET SUPPLY OF WATER FOR IRRIGATION FROM THE TUNGABHADRA LOW LEVEL CANAL.

Sri P. O. Satyanarayana Raju (Yemmiganur) :- Thousands of acres of groundnut crop worth several lakhs of rupees are whithering away due to insufficient supply of water in the Tunga bhadra Project Low Level Canal area, the reason being that the present supply of water towards the share of Andhra Pradesh is about 615 cusecs as against the legitimate share of 730 cusecs. The latest calculations made by the technical authorities reveal that about 793 cusecs of water after allowing for seepage, evaporation etc. is the share of Andhra Pradesh. Therefore, Andhra Pradesh has to get a share of about 175 cusecs more than the present supply of water. If this legitimate supply of water is not obtained by our State, the woeful plight of our ryots will be never-ending and will result in serious consequences. I therefore requst the hon. Minister for Irrigation to take expeditious steps to

contact the Tuugabhadra Board or any other appropriate authority to realise the full share of water and save the ryots from serious catastrophies.

Sri K. Brahmananda Reddy :—Sir the designed discharge in the Tungabhadra Project Low Level Canal at the Board limit, i. e. at mile 155/500 is 730 cusecs which is exclusively the requirement of the low level ayacut in Andhra Pradesh area. This supply is effected due to inadequate carrying capacity in some portions of the canal and breaches in the canal banks and the occurrence of pipings in the board area. The Canal requires extensive repairs and improvements. For carrying out improvements and repairs to it the Tungabhadra Board got an estimate prepared for Rs. 163 lakhs. Out of this estimate an amount of Rs. 10 lakhs was allotted for carrying out immediate repairs to the canal in very bad reaches. This Government have also requested the Tungabhadra Board to take up the repair works and complete them with the least delay. Apart from this, comprehensive proposal for proper regulation of water have also been formulated and suggested to the Tungabhadra Board for implementation.

The realisation at the Border is about 650 cusecs which is found adequate for the localised wet in Kharif season and irrigated dry to the extent of 50,000 acres as against 1.11 lakhs of acres localised in Andhra Pradesh area. It is reported that much difficulty is not experienced for irrigating dry crops so far. On account of the breaches in the board area interruptions in supplies were felt now and then in Andhra Pradesh area. Immediate action is being taken to restore these breaches and arrange for the requisite supplies. At present the canal in Andhra Pradesh area requires special repairs by way of raising, strengthening and lining in all reaches. The estimates costing about Rs. 15 lakhs have been approved and necessary provision has been made in the budget estimates for 1967-68. These works will be taken up to the extent possible during the ensuing closure in summer. Thus, all effective measures have been taken both by the Tungabhadra Board and the State Government for providing the designed discharge at the border and also to enable the canal to carry full discharge in Andhra Pradesh area.

Sri P. O. Satyanarayana Raju :— I am sorry to point out one thing. The fact is that there are several complaints forthcoming from the ryots in the area of the water being quite insufficient and the report that the Chief Minisier has got is not quite correct. I am sorry to say that.

Sri K. Brahmananda Reddy :—What is it ?

Sri P. O. Satyanarayana Raju :—It is not correct to say that the people are satisfied with the present supply of water and that 620 cusecs are sufficient for the rabi crop. That is not correct. There are several complaints,

Sri K. Brahmananda Reddy :— I do not know whether I gave a wrong impression. The realisation on the border is round about 620 cusecs which is found adequate for the localised wet in Kharif season and irrigated dry to the extent of 50,000 acres as against 1.11 lakhs of acres. That sentence must be read as a whole.

శ్రీ పి. ఓ. సత్యనారాయణరాజు :—ప్రెజెంటు ఆయకట్టు చాలా తక్కువగా ఉంది.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—50 వేల యెకరాలు కరెంటు సీజనులో లోకలైజు అయిన యిరిగెటెడు డ్రై 50 వేల యెకరాలకు సరిపోయింది. మనకు రావలసినది 1.17 లక్షలు అని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. ఓ. సత్యనారాయణ రాజు :—బెటిట్మేటు పేరు రాబట్టుకొనడానికి యెందుకు ప్రయత్నించరు ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—చేసే ప్రయత్నం అది.

శ్రీ టి. జి. యల్. తిమ్మయ్య (ఆదోని) :—ఒక లక్షా పదిహేడు వేల ఎకరాలకు బెటర్మెంటు లెవీ వసూలుచేసే సందర్భంలో తగాదాలు జరుగుతున్నాయి. 50 వేల యెకరాలకు చాలుతుందని ప్రభుత్వమే చెబితే మొత్తం కావలసిన ఆయకట్టుకు నీళ్లు వస్తుందా ? ప్రభుత్వం నీళ్లు సప్లయి చేయకుండా బెటరుమెంటు లెవీ యెట్లా వసూలు చేస్తారు ? స్టాండింగు క్రాపు విదర్ అయిపోతున్నది. తక్షణమే నీళ్లు యిప్పించడానికి ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అధ్యక్షా, వీటికంటె బేసికల్ డిఫికల్టీ ఉంది. కమలాపురం దగ్గర 8 మైళ్ళ దూరంలో బండ్లు సరిగా లేనందువల్ల అవతల చెరువులకు నీరు తీసుకుంటున్నారు. సరిగా యెప్పుడైతే వాళ్లు తీసుకుంటారో డిస్చార్జి తక్కువ అవుతుంది. రైతాంగం దెబ్బతింటున్నారు. ప్రాజెక్టు పూర్తి చేయాలంటే యింటరు స్టేటు డిస్ప్యూటులో పడినది పూర్తి చేయనిదే యెన్ని చేసినా లాభం లేదు. ఈ బేసికల్ విషయం ఆలోచించకుండా సమస్య సాల్వ్ కాదని మనవి చేస్తున్నాను.

re :—DELAY IN PAYMEMNT OF COMPENSATION FOR THE LANDS WHICH WERE TAKEN FOR THE CONSTRUCTION OF CHALIVAGU PROJECT IN PARKAL TALUK, WARANGAL DISTRICT.

శ్రీ సి. జంగారెడ్డి (పరకాల) :— అధ్యక్షా, చలివాగు ప్రాజెక్టుపని ప్రారంభించి 2 సంవత్సరాలలో ప్రాజెక్టుపని పూర్తి చేసినారు. యెన్ని రాజకీయ వత్తిడులవల్ల జరిగినది తెలుసును. ఈ ప్రాజెక్టు వల్ల 5-6 గ్రామాలకు దెబ్బ తగిలింది. కొంత మంది భూములు కనీసం ఇండ్లు వేసుకొనడానికి లేని పరిస్థితి యేర్పడింది. మైనారం, హసనపల్లి, దొంగల సింగారం, నేరేడుపల్లి గ్రామాలలో మంచి భూములు మెట్టభూములు పోయినాయి.

re : Delay in payment of compensation for the lands which were taken for the constru- ction oj Chalivagu project in Parakl taluk Warangal district.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— యెన్ని సంవత్సరాలవుతుంది.

శ్రీ సి. జంగా రెడ్డి :— దాదాపు 3 సంవత్సరాలవుతుంది.

Mr. Speaker :—Statement is not necessary. Please see that compensation is paid to them.

శ్రీ సి. జంగా రెడ్డి :— కాంపెన్సేషను త్వరగా యివ్వాలి. ప్రత్యామ్నాయంగా యిండ్లు యివ్వాలని కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker :— The hon. Minister for Minor Irrigation may please see that compensation is paid to them soon. భూములు తీసుకని 5 సంవత్సరాలు, 6 సంవత్సరాలు, 8 సంవత్సరాలు అయినది. పైగా పన్నులు వసూలు చేస్తున్నారుకూడా.

నీటి పారుదల శాఖా మంత్రి (శ్రీ ఎస్. సిద్దా రెడ్డి) :—1960లో శాంక్షను చేశారు. పూర్తి చేసినది 1964లో.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— భూములను 3 సంవత్సరాల క్రిందట తీసుకున్నప్పటికి పరిహారం యివ్వలేదు. మూడు సంవత్సరాల నుండి, 5 సంవత్సరాల నుండి చాలా ఉన్నాయి. భూములు పోయినదే కాకుండా మరల Land Revenue వసూలు చేస్తున్నారని కదా. 2 సంవత్సరాల క్రితము వావిలాల గోపాల కృష్ణయ్యగారు notice ఇచ్చారు. Compensation ఇస్తామన్నారు. ఇంత వరకు ఇవ్వలేదు.

శ్రీ టి. నాగి రెడ్డి :— Lands ని తీసుకోనేటప్పుడే Record Compensation కి సంబంధించి తయారు చేయవచ్చును కదా.

Mr. Speaker :– Please see that compensation is paid to them soon.

శ్రీ ఎస్. సిద్దా రెడ్డి :— దాదాపు 9 లక్షల వరకు ఈ Compensation వుంది. 5 లక్షల పైన awards pass అయినవి. ఒక గ్రామానికి డబ్బు ఇవ్వడం జరిగింది. Time లేనందువల్ల వివరాలు తెప్పించలేదు. ఇవాళ ఉదయము by trunk call we contacted. The matter can be disposed of this year.

శ్రీ సి. జంగా రెడ్డి:—స్పెషల్ డిప్యూటీ కలెక్టర్ ను పెట్టినప్పటికి 2 సంవత్సరాలనుంచి పని జరగడములేదు. ఒక నెలరోజులలోపల compensation ఇప్పించాలని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : —వారం రోజులలోపల compensation ఇచ్చే ఏర్పాటు చేస్తారు. చాలునా ?

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న :—అధ్యక్షా, call attention notice మేము ఇవ్వడము, మంత్రిగారు సమాధానము ఇవ్వడం మాత్రమే జరుగుతోంది అధ్యక్షా.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—Promptగా compensation వస్తే మీకు పనివుండదు. వాళ్ళకు వుండదు. ఎవరికి పని వుండదు. వారు ఇవ్వలేదు కాబట్టే ఇంత చర్చ జరుగుతోంది.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న :—ప్రత్యేకముగా staffని వేసి ఒక సంవత్సరము లోపల compensation ఇచ్చేదానికి ప్రయత్నము చేస్తారా?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—సక్రమముగా చేయడములేదు. Naturally we have to point out the lapses on the part of the Government and see that these things are rectified. సాధ్యమైనంత త్వరలో compensation ఇచ్చే ఏర్పాటుచేయండి.

శ్రీ పి గున్నయ్య:—అధ్యక్షా, వట్టి గడ్డ ప్రాజక్టుకు సంబంధించి—పార్వతీపురం తాలూకాలోని హరిజనులు, గిరిజనులువున్న 2 గ్రామాలు గురించి ఇది వరకటి అసెంబ్లీలో ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకుని వచ్చాను. వారికి ఇంతవరకు డబ్బు లేదు. అందువల్ల రైతులకు ముందుగానే compensation ఇప్పించేదానికి రాష్ట్ర మంతకు ఒకే పద్ధతిని అవలంభిస్తారా?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—సిద్దారెడ్డిగారూ, గున్నయ్యగారు చెప్పినది జ్ఞాపకము పెట్టుకోండి.

re :— CONSTRUCTION OF A SMALL ANICUT AT NAGALAMADAK BY THE GOVERNMENT OF MYSORE.

శ్రీ జి. నారాయణరెడ్డి (పెనుకొండ) :—అధ్యక్షా, అప్పర్ పెన్నార్ ప్రాజక్టుకట్టిన పేరూరు 10 మైళ్ల దూరములో నాగలమడుగు దగ్గర అనకట్టకట్టి దానినుంచి 8, 10 చెరువులకు నీరు సప్లయి చేయాలని మైసూరు ప్రభుత్వము 2 సంవత్సరాలుగా ప్రయత్నము చేస్తున్నది. Ground level నుంచి ప్రాజెక్టు ఎత్తు 64 అడుగులు. అనంతపురము S. E. నుంచి ఈ information చెబుతున్నాను. వచ్చే సీజనలో 60 అడుగులవరకు మాత్రమే నీరు నిలపాలని, అది ఒరిజనల్ అగ్రిమెంటు అని మన S. E. కి వారు information ఇచ్చారు. ఆ నది వెంబడి పెద్ద పెద్ద బావులు త్రవ్వించి lift irrigation ద్వారా ఒక్కొక్క బావి క్రింద 200 ఎకరాలు సాగుచేయడానికి ప్రయత్నము చేస్తున్నారు. కోటి 50 లక్షలు ఖర్చు పెట్టిన ప్రాజక్టువల్ల వచ్చిన నీటిని ఈ బావుల ద్వారా pump చేసుకొనడానికి ప్రయత్నము చేస్తున్నారు. 64 అడుగుల ఎత్తువున్న మన ప్రాజక్టు 600 అడుగుల ఎత్తువరకే నీరునిలపాలని వారు మన S. E. కి తెలియచేశారు. మన ప్రాజక్టు దగ్గరనే మన ప్రభుత్వము ఒక seed farm ని పెట్టినది. 45 లక్షల

వరకు దీనిపైన ఖర్చుపెట్టారు. మైసూరు ప్రభుత్వముచేసే చర్యల విషయములో మన ప్రభుత్వము కలుగచేసుకొనకపోతే రైతులు దెబ్బతింటారు. ప్రభుత్వము పెట్టిన seed farm దెబ్బతింటుంది. సేద్యానికి అనుకూలపడిన భూమి ఇంకా localisation కాకుండా ఇప్పటికి 1115 ఎకరాలు వరకు ఈ ప్రాజక్టు క్రింద మిగిలి వుంది. సాగుకు లాయకీ అయిన భూమిని సాగుక్రింద తీసుకుని, మిగిలిన waste land సాగుకు లాయకీకాని భూమి అక్కడ రైతులు వారికి అవసరము లేదని వ్రాసియిచ్చినది eliminate చేసి సాగుకు లాయకీ అయిన భూమి localisation చేయకుండా 4, 5 సంవత్సరాలనుంచి రైతులను బాధపెడుతున్నారు. ప్రతి సంవత్సరము temporary గా permission తీసుకోవలసి వస్తున్నది. ప్రతి సంవత్సరము apply చేయాలి. లేకపోతే ఎకరానికి రు. 100 ల వరకు fine వేస్తున్నారు. అందువల్ల మైసూరు ప్రభుత్వములో చర్చించి, వారు బావులు తీయకుండా చూడాలని, వారు ప్రాజక్టుకడితే మనకు నీరు ఏమీ మిగలదని మనము ఒకటిన్నర కోట్లతో కట్టిన ప్రాజక్టు వృథా అవుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. అంజనరెడ్డి (హిందూపూర్):— అధ్యక్షా, అనంతపురం జిల్లాలో సేద్యము చెరువులపైన ఊటకాల్వలపైన, బావులపైన ఆధారపడి వుంది. ప్రత్యేకించి మైసూరు రాష్ట్రము సరిహద్దులలోవున్న చెరువులకు మైసూరు ప్రాంతములో వర్షము కురిస్తే కాలువలు, వంకలు ద్వారా వచ్చిన నీరు ఆధారముగా రాయల కాలములో ఈ చెరువులు ఏర్పాటు అయినవి. స్వాతంత్ర్యము వచ్చిన తరువాత మైసూరులో వచ్చిన ప్రజాప్రభుత్వము ఈ చెరువులకు నీరు తెచ్చే వంకలను అడ్డగించి ఈ చెరువులు నిండకుండా చేసే పరిస్థితులు చాల జరుగుతున్నవి. ఈ రకముగా హిందూపురం తాలూకాలో వున్న చిరవరం, మానెంపల్లి, పొడిహళ్లి, కల్లూరు చెరువుల క్రింద 8, 10 వేల ఎకరాలు సాగుఅవుతున్నది. మైసూరు ప్రాంతములో ఆదినారాయణ కొండ అనే ప్రాంతము వుంది. ప్రతిసారి వర్షము వచ్చినపుడు అక్కడ నీటిని అడ్డగిస్తూ వుంటారు. అప్పుడు అటువైపు వున్న రైతులు, ఇటువైపువున్న రైతులు ఘర్షణపడి నీరు తెచ్చుకొనే పరిస్థితి వుండి ఈ బోర్డర్‌లో ఎక్కువ ఆటంకాలు కలుగచేస్తున్నారు. ఆ పరిస్థితుల్లో ఎన్ని tanks ఉన్నాయో కలెక్టరుద్వారా వివరాలు తెప్పించి అక్కడి రైతులకు అన్యాయం జరుగకుండా తగిన చర్యలు తీసికోవాలని మనవిచేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:— Tanks కు ఎక్కడ్నించి నీరు రావాలో అక్కడ్నించి రానీయకుండా అబ్‌స్ట్రక్షన్ చేస్తున్నారు. బహుశా కొంతకాలానికి అసలు చెరువులు ఉపయోగం లేకుండా పోతాయేమో!

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి:— అట్లాగే బుగ్గపట్నం చెరువుకు నీరురావడం లేదు. That is the one of biggest tanks in Anantapur. అది ఎప్పుడు నిండదు.

పైన నుండి వచ్చే వాంగులకు అడ్డువేశారు. ఇక్కడ చెఱువు ఎండిపోయే పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది.

Mr. Speaker :— It looks as though it is a very scrious problem Let the hon. Minister please consider it.

Sri S. Sidda Reddy :—This Government are already aware of the proposal of the Mysore Government to construct a dam across Penna river near Nagalamadaka in Padagada taluk in Mysore State to excavate two canals on either side for irrigation of a total ayacut of about 3,500 acres. As early as 1963 they lodged a protest with the Government of Mysore stating that the construction of a dam at Nagalamadaka is in violation of clause 2 of the 1892 agreement between the Madras and Mysore Governments which states that Mysore Government shoud not take up any work without the prior consent of Madras (now Andhra Pradesh Government). They also requested the Mysore Government not to proceed with this work until full particulars are made available to this Government and their consent obtained. On a representation received from the villagers of Rodlam village, Anantapur District the Government of India were requested to intervene and see that Mysore abstain from drawing unauthorised abstractions from the Penna river and its tributaries at least in future, to obtain and furnish the details of the Nagalamadaka dam scheme from Mysore Government and urge Mysore not to proceed with the execution of this work until full particulars of the work were made available and examined by this Government and consent obtained for its execution. The Government of India have since addressed the Government of Mysore enquiring whether the scheme in question has been finalised and if so to furnish the requisite information to them. The matter is thus being actively pursued with the Government of India to prevent Government of Mysore proceeding with the work.

ఇంత వరకు ఈడామ్ విషయంలో ఫైనలైజ్ కాలేదు కరెస్పాండెన్సులో వుంది. Latest గా ఒక letter వచ్చింది. సెంట్రల్ గవర్నమెంటుకు మైసూరు ప్రభుత్వానికి కరెస్పాండెన్స జరిపి ఈ విషయంలో action తీసికొంటాము.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :— కరెస్పాండెన్సులు నడుస్తునే వుంటాయి. కాని వస్తున్న వార్తలు బట్టి వారు కన్‌స్ట్రక్షన్ ప్రారంభించారు అని తెలుస్తున్నది. అదిపూర్తి అయితే మనం చేయగల్గేది ఏమి వుంటుంది ?

శ్రీ ఎస్.సిద్ధారెడ్డి:—కన్‌స్ట్రక్షన్ మొదలైనది అంటేఎవరైనాచూచివుండాలి.

Sri T. Nagi Reddy :— I would like to give a suggestion. our government itself can take.

మన ప్రక్క ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ పర్సనల్స్ వున్నారు. వారు వెళ్లి చూస్తున్నారో లేదో చూడవచ్చు కదా. Instead of only waiting for a reply from the Centre.

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి :— సర్వే జరిగింది. ట్రయల్ పిట్స్ వేయబడ్డాయి కాని యాక్చ్యువల్ వర్క్ ఇంకా స్టార్ట్ కాలేదు. గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా వారు మైసూరుప్రభుత్వంతో కరస్పాండెన్స్ నడుపుతున్నారు. గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియావారు మనకు ది స్కీమ్ ఈజ్ నాట్ ఎట్ ఫైనలైజ్డ్ అని ఇన్ఫర్మేషన్ ఇచ్చారు. వారు మైసూరు ప్రభుత్వానికి వ్రాసి ఆ డిటైల్స్ మనకు పంపిస్తున్నారు.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :— కన్‌స్ట్రక్షన్ స్టార్ట్ కాలేదని వారికి ఇన్ఫర్మేషన్ ఇచ్చారు ఎందుకంటే ఫైనలైజ్ కాలేదు కాబట్టి. మాకు వచ్చిన ఇన్ఫర్మేషన్ ఏమిటంటే మా జిల్లాలో వుండే కొంతమంది ఇంజనీర్లు, ఎం. ఎల్. ఏ. లు ఆ స్పాట్‌కు వెళ్లి చూసి కన్‌స్ట్రక్షన్ జరుగుతున్నదనే అభిప్రాయం చెబుతుంటే I would like the Minister to enquire immediately–as early as possible–and find out whether really the construction is going on.

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి:— సర్వే జరిగిందని, ట్రైయల్ పిట్స్ చేశామని ఇన్ఫర్మేషన్ వచ్చింది కాని యాక్చ్యువల్‌గా డామ్ కన్‌స్ట్రక్షన్ స్టార్ట్ అయినదని మాకు ఇన్ఫర్మేషన్ రాలేదు. అలాంటి ఇన్ఫర్మేషన్ సభ్యుల దగ్గర వుంటే మాకు పంపిస్తే మేము చూసి అవసరమైన చర్య తీసుకొంటాము.

శ్రీవావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— మైసూరులో వున్న దానిని మన ఇంజనీర్లు అఫీషియల్‌గా వెళ్లి చూడటానికి వీలులేదు. నాగలమడకకు ఇంజనీర్లు వెళ్లిచూసిన తరువాత కూడా they cannot give an official statement. మా స్టేటుకు మీ ఆఫీసరు ఎట్లా వచ్చాడని అడుగుతారు. సీలేరు ప్రాజెక్టుకు వెడితే వారిని జైల్లో పెట్టిన సంగతి మీకు తెలుసు.

శ్రీ ఎస్ సిద్దారెడ్డి :— ఇంజనీర్లు అక్కరలేదు. బాధ్యతగల ఎం.ఎల్.ఏ.లు వెళ్లి చూచి మాకు రిపోర్టు చేసినాచాలు.

శ్రీ వావిలాల గోపాల కృష్ణయ్య :— మైసూరు ప్రభుత్వం ది స్కీమ్ ఈజ్ నాట్ ఫైనలైజ్డ్ అందంటే ఆ టరమ్ చాలా జాగ్రత్తగా చూడాలి. పని అయిన తరువాత ఫైనలైజ్డ్ అంటారు. జోన్ లెవెల్‌లో ప్రయత్నం చేయక పోతే చాలా ప్రమాదం వస్తుంది. బోర్డర్స్‌లో చాలా చిక్కులు వస్తున్నాయి.

Sri T. Nagi Reddy :—I would like to give a suggestion. Our Government itself can take–

Mr. Speaker :–Which is the nearest constituency to Nagalamadaka ?

Sri Narayana Reddy (Penukonda) :–It is 5 miles from my constituency.

Mr. Speaker ;-Please write a letter giving details of this work. Please send a letter to the concerned Minister for Irrigation so that he might take immediate action in the matter.

శ్రీ నారాయణరెడ్డి :— మన ఇంజనీర్లు అఫీషియల్‌గా పోలేదు. మా రిక్వెస్ట్ పైన పోయారు. అది అఫిషియల్ ఇన్ఫర్మేషన్ కాదు. మేము మా కాన్‌స్టిట్యూయన్సి నుండి వచ్చేటప్పుడు పోయేటప్పుడు చూశాము.

శ్రీ కె. అంజనారెడ్డి :— చెరువుల విషయంలో వచ్చే ఆటంకాలను గురించి మంత్రిగారు చెప్పలేదు. వాటి గురించి ఏమి యాక్షన్ తీసుకొంటారు?

Mr. Speaker :-What they have done so far, he has read out. The matter is under correspondence with the Government of India. With regard to other things they have not given notice nor is he in a position to make a statement.

BUSINESS OF THE HOUSE

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—మొదటి కాల్ ఎటెన్షన్ నోటీసుకు సమాధానం చెప్పలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— మెంబర్ లేరు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— మెంబర్ లేకపోయినా కాల్ ఎటెన్షన్‌లో సమాధానం చదివే పద్ధతి ఇదివరకటినుండి వుంది.

Mr. Speaker :-If the hon. Member who is interested is not present and if somebody else is interested in that matter, I can ask the Minister to give the statement, but if nobody else is interested, why should I compel him to make a statement.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— ఫలానా తేది వస్తుందని మాకు తెలియదు. ఆ కారణం చేత వారిక్కడ వుండకపోయి వుండవచ్చు.

Mr. Speaker :-Usually as soon as it is admitted, we fix the date and inform the hon. Member. We inform the hon. Member in advance that such and such a matter is coming up before the House.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— 90 పర్సెంటు జరుగుతుంది, 10 పర్సెంటు జరగదు. మినిష్టరుగారిని డేట్ ఫిక్స్ చేయమంటారు.

Mr. Speaker :-Whatever it may be, if noboy is interested why should we ask the Minister to make a statement. He promised to furnish yesterday itself. If he does not give it by tomorrow, then we won't get at all, became the session would be over.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :— ఒక జి. వో. కు సంబంధించి నేను కొన్ని వివరాలు ఆ దినం అడిగితే తరువాత చెబుతామని అన్నారు. నిన్న అడిగితే ఆ వివరాలు నాదగ్గర వున్నాయని చెప్పారు. ఇవాళగాని, రేపుకాని అవి ఇక్కడ పెట్టించాలని మనవి చేస్తున్నాను.

Mr. Speaker .-I will bring it to his notice.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :— అధ్యక్షా ! పోయినసారి Call Attention సందర్భంలో Member లేక పోయినా చదివి విన్పించారు. ఆ Precedent ప్రకారంగా కొనసాగించాలని కోరుతున్నాం.

Mr. Speaker :–Somebody else is interested in having that information, but if nobody is interested why should the Minister be asked to read. Nobody has said : "I am interested". Neither the member who has given notice is present nor any other member wanted the information to be given to the House.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— Call Attention లో రెండో వాళ్లకి అవకాశంలేదు ఆయన లేకపోతే, అది చదువబడుతుందె తప్ప ఎవ్వరూ అడగడానికి అవకాశం లేదని చెబుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు (నెల్లూరు) :— Administrative Reforms Committee లో Law Department లో Editor Indian Law Reports, Andhra Pradesh State. Head of the Department అని చూపించబడింది. అయితే G. O. లో ఆ మాదిరి లేదు. దాని మీద High Court లో Writ జరుగుతోంది. దాని విషయమై ఏమైనా చెప్పగలరా ?

Mr. Speaker :— I am not able to understand. That is the Report of the Administrative Reforms Committee.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :— Editor, Indian Law Report, Andhra Pradesh State is shown as an Head of the Department. Is he a Head of the Department. I would like to know because in the G. O. I am told he is not shown as the Head of the Department.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి:—List of the Heads of Deparments అని పేరుపెట్టి, దాని క్రింద వరుసగా list provide చేశారు. ఆ List లో వచ్చింది law Depaitment. Editor, Indian Law reports. Andhra Pradesh State అని ఉంది Is he a Head of the Dept. ప్రశ్న ఎందుకంటే, List of the Heads of Depts. అన్నారుగదా ?

Mr. Speaker :–There is one branch in the Law Department in the Secretariat and there is a Law Secretary.

Sri A. Madhava Rao :–I am told there is a G. O. to the effect that he is not the Head of the Department. But he is shown as the Head of the Department. That is why I am putting the question.

Mr. Speaker :–Where is the G. O. ?

Sri A. Madhava Rao :–I am told, Sir, and I want to know whether it is correct or not.

Mr. Speaker :–When one raises a question he should know it Besides the Law Secretariat in the Law Department of the Secretariat, I do not tnink there is any other department outside.

Sri A. Madhava Rao :-That is why the Editor cannot become the Head of the Department.

Mr .Speaker :-Do not take everything so scrupulously. It has been stated that he is the Editor, Indian Law Reports (Andhra Pradesh Series).

Sri C. V. K. Rao :-Sir, can we get clarification from the Minister of Law on this point? There won't be Heads and where there are Heads, some may not be known.

Mr. Speaker :-There are some departments where there will not be heads.

Sri C. V. K. Rao :-There may not be heads] But where there are Heads the same may not be known. It is all the same.

Mr. Speaker :-There are certain departments in the Secretariat which have no Heads.

Sri C. V. K. Rao :-May I request you to get these doubts clarified from the Minister for Law?

Mr. Speaker :-They get all kinds of doubts and want every doubt to be cleared. It is as clear as it ought to be. We may call him the Head of the Department or whatever it mav be. But he is the Editor, Law Reports (Andhra Pradesh Series). Simply because he has seen him in the list of Heads of Departments he seems to have got confused. There are some posts whe e even though he gets only Rs. 150 or so the name is very big. There are some posts which carry very high salaries, but the name would not be consistent with the status of the person. Anyway, I will find out whether any G. O. has been issued making him the Head of the Department or something like that. But, I do not know, how far it is true. He is saying that some petition has been filed in the High Court or something like that.

Sri A. Madhava Rao :-I am told so.

Mr. Speaker :-Do not go on hear say reports. Hearsay report is not an evidence.

Sri A. Madhava Rao :-I know, Sir. But I am putting this question because I want to know whether it is correct or not.

Mr. Speaker :-Yes, papers to be laid on the Table of the House.

Sri K. Brahmanda Reddy.......

(Pause)

Sri S. Sidda Reddy will present it on behalf of Sri K. Brahmananda Reddy.

PAPERS LAID ON THE TABLE

Notification issued with G. O. Ms. No. 1543, General Administration (Services-D) Department dated 26-12-1966 making certain amendments to the Andhra Pradesh Civil Services (Disciplinary Proceedings Tribunal) Rules, 1961.

Sri S. Sidda Reddy :— Sir, on behalf of the Chief Minister I beg to lay on the Table under Sub-section (2) of Section 10 of the Andhra Pradesh Civil Services (Disciplinary Proceedings Tribunal) Act, 1960, a copy of the Notification issued with G. O. Ms. No. 1543, General Administration (Services-D) Department dated 26-12-1966 making certain amendment to the Andhra Pradesh Civil Services (Disciplinary Proceedings Tribunal) Rules, 1961.

Mr. Speaker :— Paper laid on the Table. Next, Sri N. Chenchurama Naidu, Minister for Municipal Administration.

Rules issued under Sub-section (2) of Section 327 of the Andhra Pradesh Municipalities Act, 1965.

The Minister for Municipal Administration, (Sri N. Chenchurama Naidu) :— Sir, I beg to lay on the Table copies of the following Rules issued under the Andhra Pradesh Municipalities Act, 1965, as required under sub-section (2) of section 327 of the said Act.

Sl. No.	Name of the rule	No. & date of G. O.	No. and date of Gazette in which the rules are published.
(1)	(2)	(3)	(4)
1.	Rules prescribing the nature and control of Chairman over Officers appointed under Section 71 of the Act.	G. O Ms. No. 357, M. A., dt. 26-3-66	Pages 199-201 of Rules Supplement to Part I of A.P. Gazette dated 28-4-66
2.	Rule regulating the grant of holiday by municipal Councils.	G. O. Ms. No. 845, M. A., dt. 14-9-66	Page 419 of Rules Supplement to Part I of A. P. Gazette dated 6-10-1966
3.	Rules relating to the power of Government to relax rules and regulations in individual cases.	G. O. Ms. No. 846, M. A. dated 14-9-66	Pages 419-420 of Rules Supplement to Part I of A. P. Gazette dated 6-10-66
4.	Amendment to Andhra Pradesh Municipalities (Payment of honorarium to the Chairman and conveyance allowance to the Councillors including Ex. officio Councillor & Alderman, Rules, 1965.	G. O. Ms. No. 965, M. A. dated 8-11-66	Pages 484-485 of Rules Supplement to Part I of A. P. Gazette dated 24-11-66

1	2	3	4
5.	Rules prescribing the manner of publication of Notification of new taxes and enhancement of existing taxes.	G. O. Ms. No. 1012, M. A. dated 25-11-66	Pages 497–503 of Rules Supplement to Part I of A. P. Gazette dated 15-12-66
6.	Rules relating to the transfer of registry of ownership of properties in the assessment books of Municipalities.	G. O. Ms. No. 1059, M. A. dated 15-12-66	Pages 5-7 of Rules Supplement to Part I of A. P. Gazette dated 12-1 67.
7.	Rules relating to the payment of T. A. to Chairman, Vice-Chairman and Councillors.	G. O. Ms. No. 1080, M. A. dated 15-12-66	Pages 12-13 of Rules Supplement to Part I of A. P. Gazette date 9-2-67.
8.	Rules relating to the activities of officers and employees of Municipal Councils connected with the Defence of India.	G. O. Ms. No. M. A. dated 2-1-67	Pages 13-14 of Rules Supplement to Part I of A. P. Gazette date 9-2-67
9.	Rules relating to the construction or alteration of bridges, culverts, etc. Railway lines.	G. O. Ms. No. 42, M. A. date 20-1-67	Page 16 of Rules Supplement to Part I of A. P. Gazette dated 9-2-67.

Mr. Speaker :—Papers laid on the Table of the House. (Pause) Now, we shall take up discussion.

Sri C. V. K. Rao :—Sir, on a point of clarification from the Minister for Local Administration, I would like to know that now, the rules for the election of Chairman have been placed on the Table of the House. There are no Municipal Councils but there are Special Officers existing for a pretty long time. Does the Minister contemplate getting the elections conducted ?

Mr. Speaker :—Now the point is the Municipal Councils are not in existence. We do not know when the Government are going to conduct the elections. Where is the necessity for rules at all, he says. Am I right ?

Sri N. Chenchurama Naidu :—Rules have to be there, whether we conduct elections or not. When we think of conducting the elections we must have rules.

BUSINESS OF THE HOUSE

శ్రీ పి. గున్నయ్య (పాతపట్నం) :— సుమారు 10 రోజుల నుంచి శాసన సభా కార్యక్రమాలు జరుగు తున్నాయి. సభా హక్కులను రక్షించే కార్యక్రమం తమరు తీసుకోవాలి. ప్రభుత్వంవారు కొన్ని ఉద్యోగాలు తగ్గించి పొదుపు చేస్తాం

అంటున్నారు. ప్రతి member కు రెండు కాగితాలు ఇవ్వటం, కలం ఇవ్వటం సాంప్రదాయం. పంకాలు ఎక్కువగా తిరగటం వల్ల, గాలికి ఎగిరి పోతున్నాయి. అలాంటప్పుడు paper weights కూడా ఉండాలి. సభా సాంప్రదాయాలలో కూడా పొదుపు చేసి, పొదుపు క్రింద ఇది తగ్గించాం అంటే, యావత్ భారత దేశంలోను ఇది ఆదర్శంగా ఉండి, మన శాసన సభను, మిమ్ములను ఎంతో ఆదరిస్తారు. Secretary గారు, Deputy Secretary గారు తగినటువంటి ఏర్పాట్లు రేపటి నుంచి అయినా తీసుకొంటారని ఆశిస్తా. ఎవరెక్కడ కూర్చోవాలో, ఆ seat arrangement కూడా లేదు. అప్పుడు నేను కమ్యూనిస్టులలోకి వెళ్లిపోనా అధ్యక్షా !

మిస్టర్ స్పీకర్ :— గున్నయ్యగారు, Privilege Motion గా ఒక notice ఇవ్వండి. We will consider about it. Now, we take up the discussion on the Report of the Administrative Reforms Committee.

DISCUSSION ON THE REPORT OF THE ADMINISTRATIVE REFORMS COMMITTEE.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :— అధ్యక్షా ! Administrative Reforms Committeeరిపోర్టును ప్రవేశపెట్టుతూ, ప్రభుత్వం తమ అభిప్రాయాన్ని సభ్యుల ముందు, ముందుగా పెట్టితే ఉపయోగకరంగా ఉంటుంది. కాని report పైనచర్చ సభ్యులే ప్రారంభిస్తే ఎట్లాగు. అట్లాగయితే, ఇదిచాలా fissiparous discussion కి వెళ్లిపోతుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— Administrative Reforms Committee Report సభ్యులకు criculate చేశారు. They want to hear the views of every Member before the Government takes a final decision on the matter.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :-ఎంత ప్రభుత్వము వారికి సభ్యుల యొక్క అభిప్రాయాలు తెలియచేయవలసిన అవసరం ఉన్నప్పటికీ at least ఒక రిపోర్టును ప్రవేశపెట్టి discuss చేసేటప్పుడు సర్వసాధారణంగా ప్రభుత్వం వైపు నుంచి ఏదో ఒక పద్ధతిలో దాన్ని initiate చెయ్యాలి కదా ?

Mr. Speaker :— The Committee itself was constituted outside the House by the Government. Even if it was constituted outside that does not matter. The Government wanted a report from the Administrative Reforms Committee and they gave some time for examining the entire position. Now they have submitted the report.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :-అది out of the legislature, Government వేసి నటువంటి Committee. కానీ question కు జవాబు చెపితే కూడా question జవాబు క్రింద మేము పెట్టాం అన్నారు. Present చేసింది ఆ రిపోర్టును. అందువల్ల ఏమిటంటే that is a proposal rather for discussion ఇంగ్లీషు పార్లమెంటరీ భాషలో మాట్లాడాలి అంటే white paper.

White paper మన ముందు discussion కు వుంది. అది initiate చేసినప్పుడు Chief Minister గారు తమ అభిప్రాయాన్ని reserve గా వుంచినప్పటికిన్ని నేను place చేస్తున్నాను. మీరు discuss చేయండి అంటే అసలు formal గా start అవుతుందా లేక ఎక్కడి నుండి start అవుతుంది.

Mr. Speaker :— These reports were not circulated with my concern or placed on the Table with my permission. They have been circulated to the Members only outside the House. This is purely not in consonance with the rules of the House.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :-తమకు జ్ఞాపకం చేస్తున్నాను. మేము question వేస్తే దాని మీద రిపోర్టు పెట్టారు మొట్టమొదట. విశ్వనాథంగారు దానిలో Member. వారు "why cannot he present the report". అన్నారు. Then Sri Ramachandra Reddy or the Chief Minister, I did not remember presented the report and said we are presenting the report.

Mr. Speaker :—The position is like this. The discussion or consideration of this report does not come under any of the rules of the Andhra Pradesh Legislative Assembly and there is no question of taking a decision. It is entirely going to be a sort of discussion in which members can offer their views. That is all. Strictly speaking as Sri Nagi Reddy said it might be better if the concerned Minister offers his views and presents it to the House.

Sri T.Nagi Reddy :—There are major points for discussion in this report. and therefore, when these points are discussed we would like to know the views of Government. There must be some method of presentation by the Government to see that it comes in some channel. If they do not do it we will raise it up.

Mr. Speaker :— The discussion will go on for to-morrow.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— తమరు చెప్పేదానిలో ఒక విషయం వుంది. అది present చేశారు. దానిమీద discussion కోరుతున్నది అన్నారు.

If the discussion is initiated we will speak,

Sri Venkata Reddy (Panyam) :—Sir, is it for the approval of the House or for consideration of the House. As hon. member Vavilala said it is a white - paper, it has to be read out by the concerned Minister and it has to be discussed by the various Members. So, is it for the approval of the House or only for discussion of the House. I want you to clarify. The copies of the Administrative Reforms Committee have been circulated to all the Members.

Mr. Speaker :— The Government would like to know the views of the Members on this report. After knowing the views of the Members they will take a final decision in the matter. This Report is not coming for consideration before the House. This is not in pursuance of any rule of the A. P. Assembly Rules nor is it going to come up for voting in the House. They want to know the views of Members in this House, that is all.

Sri Venkata Reddy :— If it is so, we need not waste the time of the House by knowing the views of the various Members and you have already elicited the opinion of the legislators and Heads of Departments so far as administration is concerned. I feel that it is not necessary to discuss.

Mr.Speaker :— From his view - point it is not necessary. But there may be others who would like to express their views.

Sri T.Nagi Reddy :— We entirely support it.

శ్రీ ఓ. రామారావు (విజయనగరం) :— మాకు పుస్తకాలు యిస్తున్నారు. ఇప్పుడు ఎన్నికై వచ్చిన సభ్యులతో ఎక్కువమంది తెలుగు వచ్చిన వారున్నారు. అది దేనికి యిచ్చారో అందులో ఏముందో మాకు అర్థం కావడం లేదు. ఇంగ్లీషు వచ్చినటువంటి వాళ్లు బాగా చర్చిస్తున్నారు. ఇందులో చర్చించ డానికి ఏముందో మాకు అర్థం కావడంలేదు. ప్రతి ఒక్క పుస్తకం కూడా తెలుగులో అనువదించి ఒక తెలుగు ఒక ఇంగ్లీషు యిచ్చేటటువంటి ఏర్పాటు ప్రభుత్వంచేస్తే అప్పుడు మేము చర్చించగలం. మీరు తప్పకుండా ఆ విధంగా చేయించాలని కోరు తున్నాను. మేము వచ్చి కూర్చోవడం పుస్తకాలు తిరగవేసి పోవడంవుంది కాని, వాస్తం ఏమిటో తెలియడంలేదు. మళ్లీ P. A అంటే 200 రూ॥లు యిస్తే కూడా P. A లు దొరకడంలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— మీ జీతాలు చాలవు.

శ్రీ ఓ. రామారావు :— మా జీతం పోయినా బాధలేదు. ప్రజలకు ఏమి చేస్తున్నామో. వాళ్ళకేమి జవాబు చెప్పాలో మా కేమి అర్థం కావడంలేదు. దయచేసి ఇప్పటి నుంచి ఏ paper యిచ్చినా కూడా తెలుగులోనికి అనువాదంచేసి, ఒకటి, తెలుగు, ఒకటి ఇంగ్లీషులో అందచెయ్యాలని మనవి చేస్తున్నాను.

Mr. Speaker :- This is not the 1st time the suggestion is made on the flour of the House, సాధరణంగా తెలుగు, ఉరుదు, ఇంగ్లీషు ఈ మూడు భాషలలో బిల్లు కానియ్యండి, ruler కానియ్యండి ఏ paper అయితే table పైన పెడుతున్నారో అవన్నీకూడా వీ భాషల్లో పెడుతున్నారు. బహుశః పొరపాటుగా జరిగిందేమో తెలియదు. మీరు కోరినది తెలుగులో అట్లాగే ఉరుదు కావాలని అడిగిన వారు ఉన్నారు. ఉరుదులో, తెలుగులో, ఇంగ్లీషులో మూడు భాషలలో తర్జుమా చేయించి మీకు Supply చేస్తాం.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు :— అధ్యక్షా, అసెంబ్లీలో తెలుగు వచ్చిన సభ్యులు ఎక్కువ వున్నారు. కాబట్టి సాధ్యమైనంత వరకూ తెలుగులోనే యివ్వాలని కోరుతున్నాను. మిగతా భాషలు మాట్లాడేవారు కూడా వున్నారు. నేను మరాఠీ కూడా మాట్లడగలను. అట్లాఅని మరాఠీ లో నే యివ్వమంటే ఎట్లా? మెజారిటీ చూడాలి కదా! అసెంబ్లీలో తెలుగు మాట్లాడే వారే ఎక్కువ గనుక తెలుగులోనే యివ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె గోవిందరావు (అనకాపల్లి):— నా విన్నపం ఏమిటంటే సాధ్యమైనంత వరకూ తెలుగులోనే పెట్టాలని అనుకుంటున్నా. ఆచరణలో అట్లా జరగడంలేదు. గవర్నరు ప్రసంగం ఒక్కదాన్నే తెలుగులో చేశారు. మిగిలిన business అంత ఇంగ్లీషులోనే సాగుతోంది. నిన్న మనం చర్చించిన బిల్లు కూడా యింగ్లీషులోనే వచ్చింది. కాని తెలుగులో లేదు. Translation రాలేదని Council లో దాన్ని adjourn చేశారు. సాధ్యమైనంతవరకూ బిల్సుగాని, తీర్మానాలు గాని తెలుగులోకి వచ్చేట్లు చూడాలని మనవి చేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—దానికి కొన్ని Practical difficulties కూడా వున్నాయి. సాధ్యమైనంత వరకూ అన్నీ తెలుగూ, ఇంగ్లీషు, ఉరుదు-మూడు భాషల్లోనూ వస్తున్నాయి నిన్న చర్చించినSugar Cane billకూడా కౌన్సిలుకు తెలుగులేకుండా పంపించారట. ఏ విధంగా పొరపాటు జరిగిందో నాకు తెలియదు.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—అమెండుమెంటు తెలుగులో రాలేదని కౌన్సిల్ వాయిదా వేశారట.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— ఒకటో, రెండో అటువంటివి తెలుగులో చేయలేక పోవచ్చు.

శ్రీ పి. గున్నయ్య:—అధ్యక్షా, ఎం.పి.ల కోసం ఇంగ్లీషు, తెలుగు వగైరా భాషలు నేర్పించడానికి ఒక స్కూలు పెట్టించారు. నేను election లో వెళ్లినప్పుడు చూశాను. అలాగే మాకు కూడా యితర భాషలు నేర్చుకోడానికి ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. ఈ అయిదేళ్లలోనూ మేము కూడా హిందీ, ఇంగ్లీషు నేర్చు కుంటాము గనుక అట్లాంటి ఏర్పాటు చేయండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— School లో చేరాలంటే చాలా వున్నాయి. మీరు ఏ స్కూల్లోనైనా education పొందవచ్చు.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :— Administrative Reforms Committee కి అధ్యక్షులుగా రెవిన్యూ మంత్రి గారు వున్నారు. వారే తయారు చేశారు. గవర్నమెంటు తరఫున ఇది చాలా సీరియస్‌గా ఆలోచించవలసిన విషయం. అట్లాంటప్పుడు గవర్నమెంటువారు Reforms committee report ను ప్రవేశ పెడుతూ, అసలు వారి అభిప్రాయాలు ఏమిటి అన్నది మీకు స్థూలంగానైనా చెప్పకుండా, ఊరికే చర్చించి పొండి అంటే ఎట్లా ? Waste Paperగా దిన్ని చర్చించి ఊరుకోవడామేనా ? లేక గవర్నమెంటు సీరియస్‌గా తీసుకొని, in the light of the Administrative Reforms Committee's recommendation మా యొక్క suggestion కూడా తీసుకొని, అమలు జరిపి తద్వారా ఏ మైనా వుపయోగించడానికి వూనుకుంటారా ? దీన్ని చాలా light గా తీసుకున్నట్టు కనిపిస్తోంది. The Government is not so serious about it. If it were so, they could have explained in brief what they are going to do and court our suggestions, failing which they are taking it as a waste white paper. If this is so, I will concur with the opinion of my collegue that we are wasting much of our time and money.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :— అధ్యక్షా ! ఈ రిపోర్టులో చేయబడిన ప్రధానమైన సిఫార్సులలో ఒకటి రెండు experimental basis మీద ప్రభుత్వం అమలు పరిచేట్లుగా కనిపిస్తోంది, Registrar of Co-operative Societies ని ex-officio Secretary అని చెప్పారు. అలాగే Social Welfare Department Head Education Department లో ex-officio Secretary అని చెప్పారు అందుచేత ప్రభుత్వం ఏదో ఆలోచనకు వచ్చి, experiment చేస్తున్నట్లు వుంది. పైగా యిది House యొక్క discretion కు వదిలి పెడుతున్నాం అన్నారు. దానికి concerned Minister గారు, బహుశా చీఫ్ మినిస్టరుగారే ననుకుంటాను— formal గా present చేసి సభ్యుల అభిప్రాయాలు తీసుకుంటే బాగుంటుంది కాని, అట్లా formal గా Present చేయకుండా discussion ప్రారంభం చేయటం అంటే ఎట్లాగో, ఏమైవున్నదో, ఎందుకో తెలుపవలసిందిగా తమర్ని అర్థిస్తున్నాను.

Sri G. Sivaiah (Puttur) :— Mr. Speaker, Sir. It is a report prepared within 16 months time with 81 sittings in 71 days. It has got an elaborate matter. This has been supplied to us only about 3 or 4 days back. Eventhough, we have gone through the entire matter, we have still to go through it again thoroughly to give any substantial thought about the matter. For this, the 2 days time given may not be sufficient. Therefore, this matter may be taken up in the next Session so that we can do justice to the matter.

శ్రీ సి. వెంకటరావు (మైలవరం) :— అధ్యక్షా ! Administrative Reforms Committee Report చర్చకు వచ్చింది. చర్చకు రాక ముందు treasury benches వారు వారి అభిప్రాయాలు వ్యక్తపరచివుంటే బాగుండేది. కాని ఏకారణం చేతనో అట్లా జరగలేదు. Administrative Reforms Committee కి శ్రీ రామచంద్రారెడ్డిగారు ఛైర్మన్‌గా వున్నారు. 1964 ఏప్రిల్ మాసంలో ఒక కమిటీని ఏర్పాటుచేసి దానికి వారు ఛైర్మన్‌గా వుండి వివిధ ప్రాంతాల్లో పర్యటించి సాక్ష్యాలు సేకరించడం కూడా జరిగింది. వారి నివేదికను 1965 అక్టోబరులో submit చేసి వున్నారు. దాదాపు 128 పేజీలువుంది. చదవడానికి కూడా వ్యవధి కావాలి. ఈ కమిటీని పరిపాలనా సౌలభ్యం కోసం, సమర్ధవంతంగా చురుగ్గా పనులు జరగడానికి సిఫార్సులు చేయడం కోసం వేయడం జరిగింది. మన ఆంధ్రప్రదేశ్ సెక్రటేరియట్‌లో దాదాపు 300 మంది Section Officers, 400 మంది assistants, 600 మంది Lower Division Clerks వున్నారు. ఈ Administrative Committee సిఫార్సుల వల్ల చాలా మందికి ఉద్యోగాలు పోయే పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది. ఈ కమిటీవారు చేసిన కొన్ని సూచనలతో నేను పూర్తిగా ఏకీభవిస్తున్నాను. ముఖ్యంగా Assistant Secretary level లో ఫైళ్లన్నీ initate కావాలని అన్నారు. తెలంగాణాలో యిది వరకు జరిగిన పద్ధతిఅదే.

[Mr. Deputy Speaker in the Chair]

కాని యిక్కడ వేరే అభిప్రాయం వుంది. Assistant Secretary level కు క్రింద వుండే వుద్యోగులు చాలా మంది ఉపాధి కోల్పోయే పరిస్థితి కూడా వుంది.

Spade work, details అంతా యిప్పటివరకూ చిన్న ఉద్యోగులే చూస్తున్నారు. అటువంటప్పుడు Assistant Secretary తో files initiate చేస్తే కొన్ని యిబ్బందులు వచ్చినా ప్రజాబాహుళ్యం దృష్ట్యా వీటిని సరిజేసుకుపోవాలని వారు చేసిన recommendation బాగుంటుందని నేననుకుంటున్నాను. కాని ప్రత్యామ్నాయంగా క్రింది ఉద్యోగులకు ఏమైనా చూపిస్తే బాగుంటుందని వుద్దేశం. తరువాత Heads of the Departments వున్నాయి. Policy making అంతా Secretariat చేస్తే దాన్ని Directorates లేక Heads of Departments అమలు పరుస్తాయి. దీనివల్ల చేసిన పనినే రెండుసార్లు చేయడం అవుతోంది. దానికి సెక్షన్ ఆఫీసర్లనీ, అసిస్టెంటు సెక్రటరీలు, జాయింటు సెక్రటరీలు అంటూవుంటారు. కనుక ఈ duplicate of work లేకుండా వీలైనంత వరకూ తగ్గించుకోవడం మంచిదని వారు సూచించారు. వారి ఈ సూచనతో నేనూ ఏకీభవిస్తున్నాను. అలాగే Delegation of Powers వుంది. Delegation యిప్పుడు చాలా తక్కువగావుంది. Larger delegation వుండాలని మనవి చేస్తున్నాను. చాలా మంది Heads of Departments నెలలో పది, పదిహేను రోజులకు పైగా tour లో వుంటారు. files అన్ని accumulate అయిపోతున్నాయి. అటువంటప్పుడు delegation క్రింది వారికి యిస్తే files మీద ఆర్డర్సు పాస్ చేయడం జరుగుతోంది. Larger delegation లేనప్పుడు పనికుంటుపడి, జాప్యంవల్ల ప్రజలు కష్టనష్టాలకు గురికావలసివుంది. Powers delegate చేసినా తిరిగి తీసుకోవచ్చు. కలెక్టరు R. D. O కి Powers delegate చేస్తే తిరిగి తీసుకోవచ్చు.

ఇక రివిన్యూబోర్డువుంది. దాన్ని రద్దు చేయాలని Administrative Committee వారు సూచించారు. రద్దు చేయడమా, మానడమా అనేది ఉమ్మడి మద్రాసు రాష్ట్రం నుండీవున్నది. కాని యింత వరకు దాని మీద ఏచర్య తీసుకోలేదు. రివిన్యూబోర్డు వేరే ఒక గవర్నమెంటులాగా వుంటుంది. అక్కడ అన్ని డిపార్టుమెంటులూ వుంటాయి. దానికి చాలా ఖర్చు వుంటుంది. I. C. S., I. A. S. ఆఫీసర్లు చాలా మంది వున్నారు. హైదరాబాదులో ఏ బజారుకు వెళ్లినా రివిన్యూబోర్డు శాఖ కనిపిస్తూనే వుంటుంది. ఎన్ని ఆఫీసులువున్నాయో తెలియదు. కలెక్టరు దగ్గర నుంచి ఒక ఫైలువస్తే ఆరు మాసాలో, సంవత్సరమో అట్టిపెట్టి చివరకు Revenue Board వారు వ్రాసేది ఏమిటంటే I agree with the Collector అని వ్రాస్తారు. ఈ మాట వ్రాయడానికి ఆరు మాసాలో, సంవత్సరమో పడుతుంది. ఈ లోపుగా ఏ గుమాస్తాయో ఒక query వేసి క్రిందికి పంపిస్తే 2 ఏళ్లు పడుతుంది. ఈ ఆలస్యము తప్పించుకోవాలంటే రివిన్యూబోర్డును రద్దుచేయాలి. Administrative Reforms Committee వారు కూడా యిదే సిఫార్సు చేశారు. దానితో మేము ఏకీభవిస్తున్నాం.

తరువాత రోడ్డు ట్రాన్సుపోర్టు అథారిటీలు వున్నాయి. దీనిమీద అప్పీలు స్టేటు ట్రాన్సుపోర్టు అథారిటీ, దానిమీద గవర్నమెంటుకు అప్పీలు వుంది. ఈ విధానం బాగుండలేదని Reforms Committee వారు అభిప్రాయపడ్డారు.

విజంగా యివ్వవలసిన వారికి యివ్వకుండా మరొకరికి బస్సు రూట్సు యిస్తున్నారు—ప్రాబల్యానికి, influencesకు లోబడి. ఎక్కడ గవర్నమెంటు అప్పులు వుంటుందో అక్కడ న్యాయం జరగదు. గనుక న్యాయాస్థానాలకు అధికారులు యివ్వవలేని Administrative Reforms Committee వారు సూచించారు. Ombudsman అని Scandinavian countries అన్నిటిలోనూ rules of law maintain చేయడానికి పెట్టారు. ప్రభుత్వానికి అతీతంగా వుండే వారు న్యాయం చేకూర్చుడానికి అవకాశం వుంటుంది మా ఎన్నికల ప్రణాళికలో కూడా అదే చెప్పాము—ఇప్పుడు Administrative Reforms Committee వారు కూడా యిదే చెప్పారు. దానితో నేను ఏకీభవిస్తున్నాను. దానివల్ల ఆశ్రిత పక్షపాతాన్ని అరికట్టడానికి అవకాశం వుంటుంది. తరువాత V. L. Ws ను abolish చేయాలన్నారు. ఈ V. L. Ws ది ఒక గాథ. ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో 3,300 మంది V. L. Ws వున్నారు. వాళ్లు చేస్తున్న పనేమిటోగాని నెలనెలా జీతాలు మాత్రం తీసుకుంటూ వుంటారు. పెద్ద గ్రామం అయితే గ్రామానికి ఒకరూ, చిన్న గ్రామాలు అయితే రెండు గ్రామాలకు కలిపి ఒకరు V. L. Ws వుంటారు. వారి వల్ల రైతాంగానికి ఏమీ ఉపయోగం లేదు. కనుక abolish చేయాలని సూచించారు. దానితో మేము కూడా ఏకీభవిస్తున్నాం. ఇప్పుడు పంచాయితీ బోర్డు వారు పన్నులు వసూలు చేస్తున్నారు. ఆ పన్నులు వసూలు చేసే పనిని కూడా V. O. Sకు అప్పగించాలని Administrative Reforms Committee వారు సూచించారు. పంచాయితీ బోర్డు వారు సరిగా వసూలు చేయనందువల్ల సర్చార్జీలు రావడం, యిళ్లు వేలం వేయడం కూడా జరుగుతోంది. పన్నులు కడతామన్నవారి దగ్గర కూడా తీసుకోకుండా తరువాత కేసులు పెట్టి ప్రజలను కోర్టుల చుట్టూ త్రిప్పి నానా యిబ్బందులు పెడుతున్నారు గనుక ఆ పనిని కూడా V.Os.కు అప్పగిస్తే వారు సమర్థవంతంగా వసూలు చేయగలుగుతారు; ఖర్చు కూడా తగ్గుతుంది. కమిటీవారి ఈ సూచనతో మేము కూడా ఏకీభవిస్తున్నాం. మేము కూడా కొన్ని సూచనలు చేయదలచుకున్నాం. ఉద్యోగస్తులకు service conditions బాగాలేవు. Confidential files అని వున్నాయి. పెద్ద ఉద్యోగులు తమకు కావలసిన వారిని పైకి తీసుకురాదలచుకుంటె మిగిలిన వారి confidential files మీద చెడ్డగా వ్రాసి వారి career అంతా పాడు చేస్తున్నారు. ఈ విధంగా కొందరి confidential sheets చెడగొట్టిన సందర్భాలు చాలా వున్నాయి. కనుక ఈ confidential sheets తీసేయడం మంచిది. Confidential sheets లేకపోతే క్రమశిక్షణ వుండదు అనే వాదన ఒకటి వుంది. ఈ సందర్భంలో ఒక విషయం మనవిచేస్తున్నాను. అమెరికాలో కంకరెన్సుఫైల్సు పద్ధతి వుంది. ఇద్దరు అధికార్లు వ్రాస్తారు. ఒకరు కాకుండా యిద్దరి చెక్ (check) వుంటుంది. కనుక ఉద్యోగులకు న్యాయం చేకూరుతుంది. కనుక ఆ పద్ధతి యిక్కడ కూడా పెడితే బాగుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. అలాగే అప్పీల్సు (appeals) విషయం వుంది. క్రింది ఉద్యోగులకు అన్యాయం జరిగితే పై ఉద్యోగులకు అప్పీలు చేసుకోవచ్చు. ఉదాహరణకు — రివిన్యూ

యిన్స్పెక్టరు మీద తహశీల్దారు ఏదైనా చర్యతీసున్నప్పుడు, ఆ రివిన్యూ యిన్స్పెక్టరు కలెక్టరుగారికి అప్పీలు చేసుకుంటా, ఆ కలెక్టరుగారు తహశీల్దారు గారు తీసుకున్న చర్యనే సమర్థిస్తారుగాని, రివిన్యూయిన్స్పెక్టరు గోడు వారు వినిపించుకోరు, పైగా appeal చేశారనే ఉద్దేశ్యంతో victimisation కు అవకాశం వుంటుంది. కనుక appeals కూడా regular గా judicial department కే అప్పజెప్పితే బాగుంటుందని సూచిస్తున్నాం. తరువాత assets and liabilities of Ministers లెక్కలు చేయాలి-ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు—తమ మంత్రి వర్గంలోని అందరూ కూడా తమ తమ assets and liabilities declare చేయడానికి సిద్ధంగా వున్నాం అని ఈ రోజున హామీలు యివ్వవచ్చు; రేపు ఆ హామీలు నెరవేరక పోవచ్చు. ఆ సందర్భంలో హామీలు ఇవ్వవచ్చు. హామీలు నెరనేరక పోవచ్చు కాబట్టి మేము కోరేది, ఒక Act pass చేయండి legislation చేయండి. ముఖ్యమంత్రిగారు, శాసన సభ్యులు అందరూ మొత్తంగా ఒక legislation pass చేస్తే అది కట్టుదిట్టంగా అమలు జరపడానికి అవకాశం ఉంటుందని. ఆవిధంగా చేస్తే బాగుంటుందని మేము అనుకొంటున్నాము.

తరువాత ఇప్పుడు red-tapism, జాప్యము విలంబన ఎక్కువగా ఉంటున్నది. ఒక file పోయిందంటె, ఆ file ఒక్కొక్కసారి ఎప్పుడు వస్తుందో తెలియదు. దీనిని Tottenhom system అంటారు. దీంట్లో బో లెడంత వ్యవహారము. పైకి పైకి, ఒకరికొకరికి పోవాలంటె చాలా ఆలస్యం కావడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఇది వీలైనంతవరకు తగ్గిస్తే బాగుంటుందని. చాలా వరకు మనము పెట్టిన petitions అవి waste paper basket కు పోతున్నవి. అవి అందరికి తెలుసు అది avoid చేయాలి. వాటికి ఒక నంబరు ఇవ్వడము, అది అందిందని ఒక acknowledgment ఇవ్వడం, ఇది మామూలుగా జరగవలసిన పని: ఆ బాధ్యత గురుతరమైన బాధ్యత కాబట్టి ఒక బాధ్యతగల ఆఫీసరు ఈ బాధ్యత స్వీకరించి చేస్తే బాగుంటుందని నేను అనుకొంటున్నాను. అలాగే, రైతులు ఉన్నారు. వారికి తాలూకా ఆఫీసులో ఇప్పుడు pass books అని ఇచ్చారు, కొన్ని చోట్ల ఇవ్వలేదు. కాబట్టి రైతులకు property books అనేది ఇచ్చి దాంట్లో ఈ సర్వే నంబరులో ఇంత భూమి ఉన్నది అని ఆ వివరాలు ఇస్తే చాలా బాగుంటుంది. అదే మాదిరిగా transactions ఏవైనా జరిగినప్పుడు, alienations Sub-Registrar దాంట్లో వ్రాస్తారు, ఒక రైతు ఇంకొక రైతుకు ఎకరా అమ్మినప్పుడు, అంటె 4 ఎకరాలు రైతు ఒక ఎకరా అమ్మితే, 3 ఎకరాలని, 5 ఎకరాలు రైతు ఒక ఎకరా కొంటె 6 ఎకరాలు అని, ఆ ఒక ఎకరా దాంట్లో కలిపి వ్రాయాలి, ఆ విధంగా property books పెట్టినట్లయితే అది చాలా బాగుంటుంది. ఇప్పుడు మనకు తెలుసు. Revenue Department లో ఒక Solvency Certificate కావాలని తాలూకా Office కు పోతె, ఎంతకాలము ఆ తాలూకా ఆఫీసు చుట్టూ తిరుగుతున్నామో మనకు తెలుసు. దాని కొరకు 2 నెలలు, 3 నెలలు, 4 నెలలు కూడా తిరిగిన సందర్భాలు కూడా వున్నాయి. ఇంకొక విషయం, ఈ

Solvency Certificate ఇవ్వగోయే ముందు ఎన్నో satisfy చేయాలి. అప్పుడు ఏదో stadium tickets అని, loans అని, మరొకటని ఏవో వస్తాయి. అవన్నీ తీసుకుంటె తప్ప Solvency Certificates రావు. నిజంగా ఆస్తి కలవాడు కావచ్చు, immediate గా అడగంగానే ఇచ్చేటటువంటి పరిస్థితులు ఉండవచ్చు. మరి, అటువంటి వారు కూడా ఈ Solvency Certificates తీసుకోవలసినప్పుడు, అంత కష్టపడుతున్నప్పుడు, మరి ఇతరుల విషయం చెప్పిన కొరలేదు. కనుక ఈ property books అనేవి రైతులకు ఏర్పాటుచేసినట్లయితే, రైతులకు ఈ బాధలన్నీ తొలగి పోతాయి, వారు ఈ కష్టనష్టాలకు గురికాకుండా ఉంటారని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

ఇక పంచాయితీ సమితులు గురించి Administrative Reforms Committee వారు కూడా, ఈ పంచాయితీ సమితులను తీసివేయాలని అన్నట్లుగా చూచినాను, ఈ పంచాయితీ సమితులలో చాల సిబ్బంది ఉంటున్నది. Extension Officer, Agriculture; అని Extension Officer. Co-operation అని ఈ విధంగా బోలెడంతమంది 8 మంది, 9 మంది Extension Officer ఉంటున్నారు. గ్రామాలలోకి పోతే ఎవరో Extension Officer గారు వచ్చారని అంటూ ఉంటారు. అలాగె V. L. Ws బోలెడంతమంది ఉంటున్నారు. ఇంతమందికి జీతాల క్రింద చాల ఖర్చు అవుతున్నది. నేను ఒక పంచాయితీ సమితిలో ఒక బాధ్యత గల ఆఫీసరును అడిగాను. ఏ మండి ఇంత మంది సిబ్బంది ఉన్నారే, వీరందరికి పొనీ సాయంత్రం వరకు పని ఉన్నదా అని, వారు అన్నారు. పోయిన పది నిముషాలు మట్టుకు పని ఉంటుంది. ఆ తరువాత గోళ్లు గిల్లుకుంటూ కూర్చొంటున్నాము. అని, కాబట్టి ఇంత సిబ్బంది అవసరంలేదు. అసలు పంచాయితీ సమితులను కూడా రద్దుచేస్తే మంచిదని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఇక ఎరువుల పంపిణీ విషయంలో ఈ పంచాయితీ సమితులు చాలా అధ్వాన్నంగా వ్యవహరిస్తున్నాయి ఈ ఎరువులు వారి పార్టీ వారికి మాత్రం ఇచ్చుకోవడం జరుగుతున్నది, దీని మీద petitions పెడితే రెండవ పార్టీవారు, ఏ R. D. O. వారినో, B. D. O. వారినో పిలిపిస్తారు. ఏమిటయ్యా అంటె, stock lift చేయమని orders ఇచ్చాము, మరి పంచాయితీ ప్రసిడెంటు stock lift చేయడంలేదని, మరి మేము ఏమి చేసేదని అంటారు. కాబట్టి ఎరువులు ఏ కాలంలో అందడంలేదు, అందితే కూడా standerdised quantities కాకుండా బస్తాకు 2 కిలోలో, 3 కిలోలో తగ్గించి ఇస్తున్నారు. ఇచ్చిందానికి కూడా మరల 2, 3 రూపాయలు అదనంగా వేసుకొంటున్నారు. ఇదంతా గందరగోళంగా జరుగుతున్నది. కాబట్టి పంచాయితీ సమితుల నిర్వహణ సక్రమంగా లేదని కాబట్టి అవి కూడా తీసివేయాలని చెప్పుతున్నాను. అలాగే ఈ సమితులలో పనిచేసే teachers ఉన్నారు. వారు ఎన్నో ఇబ్బందులకు గురి అవుతున్నారు. భార్యా భర్తలు ఒకేచోట ఉద్యోగము చేయవచ్చునని G. O. కూడా ఉన్నప్పటికీ, భార్యను ఒకచోట వేయడం, భర్తను ఒకచోట వేయడం, ఈ విధంగా వారిని చీల్చి వేయడం మరి నూరు రూపాయలు ఇస్తె ఒక చోటికి వేయడం. లేకపోతే రెండుచోట్లకు వేయడం ఈ విధమైనటువంటి దౌర్భాగ్య పరిస్థితులు పంచాయితీ సమితులలో ఏర్పడినాయి. ఈ కారణంవల్ల

కూడా పంచాయితీ సమితులకు abolish చేయమని కోరుతున్నాను. అదే విధంగా మేలు రకపు విత్తనాలు వచ్చినాయంటె, వాళ్ల పార్టీ వారికే ఇస్తున్నారు. అలాగే poultry, గొర్రెలు, ఏది వచ్చినాసరే. గొర్రెలు కూడా subsidy మీద ఇస్తామని అన్నారు. కాని అది కూడా వారి పార్టీ వారికే అందజేస్తున్నారు, రెండవ వారికి ఇవ్వడంలేదు. ఆఖరికి elections వచ్చినాయంటె, elections లో చివరకు గుర్తులు చూపించే చోట కూడా ఎన్నెన్నో అక్రమాలు చేయబడుతాయో చెప్పడానికి వీలులేదు. కనుక అనేక కారణాల వల్ల, ఈ పంచాయితీ సమితులు సక్రమంగా నిర్వహింప బడడంలేదని, ఇవి రద్దు చేయవలసిందని నేను కోరుతున్నాను. తరువాత బాగా, చక్కగా, సమర్థవంతంగా పని చేసేటటువంటి ఉద్యోగస్తులకు rewards ఇస్తామని అన్నారు. అదే విధంగానే తప్పులు చేసిన వారికి, miscreants కు, punishments ఇవ్వాలని మేము కోరుతున్నాము. ఆ విధంగా చేసినప్పుడే, చక్కగా క్రమ శిక్షణ కలిగి, కార్యక్రమం సక్రమంగా జరగడానికి అవకాశం ఉంటుందని నేను మనవి చేస్తున్నాను. తరువాత effiicieney baer అనేది ఒకటి పెట్టాలి. ఇప్పుడు మామూలుగా ఉద్యోగస్తులు తమ probation complete అయ్యేదాకా చాలా సక్రమంగా, జాగ్రత్తగా వ్యవహరిస్తారు. ఆ probation complete అయిన తరువాత, ఇక పరవాలేదని, అప్పటి నుంచి కొంచెము అజాగ్రత్తగా ఉండే పరిస్థితులు కూడా లేకుండా పోలేదు. మరి ఈ సమర్థత, inefficiency, ఆకాశాన్ని అంటుకొని పోతున్నది. మరి ఈ inefficient people అయినా seniority ప్రకారం చూసుకొంటె, వారు seniors అయిపోయి, పెద్ద ఉద్యోగస్తులు అయిపోయి పెత్తనం చేయడం జరుగుతున్నది. మరి ఆ విధంగా ఆ పరిపాలనలో చాలా లోట్లు వస్తున్నాయి. కాబట్టి ఈ inefficient people ను supernumerary posts లో పెట్టేస్తే, వాటిలో పెద్దగా అధికారాలు ఉండవు. జీతాలు మాత్రము వస్తాయి. అటువంటి posts కూడా ఉన్నట్లు తెలుస్తున్నది. కనుక అటువంటి efficiency people ను అటువంటి post లో పడేసి, efficiency bar అనేదికూడా పెడితే బాగుంటుందని నేను మనవిచేస్తున్నాను. తరువాత ఈ Top level posts, Assistant Secretary అని, Deputy Secretary అని, Joint Secretary అని ఇటువంటి కొన్ని intermediary posts ఉన్నాయి. ఇటువంటి పెద్ద posts కొన్ని abolish చేస్తే బాగుంటుంది. ఎందుకంటె అవి superfluous గా కన్పడుతున్నాయి. ఇంక తక్కువ మందితో, సమర్థవంతంగా నడపడానికి అవకాశం ఉంటుందని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఈ సందర్భంలో ఒక విషయం ప్రభుత్వదృష్టికి తెస్తున్నాను. ఉమ్మడి మద్రాసు రాష్ట్రంలో, అప్పుడు, మన రాష్ట్రము, కేరళ, మద్రాసు, ఈ మూడు రాష్ట్రాలు కలిసి ఉన్నప్పుడు, ముగ్గురు Advisors తో ప్రభుత్వం చేసిన సంగతి కూడా మీకు తెలియనిదికాదు. కాబట్టి వీలైనంతవరకు ఈ పెద్దపెద్ద posts, intermediary posts తగ్గించి నడపడానికి అవకాశమున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. తరువాత ఈ పెద్ద ఉద్యోగస్తులు tour programmes విషయంలో, దాదాపు ఒక మాసములో 15 రోజులు, 20 రోజులు కూడా వీరి tour programmes ఉంటాయి,

ఆఫీసులో జరగవలసిన పనులు జరగక చాలా ఆలస్యం జరిగి దీనివల్ల చాలా ప్రజలు ఇబ్బందులకు పాటుకావడం జరుగుతూ ఉటుంంది అటువంటప్పుడు. వారు కొన్ని powers delegate చేయవచ్చు. అంతే కాకుండా, వీలైనంత వరకు ఆ tours తగ్గించుకొని absolute necessity అయినప్పుడే వారి tours perform చేయాలి. తరువాత 2, 3 ప్రాంతాలలో చూడవలసిన పనులు ఉన్నప్పుడు ఆ 2. 3 ప్రాంతాలకు ఒకేసారి programme వేసుకొని పోతే బాగుంటుంది. ఒకోచోటికి ఒకొసారి పోకుండా. తరువాత ప్రతి చిన్నగానికి, శంఖుస్థాపనకని, ప్రారంభోత్సవమునకని tours వేసుకోకుండా, అటువంటి వాటికి ఖర్చు పెట్టక వాటిని తగ్గించుకోవడం మంచిదని మనవి చేస్తున్నాను. అలాగే పబ్లిక్ డిన్నర్స్— ఇది పొదుపు ఉద్యమం కాబట్టి— ఇవన్నీ తగ్గించుకొనడం బాగుంటుంది. ఆతిథ్యాలు స్వీకరించడానికి వెళ్లడం కూడ తగ్గించాలి. ఎందుకంటె అక్కడ వారందరితో కలిసి తిరగడం వలన వారి ప్రాబల్యానికి లోనై కొన్ని అవకతవకలు చేయాల్సిన అవసరం ఉంటుంది. వీలైనంతవరకు యివి avoid చేస్తూ తప్పనిసరిఅయితేనే పోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. అప్పుడు పరిపాలన సక్రమంగా నెరవేరడానికి వీలుంటుంది.

క్రింద నుంచి files యిక్కడకు వస్తుంటాయి. ఈ files మీద త్వరిత గతిని ఆర్డర్సు పడేటట్లు చూడాలి; అలా చేసినప్పుడే ప్రజలకు తృప్తి ఉంటుంది. Delay కాకుండా చూసినప్పుడే అవినీతి లంచగొండితనం తగ్గిపోతుంది. Delay నే కరప్షన్‌కు కారణం. వెంటనే file dispose అయితే ఈ విమర్శలకు తావు కూడ ఉండటానికి అవకాశం లేదని మనవి చేస్తున్నాను. మంత్రిపుంగవులు— on the floor of the House—చెప్పారు—జీతాలు 10% cut చేసుకొంటామని చెప్పినందుకు సంతోషము. Economy drive కూడ పెట్టారని తెలుస్తోంది. అది సక్రమంగా అమలు జరపాలి. అనవసరంగా బిల్డింగ్సు కట్టించడం ఆపివేయాలి; కట్టిస్తున్నవి ఒక safe level లో ఆపివేయవచ్చును. కట్టడాలు ఆపివేయాలి.

సమితులకు జీప్స్ ఉన్నవి. ఆ జీప్స్ actual గా White Elephant లా ఉన్నవి. Maintenance కష్టంగా ఉన్నది. 15 మైళ్లుకూడ పెట్రోలు రావు. నాలుగు రోజుల కొకసారి workshop కు పంపవలసి వస్తోంది. అవసరమైతే ఎంబాసెడర్సు కార్సు యిచ్చినా యిష్టమే గాని యీ జీప్స్‌ను with draw చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. Administration Reforms Committee తో ఏకీభవిస్తున్నాము. మీ సూచనలు మేముచేశాము. ప్రభుత్వదృష్టికి తెచ్చిన యీ సూచనలు వారు ఆలోచించి తగిన చర్యలు తీసుకోవాలని మీ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి (పరచూరు):— అధ్యక్షా! ఈనాడు దేశంలో ప్రభుత్వం నడిపించే విధానాలు, పద్ధతులు బాగా లేవని ఈ పద్ధతులు దాదాపు 200 సంవత్సరాల బ్రిటిషు పరిపాలనా విధానాలను ఆధారం చేసుకొన్నటువంటివని అందరికీ తెలిసినదే. ఈ ప్రభుత్వ విధానాలలో నయితే. నేమి, నడిపించే

పద్ధతులలో నయితే నేమీ మార్పులు తేవాలని యీ దేశంలో ప్రతి వారు—కాంగ్రెస్ అనండి, ప్రతిపక్షాలు అనండి—అందరూ కోరుతున్నదే. 1964 లో ప్రభుత్వం ఒక కమిటీ వేసి యీ విషయమై శ్రద్ధ తీసుకొన్నందుకు ప్రభుత్వాన్ని అభినందించవలసిన బాధ్యత ఉన్నది.

The Administrative Reforms Committee has taken evidence from the legislators, Heads of departments and so many elders who are experienced administrators. The Committee has codified all their suggestions. I congratulate the Members for taking keen interest in formulating their recommendations, But we have to take into consideration the major bottlenecks in the administration. Those bottle-necks of administration in the present set-up are how to reduce the inordinate dealy in the disposal of files and how to minimize corruption. In fact, these are the two bottle-necks in the presentday administrative system in the country which any Committee on administrative reforms must first consider. If it is possible, I would request the Government to wait for some time more till the Administrative Reforms Commission set up by the Central Government under the Chairmanship of Shri Morarji Desai gives their report, because they have in their terms of reference the question of State administrative reforms also. My request is, if it is possible or desirable, that we might wait for 3 or 4, or 5 or 6 months more till their report is published. But, if it is felt that we have to do this immediately, I would like to make a few suggestions, as to how to reduce inordinate delays in the disposal of files and how to minimize corruption.

Now, let us first take up the question of inordinate delay in the disposed of files in the present set-up of administration. As was rightly pointed out by the Administrative Reforms Committee, there are a number of files at the village level, taluk level, district level, directorate level, secretariat level and at some intermediate levels; and this is mainly responsible for causing delay in administration. There is no benefit or need in moving the files from top to bottom or from one tier to another when there is no change in policy. Excepting for sending files for signature, there is no necessity to send files to the heads of departments, Secretaries, Assistant Secretaries, Superintendents, U. D. Cs. and L. D. Cs, and we have to avoid this if we want to eliminate administrative delays.

I want to propose four types of tiers for the whole administration of the State. At the bottom, there must be village level administration. I entirely agree that the village level administration is vital. I also agree with ther recommendation ofthe Committee that collection of house-tax should be entrusted to the village officers by making their service more attractive; for this I want to put foward one suggestion; at present the Presidents of Panchayat Boards have to collect it and if they do not collect it they have to pay surcharge; the Presidents have to approach the voters for collecting the tax and they also may not take interest in collecting the tax; instead, as recommended by the Administrative Reforms Committee, instead of giving this work to

the Panchayat Board Presidents, the collection of house tax might be given to the revenue officers.

As regards the Taluk level administration, the Administrative Reforms Committee has suggested that the Block should be for the taluk. The principle is good. In giving effect to the recommendation we must keep in mind that the cost of administration should not be heavy. We have about 337 blocks and when these are converted into taluk units for purposes of administration, we have got to delegate certain powers to each block, although, as you are already aware, we are spending half the revenue on employees, about 2 to 3 lakhs. We know that there are not good communication facilities, irrigation facilities, medical facilities, etc. and we are completely ignoring that aspect. No doubt, we have to look after the interests of the Government employees. But the cost of administration should be minimum as far as possible. We have to give more consideration to the welfare of the people. Therefore, I would suggest that the taluk units should be organized for 60 to 100 villages, and we may call them Block or Taluk offices. But we have to give certain specific powers to those units. In the case of scholarships of the Social Welfare Department, the students need not have to go to Hyderabad. The same procedure should be applied in the case or house-sites also.

We are giving loans for students - for medical students and for all types of students. They need not come to Hyderabad; their cases need not be approved by the concerned Secretary or the Minister. When the Government formulates a certain principle, those who come in that category, must be given the scholarships and their cases should be disposed of at the taluk level or the district level.

Now, we are finding duality of administration at the taluka level, Now, Tahsildar is there and RDO is also there. There are so many Extension Officers like Social Education Organisers, Industrial Extension Officers, Agricultural Extension Officers, etc. There are a number of people connected with development schemes. Although we have recruited them for a set purpose, if you go and see the work which is allotted to them, we will find that we are not getting worthwhile service from them in spite of the fact that we are spending lakhs of rupees on them. So, the creation of these posts should be avoided. The Administrative Reforms Committee has in this connection recommended that "as there is no machinery for the information and public relations work at the taluk level and below, for the above purpose, we recommend that the services of Panchayat Raj institutions, the extension officers, the Social Education Organisers, etc., should be utilised to the full extent for this purpose." We acnnot avoid them and we cannot terminate their services. So, that is a good saggestion which we can easily implement.

So far as the district level administration is concerned, the main point stressed in the Administrative Reforms Committee report is that we should not mix tax collection work with develomental activities and that the tax collection work should be under the control of the District Collector. The suggestion is, the Collector should be in charge of tax collection—whetever the taxes we are imposing, Sales Tax, Motor Vehicles Tax or Land Revenue—and that all these things

should come under one department having sufficient control and that the political people should not have control over that. I am sorry to say with due respect to all the political people that it is a damn shame. we are not able to collect crores of rupees from the ryots or merchants. There are so many things tike this. The reason for this is, political people are inducing the concerned officer not to collect or delay collection. So, collection work should be separated from executive work.

Mr. Deputy Speaker :—He should avoid using the word 'shame'

Sri G. Venkat Reddy :—I am sorry, Sir. So, this particular aspect must be carefully studied regarding collection work which is the mainspring of our resources.

The Committee has recommended that the administrative wing and the executive wing should be separated in the Secretariat. That is a good suggestion, but whether it is practicable and whether you run it efficiently so far as the Secretariat leval is concerned, we have to think over. The Committee has recommended that the administrative wing might consist of four cells while the executive wing would comprise of the concerned Heads of Departments. But the point is how will co-ordination between the administrative and the executive wings be brought about? There are a number of LDCs, UDCs and Superintendents in the Secretariat and are we going to infringe their position by bringing about this kind of reforms and making the whole picture more complicated by way of having more wings: That is a problem which I am posing. Will it be congenial or not? A pamphlet has been issued yesterday by the NGOs Association which contains the remarks of Mr. M.P. Pai, Retired Chief Secretary, and some of his suggestions. I request that the employees' grievances the question of gradation, degradation, upgrading and things of that kind—may be carefully studied and if there is no legal impediment or no injustice done to anybody and if the whole scheme is practicable, we may go ahead and implement the good recommendations of the Administrative Reforms Committee.

Thank you very much.

శ్రీ డి. ఆంజనేయులు నాయుడు (చిత్తూరు):—అధ్యక్షా ! ఈ సమావేశములు ప్రారంభించిన మొదలుకొని నేను మాట్లాడవలెనని ప్రతిరోజు అధ్యక్షుల వారికి మనవి చేసుకొనగా యీ దినము ఆ ఛాన్సు ఇచ్చినందుకు వారికి నా అభివందనలు అర్పిస్తున్నాను. తాత్కాలిక బడ్జెట్ గురించి చాలా మంది అనుభవజ్ఞులు చక్కగా మాట్లాడారు. నేను దానిపై ఎక్కువ చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. నా నియోజకవర్గ ప్రాంతం గురించి కొన్ని విషయాలు ప్రభుత్వానికి తెలుపుకోవాలని అనుకొంటున్నాను ప్రాజెక్టులు కట్టడానికి కూడ ఎంతమాత్రము వీలు లేని ప్రాంతము మా నియోజక వర్గము.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:—ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ రిపోర్టుపైన ఏవైనా సూచనలు ఉంటే చెప్పవచ్చును. వాటిని గురించి చెప్పండి.

శ్రీ డి. ఆంజనేయులు నాయుడు:—ఈ రిపోర్టులో విద్యా విషయాలకు యూనివర్శిటీలకు కమిటీలు నియమించాలని లేదు. గవర్నమెంటువారు వారికి

కమిటీలు ఏర్పాటు చేయాలని ప్రార్థిస్తున్నాను. పంచాయతీ బోర్డులు, పంచాయతీ సమితులు, జిల్లా పరిషత్‌లు గురించి ప్రభుత్వం హెచ్చు శ్రద్ధ తీసుకొని, అవి అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు సక్రమంగా చక్కగా చేయటానికి తగు ఏర్పాట్లు చేయాలని కోరుతున్నాను. వ్యవసాయాభివృద్ధికి విలేజి స్థాయిలో, జిల్లా స్థాయిలో, స్టేటు స్థాయిలో కమిటీలు వేసి, అందుకు అవసరమైన అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు గురించి గవర్నమెంట్ వారు శ్రద్ధ తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఇప్పుడు రెవిన్యూడిపార్ట్‌మెంట్ పంచాయతీ సమితులు ఒకదానికొకటి సంబంధం లేకుండా ఉన్నవి. ఈ రెండింటిలోను ఎస్టాబ్లిష్‌మెంట్ ఎక్కువగా ఉన్నది రెవిన్యూ డిపార్టుమెంట్, పంచాయతీ సమితులు—యీ రెండు కలిసి ఒకచే పరిపాలనలో ఉంచితే బాగుంటుంది. దానివల్ల గవర్నమెంట్‌కు అధిక ఖర్చులు లేకుండా అనుకూలంగా ఉండును. కనుక రెవిన్యూపరిపాలనను సమితిపరిపాలన క్రింద పెట్టాలి. గ్రామమునసబు కరణాలను పంచాయతీ బోర్డు క్రింద ఉంచాలని, ఆ రెండూ కలిపివేయాలని నా మనవి. ఇపుడు జిల్లా పరిషత్‌లు, పంచాయతీ సమితులు, పంచాయతీబోర్డులు సక్రమంగా పనిచేయటం లేదు. వాటిని సరియైన క్రమపద్ధతిలో పెట్టి, అవి సక్రమంగా నడచుటకు తగు ఏర్పాట్లు చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—అధ్యక్షా, ఈ రోజు Report of the Administrative Reforms Committee గురించి చర్చిస్తున్నాము. అయితే దీనిని Report of the Retrenchment Committee అని అన్నట్లయితే చాలా బాగా ఉండేది. ఇందులో అన్ని విషయాలు retrenchment కు సంబంధించినవే కనపరచి ఉన్నాయి. Retrenchment is no solution for economic problems or efficiency of administration అని నా అభిప్రాయము. Retrenchment చేయగానే economic problems solve అవుతాయని, efficiency పెరుగుతుందని గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్తున్నారు. అది నిజం కాదేమోననిపిస్తున్నది. మన నూతన పథకాలన్నీ బాగా చూచి ఆలోచించి దాని ప్రకారం ఉద్యోగస్థులందరిని నియామకం చేశాము. నియామకం చేసేటప్పుడు అవసరం లేకపోతే ఎందుకు నియామకం చేయవలసి వచ్చిందనేది ఈ Report of the Administrative Reforms Committee లో లేదు. ఈ రోజు departments ఏమైన తగ్గినాయా అంటే లేదు. డిపార్టుమెంటులన్నీ అదేమాదిరిగా అట్లాగే జరుగుతున్నాయి. అటువంటప్పుడు ఈ Reforms Committee retrench చేయవలసిన అవసరం ఎందువల్ల వచ్చినదో దానికి పరిమితి ఎందువల్ల ఏర్పడ్డదో అర్థం కాలేదు. దీనిలో చెప్పిన ప్రకారం అసిస్టెంటు సెక్రటరీ మొదలుకొని పైవారు వారే ఉండవలె క్రిందివారు ఉండకూడదని దీనిలో పొందుపరచి ఉన్నది. అసిస్టెంటు సెక్రటరీలు గజెటెడ్ ఆఫీసర్లు clinical వ్యవహారాలుగాని లేక సెక్షన్ ఆఫీసర్ చేసేపనులు వాళ్ళు చేయడానికి వాళ్ళవల్ల యిప్పుడు అవుతుందో కాదో ఆలోచించినట్లయితే అది ఎప్పుడూ అయ్యేపనికాదు. గుమాస్తా ఉద్యోగానికి అలవాటుపడిన తరువాత దానిలో సునిశితంగా చూచే అవకాశాలు, అవగాహనం

అతనికి ఏర్పడినది. గెజిటెడ్ ఆఫీసరులుగా ఉండేవారికి అలవాటు కాదు. నా అనుభవంలో మామూలుగా గుమాస్తాలు వ్రాసిన report, Section officer వ్రాసిన reports కేవలం గెజిటెడ్ ఆఫీసర్స్ చేవ్రాలుతో మాత్రమే వస్తూ ఉంటాయి. ఇది చెప్పినందుకు క్షమిస్తారు అనుకుంటాను అంతే జరిగేది మాత్రం అదే. అటువంటి సందర్భంలో దానిని నిశితంగా చూడాలంటే వాళ్ళవల్ల కాదు. Section Officers ను తీసివేస్తాము. Superintendents ను తీసివేస్తాము. మళ్ళీ పాత ఫక్కీలో మార్చి ఏదేదో చేస్తూ ఉంటాము అంటే— పాత కాలంలో తుఘ్లక్ ప్రభుత్వం జ్ఞాపకం వస్తుందేమో ననిపిస్తున్నది. అందువల్ల ఈ మార్పులు మనం experiment చేయడానికి వీలు లేదు అనిపిస్తున్నది. కోర్టులు ఉన్నాయి. మామూలుగా Executive Courts అన్నీ ఎక్కడో వాయిదాలు వేస్తూ ఉంటారు. రద్దవుతూ ఉంటారు వాళ్ళు వచ్చేదానికి వీలుకాదు అటువంటివన్నీ తీసివేసి కోర్టులకు అధికారం యిచ్చినట్లయితే చాలా expenditure తగ్గిపోతుందేమో ననిపిస్తుంది. పూర్వకాలంలో ఇంగ్లీషు రాకపోతే రావు సాహెబ్, రావు బహద్దూర్ గవర్నరుగారి దగ్గరనో కలెక్టరుగారి దగ్గరనో పిటిషన్ పట్టుకుపోయి యిస్తే ఆయన దానికి తర్జుమా చెపితే వారికి అర్థం అయ్యేది. ఇప్పుడు అటువంటిది లేకుండా మంత్రులు వీళ్లందరు మనమధ్య ఉండి మనలనందరినీ అర్థం చేసుకున్నవాళ్లే కాబట్టి common problems for the society ఏవైనఉంటే ఎలాంటి పిటిషన్లు వగైరా లేకుండా వారే చూచినట్లయితే వారికే అవగాహన అవుతుంది. అవన్నీ సులభ సాధ్యములు. ఎక్కడైతే పర్యటిస్తూ ఉంటారో అక్కడనే త్రుంచివేయడానికి వీలు ఉంటుందేమో ననిపిస్తున్నది. Revenue Board ఉన్నది. దీనిని గురించి అందరూ చర్చిస్తూ ఉంటారు Top hea expenditure ఉన్నది. కాబట్టి యిది ఒక burden. తీసి వేయాల్సిందనీ, తీసివేయవచ్చు. దానిని గురించి ఎవరికీ రెండు opinion లు ఉండవు ఈ రోజు Welfare Society అని చెపతున్నారు. దాని దృష్ట్యా మనం ముందుకు పోతున్నాము. కాబట్టి దానిని Development Board గా మారిస్తే బాగా ఉంటుందేమో ననిపిస్తుంది. పూర్వ కాలంలో British Regulations ప్రకారం revenue collections కోసం నియమించబడిన Revenue Board ను Development Board గా మార్చి, development పథకాలకోసము ఈ staff ను ఈ ఆఫీసులకు ఉపయోగించి వాళ్ళకు ఆ మాదిరి training యిచ్చినట్లయితే చాల బాగా ఉంటుంది కాబట్టి ఈ దృష్ట్యా దానిని ఆలోచిస్తే బాగా ఉంటుందేమో ననిపిస్తున్నది అందరు efficient officers ను యిక్కడనే Secretariat లోకి Board of Revenue లోకి తీసుకుంటారు. వారందరు యిక్కడనే కూచుని ఉంటారు. జిల్లా level లో వచ్చినాయన కూడ యిక్కడకు వచ్చి తర్జన భర్జన చేస్తూ ఉంటారు. జిల్లాలలో యిప్పుడు ఉండే పద్ధతులలో efficient administration run కావాలంటే senior most officers అందరినీ అక్కడక్కడనే వేస్తే బాగా ఉంటుంది. I.A.S. officers అందరు ఒక సంవత్సరమో, రెండు సంవత్సరములో training కాగానే అక్కడికి వచ్చేస్తారు. వచ్చిన తరువాత top administration చేయాలంటే, నెల్లూరు జిల్లాలోగాని, యితర జిల్లాలోగాని, వారు కొన్ని

జరిగినటువంటి భావాలు గ్రహించేది కష్టం అనిపిస్తున్నది. మామూలుగా I. A. S officer Sub-Collectorsగా చాలా కాలం training అయిన తరువాతనే Collector అయ్యేవారు. ఈ రోజు అదృష్టవశాత్తు తొందరగానే వస్తున్నారు. అటువంటప్పుడు seasoned and experienced officers నందరిని జిల్లాలో వేసి మిగతా వాళ్ళను యిక్కడ వేసుకున్నట్లయితే, క్రింది నుంచి reports అన్నీ వస్తూ ఉంటాయి కాబట్టి దానివల్ల చేసే అధికారం బాగా ఉంటుందేమోననిపిస్తున్నది. Administration చేసేటప్పుడు thorough collection, organisation అంటూ లేదు. అయిదు సంవత్సరములు బకాయిలు చెల్లించాల్సిన అవసరం లేదు అంటారు. ఆరు సంవత్సరములు రెవెన్యూ చెల్లించాల్సిన అవసరం లేదు అంటారు. One fine morning వస్తారు. బట్టలు, ఎద్దులు అన్నీ తీసుకుపోతారు. ఎవరైన ఆక్షేపిస్తే మాకు పైనుంచి Secretaiat నుంచి, Board of Revenue నుంచి వచ్చినది కాబట్టి డబ్బు వసూలు చేస్తున్నాము అంటారు. అర్థం పర్థం లేకుండా జరిగిపోతున్నది. ఏదైన చేయదలచుకున్నట్లయితే Act ప్రకారం సవ్యంగా సక్రమంగా చేయడం లేకపోతే పరిస్థితులను గమనించి చేయవలసియున్నది. ఒక చిన్న ఉదహారణ చెపుతాను. రైతులకు సంబంధించినంతవరకు వడ్లు అమ్ముతూఉంటారు. కొనేవాడు ఉండడు. రెవెన్యూ బాకీ కట్టలేదు అని గట్టిగా డబాయించి తీసుకువెడతారు. అది అన్ని చోట్ల జరుగుతున్నది. అటువంటప్పుడు village officers గాని లేదా తాసిల్దారు గాని ఎవరైనా on the spot ఉండే ఆఫీసరు కాబట్టి ఆలోచించి అక్కడికక్కడ పని చేసినట్లయితే బాధలేదు. అది ఆలోచించాలి. అన్నిటికన్న ముఖ్యమైన విషయం. మన గవర్నమెంటులోనే కాదు. మిగతా గవర్నమెంటులో కూడ age పెంచడం. 55 నుంచి 58 చేయడం, 60 నుంచి 65 చేయడం తరువాత retire అయిన ఆఫీసర్స్ అందరికీ మళ్ళీ యివ్వడం యిట్లా జరిగిపోతున్నది. ఒక ప్రక్క retrenchment జరుగుతూ ఉంటుంది. ఇంకో ప్రక్క వీళ్ళందరికి ఉద్యోగాలు యిస్తూ ఉంటారు. Direct retrenchment చేయడం మొదలుపెట్టిన తరువాత ఎంతమంది ఉద్యోగులకు నష్టం ఏర్పడుతున్నదో, ఎంతమంది ఆశాభావాలు నశిస్తున్నాయో పరమాత్మునికి ఎరుక. ఉద్యోగంలో చేరేటప్పుడు ఎంతో పైకి వస్తాము అనే ఉద్దేశ్యముతో చేరతారు. గాని దిగజారిపోయి గుమాస్తాగానే retire అయ్యేకంటె ఆయన ఎక్కడైన కిళ్ళీ బంకు పెట్టుకొనేవాడు. అట్లా కాకుండా కొన్ని పంథాల మీద చేరుస్తారు. అయిదు సంవత్సరాలు అయిన తరువాత మాకు పనిలేదు అంటారు, తీసివేస్తారు అని అటువంటి భావాలతో జరిగేటప్పుడు నిజంగా ఈ retrenchment report చదువుతూ ఉంటే retrenchment అయిన వాళ్ల పెళ్ళాం బిడ్డలు అల్లో మొల్లో అనవలసి వస్తుంది. Officers గా ఉండేవారు, administration నడిపేవారు దానిని నిజంగా ఆ spirit తో నడిపే పక్షంలో అయితే యిబ్బంది. ఇందాక వెంకటాద్రివుగారు Tottenham system అని చెప్పారు. దానిలో ఉండే సాధక బాధకాలన్నీ మన ముందు ఉంచారు. ఈ కాగితాలు యివన్నీ సవ్యంగా తొందరగా కదలవు అంటారు. నేను ఒకటి మీ ముందు ఉంచదలచుకొన్నాను. దానిలో experienced

seasoned official ఉన్నట్లయితే ఏ మాత్రం యిబ్బంది లేకుండా జరుగుతుంది. తమకు తెలుసు. గౌరవనీయులైన త్రివేదిగారు ఉండే కాలంలో అసెంబ్లీ అంటూ లేకుండా వారు ఒక్కరే Tottenham systemలోనే administration కు tempo ఇచ్చారన్న మాట. ఆ రెండు మూడు నెలలలో ఆ వ్యక్తి అంత tempo ఎలా యివ్వగలిగినారు అనేది చూచినట్లయితే దానికి వేరే కారణం ఉంటుంది. ఆ కారణాన్ని అర్థం చేసుకొని అందరము యివ్వగలిగినట్లయితే బాధే ఉండదు. ఈ రోజు మనం యిక్కడ ఒక్క సంగతి చూస్తున్నాము. Stand still organization అయిపోయింది. కేవలం పథకాల మీద, కాగితాల మీద అసెంబ్లీలో జరిగేటటువంటిదేగాని నిజమైన spirit మీద జరగడం లేదు. అన్నిటికన్న ముఖ్యంగా ఈ విషయం నేను చెప్పేటప్పుడు చాలమందికి బాధాకరంగా ఉంటుంది. Corridors of Government offices and corridors of Assembly office ఈ పై పనులు చేసేవాళ్ళు లేకపోయినట్లయితే clean and effective administration ఉంటుందేమోననిపిస్తుంది. ఏ కాగితమునకు ఆ కాగితము చట్టప్రకారం rules ప్రకారం జరిగే పక్షంలో అయితే వీటితో అవసరం ఉండదు. ఈ రిపోర్టులన్నీ చదువుతూ ఉంటే — కొన్నిచోట్ల చెప్పి ఉన్నాయి. Political pressures కాగితంతో పాటు మనిషి పోవడం, పలుకుబడి వినియోగించడం అనేది వ్రాసి ఉన్నది. అ శే దానిని అందరు గ్రహించారు. అన్నమాట, ఇక్కడ కాగితం delay కావడం, కాగితంతో పాటు మనిషి వస్తాడులే అని concerned officer గాని, Superintendent గాని అనుకోవడం అటువంటివి జరుగుతున్నాయి. దీని దృష్ట్యా చూచినట్లయితే Delay is the root cause of corruption. The Delay is designed now-a-days. అందువల్ల ఈ విషయం ఆలోచించి, జాగ్రత్తగా కాగితం రాగానే అతి త్వరితంగా orders పడేటట్లు చూడాలి.

పూర్వకాలంలో ఎవరైన ఒక వ్యక్తి ఒక ఆఫీసర్ వద్దకు వెడితే న్యాయం ధర్మం తప్పకుండా జరుగుతుందని ఆశించి వెళ్లేవాడు. ఇవాళ పరిస్థితి అలాలేదు. కూడా ఎవరితోనైనా చెప్పిస్తేగాని పని జరగదనే భావం బాగా వ్యాపించింది. ఈ భావం లేకుండా చేస్తేగాని లాభంలేదు. అడ్మినిస్ట్రేటివ్ రిఫార్మ్స్ అనే పేరుతో కొంతమంది క్రింద వున్నవారిని తీసివేయడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. ఈ పని చేసే ముందు ఒక విషయం ఆలోచించాలి. వీరిని తీసివేసేముందు, వీరి అవసరం మనకు వున్నదా, వీరి అవసరం మనకు వున్నదనే వీరిని అప్పుడు మనం వేసుకున్నామా అనే విషయం ఆలోచించాలి. లేక వారు తప్పులు చేస్తున్నారనే ఉద్దేశంతో తీసివేస్తున్నామా? ఒక కాగితం రాంగానే దానిని రిజిష్టర్ చేసి, దాని ప్రాసెస్ ప్రకారం అది పైకి వెళ్ళే పద్ధతి వుంటే మధ్యలో ఎటువంటి ఇన్ఫ్లుయెన్సెస్ లేకుండా, ఎటువంటి అభ్యంతరాలు పెట్టకుండా దానిని వెళ్ళడానికి అవకాశం కలుగజేస్తే యీ విధమైన చర్యలు మనం తీసుకోవలసిన అవసరం వుండదని నేను అనుకుంటున్నాను. నాకు ఒక స్వంత అనుభవం వుంది. ఒక కాగితం నేను రెండు సంవత్సరాల క్రిందట పెట్టాను. ఇంతవరకు అది బయటకు రాలేదు. ఇటువంటి పరిస్థితులు నేడు అమలులో వున్నాయి. అంతేగాక, అడ్మినిస్ట్రేషన్లో

సరియైన రిలీఫ్‌ను మనం ఎప్పటికప్పుడు కలుగజేస్తున్నామో లేదో కూడా చూడవలసిన అవసరమున్నదని మనవి జేస్తున్నాను. అప్పుడు యిటువంటి రిట్రెంచ్‌మెంట్సు యొక్క అవసరము ఉండదనుకుంటాను. డెవలప్‌మెంటు ఆఫ్ ది సొసైటీకి వీరందరూ వుండడం అవసరమే. అయిదారు సంవత్సరాల క్రిందట వీరు అవసరమనే మనం వేసుకున్నాము. ఈనాడు వీరియొక్క అవసరం ఏ విధంగా తీరిపోయింది? అయిదారు సంవత్సరాల క్రిందట మనం చేసుకున్న నిర్ణయాలప్రకారం అడ్మినిస్ట్రేషన్ సాఫీగా జరగడానికి మనం ఎంతవరకు ప్రయత్నించాము. వాటిని సక్రమంగా ఆచరించామా? అని చూసుకుంటే లేదనే జవాబు వస్తుంది. అంతేగాదు, యీ ఎక్స్‌పెరిమెంట్సు మనం యీనాడు కొత్తగా చేస్తున్నవి కాదు. బ్రిటిష్ కాలములో యివన్నీ జరిగాయి. వారు చేశారు. అప్పటి పద్ధతుల ప్రకారమే డెవలప్‌మెంటు ఆఫ్ ది సొసైటీ కొరకు మనం వీరిని వేసుకున్నాము. మన అవసరములు, మన పద్ధతులు, మనం అమలుజరపవలసిన విషయాలను, మన అనుభవాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని చూసినట్లయితే యీనాడు వీరిని తీసివేయవలసిన అవసరం లేదని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను. వీరిని తీసివేయడం వలన మన ఎస్టాబ్లిష్‌మెంటు ఖర్చులు ఎంతవరకు మిగులుతాయి. మన రెవిన్యూ ఎంతవరకు సేవ్ అవుతుందని అడిగితే అందుకు మన ముఖ్యమంత్రిగారు రెవిన్యూ సేవ్ కావడమనేది ముఖ్యంగాదు, ఎఫిసియన్సీ పెరుగుతుంది అన్నారు. దానికి నేను ఒప్పుకోను. ఎందుకంటే మనుషులు ఎక్కువైనందువలన ఎఫిసియెన్సీ తగ్గిపోతుందా? టూ మెనీ కుక్స్ స్పాయిల్డు... అనే దానితో నేను ఒప్పుకోను. అడ్మినిస్ట్రేషన్ పకడ్‌బందీగా జరిగేటట్లు చూడండి. అది సరియైన పద్ధతి. అనవసరమైన పోస్టుసు తీసివేసినప్పటికి, రిట్రెంచ్‌మెంటు పేరుతో అవసరమైన పోస్టుసు గనుక తీసివేసినట్లయితే చాలామంది యిబ్బందిపడతారు. ఈ విషయాలన్నీ దృష్టిలోకి తీసుకోవలసినదిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. నరసారెడ్డి (నిర్మల్) :—అధ్యక్షా, ఈ అడ్మినిస్ట్రేటివ్ రిఫార్మ్స కమిటీ రిపోర్టును గనుక ఒకసారి చూస్తే కమిటీవారిని తప్పకుండా అభినందించవలసి వస్తుంది. సక్రమంగా అన్ని విషయాలపైన టూర్ చేసి, అన్ని వర్గాలవారి అభిప్రాయాన్నీ తీసుకుని వారు స్టేట్ లెవెల్‌లోను, డిస్ట్రిక్టు లెవెల్‌లోను, తాలూకా లెవెల్‌లోను, విలేజ్ లెవెల్‌లోనూ వున్న విషయాలనన్నింటినీ దృష్టిలో పెట్టుకుని అడ్మినిస్ట్రేషన్‌లో తీసుకురావలసిన మార్పులకు సంబంధించి తీసుకోవలసిలసిన మెజర్సు సూచిస్తూ వారు ఒక రిపోర్టును యిచ్చారు. ఇందుకుగాను కమిటీవారికి, రెవిన్యూమంత్రిగారికి ధన్యవాదాలు అర్పిస్తున్నాను. పేదవారికి, కామన్ మేన్‌కు ప్లాన్డ్ ఎకానమీ అమలుజరపవలెను. వారికి అది అందుబాటులో వుండవలయును, వారికి సక్రమమైన హక్కులు లభించవలెను అను యీ విషయాలను దృష్టిలో పెట్టుకున్నప్పుడు బ్రిటిష్‌వారు నెలకొల్పిన బ్యురాక్రటిక్ సిస్టమ్‌లో మార్పులురావలయునని మన పెద్దలు ఇండిపెండెన్స్ రాకపూర్వమే గ్రహించారు. 44లో కాంగ్రెస్ కమిటీ దలాల్‌గారితో సెకెండ్ రిఫార్మ్స కమిటీ ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. వారు గాడా యీ బ్యురాక్రటిక్ సిస్టమ్‌ను తీసివేసినట్లయితేగాని నూతన సమాజానికి అంకురార్పణ

జరగదని వారు తమ రిపోర్టులో సెలవిచ్చారు. రష్యాలో అమలుజరిపిన ప్లాన్డ్ ఎకానమీని కూడా వారు దృష్టిలో పెట్టుకున్నారు. ఆ తరువాత అడ్మినిస్ట్రేటివ్ సెటప్‌ను, వర్క్‌లోడ్‌ను దృష్టిలో పెట్టుకుని అప్పుడప్పుడూ కొంత సిబ్బందిని పెంచడంజరిగింది. అది కూడా, రెవిన్యూ రిఫార్మ్స్ కమిటీ, మద్రాసు మహారాష్ట్రలలో వారు సమర్పించిన నివేదికల దృష్ట్యా యిది జరగడం సంభవించింది. గవర్న్‌మెంట్ ఆఫ్ ఇండియాలో రెసెర్చి ఆఫీసర్ యస్. సి. శేథ్‌గారు 1960లో ఒక రిపోర్టు సమర్పించారు. అందులో—

',We have also seen that the system is not altogether immune from defects. It is old, it is asymmetrical add in the field of organisation, extremely shocking. It works for a democratic society yet the confusions of service classification, grading and distinction etc., are not necessarily democratic in character. The relationship between the employees of the various grades, though characterised by British informality, still typify a hierarchy, which would remind one of the public administration of the imperial age. Nevertheless, the element of trade unionism which in the guise of Whitleyism has come to stay in the system seems to it that no grievance goes unredressed!"

నిపుణులు యీవిధంగా అభిప్రాయపడ్డారు. ఇండిపెండెన్స్ వచ్చిన తరువాత, మూడు ప్రణాళికలు అమలుజరిపిన తరువాత యీరకమైన మార్పులు తీసుకురావాలని వారు అభిప్రాయపడుతున్నారు. కామన్‌మేన్ యొక్క అవసరములను తీర్చే పద్ధతిలో మన అడ్మినిస్ట్రేటివ్ సెటప్ వున్నదీ, లేనిదీ ఆలోచించాలి.

ఇప్పుడు పోచంపాడు ప్రాజెక్టు క్రింద సబ్మర్జన్స్—సబ్మర్జి అయిన గ్రాములవారికి రిహాబిలిటేషను కోసం ప్రపోజల్స్ రెండు సంవత్సరాల క్రితమే ఫార్ములేట్ అయినవి. ఇప్పుడు ఎట్లా రిహాబిలిటేట్ చేయాలనే పాలసీ—ఫినాన్షియల్ ఇంప్లికేషన్స్-పి. డబ్ల్యు. డి. స్టేజిలోను ఫినాన్సు డిపార్టుమెంటు స్టేజిలోను రెండు సంవత్సరాలనుంచి పెండింగులోవుంటే—ఆ డెసిషను కాకముందే అఫెక్టు అయిపోతారు. ఆ రిహాబిలిటేషన్ ప్రపోజల్స్ ఏమి అవుతున్నాయో తెలియకుండా వుంది. జిల్లా లెవెల్‌లోగాని, తాలూకా లెవెలులోగాని ఎంత క్విక్‌గా డిసిషన్స్ జరిగి, పనులు జరగాలో అంత క్విక్‌గా జరగడంలేదు. హ్యూమన్ ఎలిమెంటు, డెమొక్రసిలో, ప్లాన్డ్ ఎకానమీలో ఎట్లా కావాలో అది యింకా ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ సెటప్‌లో రాలేదని మనవి చేస్తున్నాను. అడ్మినిస్ట్రేటివ్ రిఫారమ్స్ అంటే సైంటిఫిక్ మెథడ్‌గా డీల్ చేయాలి. కొందరు సభ్యులు రిట్రెంచ్‌మెంట్ అవుతుందని అంటున్నట్లు కనుపిస్తోంది. అవసరమైతే రిట్రెంచిమెంటు చేసినా బాధలేదని మనవి చేస్తున్నాను. డెవలపింగ్ ఎకానమీలో ఎక్కువగా హై అడ్మినిస్ట్రేషనులో హెవీ లోడ్ వున్నప్పుడు—వేరే కార్యక్రమాలలో ఉద్యోగులను వేసుకోవచ్చు. ఊరికే రిట్రెంచ్‌మెంటు అవుతారని యీ అడ్మినిస్ట్రేటివ్ సెటప్ యిట్లాగేవుంచుకుంటే ప్లాన్డ్ ఎకానమీలో ముందుకు పోతామా అనిపిస్తుంది. ఫారిన్ ఎకనామిస్ట్స్ కూడ ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ అంటే సైంటిఫిక్‌గా డీల్ చేయాలని అన్నారు. అది మీదృష్టికి తెస్తున్నాను.

Arthur W. Macmahon.

The 'administration' is separable from politics in is a district operation of Government; that administration is quite as important as politics and deserves equal study: that 'administration is administration', that is, has important generic qualities wherever and whenever practised, and whether private or public: that administration can be made a 'science' or at least lends itself to study and improvement by established methods of scientific inquiry; and that the objective of a dministrative study is 'economy and efficiency' of operation.

అందువల్ల, వీగా రిట్రెంచ్‌మెంట్ అవుతుందని, కొందరు ఆఫీసర్సు, యు.డి.సి.లు గాని, అసిస్టెంటు సెక్రటరీలుగాని,—వీరిని తీసేయవలసివుంటుందని, బోర్డున తీస్తే అక్కడవుండే మెంబర్సు ఏమి కావాలని- యీవిధంగా యీదృష్టితో అడ్మినిస్ట్రేటివ్ రిఫారమ్స్ చేస్తే ఐయామ్ సారీ, ఉయ్ కెనాట్ గో ఫర్దర్. అడ్మినిస్ట్రేషనును పాలిటిక్స్‌తో పోల్చి చూస్తే యీ ప్లాను ఎకానమీలో, హైలీ ఐడియలైజ్డు సొసైటీ తీసుకురావాలనుకున్నప్పుడు ఎంతైనా మార్పు చేయవలసిన అవసరం వుంటుంది. స్టేటు లెవెలులో అడ్మినిస్ట్రేటివ్ సెల్, ఎక్జిక్యూటివ్ సెల్ వీటికి డిఫెరెన్సు వుంటుంది. అడ్మినిస్ట్రేషనులో సెంట్రలైజేషను వుండలా, సెంక్రటరీస్ లెవెలులో ఒక డిపార్టుమెంటల్ ఆటానమీ వుంచితే రాష్ట్ర లెవెలులోగాని, దేశం లెవెలులోగాని డెమొక్రాటిక్ డీసెంట్రలైజేషను అనుకున్నప్పుడు బురాక్రాటిక్ సిస్టములో అడ్మినిస్ట్రేటివ్ సెటప్‌లో డిపార్టుమెంటల్ ఆటానమీ వుంచి, లేక అడ్మినిస్ట్రేషనులో సెంట్రలైజేషనులో అట్లాగే మనము ముందుకు పోగలమా అనే సమస్య వుంటుంది. రిఫారమ్సు కమిటీవారు డ్రాస్టిక్‌గా హెడ్స్ ఆఫ్ డిపార్టుమెంట్సును జాయింటు సెక్రటరీలుగా నియమించి డైరెక్టుగా మినిష్టర్సుకు పేపర్సు పంపించడానికిగాని అసిస్టెంటు డైరెక్టర్సు, డెప్యూటీ డైరెక్టర్సుగాని ఏవైనా ప్రపోజల్స్ డైరెక్టుగా సెక్రటరీలకు పంపించే సూచనలు వేరియస్ సెల్స్ ఏర్పాటు చేసి డిపార్టుమెంట్సు అట్లాగేవుంచి శాంక్షన్డు బడ్జెటెడ్ అమౌంటు వున్నప్పటికీ ఫినాన్సు డిపార్టుమెంటుకు రూటు ఇన్ చేసి లేక సెక్రటేరియట్ లెవెలులో డిపార్టుమెంటు పరిశీలన చేసినప్పటికీ ఎల్. డి. సి. నుంచి సెక్రటరీల వరకు తీసుకువెళ్ళే అన్‌డ్యూ డిలేస్ లేకుండా చేయడానికి ఉన్న సూచనలు తప్పకుండా అమలు చేయాలని వనవి చేస్తున్నాను. డిస్ట్రిక్టు అడ్మినిస్ట్రేషను గురించి జిల్లా పరిషత్తు అడ్మినిస్ట్రేషనులో మార్పు రావాలని చెప్పారు. ప్లాన్డు ఎకానమీలో కలెక్టరు అంటే డెమీ గాడ్‌గా వుండడం బాగుండదు అనుకుంటున్నాను. మనం టెక్నికల్‌గా ఒక జ్యుడిషనల్ అథారిటీ అని భావించే ఆ ఫిస్కిజి అడ్మినిస్ట్రేషనులో వుంది. కలెక్టరును జిల్లా పరిషత్తుకు చీఫ్ ఎక్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరుగా చేయక పోయినా లా అండు ఆర్డరు, రెవిన్యూ కలెక్షన్సుకు వేరే పెట్టినప్పటికీ జిల్లా పరిషత్తు లెవెలులో డిస్ట్రిక్టు అగ్రికల్చరల్ ఆఫీసరు, ఇంకా డెవలప్‌మెంటు కార్యక్రమాలగురించి వున్న డిస్ట్రిక్టు హెడ్సు వీరందరినీ జిల్లా పరిషత్తు ఆధీనంలోకి తెస్తే జిల్లా పరిషత్తు కార్యక్రమాలు సక్రమంగా జరుగుతాయి. ఇక్కడ హాఫ్ హార్టెడ్‌గా అడ్మినిస్ట్రేటివ్ సెటప్ పెట్టి డిస్ట్రిక్టు

హెడ్స్‌ను వేరే పెట్టి డిప్యూటీ కలెక్టరు రాంక్ వారిని జిల్లా పరిషత్తు సెక్రటరీలుగా వేసి, స్టాండింగ్ కమిటీలకు కలెక్టరును పెట్టేపద్ధతి ఉయ్ హోప్ మేక్ ఎ హాట్ పాచ్ ఆఫ్ ది జిల్లా పరిషత్ సర్. డిస్ట్రిక్టు అడ్మినిస్ట్రేషను ట్రయల్ అండు ఎర్రర్ పద్ధతిపైన డెమొక్రసీ నడుస్తుంది కాబట్టి సెక్రటరి, జిల్లా పరిషత్తును ఐ.ఎ.ఎస్.ను వేసి ఆల్ డెవలప్‌మెంటు డిస్ట్రిక్టు హెడ్స్‌ను జిల్లా పరిషత్తు ఆధీనంలో వుంచి డెవలప్‌మెంటు కార్యక్రమాలన్నీ ఒకే వింగ్ ద్వారా నడిపితే బాగుంటుంది. జ్యుడిషనల్ అథారిటీకోసం కలెక్టరును వేరే వుంచి పంచాయతి సమితులు, గ్రామ పంచాయతీలు సక్రమంగా నడిచేటట్లు ఆయన ఇన్‌స్పెక్టింగ్ ఆథారిటీగా వుండే బాగుంటుంది. ఒక పెద్ద మనిషిగా, ఎమర్జన్సీ పవర్సుతో జిల్లా పరిషత్తు ఇన్‌స్పెక్టింగు ఆథారిటీగా వుంచి, జిల్లా పరిషత్తులో వుంచకుండా ఫ్రీ హాండ్ నానఫీషియల్స్‌కు యిచ్చినప్పుడే నిజమైన విధంగా డెమొక్రాటిక్ ఇన్‌స్టిట్యూషన్సు మనం నెలకొల్పిన వారమవుతాము. జిల్లా పరిషత్తు రీఆర్గనైజేషను అడ్మినిస్ట్రేటివ్ రిఫారమ్సు కమిటీ అనుకున్నట్లు చేయడం మంచిది. పంచాయతి సమితులు విలేజి లెవెలునుంచి తాలూకా లెవెలు గురించి అడ్మినిస్ట్రేటివ్ రిఫారమ్సు కమిటీవారు ఏమీ సూచనలు యివ్వలేదు. తాలూకా లెవెలులో అడ్మినిస్ట్రేషను, తహసీల్దారు ఎడ్మినిస్ట్రేషను వేరు, బ్లాక్ డెవలప్‌మెంటు ఆఫీసరు అడ్మినిస్ట్రేషను వేరు. బి.డి.ఒ. క్రింద వున్న ఎక్స్‌టెన్షను ఆఫీసరులు డ్యూయల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ వారి డిస్ట్రిక్టు హెడ్సు, బి.డి.ఒ. బోత్ విల్ బి ది సూపర్‌వైజింగు ఆథారిటీసు అంటే ఆయన డిస్ట్రిక్టు హెడు చెప్పినట్లు చేయడం లేదు, బి.డి.ఒ. చెప్పినట్లు చేయడంలేదు, ఒక పంచాయతి సమితివారు ఒక టీచరు బదిలీ విషయంలో డబ్బు తింటే పంచాయతి సమితులనే తీసేస్తే అవి అడ్మినిస్ట్రేటివ్ రిఫారమ్సు అవుతాయా? ఉయ్ ఆర్ సెటింగు బాక్ ది క్లాక్ సర్. ఇంత ముందుకు వచ్చి, ప్రజాస్వామ్యం దేశంలో వుండాలని, తాలూకా లెవెలులో పంచాయతి సమితులద్వారా అభివృద్ధి కార్యక్రమాల నడుపుతున్నప్పుడు లూప్‌హోల్స్ పిక్ చేసి ఒక టీచరు ట్రాన్సఫరు గురించిగాని, లేక తనవారికి ఒక బావి యిచ్చుకున్నారని గాని ట్రివియల్ యిస్యూస్ మీద పంచాయతి సమితులను రద్దు చేయాలనడం న్యాయమవుతుందా? 1959—1960 లో మన రాష్ట్రంలో జిల్లా పరిషత్స్, పంచాయతి సమితులు ఎస్టాబ్లిష్ అయినవి. ఇంత తక్కువ కాలంలోనే ఒకేసారి వీరంతా ఎక్స్‌పీరియన్స్‌డు అడ్మినిస్ట్రేటర్సుగా తయారవుతారనుకుంటే ఎట్లా? ఎక్స్‌టెన్షను ఆఫీసర్సుగాని, బి.డి.ఒ.లు గాని మహా నిపుణులు, అమెరికానుంచి, ఇంగ్లండు నుంచి ట్రెయినింగు పొంది వచ్చినవారు అనుకోడానికి లేదు కదా. అది పొరపాటని మనవి చేస్తున్నాను. ట్రయల్ అండు ఎర్రర్ మెథడ్‌లో పంచాయతి సమితులు జరుగుతున్నప్పుడు తాలూకా లెవెలులో కమిటీ సిస్టము ఆఫ్ అడ్మినిస్ట్రేషను యూరపియన్ ఎకనామిస్టుసుగాని, ఇండియను ఎకనామిస్టుసుగాని బాగుంటుందన్నప్పుడు మన సమితి, జిల్లా పరిషత్తులలో కమిటీస్ అడ్మినిస్ట్రేషను నడుపుతున్నాము ఏమైనా లోపాలు వుంటే సర్దుబాటు చేసుకొని, బాగు చేసుకోవాలి కాని సమితులనే తీసేయాలనడం బాగుండదు, సమితులు బాగా పనిచేయడం లేదనేవారిని నేను ఒకటి అడుగు

తున్నాను. వారు ఎన్ని మీటింగులు అటెండు చేస్తున్నారు. ఎంత గ్రాంటెన్ను యిచ్చి నడపడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. అవి అడుగుతున్నాను. సులభంగా జిల్లా పరిషత్తులను, సమితులను ఎత్తివేయాలంటే మళ్ళా తహశీల్దారులకు, జాయింటు కలెక్టరులకు డెవలప్ మెంటు యాక్టివిటీస్ యిస్తే నేననుకుంటాను.

We are retarding both way and we will not go for farward.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య.—అధ్యక్షా, Administrative reforms విషయంలో మొదట ప్రభుత్వానికి చెప్పవలసింది తెలుగు అధికార భాషగా ప్రకటించడం, దానిని అమలు చేయడానికి కావలసిన కమిటీ వేస్తామని అన్నారు. Act లో చెప్పిన కమిషన్ కాదు నేననేది. ఒక కమిటీవేసి డిపార్టుమెంటులలో technical గాను, educational గాను, academic గాను వెంటనే అమలుచేయక పోతే మన administration నిజంగా ప్రజారాజ్యం కాజాలదు. ఇంగ్లీషువాడి రాజ్యంలో ఉన్నట్లే అనిపిస్తుంది. మాతృభాషలో రాజ్యాధికారం రానంత కాలం స్వతంత్ర దేశం కాదు. నిన్న ఒక జాబితా ఇచ్చారు, అంతవరకు సంతోషమే. చిన్న డిపార్టుమెంటులకు మాత్రమే ఇచ్చారు. Main departments లో official anguage ని అమలుచేయకపోతే, శాసనసభలలో అమలుచేయకపోతే, అదిపూర్తి కాదు. శాసనసభ చర్చలలో ముఖ్యమంత్రిగారు హామీ ఇచ్చిన విధంగా ఆ కమిటీని నెల రోజులలోగా వేసి implemen atio విషయం చూడాలని కోరుతున్నాను. ఇది Act లో చెప్పిన కమీషన్ కాదని పొరపాటు పడవద్దని చెపుతున్నాను. Administration గురించి చెప్పేటప్పుడు మనయొక్క రాజ్యాంగ, ఆర్థికఆశయం ఏమిటో తేలవలసిన అవసరం ఉంది. యు. ఎన్. కమిషన్‌వారు 1957 లో చెప్పారు.

The problems of under-developed countries. that may be related to public administration are primary problems of transition-transition from semi-feudal and traditional to more responsible and rational forms of administration, from agricultural and extractice economy to economy of industry, trade and development. ఇది ప్రధానంగా దృష్టిలోలేక పోతేలాభంలేదు. Administration Reforms గురించి సలహాలు ఇవ్వాలన్నపుడు చిన్న సామెత జ్ఞాపకం వస్తోంది. మీ తండ్రికి పెళ్లి అవుతోంది, నీవు వస్తావా అన్నాడట; చాలా సంతోషంగా వెళ్లాడట, పెళ్లి అయిన మరురోజు సవతి తల్లి వచ్చింది; తిండిపెట్టదు; ఏడిపిస్తుంది, Reforms మీద మేము ఏమైనా చెబితే సరదాగానే కనిపిస్తాయి. వారు చెప్పినదేకదా అని retrenchment చేసి పెద్ద human, social problem రాబోతోంది. ఆ problem ను మా నెత్తిన వేయడానికే ఈ reforms ఆలోచిస్తున్నారా; లేక retrenchment రాకుండా ఉన్నదానిలో rationalise చేయడానికి ఆలోచిస్తున్నారా, first thing అది తేలవలసి ఉంది. సలహాలు ఇస్తే రేపు ప్రొద్దుట మా గొంతుకకే వస్తుంది. తీసి పారవేసామంటారు, మరల ఎక్కడనో తెస్తారు. మన administration లో defect ఎక్కడ ఉన్నదో తెలియదు, నిన్ననే మనవిచేసాను. ప్రతి సంవత్సరం బడ్జెటు వచ్చిన మరుసటిరోజు retrenchment జ్ఞాపకం వస్తుంది. తిరిగి మరొక డిపార్టుమెంటులో ఎక్కువ మందిని చేర్చుకున్నాము, Appropriation కు ఒప్పుకోండి అంటారు. ఎకానమీలో

లోపమా, అడ్మినిస్ట్రేషన్‌లో లోపమా, ప్రభుత్వ అధిపతులలో లోపమా చెప్పవలసి ఉన్నది. ఇది ఒక అంటువ్యాధి క్రిందనో, దీర్ఘవ్యాధి క్రిందనో ఉన్నది. Administrative reforms మూడు, నాలుగు రకాలుగా ఉన్నవి. కేంద్ర ప్రభుత్వం, తరువాత రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ఉన్నాయి. తరువాత జిల్లా లెవెలు, తాలూకా లెవెలు, గ్రామ లెవెలు ఈ levels ను main గా తీసుకోవాలి. వాటికి intermediate గా కొన్ని ఉంటాయి. వీటినికూడా తీసుకోవాలా అనేవి సమస్య. Basic గా గ్రామం, తాలూకా, జిల్లా, రాష్ట్రం తీసుకోవడం మంచిది. గ్రామం మొదట తీసుకొందాం. గ్రామం level లో ఇప్పుడున్న పంచాయితీలతోబాటు accounts కు సంబంధించిన గ్రామాధికారులను తీసుకోవాలని ఆలోచిస్తున్నారని అనుకుంటున్నారు. అంతా finalize చేసిన తరువాత క్రింద base ను బట్టికాని తెలియదు. Federal సమాజంనుంచి మనం బైటకు వస్తున్నప్పటికి ఆ relics యొక్క strength పూర్తిగా ఉన్నదని మనవిచేస్తున్నాను. గ్రామసీమలలో పెత్తనదారులుగా పెద్ద భూస్వాములే ఉన్నారు, లేదా క్రొత్తగా పుట్టిన దళారీలున్నారు. ఈ దళారీలు భూస్వాముల చేతులలో పంచాయితీలను అప్పగిస్తే మనం ఏ social welfare అయితే కావాలని అంటున్నామో అది రాకుండా ప్రజాస్వామ్యం పేరుతో మొత్తం కబళించండి అని చెప్పే పరిస్థితి వస్తుంది. దీనిని మార్చడానికి social structures లో మార్పులురావాలి. భూస్వామ్య విధానానికి గ్రామసీమలలో పునాది. అక్కడ ఏమిచేసినా old feudal class మరొక రూపంలో పుట్టినట్లు అవుతుంది. ఇది పంచాయితీల సంగతి, పంచాయితీ సమితుల గురించి ఇదివరకే మనవిచేసాను. పంచాయితీ సమితులను తెచ్చిననాడే కాంగ్రెసు సభ్యుడుగా ఉండిన పి. ఎన్. అప్పారావుగారు మాట్లాడుతూ యివి సమితులుకావు; అతురం పొరపాటుగా ఉన్నది; ఇవి సవితులు అని అన్నారు. రేపు బరువు అయితే ఏమి చేయాలో తెలియని పరిస్థితి వస్తుంది అన్నారు. ముందూ వెనకా ఎక్కడా ప్లాన్ కనిపించడంలేదు. కమ్యూనిటీ డెవలప్‌మెంట్ ప్రారంభించిన తరువాత democratige చేద్దామని అన్నాము. ప్రకాశం పంతులుగారు ఫిర్కా డెవలప్‌మెంటు స్కీము అని కొన్ని areas లో తెచ్చారు. ఇంత staff పెట్టకుండా కొద్ది staff తో అంతవరకు ఉన్న administration కు దానికి సాహచర్యం యిచ్చి constructive works ఎక్కువగా అభివృద్ధి పరచారు. పంచాయితీ సమితులు వచ్చినతరువాత staff ను పెంచారు. ఉన్నడబ్బు అంతా వారికే పోతోంది, staff ను విస్తారంగా పెంచారు. Extension Officers ను పెంచారు. లేనిపోని బ్యూరాక్రసీని గ్రామాలలోనికి పంపారు. అసలు అగ్రికల్చరల్ ప్రొడక్షన్ ఎక్కువ చేయాలని ఉద్దేశం. కాని పంచాయితీ సమితుల ద్వారా వచ్చినది చాలా తక్కువ. అగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటు చేసినది ఏమైనా ఉందేమోకాని సమితులవల్ల జరిగింది ఏమైనా ఉంటే చూపించండి Hierarchy create చేసి చుట్టుప్రక్కల త్రిప్పడం, democratige చేసేసరికి work బాగానే ఉందని అనుకోడంతప్ప ఏమీలేదు. Executive లో బ్యూరాక్రసిని పెట్టాము, డెమాక్రటిక్ ఎలక్షన్లుద్వారా మనుష్యులను పెట్టాము, డైరక్టు ఎలక్షన్లు లేకుండా చేసాము. Link పెట్టడంతో గ్రామసీమలనుంచి జిల్లా పరిషత్తులవరకు ఇదివరకు

లేని political ఆవేశం ఎక్కువై పోయింది. Isolated life కాకుండా మొత్తం politics అయిపోయింది. జిల్లా పరిషత్తు ఛైర్మెన్‌గా ఉన్నవాడు ఏ ఊరి పంచాయితీ ఎటు ఉన్నదో, లేకపోతే అంతా turn అవుతుందేమో అనుకోవడంవల్ల life అంతా politicalise అయిపోతుంది. Economic development అనేది లేకుండా పోయింది. ఎవరయితే గవర్నమెంటులో ఉంటారో వారి చేతుల లోనికి మొత్తం పోయే పరిస్థితి వచ్చింది. ఇదంతా ruling class చాలా planned గా తీసుకువచ్చారు. ఎన్నికలలో ఇది చాలా సహాయం చేసినది. ఎలక్షన్లలో ఉపయోగపడ్డాయని దిగులుతోకాదు నేను చెప్పేది. Social structure లోనుంచి political structure ఎట్లా వచ్చిందో చెబుతున్నాను. గ్రామసీమ, పంచాయితీ సమితి, జిల్లాపరిషత్తు interlinked అయిపోయాయి. Political decentralization అని చెప్పాము. కాని అంతా జిల్లా పరిషత్తు ఛైర్మెన్ చేతులలో పెట్టాము. Economic decentralization అని చెప్పాము. డిపార్టుమెంటల్ పంచాయితీ ఆఫీసరు చేతులలో work అంతా ఉన్నది. ప్రతి చిన్న కాగితం అక్కడ పెట్టుకుంటారు. Administration లో decentralization లేదు. Political power కూడా apparent గా decentralize అయినది. కాని అంతా centralize అయి ఉన్నది. అనుకున్న ప్రయోజనం లేకుండా పోయింది. కేంద్ర ప్రభుత్వంవారు బరువు ఎక్కువై పోయి ఏమిచేయాలి, ఎట్లా తగ్గించాలని చూస్తున్నారు. నెపోటిజం చాలా వచ్చింది. ఉద్యోగులను ఒకప్పుడు తీసి పారవేయడం, మరొకప్పుడు తిరిగి వేయడం—ordinary people అయితే పరవాలేదు. టెక్నికల్ ఉద్యోగులనుకూడా మార్చడం, ఉదాహరణకు Industrial Extension Officer ఉన్నాడు. మొదట B. Sc. ప్యాసైనవానిని తీసుకువచ్చి ఎనిమిది నెలలు ట్రయినింగ్ యిచ్చి, మద్రాసు పంపి రెండు సంవత్సరములు ట్రయినింగ్ ఇచ్చి after effect క్రింద ఒక సంవత్సరం ట్రయినింగ్ యిచ్చి ఉద్యోగంలో చేర్చారు. బ్లాకులు ఎక్కువై పోయాయనే అభిప్రాయంతో కొన్ని తగ్గించారు, వారు అనవసరం. కాని వారికి employment ఇవ్వకపోతే ఎట్లా అని మేము పోట్లాడితే వారిని టీచర్లుగా వేసారు. టీచర్లుగా వేసి మరల ట్రయినింగ్‌కు వెళ్లాలి అన్నారు. వారి ట్రయినింగ్ ఎనిమిది సంవత్సరాలసర్వీస్ ఏమైనది? ఎట్లా సర్దుకోవడం? అందువల్ల రిట్రెంచ్‌మెంటుకి యేమి ఆలోచిస్తున్నారు? చెప్పినటువంటి రిట్రెంచిమెంటు యే వైపునుంచి చేయడానికి వీలవుతుందో ఒకటిమాత్రంమాకు ప్రామిస చేయవలసిన అవసరం వుంది. ఒక కండిషను ప్రెసిడెంటు యేమిటంటే మేము చెప్పే సజెషన్సు రిట్రెంచుమెంటుకి చేస్తుంటాయి అని మాకు తెలుసును. దానివల్ల రిట్రెంచి చేసి తీరుతామనిహామీ యివ్వాలి. అయితే ప్రభుత్వంయిచ్చే హామీలు వింటున్నాము. అవి ఎవరికి ఉపయోగపడుతున్నాయంటే హైలెవెలు ఆఫీసర్సుకు చెందిన హామీలు అమలుజరుగుతాయి, క్రింది లెవెలు అనగా క్లాసుఫోర్తు వాళ్లకి, లోయరు డివిజను గుమాస్తాలకు, అప్పరు డివిజను గుమాస్తాలకు ఉపయోగపడవు. అందుచేత ఒక్కొక్కప్పుడు పరిస్థితి యే విధముగా ఉంటుందంటే తండ్రిగారి పునర్వివాహమునకు సంతోషిస్తూ ఉంటే మారు తల్లి వచ్చి తన్నినట్లు ఉంటుంది

ఇక సమితులు అందురూకూడా ఒక విషయాన్ని ఒప్పుకుంటున్నారు. తాలూకాకు సమన్వయము చేస్తే సరిపోతుంది. అది చేయడానికి ప్రయత్నంచేస్తే హాయిగా ఉంటుంది. తాలూకాలు యెప్పటివి ? బ్రిటిషు కంపెనీ నాటినుంచి ప్రారంభించిన తాలూకాలు. వాటి వర్కు అట్లాగే ఉండిపోయినప్పటికి కావలసిన యెక్విప్మెంటు, జీపు లేదు. అందరికి జీపు ఇచ్చారు గాని తహసిల్దారుకు జీపు లేదు. వర్కంతా చేసేది తహశీల్దారు. బండచాకిరి చేసేది ఈ తహశీల్దారు. అతనికి జీపు లేదు. పక్కన ఆఫీసర్లకు జీపులు యిచ్చారు వారు యెల్లప్పుడు హైదరాబాదులోనే కనిపిస్తున్నారనీ ఊరేగింపులకు ఉపయోగిస్తున్నారు. అంటే ఆమాత్రం చూసి చూడనట్లు ఊరుకోనరాదా అన్నారు. యెక్కడో సీలేరులో ఉన్న అతను యిక్కడ రావాలంటే ఎట్లా వస్తాడు. అట్లాంటి వారికి ఆ మాత్రం కన్సెషను యివ్వగలము, కాని దుర్వినియోగము చేయడను చూస్తున్నాము, యెక్కడ చూసిన జిల్లా హెడ్ క్వార్టర్సులో చూసినా సమితి జీపుకారులే. అందులో సమితి ప్రెసిడెంటు ఉన్నాడో, యెక్సెటెన్షను ఆఫీసరు ఉన్నాడో తెలియదు. జిల్లా లెవలుకి వచ్చి డీసెంట్రలైజేషను జిల్లాలెవలులో ఉండవలసినదే. బడ్జెటులుకూడా జిల్లా లెవెలులో చేస్తామనడం చాలా బాగానే ఉంది. కాని బడ్జెటు చేయడం అంటే యేమిటనే సమస్య తేలాలి. బడ్జెటు చేయడం అంటే అక్కడ ఉన్నటువంటి ట్రెజరీ ఆఫీసరు చేత ఆడిటు చేయడము చాలునా ? లేకపోతే జిల్లా పరిషత్తుకి యింత డబ్బు అని యిచ్చి జిల్లా మొత్తానికి బడ్జెటు వేయడమా ? అందులో రెండు మూడు సెక్షన్సు ఉన్నాయి, పోలీసు బడ్జెటు ఎడ్మిన్స్ట్రేషన్ బడ్జెటు జిల్లా పరిషత్తు బడ్జెటుకు సంబంధించిన బడ్జెటు ఉంది, జిల్లా పరిషత్తుకు సంబంధించి డెవలప్మెంటు బడ్జెటు, అడ్మినిస్ట్రేషనుకు సంబంధించిన బడ్జెటుతో పాటు జిల్లా మొత్తంగా పోలీసు బడ్జెటు దీనిలోకి వస్తుందా అని నాగపూరు దీనికి సంబంధించి ఒక కమిటీ వేశారు. లోకల్ అడ్మినిస్ట్రేషనులో పోలీసుకూడా యివ్వమన్నారు. ఆ స్థితిలో ఉన్నామా లేదా యింగ్లీషువారు ఉన్నప్పుడు పోలీసు యివ్వమనడంలో సబబు ఉంది కాని యిప్పుడు మేము ఉన్నాము కదా అంటారు. ఇప్పుడున్నటువంటి పరిస్థితులలో జిల్లా పరిషత్తులకు చెక్ ఉండకపోతే లాభం లేదు. జిల్లా పరిషత్తులకు, సమితులకు చెక్ ఉండాలి. నేను బ్యురోక్రసీలో విశ్వాసం ఉన్నవాడనుకాను గాని డెమోక్రసీలో ఉన్న చెక్కులను యింకొక వైపునుంచి చెక్ చేసుకోనడానికి జిల్లా కలెక్టరును సెక్రటరీగా ఉంచేసి అతనిని యెగ్జిక్యూటివు హెడ్డుగా పెట్టేసి అడ్మినిస్ట్రేషను నడిపితే బాగా ఉంటుందని చెప్పాము. చెబితే పొరపాటు అన్నారు. తరువాత సంతానంగారు కలెక్టరును యెగ్జిక్యూటివు ఆఫీసరుగా వేయడం గురించి బొంబాయి అమలుజరిపినది, యెగ్జిక్యూటివు ఆఫీసరుగా ఒక ఐ.ఏ.యస్. ఆఫీసరును వేస్తామన్నారు. అది బాగానే ఉంది అని అభిప్రాయపడుతున్నాను. కలెక్టరుకు అడ్మినిస్ట్రేషను అంతా యిచ్చినప్పుడు యెగ్జిక్యూటివు ఆఫీసరుగా సెక్రటరీగా ఉండి అడ్మినిస్ట్రేషను నడుపుతూ ఉంటాడు. అతని క్రింద ఉన్న ఆఫీసర్లను they may be called Assistant Secretaries or Deputy Secretaries

of Zilla Parishads.

Mr. Deputy Speaker:–I was just analysing his speech he is going from village to Zila level.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : క్రింది లెవెలు గురించి చెప్పనదే అర్థముకాదు కాబట్టి చెప్పవలసి వచ్చింది. జిల్లాలవరకు వచ్చాను.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— జిల్లాలో కలెక్టరు సెక్రటరీగా ఉండడం వరకు వచ్చారు. త్వరగా ముగించండి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— యెక్కువ చదవవపోతే ఆ బాధ లేకుండా పోయేది. వచ్చిన చిక్కు అక్కడే వచ్చింది.

Sri G. Venkata Reddy:— Will the hon. Member explain who should be the members of Zilla Parishad, how it should run and what are the constituencies of the Zilla Parishads?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— నేను మిస్సయిన పాయింటు గర్తుకు తెచ్చారు. పంచాయితీ సమితులకు డైరెక్టు యెలక్షను నడపండి. జిల్లాపరిషత్తులకు డైరెక్టు యెలక్షను నడపండి. అది జిల్లా లెవెలు అయినది. జిల్లా లెవెలులో యింకొక విషయం ఉంది. ఇప్పుడు జిల్లాపరిషత్తుకు చాలా తక్కువ అడ్మినిస్ట్రేటివు శాంక్షను యిస్తున్నాము. అలా కాకుండా 5 లక్షల వరకు యిచ్చే అధికారం వారికి యిస్తాము. తప్పుచేస్తే ప్రజలకు వారే జవాబు చెప్పుకుంటారు. రికరింగు కాని, నాన్ రికరింగు కాని 5 లక్షలు అడ్మినిస్ట్రేటివు శాంక్షను వారికి యిస్తే రెవెన్యూబోర్డువంటి యింటర్మీడియేటరీలు అక్కరలేదు. డైరెక్టుగా క్యాబినెట్టు వస్తుంది. జిల్లా వ్యవహారంలో డిప్యూటీ కలెక్టరు అనవసరం. అదే విధముగా రెవెన్యూబోర్డును యెబాలిషు చేయ్యాలి. దానివల్ల యేమి ప్రమాదమూ రాదు. కొందరు అడుగుతున్నారు, అటు రెవెన్యూ బోర్డును తీసివేయమంటున్నారు, యిటు రెవెన్యూ సెక్రటరీనీ తీసివేయమంటున్నారు, యింక పని యెట్లా జరుగుతుందని అడుగుతున్నారు. రెవెన్యూబోర్డు, సెక్రటేరియటు, పోయినతరువాత డైరెక్టరేటు మాత్రం ఉంటుంది. రెవెన్యూ బోర్డు ఉండకూడదు. ఒక్కొక్క డైరెక్టరుకు పంపించకుండా డైరెక్టుగా మినిస్టరు దగ్గరకు వెళ్లే పరిస్థితి ఉండాలి. డైరెక్టొరేట్సు అన్నీ కూడా సెక్రటేరియటు ఫంక్షన్సు చేయాలి. అమెరికను అడ్మినిస్ట్రేషనులో యెట్లా ఉందంటే............

శ్రీ వి. బి. రాజు:— గౌరవ సభ్యుల యెదుటనున్న రిపోర్టును వదిలివేసి వేరే సూచనలు చెబుతున్నారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— ప్యారలలుగా ఉన్న విషయాలు చెబుతున్నాను.

"In the American Governmental pattern there is no system of prior financial approval to proposals. The Congress and rhe State Legislatures pass laws and vote funds. The relevant Appropriation Acts are very specific. Once sums are voted, money is spent accor-

ding to these detailed appropriations by the head of the Department or Bureau concerned. He has no external financial and accounting matters. He might, if he so chooses, delegate this watch-dog function to a subordinate of his, but that is entirely his own concern. He is not required to do so. Wherever I explained the Indian (which is the U. K. system) to American officials in verious Departments and Bureaux in U. S. A. they held up their hands in horror."

అక్కడ ఎకనామిక్ బ్యూరోలు ఉన్నాయి. మనవి డైరెక్టరేట్సు ఉండాలి. ఉన్నితన్ కమిటీ ఎదుట యీ విషయం ఉన్నప్పుడు శెక్రటేరియటు, డైరెక్టరేటు ఉన్నప్పుడు కాంప్రమైజు క్రింద వింగ్సుగా పెట్టారు. అడ్మినిస్ట్రేటివు వింగు, ఎగ్జిక్యూటివు వింగు అన్నారు. అయితే అవి దేని మీద చేసి అవుతాయని అనుమానం వచ్చింది. భయం వచ్చింది.

అదే ఉన్నితన్‌కమిటీవారు కొంత సూచించారు. కాని ఈ wings రెండూ ఒకచోట అనవసరము అని నా అభిప్రాయము. సెక్రటేరియట్‌తో పనిలేదు అనేది ప్రధాన ఉద్దేశ్యము. డైరెక్టరేట్ ఏ పని చేస్తున్నదో ఆ పనే అన్ని కాగితాలు మరల పని చేస్తున్నారు. ఇవాళ మనము employment ను ఎట్లా solve చేస్తున్నాము అంటే ఫైలైనంత జనాన్ని రెండుచోట్ల పెడుతున్నారు. దానితో ఇంకొకటి వస్తున్నది. దానివల్ల delay అవుతోంది. ఈ కాగితము అక్కడకు వెళ్లాలి. వారు వ్రాయాలి. మరల పంపించాలి. Delay అవుతుంది డైరెక్టరేట్ హెడ్‌కి సెక్రటరీ అనే పదవి ఇవ్వడానికి వీలు లేకపోతే అతను notes duplicate పంపిస్తే ఒకటి మినిష్టరుకు, ఒకటి అక్కడ వుంది. ఇంకా మినిమైజ్ చేయవచ్చు. డైరెక్టరేట్ ఎప్పుడైతే సెంట్రల్ ఆఫీసుగా వుంటుందో అప్పుడు దానితో పనిచేయవచ్చు. రెవెన్యూబోర్డు దగ్గరకు వచ్చేటప్పటికి మధ్యలో ఇంకొకటి create చేస్తున్నారు. పంచాయతీరాజ్ వుంది, అగ్రికల్చర్ వుంది. ఇట్లాగే వరుసన డిపార్టుమెంట్సు వున్నవి. కో ఆపరేటివ్, ఇండస్ట్రీస్ డిపార్టుమెంట్సు వున్నవి. మరల intermediate stage తీసుకొని వచ్చాము. రీజినల్ డైరెక్టర్సు అని తీసుకొని వచ్చాము. వారు అనవసరము ఈ ఆర్గ్యుమెంటు ఎక్కడకు పోతోందంటే రెవెన్యూ బోర్డును ఎత్తివేయాలని చెబుతున్న ఈ రిపోర్టే రీజినల్ కమీషనర్సును వేయాలని అంటున్నారు. ఇదివరకు హైదరాబాదులో సుబేదారులు అని వుండేవారు. ఆ సుబేదారులను సృష్టిస్తే రెండూ ఒకటే అయినది. కేరళ కమిటీవారు నిర్ణయించినది ఏమంటే క్రిందకి వెళ్లక్కరలేదు. రెవెన్యూ బోరులో ఇద్దరు మెంబర్సునే పెట్టమని చెప్పారు. అందువల్ల స్టేటు లెవెల్‌లోనే వుండాలి కాని regional level లో వుండి cross sections క్రింద పని చేయడమే కాని ఉపయోగము లేకుండా పోతుంది. సెల్సు అని అన్నారు. అన్ని అక్కరలేదు. ఈ రెండు wings పెడితే దానితో నడపవచ్చు. Financial advisors వుండాలని ఇదివరకు అన్నాను కాని ఇవాళ అనుభవములో చూస్తే వాళ్లు stumbling block అవుతున్నారు. positive help గా వుండడము లేదు. Financial advisors విషయము

నేను మొదట రిఫారమ్స్ కమిటీకి మెమోరాండం ఇచ్చాను. మరల ఉన్నితన్ కమిటీకి మెమోరాండం ఇచ్చాను. ఈ కమిటీకి financial advisors వద్దు అని చెప్పాను. ఎవరైతే పనికిరారో వారు ఆఫీసులో కూర్చుంటారు. కాగితము రాదు. ఏదైతే ఉద్దేశించామో అది function చేయకుండా వారు అడ్డమువచ్చి కూర్చోనడము జరుగుతోంది. అది అనవసరము.

సెక్రటేరియట్ వారు చాల కాగితాలు యిచ్చారు, అవి argue చేయక పోతే రేపు మీద పడతారు. డైరెక్టరేటులో పైతైనంత వరకు technical personnel వుంటారు. సెక్రటేరియట్ వారు judicious గా అక్కడ కూర్చుని ఆలోచిస్తున్న వారవుతారు. ఈ రెండింటికి సమన్వయము ఎక్కడ ఉంటే డైరెక్టరేట్సు ambitious గా programme వేయ వచ్చు. There is budget. మనము బడ్జెటు ఎంతఅయితే ఇస్తామో దానికిపూర్తిగా ఆ పరిమితిలో ఖర్చు చేసుకొనే అధికారము వారికి వుంది. కావాలంటే దానికి pre-audit పెట్టవచ్చు ఇప్పుడు pre-audit చాల చోట్ల లేదు. పబ్లిక్ అకౌంట్సు కమిటీలో కూర్చుంటే అంతా post-mortem జరుగుతుంది. ఎప్పుడూ కూడా బడ్జెటులో యిచ్చిన మొత్తానికి మించకూడదు. అనేది వుండాలి Administrative sanction మినిస్ట్రీ లెవెల్ లో వుంటుంది డైరెక్టరులెవెల్ లో ఉంటుంది జిల్లాపరిషత్తులెవెల్ లో ఉంటుంది. జిల్లా పరిషత్తులకు ఎక్కువ అధికారాలు ఇవ్వ. దలచుకొంటే ఇవ్వండి. 10 లక్షలపైన sanction మినిస్ట్రీలెవెల్ లో ఇస్తుంది. సెక్రటేరియట్ ఇంకా వుండాలన్నట్లయితే ఆ డైరెక్టరేట్ హెడ్స్‌నే సెక్రటరీలు అనండి. అగ్రికల్చరుడిపార్టుమెంటు వుంది. అదె ambitious programme వేయవచ్చు. అలా వేయకపోతే అది development department కాదు. అంతడబ్బు అక్కడ ఉన్నదా అని సెక్రటేరియట్ నుంచి చెప్పే మాట. "మీరు ఎంతసేపూ ప్రజల అభిమానాన్ని చూరగొందామనే ప్రయత్నముతో ambitious programme వేస్తారు. ఇక్కడ control చేసి తగ్గించక పోతే మనం సరిగా పంచలేరు. ఎవరికి పలుకుబడి వుంటే వారు తీసుకొంటారు. కాని budget cannot be balanced from all technical development schemes. విధి లేని కొన్ని ఖర్చులు వున్నవి. కాదని చెప్పడానికి వీలు లేదు. వాటన్నిటికి ఎట్లాఅని. అందుచేత డిపార్టుమెంటల్ కమిటీలు వేయండి. డిపార్టుమెంటల్ కమిటీలు అంటే వీరందరూ co-ordinate చేసుకొనే కమిటీలు. ఇప్పుడు కమిటీలు ఉన్నవి. కమిటీలు వస్తాయి పోతూ వుంటాయి. ఏమీ జరగదు. ఇందిరా గాంధి గారు ప్రధాన మంత్రి కాగానే holiday for committees అని declare చేసినది. నెలరోజుల కొకసారి తప్ప కమిటీలకు meet కావద్దని చెప్పడం జరిగింది. కమిటీలు ఎక్కువ అయిపోయినవి. ఆఫీసర్సు కోసము ఎక్కడకు పోయినా కమిటీలో వున్నారు అంటారు. ఏ కమిటీయో తెలియదు. అవి functioning లో లేకుండా పోయినవి. ఇంగ్లండులో గవర్నమెంటు కమిటీలున్నవి. అలాగే consultative committees వుండాలి. పార్లమెంటరీ ప్రజాస్వామ్యంలో అసెంబ్లీకి సంబంధించిన consultative committees వుంటాయి. Officials తో కూర్చుని వున్నవారు అక్కడ వుంటారు. వీరు

యిచ్చినది వారు scrutinise చేసిన తర్వాత cabinet లో final decision తీసుకోవచ్చును. అ విధంగా చేస్తే ఉపయోగమవుతుంది.

ఇక రిట్రెంచిమెంటు ఒక పెద్ద సమస్య. ఒక ప్రక్క food crisis-unemployment. ఈ సమస్యలు అన్నీ మనలను ఎదుర్కొంటున్నవి.

ఇక ఫైనాన్సెస్ విషయము, కేంద్రము వుండి వుండి ఈ స్కీమును ఇచ్చాము అంటుంది. ఈ స్కీమును మనము ఎప్పుడుఅనులు చేస్తామో ఎమిటో తెలియదు. కావాలంటే గ్రాంటు ఇస్తాము అంటారు. దానిని మనము ఉపయోగించుకోవడము లేదు. మన రాష్ట్రములో ఇంత over draft రావడానికి అవకాశము లేదు మద్రాసుకు ఇంత over draft లేదు. మనకు ఎందుకు వచ్చినది ఇంత over draft. సెంటరు ఎప్పుడైతే గ్రాంటు ఇస్తారో అప్పుడు ఆ గ్రాంటును ఖర్చు చేశామని clearance certificate వారు వెంటనే ఇస్తారు. మనము clearance certificate ఇవ్వడము ఆలస్యమయ్యేటప్పటకి దానిని repay చేస్తారా లేక loan క్రింద convert చేయమంటారా అని అంటారు. Repay చేయలేము. అది loan క్రింద c nvert అవుతుంది. Loan క్రింద convert అయ్యేటప్పటికి over draft కాని అది గ్రాంటు కాదు అంటారు. అది over draft అయి కూర్చున్నది. మనము expenditure లో scrutiny చేయకుండా ముందుకు పోతాము. మనము ఏవో డిపార్టుమెంట్సును create చేస్తున్నాము. ఉద్యోగులను వేస్తున్నాము. వారందరు పెరుగుతున్నారు. ఆ పెరిగిన దానికి ఇంకొకరిని తీసుకొనివచ్చి వేస్తున్నాము. ఏదైన కొత్త process అవలంబించేటపుడు officials non-officials కలిసిన కమిటీని వేసి ఇంతవరకు వున్న staff position ఏమిటి, మార్పులు చేస్తే ఎంతమంది retrench అవుతారు. Alternative employment ఏమి వుంటుంది. ఇవన్నీ చూడకుండా చేస్తే చాల serious problem అవుతుంది. దానికి మేము బాధ్యత వహించదలచుకోలేదు. Rationale కావాలని చెబుతున్నాము. ఆ సిద్ధాంతాన్ని ఉపయోగ పరచుకోవటానికి రేపు ఎప్పుడైనా వీరందరిని సెక్రేటేరియట్ కు మార్చమన్నారు కదా అని అంటే We are not going to tell, unless you take it as a condition precedent that all people are going to be employed without any curtailment of emoluments, privileges etc.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య:—అధ్యక్షా! ఈ పరిపాలనా సంస్కరణలు అనేది చాల పెద్ద సమస్య. ఎక్కడ ప్రారంభం చేసి, ఎక్కడ అంతము చేయాలో అర్థముకాని విషయము. కాని ఈ పరిపాలనా యంత్రము మీద అసంతృప్తి కూడ వున్నది అనేది సత్యము. అయితే ఈఅసంతృప్తి ఎందుకు ఏర్పడుతున్నది. దీనిని తొలగించ డానికి ప్రాథమికముగా ప్రభుత్వము తీసుకోవలసిన చర్యలు ఏమిటి అన్న విషయము ప్రభుత్వమాలోచించాలి. ఇప్పుడు సాధారణముగా ఏ స్థాయిలో అయినా సరే ప్రజలు గాని. సంస్థలు గాని ప్రభుత్వానికి ఏదైనా విజ్ఞప్తి చేసుకొంటే దానికి సమాధానము వుండడము లేదు. ఇది అసంతృప్తికి ప్రధాన కారణము. అయితే ప్రజలు గాని, సంస్థలు గాని అడిగిన అన్ని విష

యాలు ప్రభుత్వము చేయలేదు. కాని చేయడము చేతనవుతుందో చేయడానికి అవకాశము వున్నదో లేదో ఆ విషయాలను గురించి ప్రభుత్వము మౌనము వహించడము కంటె స్పష్టముగా చెప్పడము అవసరము. ప్రజలు కాని సంస్థలు కాని ఏ స్థాయిలో అయినాసరే ఒకదరఖాస్తు పంపినయెడల దానికి acknowledge-ment పంపించాలి. నీ కాగితము అందినది అని ప్రభుత్వము పంపించితీరాలి. ఒక నెల రోజులు వ్యవధి తరువాత అతనికి సరియైన సమాధానము పంపించడమో లేకపోతే అతను కలెక్టరేటుకు వచ్చినా, R. D. O. ఆఫీసుకు వచ్చినా, సమితి ఆఫీసుకు వచ్చినా, ఇంకొక ఆఫీసుకు వచ్చినా "నీ కాగితము మీద పని చేయటానికి వీలవుతుంది వీలు లేదు ఇదిగో ఉత్తర్వులు ఇస్తున్నాము. అనేది ప్రభుత్వము చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రస్తుతం మాత్రం ఇవి లేవు. ఇంతకుముందు చాలా రిజిస్టర్స్ వుండేవి. వెంటనే ఎక్నాలిడ్జ్ చేసి దానిని సంస్కరించటానికి ప్రభుత్వం చర్య తీసుకోవాలి. అప్పుడే ప్రజలలో అసంతృప్తి తొలగటానికి అవకాశం వుంటుంది. అందుకోసం ప్రభుత్వానికి వచ్చే సమస్యల స్వరూపం ఏమిటి, ఈ సమస్యల పరిష్కారానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేసి సమాధానం ఇవ్వటానికి ఎంత కాలం పడుతుంది అనేది ఆయా సమస్యల బట్టి వుంటుంది. అందువల్ల ప్రభుత్వం యొక్క పనిపాటలన్నీ సిబ్బందికి తెలుసు కాబట్టి ఫలానా పిటిషన్ అయితే ఇంత కాలం పడుతుంది, ఫలానాది అయితే ఇంత కాలం అని కొంత వ్యవధి పెట్టుకొని వ్యవహరించవలసిన అవసరం వుంది. ఏదైనా ఒక విషయం చెప్పాలి. మనకు ఇది జబ్బులాగ తయారు అయినది ఈ జబ్బు నయం చేయటం సాధ్యం కాదు. పరిపాలనా యంత్రాంగం బాగుపడాలంటే మనుషులలో మార్పు రావాలి. ఏవో కొద్ది మార్పులు చేస్తూ చేసినంతమాత్రాన పరిపాలన బాగుపడుతుందనుకోవడం భ్రమ. ఆకలివేస్తున్నవాడికి కడుపునొప్పి వస్తుంది. డాక్టర్‌ను పిలిపించి చూడవయ్యా అంటే ఆయన ఒక పిల్ ఇస్తాడు. ఆ పిల్‌తో అదనపు జబ్బు ఏర్పడవచ్చు కాని ఆకలి మాత్రం తీరదు. మనుష్యుల్లో మార్పు రానంతకాలం పరిపాలనా పటిష్టత తగ్గి సామర్థ్యత పడిపోవడం, అవాంఛనీయ పరిస్థితులకు దారితీయడం తప్ప మరొకటి లేదు. ప్రభుత్వ యంత్రాంగంలో వున్నది ఎవరో కాదు, నా అన్నో, నా తమ్ముడో, నా బంధువో, నా చుట్టమో అనేకమంది అనేక దశల్లో ఉద్యోగం చేస్తున్నవారు వున్నారు. కరప్షన్ అనేది ప్రభుత్వ ఉద్యోగులలోనే కాదు, మనలో కూడా వుంది. మనం నేర్పుతున్నంత వరకు ఈ కరప్షన్ జబ్బు పోదు. నా అన్న కలెక్టరేట్‌లో వుంటే వాడు కరప్షన్ చేయవలసిందే, రెండువందలు సంపాదించవలసిందే. మనుష్యుల్లో నైతిక స్థాయి పడిపోయింది. అది పెరిగినప్పుడే ప్రభుత్వ యంత్రాంగం బాగుపడుతుంది కాని ఇటువంటి సంస్కరణల వల్ల బాగుపడుతుందనే నమ్మకం నాకు లేదు. ఉన్నంతలో చేసుకొందామని ప్రభుత్వాలు ప్రయత్నం చేస్తున్నాయి. అసలు లోపం అంతా ఒకచోట వుంది. ఈవేళ ఒక డిపార్టుమెంటల్ హెడ్ ఒక కాగితాన్ని సెక్రటేరియటుకు పంపిస్తాడు. దానిని సెక్రటేరియటులోని స్టాఫ్ పరిశీలిస్తుంది. ఎక్కడనుంచైనా ఒక టెక్నికల్ మాన్ నుండి వచ్చిన కాగితాన్ని సెక్రటేరియటులో మొదట ఒక యు.డి.సి. పరిశీలన చేయటం ప్రారంభిస్తాడు.

యు.డి.సి. నుండి సూపరింటెండెంటుకు, అక్కడ నుంచి అసిస్టెంటు సెక్రటరికి పోతుంది. అక్కడ్నుంచి ఫైనాన్షియల్ ఎడ్వైజర్ దగ్గరకు పోతుంది. ఇన్ని మెట్లు దాటి ఆ కాగితం వెళ్లాలి. దీన్ని తప్పించే మార్గం వున్నదా లేదా అని ఆలోచించాలి. అది తప్పించటానికి మార్గం వుంది మనకు వున్న అలవాట్లను బట్టి మనకు ప్రి బడ్జెటు స్క్రూటిని లేదు. డిపార్టుమెంటల్ హెడ్ అంకెలు పంపిస్తాడు. ఫైనాన్స్ డిపార్టుమెంటువారు ఈ సంవత్సరం 100 కోట్ల రూపాయల బడ్జెటు వేయాలనుకొన్నప్పుడు కోఆపరేషన్ శాఖ నుండి 15 లక్షలు వచ్చింది, 2 లక్షలు తగ్గిద్దాం, యెనిమల్ హస్బెండరీ నుండి 18 లక్షలకు వచ్చింది దానిలో 1 లక్ష తగ్గిద్దాం అంటూ అలాంటి ఆలోచనే తప్ప ఎవరికి ఎంత అవసరమో, ఎంత కేటాయించాలో ప్రి బడ్జెటు స్క్రూటిని మనకు లేదు. నవంబరులో డిపార్టుమెంటల్ హెడ్స్ పంపిన అంకెలు పంపిస్తే మాకు అర్థం కాని అయోమయ వివరాలతో బడ్జెటును మా ముందు పెడుతున్నారు. ప్రి బడ్జెటు స్క్రూటిని వుంటే డిపార్టుమెంటు హెడ్ పంపిన కాగితం ఫైనాన్షియల్ ఎడ్వైజర్ దగ్గరకు వెళ్లవలసిన అవసరం లేదు, అసలు ఫైనాన్షియల్ ఎడ్వైజర్ వుండవలసిన అవసరం కూడా లేదు. ఎందుకంటే ముందే ఆ స్కీము యొక్క మంచి చెడ్డలు పరిశీలించబడటమేగాక దానికయ్యే వ్యయంకూడ నిర్ణయించబడింది. అవసరాన్ని బట్టి ఏదైనా అదనంగా కావలసివుంటే అటువంటి సందర్భంలో ఫైనాన్షియల్ సెక్రటరీకి వెడితే వెడుతుంది. అటువంటప్పుడు ఆలస్యం జరగటానికి వీలులేదు. ఆ డిపార్టుమెంటు సెక్రటరి ఎక్స్అఫిషియో ఫైనాన్స్ సెక్రటరిగా యాక్ట్ చేయవచ్చు. ప్రతిది ఫైనాన్స్ సెక్రటరికి పంపవలసిన అవసరం లేదు. ప్రతి డిపార్టుమెంటు సెక్రటరీకి 5 లక్షలకో, 6 లక్షలకో ఒక పరిమితికి లోబడి ఆర్డర్ ఇస్యూ చేయటానికి ఎందుకు అవకాశం కల్పించకూడదని ప్రశ్నిస్తున్నాను. హెడ్స్ ఆఫ్ డిపార్టుమెంట్సు అన్నీ మెర్జ్ చేస్తున్నాము, భవనాలు కట్టబోయేటప్పుడు ఒకేచోట కూర్చోటానికి ప్రయత్నిస్తున్నాము అని సిఫార్సులు వున్నాయి. ఆ సిఫార్సులు అమలు జరగటం అసాధ్యం. అంతేగాక అది చాలా చిక్కులకు కూడ దారితీస్తుందేమో. డిపార్టుమెంటల్ హెడ్ అంటే ఆయన ఎగ్జిక్యూటివ్ అధికారి. ఆయన నెలకు 20 రోజులు బయటే సంచారం చేయవలసి వుంటుంది. కనుక అది జరిగేది కాదు. ఇక ప్రభుత్వ సిబ్బందిని రిట్రెంచి చేయటమా, హ్యూమన్ ప్రాబ్లెమ్ వస్తుందా అంటే అది హ్యూమన్ ప్రాబ్లెమ్‌రాదు. ఒకవైపు పరిపాలన సామర్థ్యంగా నడవాలని అంటున్నాము. జరుగుతున్న ఆలస్యం తొలగించాలంటున్నాము: ప్రభుత్వం సంతృప్తికరంగా పరిపాలనా యంత్రాంగం నిర్వహించబడాలనుకొంటే అందుకు అవసరమైన మంది వుంటటానికి తయారు కావాలి. కొంత మందికి ఉద్యోగాలు పోతే పోవచ్చు. దానికి ప్రత్యామ్నాయంగా ప్రభుత్వం ఏదైనా ఆలోచించవచ్చు. వారికి ఏదో సౌకర్యం చూపించాలి కాని ఊరికే నెట్టివేయడం కూడా సాధ్యం కాదు. డిపార్ట్‌మెంటల్ హెడ్ నుండి వచ్చిన కాగితం యు. డి. సి. నోటింగ్‌తో ప్రారంభమై మూడు దశలూ దాటి, సెక్రటరి దగ్గరకు. మినిష్టరు దగ్గరకూ పోవాలంటే కాలయాపన జరుగు

తున్నది. అందువల్ల ప్రి బడ్జెటు స్క్రూటినీ ప్రవేశపెట్టి, ఫైనాన్షియల్ ఎడ్వైజర్ బెడద తగ్గించి, ప్రతి డిపార్టుమెంటు తాలూకూ సెక్రటరికి కొన్ని లక్షల పరిమితికి లోబడి శాంక్షన్ చేసే ఏర్పాటు చేయటం మంచిది. అప్పుడు సెక్రటేరియట్‌లో ఇంత స్టాఫ్ వుండవలసిన అవసరం లేదనే అభిప్రాయం కూడా నాకుంది. కాని దీనిని తొలగించడం ఎలా అనేది పరిపాలనా యంత్రాంగం నిర్వహిస్తున్న పెద్దలు జాగ్రత్తగా ఆలోచించవలసిన విషయం తప్ప ఇందులో నేను సలహా ఇవ్వవలసింది ఏమీ లేదు. ఇక, చాలా ప్రధానమైన విషయం ఏమంటే—మనం శాసనసభకు వస్తున్నాము. ఫైనాన్స్ మినిష్టరుగారు బడ్జెటు ప్రవేశపెడతారు. మా అందరి దగ్గర వోటు తీసుకొంటారు. ఓటు తీసుకొన్న తరువాత దానికి ఏవిధమైన మామూలు మర్యాద కూడా లేదని మనవిచేస్తున్నాను. ఇవన్నీ డిపార్టుమెంటల్ హెడ్స్ వేసే అంకెలు. వాటిని అధారం చేసుకొని ఇక్కడ కొన్ని కోట్ల రూపాయలు శాంక్షన్ పొందటం తప్ప ఈ శాక్షంన్ పొందిన మొత్తాల మేరకు మాత్రమే వ్యవహారం జరుగుతుందని కాని, శాక్షంన్ పొందిన స్కీములన్నీ అమలు జరుగుతాయని, దానిలో చేర్పులు మార్పులు వుండవనీ ఎక్కడా లేదు. అంతేగాదు. మీ sanction నిమిత్తం లేకుండానే కొన్ని వందల రూపాయలు కోట్లు ఖర్చు అవుతున్నాయి. 50 లు, 60 లు, వందలు ఖర్చు అయ్యే అవకాశం ఉంది. కాబట్టి ఈ అవాంతరం తొలగించడానికై Pre-Budget Scrutiny తప్పని సరిగా అవసరం అని మనవి చేస్తున్నాను. Contract విషయంలో ఇంకోటి జరుగుతోంది. Revised Estimates అన్ని విషయం చాలా సులువైన విధానం. ఈ వేళ 100 రూపాయలు ఉంటే రేపు ఉదయం 150 రూపాయలు అవుతుంది. అదే తిరిగి 200 రూపాయలు, 250 రూపాయలు అవుతుంది. దీనిని Check చేయడానికి మన దగ్గర ఏ విధమైనటువంటి యంత్రాంగంలేదు. మామూలుగా అక్కడ ఉన్నటువంటి Engineer లేక అక్కడ ఉన్నటువంటి Chief Engineer గారో Revised Estimates పంపిస్తే ఈ Revised Estimates యధాతధంగా అంగీకరించడం తప్పఉన్న వాస్తవ పరిస్థితులకు అనుగుణంగా ఈ Revised Estimates ఉన్నవా లేవా అన్న ఆలోచన లేకుండా పోంతోంది. అందుకు దీనిని Re-Negotiation of Contract Act అనేటటువంటిది ప్రవేశపెట్టటం చాలా అవసరం అని అనుకొంటున్నాను. ఎందుకంటె ఈ పెట్టే టటువంటి Revised Estimates నూటికి 15 రూపాయలు లాభానికివస్తున్నాయా! నూటికి 30 రూ॥ లాభానికి వస్తున్నాయా! నూటికి 50 రూ॥ లాభానికి వస్తున్నాయా! అని విచారించాలి. ఈ Contract మీద సాధారణంగా నూటికి 15 రూ॥ పరిమితం చేయాలా లేక 10 రూ॥ లోపున పరిమితం చేయాలా అనేది

ప్రభుత్వం ఆలోచించుకొని, ఈ Revised Estimates ఆధారంగా నూటికి 50, 60 రూపాయలు లాభాలు వచ్చేట్లుగా ఉంటే ఈ Re-negotiation of Contract Act ప్రకారంగా, అది తగ్గించే అవకాశంఉంది. అధ్యక్షా! అందువల్ల ఈ చట్టాన్ని ఏది అయినా ప్రవేశపెట్టడానికి అవకాశం ఉన్నవేమో ప్రభుత్వం కూడా పరిశీలన చేయాలని చెబుతున్నాను. ఇంతకు పూర్వం కేంద్ర ప్రభుత్వం కూడా ఇలాంటి చట్టాన్ని ప్రవేశపెటాలని ఆలోచించింది. ఎందుచేతనో ప్రవేశ

పెట్టలేదు. దీనికి కారణం ఏమి అయినా కావచ్చు. నాకు తెలియదు. కాని ఇలాంటి చట్టాన్ని తీసుకురావటం వల్ల Revised Estimates లో ఉన్నటువంటి వ్యయాన్ని ఏవిధంగా అయిన తొలగించే దానికి అవకాశం ఉంటుందేమోనని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సి. వి. రాజేశ్వరరావు:— అధ్యక్షా! Administrative Reforms గురించి ప్రభుత్వం వారు ఒక Committee వేసి చాలా దీర్ఘంగా పరిశోధన చేశారు. అయితే ఇప్పుడు ఉన్న పరిస్థితులలో, ఈ పరిమితులలో పరిపాలనా సంస్కరణ కొరకు చేయవలసిన ప్రయత్నాలు కొన్ని చేశారు. ఆ ప్రయత్నాలలో కొంతవరకు బాగానే చేసినా, ఒక direction లో ఇప్పుడు ఉన్నటువంటి ప్రభుత్వ యంత్రాంగాన్ని అభివృద్ధి చేసి దాని యొక్క efficiencyని పెంచి, కార్యదక్షతను పెంచి పరిపాలనను ప్రజల దగ్గరకు సన్నిహితం చేయడానికి ప్రయత్నాలు చేశారు. ఆ ప్రయత్నంలో చాలా వివరాలు ఉన్నాయి. ఆ వివరాలతో నేను కూడా ఏకీభవిస్తున్నాను. అయితే అధ్యక్షా! ఇక్కడ ప్రధానంగా చూడవలసింది Administrative Reforms చేసినప్పటికి, ప్రధానంగా ఈ నాడు ప్రజల దృష్టిలో, సాధారణ రైతులు సాధారణ ప్రజల దృష్టిలో పరిపాలన ఏవిధంగా ఉంది. పరిపాలన ఏవిధంగా చేస్తున్నారు, అన్న విషయం చూచినప్పుడు, వారిని సంతృప్తి పరచడానికి—ఈ ప్రజాసామాన్యం, ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థలో ఉన్నాం కాబట్టి, ప్రజాసామాన్యానికి విద్య విజ్ఞానం వారికి ఉన్న చైతన్యస్థాయిని దృష్టిలో పెట్టుకొని పరిపాలనా యంత్రంగాన్ని అర్థంచేసుకొని, దానికొరకు ఖచ్చితమైన కార్యక్రమం తీసుకొని, తమకు సేవ చేయడానికి ఈ యంత్రాంగం ఉన్నదని భావించడానికి ప్రయత్నం చేయాలన్నది మనకు గీటురాయిగా ఉండాలి. ఈ నాడు ఈ Reforms ను మనం ఆమోదించినప్పుడు ఆచరణలో వాటియొక్క ఫలితం చూసేటప్పుడు ప్రజానీకం ఈ ఫలితాల గురించి ఏమి అనుకొంటున్నారు. ఏమి అయినా మార్పువచ్చిందని అనుకొంటున్నారా అని ఆలోచన చేసినప్పుడు, దీని Test సరిగా చేసిన వాళ్లం అవుతాం. ఈ పరిపాలనా సంస్కరణ గురించి ఆలోచించేటప్పుడు, ప్రభుత్వంచేయవలసిన ఈఆలోచనా ధోరణి, ప్రజాసామాన్యం యొక్క చైతన్యాన్నిబట్టి ఉంటుందన్నది మనం మరచిపోకూడదు. ఈ పూర్వం అన్న ఉన్నటువంటి పరిపాలనా యంత్రాంగం—Tottenham System కానీయండి, లేక Hyderabad లో ఉన్నటువంటి వెనుకటి పద్ధతులు కానీయండి; వాటన్నింటి సారాంశాన్ని చూచినట్లయితే, స్పష్టంగా ఈ Reject సందర్భంలో కూడా చెప్పారు. ఒక వైపు Birtish సామ్రాజ్యవాద కాలంనుంచి వచ్చిన సాంప్రదాయాలు, రెండోవైపు Federal సమాజం యొక్క, నిరంకుశ ప్రభుత్వం యొక్క రాజుల పరిపాలన నుంచి వచ్చిన సాంప్రదాయాలు—ఈ రెండు సాంప్రదాయాలు కూడా క్రోడీకరించి ఏదో కొన్ని సంస్కరణలు, G. O. లు issue చేసి మన పరిపాలనా పద్ధతిసాగిస్తున్నాం. అప్పటి కప్పుడు ఏది అయితా జబ్బుచేస్తే ఏది అయినా ఇబ్బందివస్తే, ఏదో చిట్కా వేసే విధానంగానే అది ఉంది. ఈ పరిపాలనా సంస్కరణలు ఆమూలాగ్రంగా మార్పు చేయడానికి ఏ లాంటి ఆలోచన చేయాలి: ఈ నాడు ఆ ఆలోచన చేయవలసిన అవసరం

ఎంతైనా ఉంది. 20 సంవత్సరాలు గడిచిన తర్వాత, చాలా ఆలస్యంగా ఈ సమస్య గురించి ఆలోచిస్తున్నాం ఇదివరకే కొంత ఆలోచనచేసి implement చేయడానికి ప్రయత్నం చేశారు. ఆ అనుభవాలు కూడా ప్రత్యేకించి ఈ Reforms Committee లో చర్చించినట్లయితే బాగా ఉంటుంది. అప్పుడప్పుడు Refer చేశాంకూడా, దీనికొరకు ప్రత్యేకం ఒక committee వేసి, enquiry చేసి, details study చేసి, మనం నిర్ణయాలు తీసుకొని అమల్లో పెట్టకపోవచ్చుగాని, ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థ వచ్చినాకూడా, మంత్రులు కూడా, ఆస్థానిక పరిస్థితులు దృష్టిలో పెట్టుకొని సంస్కరణలు చేయడానికి ప్రయత్నం చేశారు. Orders కూడా వేశారు. తమ అధికారులకు చెప్పి, తాఖీదులుకూడా ఇచ్చారు. Conferences పెట్టి అనేక విషయాలు చెప్పినారు. అనేక సందర్భాలలో ప్రజాసామాన్యంతో సంబంధాలు పెట్టుకోవాలని, వాళ్ల అవసరాలు గుర్తించాలని, వాళ్ల సమస్యలు పరిష్కరించటం, ప్రజలకు సేవచేయటమే మన వ్యిముక్త ధర్మమని, దేశసేవా పరాయణత్వాన్ని నేర్చుకోవాలని, అనేక సిద్ధాంతాలు, నీతులు రాజకీయాలు కలిపి, అప్పటప్పటి అవసరాలబట్టి ప్రభుత్వంవారు చేస్తూ వచ్చారు. చేసిన వారిలో మంత్రివర్యులుకూడా ఉన్నారు. అయితే వాటి ఫలితాలు ఏమిటి? ఏ ఏ ఫలితాలు మనకు వచ్చినాయి. ఎంతవరకు మనం ఫలితాలు సాధించగలిగాం, అనేటటువంటిది కూడా ఈ Report లో చర్చించినట్లయితే బాగా ఉంటుంది. కాని ఎన్ని ప్రయత్నాలు చేసినప్పటికీ, ఈ ప్రభుత్వంకూడా గత 20 సంవత్సరాల నుంచి అటు హైదరాబాదు బూర్గుల రామకృష్ణారావుగారు Chief Minister గా ఉండగానే నీయండి, తర్వాత ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో ఇప్పటివరకు చూచినప్పటికీ, మనం చేసిన ప్రయత్నాలు, కొద్దిపాటే అయినప్పటికీ, దానివల్ల వచ్చిన ఫలితాలు, యంత్రాంగంలోని సంస్కరణల వరకు కొన్ని అక్కడకూడా mechanism లో మార్పులు జరిగాయి గాని, ముఖ్యంగా సాధించినటువంటి quality లో మాత్రం ఏమీ సాధించలేదన్నది స్పష్టంగా కనబడుతున్నది. దీనికి మూలమైనటువంటి విషయం ఏమిటి? మనస్సులో మార్పురావాలి. మనుష్యుల్లో మార్పురావాలని ప్రగడ కోటయ్యగారు చెప్పినారు, మనం Reforms చేసినప్పుడు, details లోనికి వెళ్లినప్పుడు, మనుష్యుల ప్రవర్తనలో ఆలోచనలో ప్రయత్నంచేసి మార్పు తీసురావాలి. దీనికి guarantee ఉంటుంది. చేసిన Reforms కూడా అమలులోకి వస్తాయనే నమ్మకం ఉంటుంది. విశ్వాసం ఉంటుంది, ఏమిటా మనస్సులో మార్పు? ఎవరా మనుష్యులు ఎక్కడనుంచి వస్తున్నారు మనుష్యులు అంటే, ఈ సమాజంలో వారు అధికారంలో ఉన్నారు. వారి పార్టీయే అధికారంలో ఉన్నారు. వారి పార్టీయే అధికారంలో ఉంది. ప్రజాసామ్య వ్యవస్థలో పార్టీకి పెద్ద majority ఉండి అధికారంలో ఉండవచ్చు, అధికారంలో ఉన్న పార్టీయే మొత్తం పరిపాలనా యంత్రాంగంలో ఉన్న Screws అన్న Bolts, అన్ని Nuts ను influence చేసి, వాళ్లతో అధిక సంబంధాలు పెట్టుకొని తనయొక్క directions ఇచ్చే పరిస్థితి ఉంది. కాబట్టి ఈనాటి పరిపాలనా వ్యవహారంలో యంత్రాంగం అంతా కూడా ప్రజలకు దగ్గరగా లేకుండా, ప్రజాసమస్యలు పట్టించుకోకుండా, పూర్తిగా

ప్రజలకు దూరంగా ఉండి, ప్రజల్లో అవిశ్వాసాన్ని సంపాదించుకొన్నది. ఎక్కడ ఆఫీసులుకు వెళ్లినా గ్రామ పంచాయతీలు మొదలుకొని, Tahsil మొదలు, Collectorate, Secretariatవరకు కూడా ప్రజలుచూచి ఏవగించుకొంటున్నారు. అసహ్యించుకొంటున్నారు. మా సమస్యలు పట్టించుకోవటంలేదు మా సమస్యలు అర్థం చేసుకోవటంలేదు. ఏ Office కు వెళ్లినా అడుగు పెట్టడానికి వీలు లేకుండా ఉంది. విపరీతమైన లంచగొండితనం ఉంది. విపరీతమైన ఆశ్రిత పక్షపాతం ఉంది, అనేటటువంటి సమస్యలు తీసుకువచ్చి ఈ ప్రభుత్వం పైన అవిశ్వాసంతోపాటు, ఈ కాంగ్రెస్ పార్టీమీద అవిశ్వాసం పెరిగిపోయింది. అసలు ఈ మార్పులు దేశంలో రాకుండా ఉంటే బాగా ఉండేది. ఈనాడు ప్రజలు నిజాం పరిపాలన బాగా ఉండేదని, బ్రిటిష్ పరిపాలన బాగా ఉందని ఒకొక్కరిలో అనుకొంటున్న ఘటనలు వేనకు వేలు చూస్తున్నాం. కాబట్టి ప్రజల్లో వచ్చినటువంటి ఈ అపూర్వమైన అవిశ్వాసానికి కారణం ఏమిటంటే, ఈ ప్రభుత్వ కార్యక్రమాలు ప్రజా సమస్యల నుంచి, ప్రజల అవసరాల నుంచి. పరిపాలనా యంత్రాంగం, పరిపాలనా యంత్రాంగాన్ని నిర్వహించే పార్టీవాళ్ల దృక్పథం, ప్రజలనుంచి దూరంగా పోతున్నది కాబట్టి—పర్యవసానంగా పరిపాలనా యంత్రాంగం అంతా కూడా పనికి రాకుండాపోయి, ప్రజల అవిశ్వాసాన్ని కొనుక్కొంటోంది అనేటటువంటి విషయాన్ని మరచి పోకూడదు. సాధారణ పరిస్థితులలో అధికారపార్టీలకు, రాజకీయ పార్టీలకు పరిపాలనా యంత్రాంగంతో సంబంధం వున్నటువంటి వాటిని చర్చించుకోవచ్చు. పంచాయతీ రాజ్యం వచ్చిన తరువాత, సమితులు, పరిషత్తులు వచ్చిన తరువాత శాసన సభలు తదితర ప్రజాసామ్యములు వున్నప్పుడు తప్పని సరిగా అధికార పార్టీయొక్క సంబంధం ప్రాబల్యం, అధికారములపైన ఉద్యోగస్థులపైన పైనుంచి క్రిందివరకు పడుతుంది. ఎంతవరకైతే అధికారపార్టీయొక్క రాజకీయ ఆలోచనలు అధికార పార్టీ ఆలోచనలు దృక్పథం ప్రజలనుంచి, ప్రజాసామ్యం నుంచి, ప్రజల సమస్యల పరిష్కరించే ధోరణిచుండి, ఎక్కడ బందిగా నీతి, నిజాయితీ ప్రజా శ్రేయస్సు కొరకు పాటుపడక పట్టుదలతో పని చెయ్యరో అధికారులపైన అనేక కమిటీలు అనేక సందర్భాలలో తగిన మార్పులు చెయ్యడానికి ప్రయత్నాలు చెయ్యరో అంతవరకు ఉద్యోగ బృందాన్ని విమర్శకు గురిచేసి ఉద్యోగ బృందాన్ని మార్పులు చేసి. ఉద్యోగ బృందాన్ని 100 మందినో వెయ్యి మందినో నిరుద్యోగులు సినంత మాత్రాన పరిపాలనా సంస్కరణలు కాజాలవు. అయితే, ఇందులో చాలా సమస్యలు తీసుకువచ్చారు. Secretariat లో చాలా మార్పులు తీసుకురావాలని అనుకున్నాం. Secretariat కు Directorate కు ఉన్నటువంటి సంబంధాలను గురించి—Secretariat కేవలం Policy Making Body కాబట్టి వాళ్ళు Policyని ఆచరణలో పెట్టడానికి ప్రయత్నాలు చెయ్యాలి కాబట్టి Directorate executive wing Secretariat మధ్యన ఒక లైయిజన్ కోఆర్డినేషన్ కాకుండా దాదాపు సన్నిహితంగా తీసుకువచ్చి Officers status యివ్వాలని అనుకొన్నారు. అవి బాగనే వున్నాయి. అయితే Secretariat, Directorate, District, Taluka, Village level మొత్తం పరిపాలనా యంత్రాంగం వివరాలు యివ్వాలంటే

సముయంచాలదు. అయినప్పటికి యివ్వాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నాను. నాకు ముఖ్యం Secretariat కాదు లేక Directorate కూడా కాదు. ముఖ్యంగా district level administration కావాలి. Secretariat level లో Directorate level లో చర్చించి ఆచరణలో పెట్టినట్లయితే తప్పకుండా కొంత మార్పు వస్తుంది. మెకానిజంలో దాన్ని త్వరితగతిని వేగంగా పనులు సాగించడానికి వీలు అవుతుంది. District level వచ్చేసరికి all Heads of the departmentsను కూడా జిల్లా పరిషత్ క్రింద వుంచాలని అనుకున్నాం. జిల్లా పరిషత్తుకు I.A.S. Cadre కలిగినటువంటి executive Officer ను పెట్టి కలెక్టరుకు ఉన్నటువంటి పని భారాన్ని తగ్గించాలన్న మాట వాస్తవమే. District level, Taluka level వచ్చేవరకు మధ్యన ఒక R. D. O. Cadre వుంది తెలంగాణాలో, యితరచోట్ల కూడా వుండవచ్చు. R. D. O. Officers అన్ని కార్యక్రమాలు చేసినప్పటికి అది కేవలం Post Office లాగా పనిచేస్తున్నది. అక్కడ ముఖ్యమైన policie నిర్ణయించడం కానీ, కార్యక్రమము చేపట్టడము కానీ, ప్రజలతో ప్రత్యక్ష సంబంధాలు పెట్టుకోవడము కానీ వారికేలాంటి అవుసరంలేదు. కాబట్టి పరిపాలనా సంస్కరణలు ఆలోచించేటప్పుడు ఈ Reforms Committee వారు ఈ R. D. O. Officers ను గురించి ఇందులో ఆలోచించినట్లు కనపడటం లేదు. మీ సలహా ఏమిటంటే R. D. O. దొంతరలను తొలగించి తహసీల్ నుండి Direct గా Collectors కే సంబంధాలు పెట్టడాన్ని పూర్తిగా abolish చేసినట్లైతే దానివల్ల చాలా డబ్బు Save ఔతోంది. దానివల్ల Un-due delays ను తగ్గించే అవకాశముంటుంది. కాబట్టి R D O లు అవుసరంలేదు. ఒక R D O వుండవచ్చు R. D. O. Co-ordination కొరకుగానీ యితర బాధ్యతలను చూచుకోవచ్చు. R. D. Office Staff, files అన్నీ తహసీల్ ఆఫీసునుంచి Collector Office కు పోకముందు R D O ద్వారా రావడం అను పద్ధతి అనవసరం delay కూడా అవుతుంది. Practical గా సంబంధం లేదు ఆ ప్రజలతో. తరువాత ముఖ్యమైన సమస్య Village సమస్య. తాలూకాలో తహసీలు వుంది. బ్లాకులు వున్నాయి. బ్లాకులు, తహసీల్ చూసినప్పుడు తహసీల్ ఆఫీసులు కేవలము revenue కార్యక్రమాలు చూచుకుంటున్నాయి. బ్లాకులు Block development చూచుకొంటున్నాయి, అందరికి పనులు వున్నాయి. తాలూకా బౌండ్రీసును బ్లాకు బౌండరీసును ఒక టరిమినేస్ చేసి సాధ్యమైనంత వరకు ప్రయత్నముచేసి పునర్నిర్మాణము చెయ్యడం అవుసరము. అయితే Sub-Talukas ఏర్పాటు చేయాలనే సలహా చేశారు. బాగానే వున్నది. ముఖ్యమైన పరిపాలనా యంత్రాంగం గ్రామ వ్యవస్థ. పటేలు. పట్వారి, వతందారి system మావద్దగర వుంది. ఉద్యోగస్థులలో U. D. C. L. D. C. లు అయితే అనవసరమని తగ్గించుకోవచ్చు. గ్రామీణ వ్యవస్థ చాలా ముఖ్యమైన విషయము. రిపోర్టులో ఒప్పుకొన్నారు. Repositories of all wisdom గా పటేలు, పట్వారీలు, కరణాలు వుంటారు. ప్రభుత్వం ఎన్ని Policies చేసినప్పటికీ క్రిందకు వచ్చేటప్పటికి Revenue Inspectors కానీ, Tahasildar కానీ ఆచరణలో పెట్టాలంటే, Reports

సమర్పించాలంటేను, వాస్తవ పరిస్థితిని చూపించాలంటేను ఈ Village officers పైననే ఆభాధ్యత వున్నది. Village officers ప్రభుత్వం దగ్గరనుంచి నేరుగా జీతాలు పుచ్చుకొని ఏదో ఒక qualification కలిగిన మనుషులు కారు, వాళ్ళు గ్రామానికి యజమానులుగా వుంటారు. మంత్రులకు, యితర హోదాలు కలిగినటువంటి పెద్ద ఉద్యోగులకు లేనటువంటి హోదాలో చాలా Original హోదావాళ్లకు గ్రామాలలో ఇప్పటికీ వున్నవిషయం మనకు తెలుసు. కాబట్టి ఎంతవరకు అయితే ఈ గ్రామీణ వ్యవస్థను ఆర్థికంగా సాంఘికంగా రాజకీయంగా అన్నివిధాల జనాన్ని తనపిడికిలిలో పెట్టుకునేటటువంటి వ్యవస్థ ప్రధానంగా భూస్వామ్య, జమీందారీ, జాగీర్‌దారీ వ్యవస్థలు. పతందారీగా వుండేవాళ్ళు గుమాస్తాలను పెట్టుకుంటారు. కాబట్టి గ్రామీణ వ్యవస్థ అంతా కూడా తమ కంట్రోలులో పెట్టుకున్నారు. Co-operative Societies ను నడపాలంటేను, development కార్యక్రమాలు కావాలన్నా V. L. Ws కు సౌకర్యాలు చూపించాలన్నా సహాయం యిచ్చి వాళ్ళు సహాయాన్ని తిరిగిపొంది ఆ విధంగా పంచాయతీ రాజ్యాలలో సమితుల నిర్ణయాలను ఆచరణలో పెట్టి గ్రామాలలో నూతన వ్యవస్థ కల్పించాలన్నా, ప్రయత్నాలు చేయాలన్నా గ్రామలలో ఉండే వ్యక్తుల సహకారం చాలా అవసరం. అటువంటి సహాయం రావడంలేదని V. L. Ws గానీ లేక Extension Officer లు మొత్తం Block ఉద్యోగులు బాధపడుతున్నటువంటి వాళ్ళు యిబ్బందులకు గురిఅవుతున్నవారు వుండవచ్చు. ఈ విషయం చెప్పడంలేదు. కొంత అనుభవం వచ్చిన తరువాత దీన్ని మార్చుకోవచ్చు. దీనిలో ప్రధాన మైనటువంటి ప్రతిబంధకం--Social Welfare కార్యక్రమాలను అమలు పెట్టడంలో యిబ్బందులు వుండవచ్చు. Village officers system లో పునాది మార్చకపోతే అమూలాగ్రం మార్చకపోతే మన ప్రభుత్వం ఎన్నో వందల pages లో చేసి నటువంటి reforms అన్నీ కూడా ఏమాత్రం అమలుకు రావు. దాన్ని గురించి recomendation చేశారు అధ్యక్షా! వాళ్లకు కూడా ఏదోఒక Training పెట్టి ఉద్యోగులను V. L. Ws గా promote చేయ్యడం, Co-operative Societies Inspectors గా ప్రమోట్ చెయ్యడం అలా వారి ప్రమోషనుకు ఉపయోగపడే ఒక Training పెట్టి తయారు చెయ్యాలని ఒక Several directive యిచ్చే లోగానే దాని కొరకు యిదమిద్ధమైనటువంటి, మూలస్థంభాలు పునాదులను మార్చితే తప్ప administrative reforms లో ముఖ్యంగా long levels లో అందుబాటులో వుండేలా దానికొరకు ఒక కార్యక్రమము యిచ్చినట్లుగా కనిపించడంలేదు. అందుకు నా సలహా—Village system పూర్తిగా మార్చడానికి స్పష్టమైన నిర్ణయం చేసుకొని ఒక qualification అతనికిపెట్టి (ట్రైయినింగు యిచ్చే) బాధ్యతతీసుకోవాలని లేకపోతే పంచాయతీ Extension Officer గా వుండేవారికి గ్రామ వ్యవహారాలు చూడడానికి వుండే వారిమధ్యన Co-ordination ఏమిటో రెండు బాధ్యతలు ఒకరికే యిస్తారా, విస్తీర్ణాన్ని బట్టి యిస్తారా, అన్ని గ్రామాలు యిస్తారా అవి details లోకి వెళ్ళి నిర్ణయం చెయ్యవచ్చు గానీ ముఖ్యమైన బాధ్యత, హెరిడిటరీ సిస్టమ్‌ను తీసివేసే దాని

స్థానే ఒక ప్రజాస్వామ్య పద్ధతిలో పరిపాలన జరుగుతున్నప్పుడు ఒక ఉద్యోగి కంట్రోలు చెయ్యడం సాధ్యంకాదు. ఈ మార్పులను తీసుకువచ్చిన తరువాత ముఖ్యమైన సమస్య వస్తుంది. కొన్ని సలహాలు చేశారు. పిటీషన్ యిచ్చినటువంటి వారికి, కార్డు యివ్వాలని, receipt యివ్వాలని, దానిసరిగా చూచి కొద్దిరోజులలోనే తిరిగి ఉత్తరం వ్రాసి నిర్ణయాలు తెలుపాలని సలహా యిచ్చారు. అది చాలా బాగుంది. అదేవిధంగా ఉద్యోగుల సర్వీసు Conditions విషయంలో 55 ఏళ్ల వయస్సునుండి 58 కి పెంచాలని సలహా యిచ్చారు. అదిబాగానేవుంది. Government mechanism లో సలహాలు. సంబంధాలు బాగానే వున్నాయి. స్వరూపం బాగానేవుంది. గ్రామీణ వ్యవస్థలో ఆమూలాగ్రము అయిన change తీసుకు రావాలి. అంతవరకు అది సాధ్యంకాదు. అవినీతిని గురించి వివరాలు చాలా వ్రాశారు Anti-Corruption Bureau వుండాలి అన్నారు. విజిలెన్సు కమీషనర్‌కు అధికారాలు వున్నాయి. డిసిప్లైన్ కంట్రోలును Strengthen చెయ్యవలసిన అవసరంవుంది. నేను ఇదివరకు మనవి చేసినటు కరక్షన్‌విచ్చల విడిగా నడిబజారుల్లో ప్రోత్సహించబడుతోంది. ప్రభుత్వోద్యోగులేకాదు, జిల్లా పరిషత్తు సభ్యులు, అసెంబ్లీ సభ్యులు, పంచాయితీ బోర్డు సభ్యులు కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలలో వుండే సభ్యులు-వీళ్లంతా కూడా ప్రభుత్వోద్యోగులు కాకపోయినా, ప్రభుత్వం నుండి ప్రత్యక్షంగా జీతాలు పొందక పోయినా సంఘ నిర్మాణంలో సంఘ పురోగమనంలో అందరూ కూడా ఉద్యోగస్తులు లాగే తమతమ బాధ్యతను నిర్వహిస్తున్నారు కాబట్టి ప్రజాస్వామ్య యంత్రాంగంలో వారందరికీ కూడా బాధ్యత వుంది. వాళ్లు తమ బాధ్యతలను కంట్రోలు చేసుకొని, తాము corrct కాకుండా, ప్రభుత్వోద్యోగులపై అన్యాయమైన ఒత్తిళ్లు తీసుకువచ్చి తమ స్వార్థాలు పూర్తి చేసుకోకుండా వుంటారని గ్యారంటీ ఏముంది? అటువంటి వారిపై ఏమి చర్యలు తీసుకుంటారు? అనేక సందర్భాలలో మనం చూస్తూనే వున్నాం—ఒక M.L.A నో, ఒక జిల్లా పరిషత్తు ఛైర్మన్‌నో-ఎవరో ఒక నాయకుణ్ణి తమ చేతుల్లో పెట్టుకుని వ్యాపారస్తులు గుత్తదార్లూ లక్షలాది రూపాయలు సంపాదిస్తున్నారు. అట్లా సంపాదించి పార్టీలకు, వ్యక్తులకు చందాలు యిస్తున్నారు. ఆఖరికి ఎక్జిక్యూటివ్ ఇంజనీర్లు కూడా ఎలక్షన్లో పాల్గొంటున్నారు. వారు కంట్రాక్టర్ల దగ్గరకు వెళ్లి చందాలు యిస్తే తప్ప మీ బిల్లులు పాస్ చేయము అని బెదిరించి, వేల రూపాయలు సంపాదించి కాంగ్రెసు నాయకులకు యిచ్చారు. ఇంకా అనేక సహాయాలు చేశారు. ఇన్ని జరుగుతూ వుంటే, వాటి ఫలితంగా, L.D.C. లు U.D.C. ల పైన నా administrative reforms implement చేసేది? Administrative Reforms Committee యిచ్చిన రిపోర్టు స్థూలంగా చూస్తే సరియైన direction వున్నప్పటికీ దీన్ని సాగించడానికి, దాని వెనుక notice force తో వున్నటువంటి పార్టీ, దాని నాయకులు, దాన్ని ఆకర్షించే వ్యక్తులు ఈ నాడు corept అయిపోతున్నారు. ఆ పద్ధతిలో మనం సంస్కరణలను ఆలోచించకపోతే సమస్యలు పరిష్కారం కావని మనవి చేస్తూ ఆ direction లో ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవాలనీ, దాన్ని

అన్ని పార్టీలు సహకారం యిస్తాయనీ హామీ యిస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ టి. చిట్టినాయుడు (పాడేరు):— అధ్యక్షా, మా ఏజెన్సీ ఏరియా గురించి నిన్న కొన్ని విషయాలు చెప్పాను. మరికొన్ని విషయాలు యిప్పుడు చెప్పదలచుకున్నాను. మా ఏజెన్సీ ఏరియా 2 వేల చదరపుమైళ్ల విస్తీర్ణం కలిగి వున్నది. మా పాడేరు నియోజక వర్గంలో లక్షా 50 వేల జనాభా వున్నది. మాకు పల్లపు విస్తీర్ణం లేదు. అక్కడి ప్రజలు జీవనోపాధికి చాలా యిబ్బందులు పడుతున్నారు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకరు:— మీ నియోజక వర్గం మీద చర్చ చేస్తున్నారు. ఈ Administrative Reforms Committee వారు యిచ్చిన report మీద, మీ ఏజెన్సీ విషయములో ఏమైనా మాట్లాడదలచుకుంటె మాట్లాడండి.

శ్రీ టి. చిట్టినాయుడు:— నేను మా ఏజెన్సీ పరిస్థితి గురించే మాట్లాడదలచుకున్నాను.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:— మీ ఏరియా గురించి చెప్పేఅవకాశం యిది కాదు. బడ్జెట్ పైన మాట్లాడి నప్పుడు చెప్పండి. ఇప్పుడు Administrative Reforms Cemmittee Report మీద ఏమైనా చెప్పదలకుంటే చెప్పండి మీ ఏరియా గురించే మాట్లాడ దలచుకుంటే జూన్ నెలలో మళ్లీ సమావేశాలు జరుగుతాయి అప్పుడు మాట్లాడండి. లేక పోతే మంత్రి గారిని స్వయంగా కలుసుకుని మాట్లాడండి.

శ్రీ టి. చిట్టినాయుడు:— మా ఏరియాలో రవాణా సౌకర్యాల గురించి మాట్లాడతానండి.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:— అది యిప్పుడు మాట్లాడ కూడదు. ఈ రిపోర్టు మీద మాత్రమే మాట్లాడాలి.

శ్రీ సి.వి.కె. రావు:— అధ్యక్షా, వారు కొత్త సభ్యులు. వారికి తెలియదు. వారు వారి ప్రాంతంలోని వుద్యోగస్థుల గురించి చెబితే అదికూడా administrative reforms క్రిందకే వస్తాయి. కనుక ఆ సభ్యునికి అవకాశం యివ్వాలని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:— అవి యిప్పుడెట్లా ఉపయోగపడతాయి ఈ రిపోర్టు గురించి చెప్పదలచుకుంటే చెప్పండి.

శ్రీ టి. చిట్టినాయుడు:— మాకు రవాణ సౌకర్యాలు లేవు కనుక ప్రభుత్వం వారు ఆ విషయమై శ్రద్ధ తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. పాడేరు నుండి అటు చింతపల్లి, సీలేరు వెళ్లే రోడ్డు ఒక్కటి వుంది. ఇటు సుజనకోట, దుడుమా వెళ్లే lines వున్నాయి. Main line కి వెళ్లాక చిన్న చిన్న రోడ్లు వేస్తున్నారు. కాని main line రోడ్డు వేయక పోవడం వల్ల యివి వేసి కూడా ఉపయోగం లేదు. కనుక వీలైనంత త్వరగా రోడ్డు సౌకర్యాలు కల్పించాలని ప్రభుత్వాన్ని

కోరుతున్నాను. ఇక agriculture విషయం చూస్తే-మాకు పల్లం విస్తీర్ణంలేదు. చిన్న చిన్న నీటి వనర్లు ఎక్కువగా వున్నాయి. వాటిని minor irrigation schemes క్రింద sanction చేయించి ప్రజలకు ఉపాధి కల్పిస్తారని ఆశిస్తున్నాను. పాడేరు దగ్గరలో ప్రభుత్వం రెండు యిరిగేషను స్కీములు ఏర్పాటు చేసింది. వాటి వల్ల ప్రజలకు అంతగా ఉపయోగం వుండదు. పైగా దాని వల్ల యిప్పుడు సాగుచేసుకుంటున్న కొంత భూమి కూడా నాశనం అయిపోతుంది. ఈ విషయంలో ప్రజలు మహజర్లుకూడా యిచ్చారు. కనుక ఈ స్కీమును మార్పించి ప్రజలకు ఉపయోగపడేట్లు చూడాలి. పంటలు సరిగా పండక ప్రజలు యిబ్బందులు పడుతున్నారు గనుక నెలకు వంద బస్తాలు బియ్యం పరిమిట్టు ప్రాంతానికి యివ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— అధ్యక్షా! పరిపాలనా సంస్కరణల సంఘం రిపోర్టు మీద చర్చ మన సిటింగు (sittings) ఆఖరి సమయానికి పెట్టడం సమంజసంగానే వుందని భావిస్తున్నాను. మన ప్రభుత్వం యొక్క,

ఒక గౌరవ సభ్యుడు:— అధ్యక్షా! గౌరవ సభ్యులు మాట్లాడేటప్పుడు మంత్రిగారు గైరుహాజర్ కావడం చాలా శోచనీయమైన విషయం.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— ఒకమంత్రిగారు వున్నారు కనుక ఫరవాలేదు.

శ్రీ సి.వి.కె. రావు :— ఈ రిపోర్టు ఏకగ్రీవంగా ఆమోదింప బడినదనే విషయం యిందులో ఉంది. పరిపాలనా సంస్కరణలకు సంబంధించిన ఈ కమిటీలో అన్ని తరహాలవారు వుండి కూడా ఇది ఏకగ్రీవంగా ఆమోదింపబడిందంటే చాలా లోపభూయిష్టమైన పని జరిగిందని నేను భావిస్తున్నాను.

ఎందుచేతనంటే ఏ కొలబద్దతో ఈ రిపోర్టును పరిశీలించినప్పటికి కూడా యిది పరిపాలనా సంస్కరణకు సంబంధించినటువంటి దానిగా కనపడటంలేదు. ఏ ఉద్యోగి పేరు ఎవరికి వర్తించాలి, ఏ ఉద్యోగి ఏ building లో వుండాలి, powers ఎవరికి delegate చేయాలనేటువంటి చాలా అమాంబాపతు, చిల్లరమల్లర వ్యవహారంతో కూడినటువంటి ఒక దండకం మాదిరిగా వుందేగాని బాధ్యతతో పరిపాలనా యంత్రాంగాన్ని నడిపించే ఉద్యోగ బృందం తమ బాధ్యతను ఎట్లా నిర్వహించాలనే అంశం లేదు. అందుచేత యిది చాలా లోపభూయిష్టమైన రిపోర్టు అని చెప్పాలి. పరిపాలనా యంత్రాంగంలో మంత్రులకు కూడా ప్రధాన స్థానం వుంది. మంత్రులు నిజంగా ప్రతినిధులుగా వచ్చినప్పటికి కేంద్రంలో ఎగ్జిక్యూటివ్ అథారిటీ highest authourity కనుక పరిపాలనా యంత్రాంగంలో reforms లో ప్రస్తుతం మంత్రులు పనిచేసేటటువంటి విధానం సమన్వయం అయ్యిందా అనే అంశం యిందులో లోపించి ఉన్నట్లయితే ఈ రిపోర్టు సమగ్రంగా లేదనే దృక్పథంతో కూడా నేను చెప్పాల్సివుంటుంది. యిప్పుడు ఈ రిపోర్టు చర్చ కూడా మంచిదే. ఈ చర్చకు చాలా కొద్దిమంది సభ్యులతో ఈ సభలో చేస్తున్నాము. అయితే ఎందుకు రిపోర్టును యింత దూరంగా పెట్టవలసివచ్చింది. కేంద్రంలో పరిపాలనా సంస్కరణ రిపోర్టును తయారుచేయమని శ్రీ మొరార్జీ

దేశాయిని Chairman గా ఒక కమిటీని వేసింది. యిప్పుడు శ్రీ దేశాయ్‌గారు డిప్యూటీ ప్రధానమంత్రి అవడంతో శ్రీ హనుమంతయ్యగారి ఆధ్వర్యాన ఈ రిపోర్టు తయారవుతున్నది. కనుక కేంద్రంలో అన్ని రాష్ట్రాల అనుభవాన్ని కేంద్రీకరించి తయారవుతున్న ఆ రిపోర్టును సమగ్రంగా పరిశీలించడానికి అవకాశం వున్నది. కనుక యిటువంటి సందర్భంలో నిజంగా ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ రిపోర్టును గురించి యిక్కడ చర్చకు పెట్టారు, అంటే చాలా తొందరపడ్డారనే చెప్పాలి. యిది ఏదో మనం ఒక దండకం మాదిరిగా చదివివేసి దానిమీద ఆమోదముద్రను తీసుకోవాలనే తాపత్రయం వున్నదేమోనని భయపడుతున్నాను. నిజంగా చూసినట్లయితే యిక్కడ పరిపాలనా యంత్రాంగం అనేది ఒక రాజకీయ నాయకత్వం క్రింద దాసోహంగా పనిచేస్తున్నది. యిది ఎవరూ కాదనడానికి వీలులేదు. మనం district level లోను, తాలూకా level లోను రాజకీయ నాయకులకు అక్కడ వున్నటువంటి district heads, తాలూకా heads దాసోహం అయిపోయినారు. అట్లాగే రాష్ట్రంయొక్క కేంద్రీకృత పరిపాలనలో వివిధ డిపార్టుమెంట్లు అక్కడ వున్నటువంటి పలుకుబడిగల్గిన రాజకీయనాయకులకు దాసోహం అయిపోయినాయి. కనుక ఈ దాస్యత్వానికి యింకా పరిపక్వత చేయాలనే దృక్పథం దీంట్లో కన్పిస్తున్నదేగాని నిజంగా బాధ్యతాయుతంగా తమ యుక్త ధర్మాన్ని నిర్వర్తించడానికి ఏ విధంగా కూడా ఈ పరిపాలనా రిపోర్టులేదని నేను చెప్పడానికి విచారిస్తున్నాను. అసలు పరిపాలనాయంత్రాంగం దేనికి. దేని గురించి. ఫలానా పనిచేసేటటువంటి ఉద్యోగి. ఆ ఉద్యోగమునకు ఎటువంటి సంబంధం వుండాలి, ఉద్యోగికి ఉద్యోగికి మధ్య ఎటువంటి సంబంధం వుండాలి, ఫలానా ఉద్యోగి ప్రముఖమైనటువంటివారు, ఫలానా ఉద్యోగి ప్రముఖమైనటువంటివారు కాదు, వారు superfluous, వారు surplus అని తీసిపారవేయవచ్చునని చెప్పడానికి ఈ పరిపాలనా యంత్రాంగం. పరిపాలనా ఎవరిని గురించి ఏ పంథాలో జరగాలనే మూలసూత్రాన్నే వీరు మరచిపోయారు. నేను చెప్పబోయేది ఆమోదించి, ప్రమాణం చేసినటువంటి రాజ్యాంగంలో వున్నటువంటి మూలసూత్రాన్ని గమనించి, ఆ మూలసూత్రాలకు అనుగుణ్యంగా యంత్రాంగం వుండాలనే సూత్రాన్నే మరచిపోయి ఒక bureaucracy ని తయారుచేయాలని, ఒక విధమైనటువంటి రాజకీయనాయకత్వం క్రింద, రాజకీయ అధిపతుల క్రింద అణగి, మ్రగ్గి వుండేటటువంటి విధంగా చేయాలని చేయడం యిది హర్షించడానికి వీలులేదు. దీన్ని ప్రజాప్రతినిధులమైన మనం ఈ Houseలో అంగీకరించడానికి వీలులేదని నేను హెచ్చరిస్తున్నాను. మన రాజ్యాంగం విధానంలో నిర్వచించబడిన సూత్రాలను ఈ సభలో ఒకసారి హెచ్చరించదలచుకున్నాను.

Justice, Social, economic and political, liberty of thought, expression and belilef, faith and worship. equality of status and opportunity and to promote among them all fraternity assuring dignity of the individual and unity of the nation.

మూల సూత్రానికి అనుగుణ్యంగా అమలు పెట్టడానికి పరిపాలనా యంత్రాంగం వుండాలి. నేతి బీరకాయలో నేయి ఎంతవుందో ఈ పరిపాలనా రిపోర్టులో

కూడా అంతే వున్నదని చెప్పడానికి సిగ్గుపడుతున్నాను. అంతేకాదు మన Principles of State Policy ఏమిటి. ఆ Principles of State policy రాజ్యాంగములో నిర్మాణాత్మకమైనటువంటి ఈ State Policy ని అమలు చేయడానికి ఈ యంత్రాంగం నిర్మించబడాలనే మూల సూత్రాలన్ని విడిచిపెట్టి పునాది లేకుండా ఈ నాడు పై పైన రంగుపూచి, అలంకరణ చేసి ఒక దాన్ని తయారు చేయడం లాగా ఈ reforms తయారైనాయి. ఈ మూల సూత్రాన్ని కూడా నేను నిర్వచించ దలచుకున్నాను.

The State shall strive to promote the welfare of the people by securing and protecting as effectively as it may be. A social order in which justice, social, economic and political shall inform all the institutions of the national life. The state shall in particular direct this policy towards securing that the citizens. men&women, equally have the right of adequate means of livelihood, etc, etc.

అందుచేత ఈ మూల సూత్రాన్ని ఏ పంథాలో కూడా ఈ సంస్కరణలో గుర్తించడంలేదని నేను చెప్పదలచుకున్నాను. ఈ రిపోర్టు మెకానికల్‌గా వుండడమే గాకుండా, ఏ సిబ్బంది అయితే కష్టపడి పనిచేస్తున్నదో ఆ సిబ్బందిని రోడ్డు మీదకు త్రోసివేయడానికి పూనుకన్నదిగావుంది. ఈ రిపోర్టు మూలంగా Secretariat లో వున్న 300 మంది Section Officers లో 200 మందిని తీసివేస్తున్నారు. అట్లాగే 600 మందిని అసిస్టెంట్సులోను 300 మందిని తీసివేస్తున్నారు. 446 L. D. Cs లోను 350 మందిని త్రోసివేయదలచుకున్నారు. కనుక ఒక విధమైనటువంటి పిరమిడ్డును తయారు చేయాలని, వున్నత శాఖ అధిపతులు, ఎక్కువ జీతాలు పుచ్చుకునేటటువంటి

ఒక bureaucracy కి ప్రత్యేకమైనటువంటి సదుపాయాలు కలుగజేయాలనే ధోరణిలో వున్నదికాని నిజంగా దీన్ని సమన్వయపరచి coordinate చేసి సమగ్రమైనటువంటి పరిపాలనా యంత్రాంగాన్ని తయారు చేయాలనేటటువంటి సంస్కరణ ఇందులో ఎక్కడా చూపబడలేదు అని చెప్పడానికి చాలా విచారిస్తున్నాను. ఇటువంటి సందర్భంలో చిల్లరమల్లర రిఫార్మ్సు లేకుండా పోలేదు. 55 వ సంవత్సరంలో రిటయిరు అయ్యేవారిని 58 సంవత్సరాలు చేయమని petition register పెట్టమని—petition registers ఎందుచేత లేవని అడుగుతున్నాను. అంటే ఎవరైనా petition పెట్టుకుంటే ఆ petition second చేయాలి. ఆ petition పైన చర్య తీసుకోవాలనేటటువంటి అంశాన్ని వీరు గుర్తించలేదన్నమాట. కొండను త్రవ్వి ఎలుకను పట్టినట్లు 55 సంవత్సరంలో రిటయిరు అయ్యేవారిని 58 సంవత్సరములు చేయవచ్చు. తన జీవితాన్ని service కు త్యాగం చేసినటువంటి మనుష్యులను ఇంకా 3 సంవత్సరములు ఎక్కువ తమకు దాసోహం చేసుకోవడం మంచిదే. అతను ఎక్కువ రోజులు బ్రతుకుతాడు. కనుక ఇది గొప్పది ఏమీ కాదు. ఇక petition register ఒకటి పెట్టాలనేది. ఎవరైనా ఒక citizen ఏదైనా information అడిగినప్పుడు ఆ information విషయంలో అది confidential కాకపోయినట్లయితే information ఇవ్వవచ్చున్నారు. అంతకంటే హాస్యాస్పదం ఇంకొకటి ఏమైనా వుందా అని

నేను అడుగుతున్నాను. అంటే ప్రజలకు అందుబాటులో లేకుండా వీరి పరిపాలన జరుగుతున్నదన్నమాట. ఇంతవరకూ చేసిన పరిపాలన ఏమిటి. కనుక ఇది అంతాకూడా చాలా హాస్యాస్పదంగా, నిష్ప్రయోజనంగా, నిరర్థకంగా ఉన్నది. ఏ సిబ్బంది అయితే కష్టపడి పనిచేసి యంత్రాంగానికి చేదోడువాదోడుగా ఉంటారో ఆ సిబ్బంది పీకలపైన కత్తిపెట్టడానికి ఈ పరిపాలనా యంత్రాంగం వున్నది. ఇది ఎందుకూ పనికిరానటువంటి కాగితం చెత్త అని నేను చెప్పదలచుకున్నాను. ఈ అంశములు, వీనిని చర్చించడంవలన ప్రత్యేకమైన లాభం ఏమీ వుండదు. అయితే సూచనలు చేయవచ్చును. వాటినిగురించి ఈ శాసనసభలో అనేకసార్లు అనేక అంశాలపైన చర్చలు జరిగినాయి. మనకు స్వాతంత్ర్యము వచ్చిన తరువాత, శాసనసభలు ఏర్పడినతరువాత అనేక చర్చలు జరిగినాయి. ఆ చర్చలనుండి పరిపాలనా యంత్రాంగం ఎట్లా ఉండాలో ఒక సమగ్రమైన report ను తయారు చేయడానికి సమర్థవంతమైన పాలకులు ఇక్కడ లేరా అని అడుగుతున్నాను. అటువంటి పాలకులను తయారు చేయడానికి ఇక్కడ ఈ సభలో పూనుకొని కృషి చేయవలసి ఉంటుంది. ఇటువంటి చెత్తరకపు report ను అంగీకరించడానికి వీలులేదని హెచ్చరికచేస్తూ, అధ్యక్షా, తమరు నాకు ఈ కొద్ది అవకాశం అయినా యిచ్చినందుకు మీకు నా కృతజ్ఞత తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ బి. గంగ సుబ్బరామిరెడ్డి(కాళహస్తి):—అధ్యక్షా దీనికి Administrative Reforms Committee అని పేరుపెట్టి ఏవో లేనిపోనివి సూచించడంకంటె, ఈ కమిటీని Administration Increasing Committee అని పేరుపెడితే బాగుంటుందేమోనని నేను భావిస్తున్నాను. మన ప్రభుత్వంలో ప్రజల దగ్గరనుంచి తీసుకువచ్చినటువంటి ఆదాయాన్ని అంతా లేనిపోని departments అన్నీ పెట్టి వృథా ఖర్చు పెడుతున్నారని అనుకొంటున్నాను. ఇంతకుపూర్వం ప్రభుత్వానికి రైతులకు మధ్య ఎవరూ ఉండకూడదనే ఉద్దేశంతో జమీందార్లను abolish చేశారు. కాని, ఇప్పుడు అటువంటి జమీందార్లకు బదులుగా ఎన్నో departments సృష్టించారు. ఒక Engincering Dcpartment తీసుకోండి. ఒక గ్రామంలో ఒక చిన్న చెరువు తనిఖీ చేయాలంటే minor irrigation వాళ్లు వస్తున్నారు. పెద్ద చెరువు తనిఖీ చేయాలంటే P. W. D. వాళ్లు వస్తారు. ఒక reservoir తనిఖీ చేయ్యాలంటే పెద్ద ఇంజనీర్లు వస్తారు, రోడ్డు తనిఖీ చేయాలంటే సమితి ఇంజనీర్లు వస్తారు. ఇంకొక పెద్ద రోడ్డు తనిఖీ చేయాలంటే జిల్లా పరిషత్తు ఇంజనీరు వస్తారు. ఇంకా పెద్దరోడ్డు తనిఖీ చేయాలంటే highways engineer వస్తారు. ఇన్ని departments ను సృష్టించేదానికంటె, ఒక తాలూకాకు ఒక sub-division office, ఒక Executive Engineer పెట్టి ఆయన క్రింద 4 గురు, 5 గురు section officers ను పెట్టి ప్రతి గ్రామానికి వెళ్ళినప్పుడు, ఆ గ్రామంలో ఎన్ని పనులు ఉంటే ఆ పనులన్నీ ఒక ఇంజనీరు తనిఖీ చేసుకొని రావచ్చునని నేను భావిస్తున్నాను. ఎందుకంటె, Engineering Department అంతా ఒకటే. దాంట్లో వారికి training ఇచ్చేటప్పుడు, Health Sanitation, Minor Irrigation, Major Irrigation, Roads, Highways, Buildings అన్నీ వస్తాయి. కనుక

ఈ పనులన్నీకూడా ఒకరే చేయవచ్చునని నేను భావిస్తున్నాను. అదే విధంగా ప్రతి department లో కూడా చేయవచ్చు. Medical Department లో చర్మానికి ఒక డాక్టరు, కంటికి ఒక డాక్టరు, ఎముకలకు ఒక డాక్టరు యీ విధంగా ఇన్ని శాఖలు పెట్టేదానికంటే, ముందు ఆరోగ్యముగా ఉండేటట్లు చేసుకోవడం మంచిదని మాత్రము నేను భావిస్తున్నాను. విధిలేని పరిస్థితులలో అనారోగ్యం కలిగినప్పుడు, వీటన్నింటికికూడా హెచ్చుగా శాఖలు లేకుంటే కేంద్రీకరించడం చాలా మంచిదని నేను భావిస్తున్నాను. అట్లాగే police department తీసుకొంటె అందులోకూడా ఎన్నో శాఖలు ఉన్నాయి. Traffic అని, Ex-Branch అని, C. I. D. అని, Political అని అవీ ఇవీ ఎన్నో అమితమైన branches సృష్టించారు. ప్రజల డబ్బు 180 కోట్లు ఆదాయం మన రాష్ట్రానికి వస్తుంటే, తిరిగి అందులో 10 కోట్లుకూడా వాళ్లకు ప్రతిఫలంగా ముట్టుతుందో లేదోగాని, 160 కోట్లు 170 కోట్లు మధ్యలో ఎక్కడో పోతున్నది. అందువల్ల చాలా departments తగ్గించుకొంటే మంచిది. అంటే, un-employment పెంచమనికాదు. ప్రతిదానికి కాళహస్తినుంచిగాని, మరొకచోటనుంచిగాని హైదరాబాదువరకు రాకుండా, District Councils అని పెట్టి ఏదైనా కేసు తాశీల్దారుదగ్గర కానిది ఉంటే, అది జిల్లా కలెక్టరు దగ్గర పరిష్కారం అయ్యేటట్లు చూసుకోవాలి. ప్రతి తాలూకాకు ఒక sub division పెట్టి, 4 sub divisionsకు ఒక Executive Engineer పెట్టి, 4 Executive Engineers కు ఒక Superintending engineer పెట్టి, నాలుగు జిల్లాలకు ఒక Chief Engineer ను పెట్టి అక్కడ చుట్టుప్రక్కల ఉన్నటువంటి గ్రామాదులకు, జిల్లాలకు అందుబాటు చేయవచ్చు. కాని, అక్కడనుంచి 500 మైళ్లు హైదరాబాదుకువచ్చి అన్నిపనులు చేసుకోవాలంటే మాత్రం చాలా కష్టము అని నేను భావిస్తున్నాను. ఇంక శిస్తులు అన్నారు. రోడ్డు శిస్తులు ప్రజలనుంచి వసూలు చేస్తున్నారు. అయితే ఆ ఊరిలో ఒక రోడ్డుకూడా బాగుపడడంలేదు. వసూలు చేసేదేమో వాళ్లదగ్గర నుంచి. Education tax వసూలు చేస్తున్నారు, library tax వసూలు చేస్తున్నారు, రోడ్డు శిస్తు వసూలు చేస్తున్నారు. అయితే ఆ గ్రామాలలోమాత్రం సౌకర్యాలులేవు. అవన్నీ తీసుకువచ్చి ఏ పట్టణాలకు ఉపయోగిస్తున్నారో, ఎక్కడ ఉపయోగిస్తున్నారో భగవంతునికే తెలియాలి. కాబట్టి ఏ గ్రామంలో వసూలు అయ్యే దుడ్డును ఆ గ్రామానికే ఉపయోగిస్తే ఎందుకు గ్రామాలు బాగుపడకుండా పోతాయని నేను అడుగుతున్నాను. ఇప్పుడు cities లో corporations పెట్టినట్లు ప్రతి గ్రామానికి పంచాయితీ అనే పేరుతోనో, corporation అనే పేరుతోనో ఒకదానిని పెట్టి అక్కడ వచ్చేటటువంటి దుడ్డు, ఈ registration fees గాని, land cess గాని, house tax గాని, ఇటువంటి పన్నులు అన్నీకూడా ఆ గ్రామానికి కావలసినటువంటివి ఆ గ్రామానికే ఉపయోగించుకొంటూ ఉంటే ఆ గ్రామం బాగుపడుతుందని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఇక ప్రభుత్వము ఎట్లా డవాలంటే గ్రామాదులకు ఇప్పుడు ఏదో భిక్ష పెట్టినట్లు 10 per cent ఏదో పెడుతున్నారు. అటువంటిది కాకుండా గ్రామాదులనుంచి తీసుకువచ్చిన డబ్బులో ప్రభుత్వము నడవడానికి ఏదో 10 per cent గాని, 20 per cent గాని

పెట్టుకొని మిగతా అంతా ఆ గ్రామాలకే ఖర్చుపెడితే అవన్నీ బాగుపడతాయని నేను నమ్మకంగా చెప్పగలను. ఇదివరకు ఏదో పొరబాటు జరిగినా, ఇప్పటి నుంచీ అయినా ఆ విధంగా చేస్తే పది సంవత్సరాలలోపల ఆ గ్రామాలన్నీ బాగుపడతాయని మనవిచేస్తున్నాను. అట్లు లేకపోతే ఈ జనాభా అభివృద్ధిలో ధరలు పెరుగుతూవుంటే పరిస్థితులలో ఈ taxes ఎన్ని వేసినా కూడా ఎప్పటికీ బాగుపడచలేదు. ఎందువల్లనంటే పన్నులు వసూలు చేసేటప్పుడు మాత్రము మీకొరకే వసూలు చేస్తున్నాము అని చెప్పుతారు. కాని తీరా చూస్తే మాత్రం వాళ్ళను రక్షించడంలేదుగాని భక్షిస్తున్నారు. కాబట్టి ఇంకా ఎన్నో విధాలుగా మనం ప్రజలకు చాలా దూరంగా లేనట్లుగా, వారికి అందుబాటులో ఉండేటట్లుగా ప్రయత్నంచేసి వారందరికి సౌకర్యం కలిగించేటట్లు చేయాలంటే departments తగ్గించకపోయినా అవి అందుబాటులో పెట్టేటట్లుమాత్రం ప్రయత్నం చేయాలని నేను భావిస్తున్నాను. ఇక రైతులకు ఋణాలు ఇస్తున్నారు. అవి ఇవ్వడానికి ఈ రోజు అర్జీ పెట్టుకొంటే, ఆరు నెలలవరకు పూర్తి కాదు. కనుక ప్రతి రైతుకు ఒక pass book ఏర్పాటుచేసి, ఆ pass book లో ఆయనకు ఎంతవిలువ ఉన్నదో, ఎంతమాత్రం ఆస్తి ఉన్నదో అది ఆ pass book లో enter చేసి ఇచ్చినారంటే, ఆయనకు కావలసినటువంటి సమయానికి ఆయన ఒక bank లో పెట్టుకొని అప్పుడే ఇచ్చేటట్లు ఆ bank కూడా అందుబాటులో ఉండాలి. Money lending కూడా registration చేసి రైతులకు ఏదైనా మిగిలిన డబ్బుఉంటె అదికూడా bank లో పెట్టుకొని ఇతరులకు ఇవ్వకుండా ఉండేటట్లుగా పేదవాళ్లకు తగుమాత్రంగా ఉండేటటువంటి 6 per cent, 7 per cent వడ్డీ యిస్తే మిగిలిన దానిని వీళ్లు 2 per cent, 3 per cent కమీషన్ పెట్టుకొని మరల తిరిగి వీరే రైతులకు అప్పు ఇస్తామని అంటే, రైతుకు లేనిపోని చిక్కులు లేకుండా ఉంటాయి; రైతులకు అందుబాటులో యివ్వవచ్చును. రెండవది ఇప్పుడు electricity motors గాని, oil engines గాని ప్రభుత్వము నేరుగా ఇస్తుందని అంటారు, ఏమి ఇస్తారు. ఒక తాలూకాకు, 4, 5 వేలు మోటార్లు కావాలంటె. 4, 5 మోటార్లకు మాత్రమే అప్పు ఇస్తున్నారు. ఈ విధంగా ఇస్తే ఎన్ని సంవత్సరాలకు అందరికి కావలసినవి ఇవ్వగలుగుతాము! కాబట్టి ప్రతి మోటార్ కంపెనీలో కూడా ఇప్పుడు పెద్ద పెద్ద ఉద్యోగస్థులు కార్లు కొనాలంటె, వారు, 4, 5 వేల రూపాయలు కట్టినారంటె, మిగిలింది instalments basis మీద, ఏదో నెలకు వంద, రెండు వందలు వాళ్లకు చెల్లించుకొంటూ వస్తున్నారు. అదే మాదిరిగా రైతులకు కూడా మోటారు కంపెనీ మోటార్సును తయారు చేస్తున్నారు. ఏదో ఆ కంపెనీ వాళ్లకు 25 percent కట్టుకొని, మిగతాది instalments basis మీద ఇచ్చినారంటె, ఆ రైతులదగ్గర నెలకు 10, 20 వసూలు చేసుకొంటూ ఇవ్వవచ్చు. ఆ విధంగా అవి అతి తొందరగా అందరికి కావలసినటువంటివి అందుబాటు చేయవచ్చునని మాత్రం నేను భావిస్తున్నాను.

ఇక M. L. As. గురించి కూడా ఒక విషయం మనవిచేసుకోవలసియున్నది. ఇంతమంది M. L. As. మేము జిల్లాలనుంచి, తాలూకాలనుంచి హైదరాబాదుకు

వచ్చేదానికంటె District council అని పెట్టి, ఆ జిల్లాలో ఉన్న M. L. As. లేక పోతే అక్కడ కలెక్టరుగారు, ఆ జిల్లాలోనుంచి ఒక Chairman ను ఎన్నుకొని ఆ జిల్లాలో ఉండె problems అన్ని అక్కడే solve చేసుకొంటె బాగుంటుంది. ఒక్క Chairman మాత్రము, అంటె 20 జిల్లాలకు 20 మంది Chairmen మాత్రం ఇక్కడికే వచ్చి కూర్చొని చేసుకొంటె, చాలా ఖర్చు తగ్గిపోతుంది.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:— Constitution కు విరుద్ధంగా చేసుకోవాలన్న మాట.

శ్రీ బి. గంగ సుబ్బరామిరెడ్డి :— Constitution కు విరుద్ధం కాదు. ప్రతి జిల్లానుంచి 20 మంది ఇక్కడికి వచ్చేదానికి బదులు ఒక జిల్లాకు ఒక Chairman ను ఎన్నుకొని ఆ జిల్లాలోని problems ఆ 20 మంది M. L. As. అక్కడే solve చేసుకొని, ఆ విధంగా 20 జిల్లాలనుంచి 20 మంది Chairmen మాత్రం ఇక్కడికి వచ్చి మంత్రులతో మాట్లాడితే సరిపోతుందని నేను భావిస్తున్నాను. ఇదే మీ తప్పు కాదు. కావాలంటె ఈ పద్ధతి ఒక 6 మాసాలు గాని, సంవత్సరంగాని trial చేసి చూసినట్లయితే, ఇది సక్రమంగా జరుగుతుందని నేను ధైర్యంగా చెప్పు తున్నాను. మంత్రుల విషయంలో కూడా ఒక్కొక్క మంత్రి ఒక్కొక్క శాఖకు ఉంటూ అందరు మంత్రులు ఇక్కడికి వచ్చేదానికంటె, వారు ఒక్కొక్కరు 4, 5 జిల్లాలు jurisdiction పెట్టుకొని, ఆయా జిల్లాలలో ఉండవచ్చు. కావాలంటె, Chief Minister గారు హైదరాబాదులో ఉండనివ్వండి. మిగతా మంత్రులంతా ఆయా ప్రాంతాలలో సావకాశంగా అందుబాటులో ఉంటారు. అట్లు కాకుండా, ఇప్పుడు హైదరాబాదు నుంచి, ఏ కాళహస్తికో, తంబళ్లపల్లికో; అనంతపురానికో పోవాలంటె, వాళ్లకు బత్తా ఎంత అవుతూ ఉంటుందో ఆలోచించండి పొదుపు పొదుపు అని చెప్పుతున్నారు. ఈ పొదుపు కొరకు 10 percent cut చేసుకొంటా మని చెప్పుతున్నారు. కాని ఇంకొక ప్రక్క నూటికి నూరు పాళ్లు ఎక్కువ ఖర్చు చేస్తున్నారని చెప్పక తప్పదు. ఇటువంటి సలహాలు ఇంకా చెప్పాలంటె తమరు సెలవిస్తే చెప్పుతాను. లేక రేపు అవకాశం ఇస్తే, ఆలోచన చేసుకొని వచ్చి రేపు చెప్పుతాను.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:— ముఖ్యమైనది ఏదైనా ఉంటె ఒకటి చెప్పండి.

శ్రీ బి. గంగసుబ్బరామిరెడ్డి:-అదే, ఇంతకుముందు చెప్పినట్లు గ్రామాలనుంచి వచ్చే ఆదాయాన్ని, ఏ గ్రామమునుంచి వచ్చే దానిని ఆ గ్రామానికే వినియోగిస్తే గ్రామాలు చాలా బాగుపడతాయి, ప్రజలందరు బాగుపడతారు. అధ్యక్షులవారు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు వారికి నా కృతజ్ఞత తెలుపుతూ సెలవు తీసు కొంటున్నాను.

శ్రీ పి. గున్నయ్య:— అధ్యక్షా, అడ్మినిస్ట్రేటివ్ రిఫారమ్స్ కమిటీవారు సూచించిన సూచనలు ఇంగ్లీషులో ఉన్నప్పటికీ నేను కొద్దిగా తెలుసుకున్నాను. నాస్వంత అభిప్రాయాలు కొన్ని మనవిచేస్తాను. ఈ పరిపాలనా విధానంలో ఉన్న లోపాలను భర్తీ చేయడానికి మా ప్రియతమ నాయకుడు బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు

మంచిభావముతో ఒక కమిటీని వేశారు. ఆ కమిటీ సూచనలను సభ్యులందరికీ యిచ్చారు. దానిమీద ఇక్కడ చర్చజరుగుతోంది ... సభ్యులందరూ చేసిన మంచి సూచనలను కూడ ఆ కమిటీ రిపోర్టులో కలిపి యీ పరిపాలనా విధానం నూటికి నూరు పాళ్లు ప్రజాస్వామ్యంగా సుస్థిరంగా నిలబెట్టు చేస్తారని తమ ద్వారా వారిని వినయపూర్వకంగా ప్రార్థిస్తూ నాస్వంత అభిప్రాయాలను చెబుతున్నాను—ఇవి ఇక్కడ ఆ కమిటీ సూచనలలో కలపాలి ప్రగడ కోదండరామయ్యగారు నా కంటె ముందు కొన్ని చెప్పారు, నేను పూర్తిగా ఏకీభవిస్తున్నాను—ఇంకా ఆయన చెప్పనివి కొత్తవి చెబుతున్నాను. రెవిన్యూబోర్డు ఎంతో కాలము నుంచి ఉన్నది. అది ప్రజలకు చాలసేవ చేస్తోందని అందరం తెలుసుకొన్నాము—అంత సేవ అక్కర లేదు. దయచేసి అది రద్దుచేసి మూడు భాగాలుచేసి తెలంగాణాకు ఒక మెంబరు రాయలసీమకు ఒక మెంబరు సర్కారు జిల్లాలకు ఒక మెంబరు ఉంచి అక్కడ ఉండే అధికారుల నందరినీ ఈ మూడు భాగాలుగా చేసి ప్రజలకు సేవ చేయుమని నా ప్రార్థన. సెక్రెటేరియట్‌లో యు. డి. క్లార్కులు ఏమి వ్రాస్తే సెక్రెటరీస్ అవి వ్రాస్తారు అనే నమ్మకం కలిగింది—ఇది యు డి. క్లార్కుల ప్రభుత్వం అని. కాబట్టి యీ కొత్త పరిపాలనా విధానంలో యు. డి. క్లార్కుల ప్రమేయం చేయండి; నలుగురయిదుగురు సెక్రెటరీస్‌ను పెట్టండి. ప్రజలు, ప్రజాప్రతినిధులు ఇచ్చిన కాగితాలు సెక్రెటరీస్ చూస్తే అందము, హుందా, గౌరవం ఉంటుంది. ఐ. ఎ. యస్. సెక్రెటరీలు ఉన్నప్పుడు ప్రజాహితమైన పనులు అన్నీ సాగేవి. కావలెనంటే వీరికి ట్రైనింగ్ యివ్వండి — నీలగిరిలోనో ఎక్కడో పెట్టి ట్రైనింగ్ యివ్వండి. ఎక్కడైనా చేతికి పుండువస్తే శరీరానికంతా జ్వరం వస్తుందని చెబుతారు. గవర్నమెంటు అంతా 11 మంది సెక్రెటరీలు ఉంది. ... సెక్రెటరీ వద్దకు పోతే వ్యవసాయ సెక్రెటరీ వద్దకు పొమ్మని, వ్యవసాయ సెక్రెటరీ వద్దకు వెళ్లితే అగ్రికల్చర్ సెక్రెటరీ వద్దకు వెళ్లమని యీ విధంగా తిప్పుతుంటారు అగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటులో నాకుతెలుసు, నాకు 1 ... రాభూమి ఉన్నది కాబట్టి చెబుతున్నాను — అగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటులో అమెరికా వెళివచ్చిన డైరెక్టరు ఉన్నాడు—జనముల డైరెక్టరు ఒకరున్నారు, అమ్మోనియం సల్ఫేటుకు డైరెక్టరు ఒకరు, చేపల డైరెక్టరు ఒకరు, ఈ విధంగా రకరకాల డైరెక్టర్లున్నారు అందరినీ తీసేసి హెడ్ ఆఫ్ ది డిపార్టుమెంటు ఒక డైరెక్టరును వేయండి. కావాలంటే అమెరికా జపాన్ పంపించి ట్రైనింగు యిప్పించండి ఎవరైనా ఆఫీసుకు ఇన్‌ఫర్‌మేషన్ అడిగితే చెప్పేటట్లు ఉండాలి. నేను ఢిల్లీ వెళ్ళడానికి బెజవాడ స్టేషనులో ఇన్‌ఫర్‌మేషన్ అడిగితే ఫోనులో, ఢిల్లీ ఏ బండి వెళ్లుతుందో, ఆ నెంబర్‌తో సహా అన్ని వివరాలు చెప్పాడు. కాని అక్కడ సెక్రెటేరియట్‌కు వెళ్ళితే అది దేవలోకమో, భూలోకమో తెలియదు. ఒక్కొక్క రూము తిరగడానికి 3 గంటలు పట్టుతుంది. ప్రజలుగాని ప్రజాప్రతినిధులుగాని సెక్రెటేరియట్ వెళ్ళి ఒక్కరిని అడిగితే అన్ని విషయాలు తెలిసేటట్లు ఉండాలి. ఆ విధంగా ఆ సెక్రెటేరియట్‌ను బాగుచేయాలి. వ్యవసాయ డిపార్టుమెంటులో నా చిన్నతనలో, ఒక్క డిమాన్‌స్ట్రేటరే ఉండేవాడు, ఆ తాలూకా అంతా సస్యశ్యామలంగా, ఎకరానికి 30 బస్తాలు పండించేవారు ఇప్పుడు 5 గురు

డిమాన్‌స్ట్రేటర్స్, విలేజివర్కర్సు, ఇంకా 20 మంది మేస్త్రీలు ఉన్నారు కాని పంట ఎకరానికి 5 బస్తాలు పండిస్తున్నారు. ఇవన్నీ తీసేసి జిల్లా లెవల్‌లో ఒక డైరెక్టర్ ఉండాలి. మీకు ఉన్న అధికారాలు కలెక్టరుకు యివ్వండి. సర్వాధికారాలు యివ్వండి. ఇప్పుడున్న సమితులలో అంతా భజన. ఆ భజనవాళ్లు అంతా పంచుకుంటున్నారు. ప్రజల తాలూకు డబ్బు నాలుగణాల చొప్పున వాటా తీసుకువెళ్తున్నాం —కొన్ని లక్షలు. అంతా పంచుకుంటున్నారు. అక్కడ తాలూకా ఆఫీసు, బ్లాక్ కలిపి ఒకటే చేయండి. ఒకటేచేసి ఐ.ఏ.యస్. ఆఫీసరును పెట్టండి. అవినీతి తగ్గుతుంది. ఐ.ఏ.యస్. ఆఫీసర్లకు ఘనత ఉన్నది. ప్రజాహిత పనులు చేయాలనే ఆశ ఉన్నది. ముందుకు ఎట్లా వెళ్లుతాము అనే ఆలోచన వారికి ఉన్నది. ఆ విధంగా తాలూకా & బ్లాక్ కలిపి ఐ.ఏ.యస్. ఆఫీసరును పెట్టండి. జిల్లాలకు బడ్జెటు అక్కడ 60 వేలు ఉంటే ఇక్కడ 20 వేలు చేస్తున్నారు, 50 వేలుచేస్తున్నారు. అక్కడజిల్లాలలో ఉన్న డిపార్టుమెంటువారు—అగ్రికల్చరల్ డైరెక్టరు, పి. డబ్ల్యు. డి. ఇంజనీరు, ఇంకా డిపార్టుమెంట్సువారు నలుగురు ఉంటారు. అన్ని విషయాలు వారు పరిశీలించి బడ్జెటు తయారుచేసి ఒక నెల ముందు ఇక్కడకు పంపితే ఇక్కడ ఉన్నతాధికారులుచూచి ఇంకా తగ్గించాలో హెచ్చించాలోచూసి మొత్తం బడ్జెటు తయారుచేస్తే బాగుంటుందని వినయపూర్వకంగా మనవిచేస్తున్నాను. ఇక పి. డబ్ల్యు. డిపార్టుమెంటులో ఉన్న మంచితనము, ఘనత చాల ఎక్కువ. పూజ్యులు రాజాజీగారన్నారు—ఏ దొంగనైనా పట్టవచ్చునుగాని పి. డబ్లు. డి. లో పట్టలేము అని చెప్పారు. ఆ డిపార్టుమెంటులో కంట్రాక్టు పద్ధతి రద్దు చేయండి. ఇప్పుడు కూలివారిని జీతగాళ్ళను చేశారు. కరప్షన్ ఎలా ఉంటుంది? ఇటు యు. డి. క్లార్కుల రాజ్యం తీసివేయడం, అటు ఆ సూపర్‌వైజర్స్ ఏది ఎస్టిమేట్‌చేస్తే అది సర్టిఫై చేయడం కాకుండా. అందరినీ ఉద్యోగస్థులను చేయండి. రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటులో రెవిన్యూ ఇన్స్‌పెక్టర్ ఉన్నాడు. అతనికి కలెక్టరు ఉన్నాడో, లేదో తెలియదు. గవర్నమెంటు ఉన్నదో, లేదో, తెలియదు. రెవిన్యూ ఇన్స్‌పెక్టరును రద్దుచేసి గ్రామాధికారులకు మంచి జీతాలు యిచ్చి వారి గౌరవాన్ని కాపాడితే చక్కగా చేస్తారని. రెవిన్యూ పరిపాలన మంచిగాచేస్తారని ప్రార్థిస్తున్నాను. ఇప్పుడు కరప్షన్ అనేది ఉన్నది. మద్యపాన నిషేధం. నూటికి నూరుపాళ్లు మనయొక్క శాసనసభను ధిక్కరిస్తుందా అనే విషయం నూటికి నూరుమందికి తెలుసు. అయినా దీనిలో ఏమి ఉన్నదంటే గాంధిగారి ప్రధానసూత్రం—14 సూత్రములలో యిది ఒకటి మద్యపాన నిషేధం. ఆ సూత్రానికి గౌ. నాగిరెడ్డిగారు, పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లుగారు అంతా ఒప్పుకుంటారు. వారు మాలో ఏవో కొన్ని ఉన్నవని ఆ బెంచీలో కూర్చొన్నారుగాని లేకపోతే ఫస్టు బెంచీలో ఉండాల్సినవారు. దానికి వారు ఒప్పుకుంటారుగాని నామనవి—మద్యపాన నిషేధం రూల్సు కొంచెం ఫోర్స్‌చేసి పూర్తిగా అమలుచేసే ఆఫీసరుకు పెద్ద ఉద్యోగం యివ్వాలి. ఉత్సాహవంతుడెవరైనా దానిని బాగా అరికట్టితే వానికి మంచి ఉద్యోగం యివ్వాలి. నాలాంటి ముసలివాడికి, మీలాంటివారికి, హెచ్చు సేవ చేసినవారికి బహుమతులు యివ్వండి. 5 వేలకు తక్కువలేని బహుమతులు

యివ్వండి. దేశరక్షణకు తోడ్పడండి. తరువాత గాంధిగారి 100 వ జన్మదినం రాబోతోంది. ఆ సమయంలో మన దేశసౌభాగ్యాన్ని కానుకగా యిచ్చినట్లు మనదేశం మంచితనం. వారి ఆదేశాలను పాటించిన మంచితనం కానుకగా యిచ్చినట్లు మద్యపాననిషేధం అమలు పరచడానికి గట్టిగా చర్యలు తీసుకొని చేయండి. ఈ కరవు రోజుల్లో హెచ్చుగా ధాన్యం పండించినటువంటి రైతులకు బహుమతులు యివ్వండి. హెచ్చు ధాన్యం పండించి గవర్నమెంటుకు ఎక్కువ ఎవరు యిస్తే వారికి 2 వేల నుంచి 3 వేలు, 3 వేలనుంచి 5 వేలవరకు బహుమతులు యిచ్చి అధికోత్పత్తిని ప్రోత్సహించి, దేశసౌభాగ్యానికి అన్నివిధాలా తోడ్పడేటట్లు చేస్తారని తమద్వారా వినయపూర్వకంగా ప్రార్థిస్తున్నాను.

మళ్లీ మనకు 25 కోట్ల రూ.ల లోటు బడ్జెట్ ఉండబోతున్నది. అందుకుగాను మనం మన ప్రజలపైన అదనంగా పన్నులు వేయటానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. జిల్లాలలో ప్రభుత్వాధికారులు, వివిధ హెడ్స్ ఆఫ్ ది డిపార్టుమెంట్స్—అనవసరమైన పనులకు హెచ్చు డబ్బు దుర్వినియోగం చేస్తున్నారు. జీప్సుకు చాలా ఖర్చవుతున్నది. పదివేల రూపాయలు ఎస్టిమేషన్ వేసి, ఐదువేల రు.ల తోనే బిల్డింగ్ అయిమిగతా ఐదువేల రూపాయలు. దుర్వినియోగం అవుతున్నది. అటువంటి దుర్వినియోగం జరగకుండా, మంచి ఘనత గలిగిన ఉన్నత అధికారుల చేత ప్రతి చిన్న పనిని తనఖీ చేయించాలి.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— సమావేశం సాయంత్రం 4 గం.ల వరకు వాయిదా వేయబడింది.

The House then adjourned to meet again at Four of the clock

The House reassembled at Four of the clock

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

SHORT DISCUSSION ON A MATTER OF URGENT PUBLIC INPORTANCE UNDER RULE 70

re:–Discussion on the Additional Land Revenne Assessment Act

శ్రీ టి. సి. రాజన్ (పలమనేరు):—అధ్యక్షా, Additional Land Assessment పై యిదివరకు గవర్నగారి ప్రసంగానికి ధన్యవాదాలు అర్పించే తీర్మానంపై, తరువాత vote on account పైన, యిక్కడ ఉన్నవారిలో చాలమంది వారివారి అభిప్రాయాలు చాల విపులంగా చెప్పి ఉన్నారు. ఇప్పుడు దీనిపైన అందరు చెప్పడమే కాకుండా దేశంలో ప్రజలందరు అభ్యర్థించారు. భారతదేశంలో చాల మంది దీనికి ఆమోదం తెలుపుతున్నారు. అది ఒక్కటే కాకుండా ఎన్నికలకు మునుపు ముఖ్యమంత్రిగారైన బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు ఎన్నికలు అయిన తరువాత దీనిని గురించి ఆలోచిస్తాము అని హామి యిచ్చినారు. ఆ హామి వాగ్దానము కాకపోయినా సుముఖంగా ఆలోచిస్తాము అనే అర్థం అందులో స్ఫురిస్తున్నది. ఇప్పుడు ఆ బిల్లుపైన చర్చనీయాంశముగా వచ్చినప్పుడు దానిని మరొకసారి జ్ఞాపకం చేయడం నావిధి అని భావిస్తున్నాను. Additional Land Assessment

Act, High Court కు Supreme Court కు పోయిందని మనందరకు తెలుసు. పూర్వం రాజులకు వంశ పారంపర్యంగా గాని, యితర ఏ విధంగా గాని భూముల పైన పన్నులు విధించే హక్కు లభించేది. రాజు తరువాత రాజుకు అలాంటి హక్కు ఉండేది. దానిని మనం Common Law అని అనవచ్చు. వారికి convention అని అనవచ్చు అలాగ వారికి హక్కులువస్తూ ఉండేటటువంటివి. ఇప్పుడు మనం మన దేశానికి ఒక రాజ్యాంగ చట్టం అంటూ వ్రాసుకొన్న తరువాత యిలాంటి common laws కు ఎక్కడా స్థానం లేదనేది స్పష్టంగా తెలిసి పోతుంది. ఎప్పుడైతే రాజ్యాంగ బద్ధమైన చట్టం అనేది దేశంలో ఏర్పడుతుందో అప్పుడు అన్నీ చట్టం ద్వారా రావలసిందే. గాని యితర ఏ విధంగా ఉండే దానికి వీలులేదు. 1950 సంవత్సరంలో రాజ్యాంగ చట్టం అమలులోకి వచ్చిన తరువాత దానికి అనుగుణ్యంగా భూములపైన శిస్తు వేసే దానికి ప్రభుత్వం ఎలాటి చట్టం చేయలేదనేది విదితం అవుతున్నది. 1962 లో ఉన్న శిస్తుపైన అధికంగా శిస్తు వేయడానికి చట్టం చేశారు. అప్పుడు ఈ చట్టంపైన తర్జన భర్జనలు జరిగినాయి. చిత్తూరు జిల్లాలో ఉప ఎన్నిక జరిగే సమయంలో ఈ అధిక శిస్తు చిత్తూరు జిల్లాకు వర్తించదు గోదావరి వంటి డెల్టా ఏరియాలకు మాత్రమే ఈ శిస్తు వర్తిస్తుందని చెప్పడం జరిగింది. తరువాత అది అబద్ధం అని తేలిపోవడం జరిగింది. ఇలాంటి తర్జన భర్జనలతో బయలుదేరిన బిల్లు శాసన సభలోని ప్రతి పక్షాలు అందరు ముక్త కంఠంగా ఎదిరించినా కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం చెవిని వేసుకోలేదు. దీని పైన ప్రతి పక్షాల వారు చాలామంది స్వతంత్రపార్టీ వారు కమ్యూనిస్టు పార్టీ వారు ఆందోళన జరపడం ద్వారా జైలు శిక్షలు అనుభవించారు. అప్పటికి కూడ చెవిని వేసుకోక పోయిన తరువాత కోర్టుకు వెళ్ళడం జరిగింది కోర్టుకు వెడితే ఆ బిల్లులోని 3, 4 Sections ను High Court వారు కొట్టి వేశారు. వాటిలో ఎంత శిస్తు వేయాలి, ఏ విధంగా శిస్తు వేయాలో ఉన్నది. దేనిపైన ఎంత శిస్తు వేయాలి, ఏ విధంగా వేయాలి అనేది నిర్ణయించ చడానికి చట్టం అంటూలేదు. కాని దీనిపైన High Court లో చాలా వరకు చర్చ జరిగింది. ఈ రెండు కారణాలవల్ల ఆ మూడు సెక్షన్‌లు కొట్టివేశారు. వసూలు చేస్తున్న పన్నుకు Statute, law లేదని, అందువల్ల యిది చెల్లదని మొదటి భాగము. రెండవది, శిస్తుకు భూమిలో వచ్చే ఆదాయానికి సంబంధం ఉండాలి. ఒకదాని కొకటి సంబంధం ఉంటేనేగాని అది శిస్తు అని అనిపించుకోదు అనే దానిపైన చాల తీవ్రంగా చాల విశదంగా వాదన జరిగింది. అంటే భూమి పైన వేసే ప్రతి పన్ను land revenue కాదు. దాని ఆదాయంపైన ఆధారపడి సంబంధపడి వేసినప్పుడు మాత్రమే land revenue అవుతుందని High Court లో జరిగిన వాదనవల్ల స్పష్టంగా తేలిపోయింది. Settelment ద్వారా ప్రతి సర్వే నంబరు పరిశీలించి ఆ భూమి యొక్క తరాన్ని తేల్చి పరిశీలించి, అలాగే తర తరాలుగా విభజించి, classification చేసి, దాని పైన రైతులుగా ఉండే వారికి మీ భూమికి యింత శిస్తు నిర్ణయం చేయబోతున్నాము దీనిపైన మీ అభిప్రాయము, మీ objections ఏమైన ఉంటే తెలుపుకోండి అని వాళ్ళకు నోటీసులు యిచ్చిన

తరువాత, వారి నోటీసులన్నీ పరిశీలించిన తరువాత settelment జరిగితే అప్పుడు ప్రభుత్వానికి ఆ భూమిపైన శిస్తు వసూలు చేసే హక్కు ఉంటుంది. అయితే అప్పుడు అలా జరగలేదు. ఈ రెండు సూత్రాల మీద నిర్ణయం తీసుకొని 3, 4, 5 Sections High Court లో కొట్టివేశారు. అప్పుడు మన ప్రభుత్వం వారు దీని పైన appeal కు పోయినారు. ఆ చట్టం చేసేటప్పుడు ఏమి చేశారంటే అధికంగా పన్నులు వేస్తున్నాముగదా అనుకొని 10 వ సెక్షన్‌లో అంతవరకు వ్యాపార పంటలపై surcharge కి సంబంధించి ఉన్న మూడు Act ల పైన నీటి శిస్తు హెచ్చింపు మీద వేసి ఉంటే దానిపైన ఈ అయిదింటి పైన తగ్గించుకుంటూ ఆ చట్టంలోనే పొందుపరిచారు. తగ్గించుకున్నప్పుడు ఈ అయిదింటిని Additional Assessment Act తో ఉపసంహరించుకున్నారు అంటే భూమి పైన commercial tax అనేది వసూలు చేయబడదు. నీటి surchage అనేది వసూలు చేయబడదు అని ఒప్పుకున్నారు. ఒప్పుకున్న తరువాత 11 సెక్షన్‌లో నీటి సెస్సు వేసే దానిలో ఆంధ్ర ప్రాంతంలో 31 నయాపైసలు ఉన్న దానిని 18 నయాపైసలకు, తెలంగాణాలో 25 నయాపైసలకు తగ్గించుకున్నారు. SupermeCourt లో appeal చేసినప్పుడు గాని, యిక్కడ High Court లో appeal చేసినప్పుడు గాని, తగ్గించుకున్న సెక్షన్‌లపైన ప్రభుత్వం ఎలాటి వివరణ కోరలేదు. అవి అట్లే పెట్టుకుంటాము అని చెప్పడానికి వీలుకాలేదు. ఎప్పుడైతే 3, 4, 5 Sections కొట్టేశారో అప్పుడు ఆ చట్టాలు పోయినాయి. కాబట్టి అంతకుముందు ఉన్న చట్టాలు బ్రతికినట్లేనని యింతకు ముందు రెవెన్యూ మంత్రిగారు చెప్పినారు. అది అలా అర్థం యిచ్చే దానికి సాధ్యం కాదు. అలా అర్థం యివ్వడానికి సాధ్యంకాదు. ఆ వాదన ఏ మాత్రం చెల్లదని మనవి చేస్తున్నాను. అంతేగాక, యీ వసూలు చేసిన పైకం వెనక్కు యివ్వడం గాక adjust చేస్తాం అంటున్నారు. రైతు పన్ను కట్టడమనే సమస్య తేలితేగాని యీ adjustment అనే question యేరాదు. అసలు వసూలు చేయడానికే వీల్లేదని సుప్రీంకోర్టు తీర్పు నిచ్చింది. ఇంకా ఏ విధంగా adjust చేస్తారో అర్థం కావడంలేదు. ఒకవేళ రేపటి సంవత్సరానికి adjust చేయడానికి వీలవుతుందేమోగాని '62 నుండీ ఎలా adjust చేయడానికి వీలవుతుందో అర్థం కావడంలేదు. ఇంకా రైతు యొక్క డబ్బు యిన్ని రోజులుగా ప్రభుత్వం వద్ద వున్నందుకు వడ్డీ నష్టం కూడా అయినది కాబట్టి అది కూడా కట్టి యివ్వవలసి వుంటుందా, లేదా అనేది కూడా పరిశీలించవలసి ఉన్నది. అంతేగాకుండా దీనిని ఆధారం చేసుకుని చెరకుపై గూడా విపరీతంగా పన్ను వేశారు. రెండున్నర రెట్లు అధికంగా వేశారు. ఇప్పుడు యీ అధిక శిస్తు చట్టం రద్దు అయిపోయింది కాబట్టి ముందు ఏ శిస్తు వుండినదో అది మాత్రమే నిలుస్తుంది. అందువలన ఆశిస్తు ఒకటేగాకుండా సెస్సుతోబాటుగా వాపసు యివ్వవలసిందిగా మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. అంతేగాకుండా 1950 నుండి స్టాట్యుటరీ లా లేకుండా రైత్వారీ భూములలో ప్రభుత్వం వసూలుచేసిన మొత్తాన్ని వాపసు యివ్వవలసిందిగా కోరుతున్నాను. జమీందారీ, ఈనాందారీ భూముల్లో వసూలుచేసే హక్కు వుందని వారు అంటున్నారు. అసలు ఇంతవరకూ లాండ్

రెవిన్యూ సెటిల్మెంటు అనేది జరగలేదు. కొన్ని చోట్ల జరిగిందని వారంటున్నారు గాని, రైతులకు ఎక్కడా నోటీసులు యిచ్చిన ఆధారాలే లేవు. రైత్వారీయే గాకుండా, జమీందారీ భూములలో కూడా వసూలు చేసే అధికారం ప్రభుత్వానికి లేదు. దానిని వాపసు యివ్వవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఇంక యీ అధిక శిస్తులను యింకేరూపంలో ప్రజలపై రుద్దవలయునన్నా ప్రజలలో పెద్ద ఆందోళన వస్తుందని హెచ్చరించడానికి విచారిస్తున్నాను. ప్రతిపక్షంలోని వారు దీనిని చాలా తీవ్రంగా ఆలోచిస్తున్నారని తెలియజేస్తూ సెలవుతీసుకుంటున్నాను.

/ శ్రీ సి. వి. కె. రావు:—అధ్యక్షా, 62వ రూలు క్రింద యిచ్చిన నోటీసు ప్రకారంగా సుప్రీంకోర్టు యిచ్చిన తీర్పుకు సంబంధించి, ప్రభుత్వముయొక్క విధానంపై యీ చర్చ కొనసాగుతున్నది. సుప్రీంకోర్టుయొక్క తీర్పును ప్రభుత్వం యింకా సక్రమంగా అర్థం చేసుకోలేదని నేను విన్నవిస్తున్నాను. ఈ విషయం పరిశీలిస్తామని మంత్రిగారు చెప్పారు. ఈ గడువులోగా ఆయన తన డిపార్టుమెంటుతో సంపూర్ణంగా ఈ విషయం పరిశీలిస్తారని నేను ఆశిస్తున్నాను. ఇది ఏ ఒకరిద్దరికో, ఏదో ఒక తరగతికో సంబంధించింది కాదు. రైతులోకానికంతటికే సంబంధించినటువంటిది. దేశంలోవున్న హైయెస్టు ట్రిబ్యునల్ ఇచ్చిన తీర్పుకు సంబంధించినటువంటిది. ఆ తీర్పును గనుక సక్రమంగా చదివినట్లయితే అర్థం అయ్యేది, స్పష్టమయ్యేది—యీ విధించిన పన్ను అక్రమం అనీ, ఇండియన్ కాన్స్టిట్యూషన్‌లోని 14వ ఆర్టికల్ క్రింద అన్ కాన్స్టిట్యూషనల్‌గా వేయబడిందనీ చెప్పబడింది. ఈ సందర్భంలో యీ House మంత్రిగారి నుండి ఒక సక్రమమైన రిపోర్టు ఆశించింది. కనీసం ఈ చర్చద్వారా ఆయన హౌస్‌కు సహాయపడతారని ఆశిస్తున్నాను. నాకు ముందు మాట్లాడిన మిత్రులందరూ వివరంగా చెప్పారు విషయాలన్ని. ఈ తీర్పువచ్చిన తదుపరికూడా అదనంగా వసూళ్లను చేయడంజరిగింది. దీనిగూర్చి మంత్రిగారు ఏమి సమాచారాన్ని సేకరించారో దానిని సభ్యులకు అందజేయవలసివుంది. సేకరించకపోయినట్లయితే వెంటనే టెలిగ్రాఫిక్ లేదా టెలిఫోన్ కమ్యూనికేషన్ ద్వారా సేకరించవలసివుంది ఇది అత్యంత అవసరంగా జరగవలసినటువంటిది. దేశం మొత్తంమీద 25 కోట్ల రూపాయిల వరకు అదనంగా ప్రజలనుండి వసూలు చేశారని నేను గతంలో చెప్పాను. దీనివలన రైతాంగం విపరీతమైన ఆర్థిక ఇబ్బందులకు లోనుకావలసి వచ్చింది. అందువలన ఈ కాలానికి వడ్డీకూడా వారికి రావలసివుంది. ప్రభుత్వం దాని నా విధంగా యిస్తూ యీ సమస్యను పరిష్కరిస్తు చని ఆశిస్తున్నాను. అంతేగాక, యీ సందర్భంగా రైతాంగానికి కలిగిన నష్టాన్ని కూడా ప్రభుత్వం భర్తీ చేయడానికి తగు శ్రద్ధతీసుకుంటుందని ఆశిస్తున్నాను. ఈ తీర్పు ననుసరించి యితర చట్టాలు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కమర్షియల్ క్రాప్స్ ఎసెస్‌మెంట్ ఆక్టు, 57, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లాండ్ రెవిన్యూ సర్‌చార్జి ఆక్టు 67 కూడా నల్ అండ్ వాయిడ్ అయిపోయినాయి. వీటన్నింటికి సంబంధించి ప్రభుత్వం నిర్ణీబద్ధంగా యీ సమయంలో ఒక నిర్ణయం గనుక తీసుకోకపోయినట్లయితే ప్రభుత్వం

చాలా పెద్దతప్పిదాన్ని చేసినట్లు అవుతుంది. ఈ రకంగా గతంలోనూ, ఇప్పుడూ కూడా శాసన సభ్యులు హెచ్చరికచేయడం జరుగుతూవున్నది.

అధ్యక్షా, ఇంక, ఈ రకంగా అదనంగా వసూలుచేయడం, తప్పా, ఒప్పా అనేదానిలో మాకు సంబంధించినంతవరకూ అందులో రెండు అభిప్రాయాలు వుండవలసిన అవసరంలేదు. అంతేగాక, అడ్వొకేట్ జనరల్‌గారిని అధ్యక్షుల వారు పిలిపించి యీ సభాసమక్షంలో దీనినిగురించి నిర్వచింపజేయాలని నేను కోరుతున్నాను. ఆ రకంగా చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ఈ పన్నును విధించిన తరువాత అనేకమంది రైతులు తమ భూములను అమ్ముకునే దుస్థితిలోకి వచ్చారు ఎన్నో ఆర్థికమైన యిబ్బందులకు లోనైనారు. తీర్పు వారికి అనుకూలంగా వుంది, న్యాయం వారికి అనుకూలంగా వుంది. అందువలన దీనిని అడ్జస్టు చేస్తామనే సమస్యేలేదు. ఉండవలసిన అవసరంలేదు. వారు భూమిపన్ను చెల్లించే సమస్యలేనేలేదు. అడ్జస్టుమెంటు అంటే ఏ విధంగా ఎడ్జస్టు చేయాలను కుంటున్నారో కూడా తెలుసుకునే బాధ్యత యీ హౌస్‌కువుంది. మంత్రిగారు దానినే వివరిస్తారని ఆశిస్తున్నాను. భూములను అమ్ముకుని ఏ ఆధారంలేకుండా వున్న యీ రైతాంగానికి వెంటనే అదనంగా వసూలుచేసిన మొత్తాన్ని యిచ్చివేయవలసివుంది.

ఇంక, ఎక్కడెక్కడ యింకా అదనంగా వసూలుచేస్తున్నారో, ఎక్కడెక్కడ ఆపారో ఆ వివరాలు కూడా మేము తెలుసుకోదలచుకున్నాం. ఆపకపోతే తక్షణమే ఆపవలసివుంది. మంత్రిగారు సవివరంగా అవన్నీ తెలుపవలసివుందని చెబుతూ సెలవుతీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అధ్యక్షా, 1962 వ సంవత్సరంలో అడిషనల్ టాక్సేషన్ ఆక్టు తేవడం జరిగింది. అందులో కొన్ని స్లాబ్స్ పెట్టి వాటిక్రింద క్లాసిఫికేషన్సు చేసి పన్ను హెచ్చించాలని తెచ్చారు, మినిమం, మాక్జిమం అని రెండు పద్ధతులు పెట్టారు. కాన్‌స్టిట్యూషను వచ్చినతరువాత ఇంతవరకు లాండ్ టాక్సు బిల్లు తేలేదు, అది 265 ఆర్టికలు ప్రకారంగా వున్నదని చెప్పాము, కాని అప్పుడు వినలేదు. బిల్లు తేవడమే కాకుండా, రేషనేల్ కూడా లేదు అని అప్పుడు ప్రతిఘటన జరిగింది, వారు కొన్ని పాయింట్స్ చెప్పారు. కాన్‌స్టిట్యూషనల్ పాయింటు అగ్రీ కాకుండా మిగతా వచ్చే యిబ్బందులు సర్దుకోడానికి ఒక షెడ్యూలు వేసి—ఇదివరకువున్న భాగాన గాని, తరము గాని — రేషనేల్ మరచిపోయి రెండు మూడు పద్ధతులు చేయడం జరిగింది. ఉదాహరణకు—4 క్లాసిఫికేషన్సు చేశారు వాటిక్రింద అంతకుముందువున్న తరాలను కలుపుకు వచ్చారు. ఇప్పుడవన్నీ చదవడం అవసరం లేదనుకుంటాను. 1-5 సెటిల్‌మెంటు తరంగాని 16-12 భాగానగాని, రెండు, 1-5 తరంగాని లేక 16-12 భాగానగాని మూడు 8-11½ వరకు—మూడవ పాయింటులో క్రిందవుంది. 50 ఎకరాలు 50 ఎకరాలలోపుగా ఆ విధంగా ఎకరాల లెక్క ప్రకారం చేయడం జరిగింది. మేము కనీసంగా ఒక కోరిక కోరినాము. మినిమం వుంచండి, మాక్జిమం వుండవద్దు అంటే

కూడ ఎకరాకు ఇంత అని లెక్క వేస్తాము అని రెండు పంటలకు 24 రు ల నుంచి 36 రు.ల వరకు మాగ్జిమం నిర్ణయించారు. ఇది చాల అన్యాయమని చెప్పాము. లెజిస్లేచరు లెవెలులో సాధించలేకపోయినప్పుడు పొలిటికల్ లెవెలులో తీసుకు రావలసిన స్థితి ఆంధ్ర రైతాంగానికి వచ్చింది. ఆంధ్ర రైతాంగ మంతా తీవ్రమైన ఉద్యమం నడిపింది, లక్షా 50 వేలమంది ఆ ఉద్యమంలో పాల్గొని 60 వేల మంది జైళ్లకు వెళ్లడం, 1100 మంది శిశులకు పాత్రులు కావడం జరిగింది. అప్పటికీ వారు ఒప్పుకోలేదు. అనేక మంది హైకోర్టుకు వెళ్లారు అందులో రెండు మూడు ప్రధానమైన పాయింట్స్ తెచ్చారు. ఇండియన్ కాన్స్టిట్యూషనులో 265 వ ఆర్టికలులో ఇట్లా వుంది.

కాన్స్టిట్యూషను రాకుండా వున్నప్పటిది కాదు, కాన్స్టిట్యూషను వచ్చిన తరువాత అవి. ఆర్టికలు 372 లో క్లియరుగా వుంది.

"Continuance in force of existing laws and their adaptation"— "Notwithstanding the repeal by this Constitution of the enactments referred to in article 395 but subject to the other provisions of this Constitution, all the laws in force in the territory of India immediately before the commencement of this Constitution shall continue in force therein until altered or repealed or amended...."

"For the purpose of bringing the provisions of any law in force in the territory of India into accord with the provisions of this Constitution, the President may by order make such adaptations..." వారు చేసినదాంట్లో ఒక చిన్న చిక్కు వచ్చింది. అడాప్టేషను ప్రకారం తీసుకు వచ్చారా అంటే అంతకుముందు రాలేదు, అడాప్టేషన్సులో కూడా యివ్వడానికి వీలులేని పరిస్థితి వచ్చేటప్పటికి–రాష్ట్రపతి—కొన్ని అడేప్టేషను ఆక్ట్సు యిచ్చారు. ఇంతకు ముందు జరిగిన ఆక్టులు యీ ఆర్టికలు ప్రకారం అమలు జరుగుతున్నవి ఒప్పుకుంటున్నాము అన్నారు. కాని అంతకుముందు లాండు రెవిన్యూ ఆక్టు అంటూ లేదు. మొట్టమొదట బెంగాలులో పర్మనెంటు సెటిల్‌మెంటు వచ్చిందే. ప్రెసిడెన్సీలో కొన్నాళ్లు పర్మనెంటు సెటిల్‌మెంటు లాభం లేకపోతే అప్పుడు రిడ్—థామస్ మన్రో—అప్పుడు సంవత్సరానికో, పది సంవత్సరాలకో పన్ను వేస్తే బాగుంటుంది అన్నారు సంవత్సరానికి పన్ను వేయడం మొదలు పెట్టారు. అది చాలా ఇబ్బందిగా వుండేటట్లు వున్నదని 3 జనరేషన్సుకు సెటిల్‌మెంటు చేస్తే 30 సం॥లు అవుతుంది కనుక ఆ తరువాత సెటిల్మెంటు చేసే పద్ధతి నిర్ణయించాము అన్నారు. మహాల్‌టాక్సేషను అని తంజావూరులో ప్రారంభమైంది. దానిని ఆ తరువాత మార్చి సెటిల్మెంటు తెచ్చారు. ఈ నాటికీ లెజిస్లేషను కాదు ప్రధానం, ఎక్జిక్యూటివ్ ఆర్డరు మాత్రమే. గవర్నరు నిర్ణయించుకున్న ఎక్జిక్యూటివ్ ఆర్డరులో రెవిన్యూ బోర్డు ఏర్పాటు చేసుకున్నప్పుడు — ఆ ప్రొసీజరులో రెవిన్యూ బోర్డు నిర్ణయించారు, స్టాండింగు ఆర్డర్సు వుంటాయి. స్టాండింగు ఆర్డర్సు వరుసన వచ్చేసరికి స్టాట్యూట్ లేకుండాపోయింది. రాష్ట్రపతి అడాప్టేషనుఆక్టుకూడ రాలేదు. రెండవది, ఒక రేషనల్ లేకుండా పన్ను వేశారు. తరువాత లాండు రెవిన్యూ

మీద అనంతరామన్ కమిటీ ఒకటి ఏర్పడింది. వారు కొన్ని పద్ధతులు చెప్పారు. ఆ పద్ధతులన్నీ అవలంబించకుండా మూకుమ్మడిగా లెక్కలు ప్రారంభించారు. అది కూడ తీసేసి భాగాన, తరాలు అన్నవాటిని మళ్లా 2, 3, 4 కలిపి వేశారు. దాని వల్ల రేషనల్ పోయింది, సెటిల్మెంటు పోయింది. ఆర్బిట్రరీగా ఏర్పడ్డ జీరోమీద మళ్లీ పెయిచేసి—హైకోర్టులో వున్నది—పెంచారు. ఆ జీరో వుందో లేదో ఇప్పటికీ తెలియదు. జీరో అంటే ఆక్టు లేదు. హైకోర్టుకు వెళ్లడం జరిగింది. వారు కొన్ని ఫైండింగ్ యిచ్చారు. "Apart from the mass of Board Standing Orders, which have to be studied in detail, there was no General Revenue Ac in existence, nor was the ryotwari system ever established by legislative enactment." ఒకటి ఎస్టాబ్లిష్ చేశారు. అంతకుముందు బి.ఎస్.ఓస్. తప్ప లెజిస్లేషను లేదని తేలిపోయింది. లెజిస్లేషన్సు లేను కనుక అడాప్టేషనులోకికూడ రాలేదు. ఇక రెవెన్యూ ఆక్టుమాత్రం మిగులుతుంది. ఆక్టులేకుండా పన్ను వసూలు చేయడానికి వీలు లేదు. రెవిన్యూ రికవరీ ఆక్టు తెచ్చాము కనుక ఇది రెవిన్యూ ఆక్టు అవుతుంది అన్నారు. రెవిన్యూ రికవరీ ఆక్టు ఎందుకు వాడతారంటే — శిస్తురాని దానిని వసూలు చేయడానికి. పంచాయతీలో ప్రశిడెంటుగారు పన్ను ఎగగొట్టారనుకోండి దానిని రెవిన్యూ రికవరీ ఆక్టు క్రింద వసూలు చేస్తారు. మదరాసు హైకోర్టు, మన హైకోర్టు — రెండు కూడ రెవిన్యూ రికవరీ ఆక్టు కలెక్టు చేయడానికి ఎనేబలింగ్ యాక్టు కాదని ఖచ్చితంగా చెప్పాయి. "In the result, for the reasons stated above we hold that the operation of Sections 3, 4 and 5 of the Act is unconstitutional as offending Article 14 and also Article 19 (1) of the Constitution. The writ petitions are allowed with costs." అని final Judgment ఇచ్చారు. అది అయిపోయిన తరువాత ప్రభుత్వం సుప్రీంకోర్టుకు వెళ్లారు. అక్కడ ఒక undertaking ఇచ్చారు. అక్కడ ex-parte stay ఇవ్వాలని అడిగితే ఒక undertaking ఇస్తే కాని ఇవ్వము అన్నారు. అందులో relevant position చదువుతాను

" that pending the hearing and final disposal of the notice of motion in respect of Civil Miscellaneous Petition , on the condition that the Petitioners / Appellant shall issue separate receipts for the additional payment which shall be charged under the provisions of the impugned Act, i. e. the Andhra Pradesh Land Revenue Additional Assessment (Amendment) and Cess Revision Act 1962 (Act XXII of 1962) as amended by the Andhra Pradesh Land Revenue Additional Assessment and Cess Revision (Amendment) Act of 1962, and on the petitioners undertaking that in the event of the dismissal of the intended appeal herein, the amounts collected under the head of the additional charge realised under the provisions of the aforesaid Acts shall be returned or set off according to the further orders of this Court .... the operation of the judgment and orders . "

అందువల్ల ఈ డబ్బు ఎప్పుడు ఇస్తామో ఆ undertaking ఉన్నది. మొన్న మేము అడిగితే చెప్పలేదు. ఈ వేళ ఒక కాగితం ఇచ్చారు. హైకోర్టులో ఫైల్ చేసిన కాగితం

G. O. Mis. 2061, Revenue dated 24-12-65 అని అంశంలో ఉన్నది ఏమి టంటే పోలేదు, సెక్షన్ 10 లో.

"While guaranteeing the interim exparte stay, we have ordered that the Government should issue separate receipts for the additional payments which will be charged under the impugned Act and that in the case of the appeal being dismissed the amounts so collected under the head of the additional charges should be returned or set off according to the further orders of the Supreme Court."

అది చెప్పిన తరువాత దానిని అమలు జరిపింది ఎక్కడాలేదు. ఏ రెవెన్యూ ఆఫీసరు, కలెక్టరు కాని తహశిల్దారు కాని village officer కాని, ఎవరిని అడిగినా అటువంటి రసీదులు యివ్వలేదు. 'ఏవిధంగా యిచ్చేట్లు; మాకే యింకా తెలలేదు అంటున్నారు, calculations నాలుగుసార్లు నాలుగు విధాలుగా చేశారు, calculation ఎకరాలవారీగా చేయాలి అన్నారు, ఆ ప్రకారంగా చేశారు. తరువాత ఎకరాల వారీగా కాదు, రూపాయిల వారీగా చేయాలంటే ఆ విధంగా చేశారు. తరువాత పట్టాలవారీగా చేయాలి అన్నారు. మొదట పట్టాల వారీగా చేస్తే తప్పు అని ఎకరాలవారీ చేయాలి అన్నారు. ఈ పరిస్థితులలో రసీదులు మాకు ఎవరికి యివ్వలేదు. గ్రామాలలో ఎక్కడా రసీదులు యివ్వ లేదు. ఎక్కడైనా యిస్తే చూపించండి కలెక్టరును అడిగితే యిచ్చాము. అంటున్నారు. ఇచ్చినచోట చూపించండి అని మేము అంటున్నాము. ఇది begging the question అవుతుంది. అది అమలు జరుగలేదు, ఇంతలో సుప్రీంకోర్టు జడ్జిమెంటు వచ్చింది. హైకోర్టువారు 3, 4, 5 సెక్షన్లు చెల్లవు అన్నారు. ఈ యాక్టులో మొత్తం 11 సెక్షన్లు ఉన్నాయి. అందులో మొదటి సెక్షన్ — నామినల్ — పేరు, రెండవ సెక్షన్ definitions. 3 4,5 సెక్షన్లుచెల్లవు అన్నారు. ఇక 6,7,8,9,10,11 సెక్షన్లు ఉన్నాయి. సెక్షన్ 10పోలేదు. సెక్షను 10లో

"The following Acts are hereby repealed:

Andhra Pradesh Land Revenue Additional Assessment Act. Andhra Pradesh Commercial Crops Act. Andhra Pradesh Land Revenue Surcharge Act. The Madras Land Revenue Additional Surcharge Act."

అయిదు Acts రద్దు అయినవి-hereby repealed అన్నారు, ఇంతకు ముందు ఏదైనా అమలు జరుగుతూంటే continution తప్ప మరేమికాదు, సుప్రీం కోర్టుకు వెళ్లినప్పుడు వారి prayer ఏమిటి — వారు ఇచ్చిన మూడు సెక్షన్లు చెల్లవు అంటున్నారు; అదితప్పు; ఆ అధికారం ఇవ్వాలి అన్నారు, సుప్రీం కోర్టు ఒక మాట చెప్పారు, హైకోర్టు రివెన్యూ యాక్టు ఉందా, లేదా అనే దానిపై they left it, సుప్రీం కోర్టు చెప్పింది.

"The High Court though elaborately considered the question whether the Revenue Assessment was by authority of law within the meaning of Article 265 of the Constitution did not express a final opinion thereon."

అందువల్ల మన గవర్నమెంటు సుప్రీంకోర్టు వద్దకు పోయేసరికి ఈ చిక్కు వచ్చింది. అది చెల్లుతుందా లేదా అని హైకోర్టుకు appeal చేసారు. సుప్రీం కోర్టులో తేలే వరకు lie over అని అక్కడే ఉంచారు. Act లో ఏ సెక్షన్లు రద్దయితే అవే పోతాయి కాని మిగిలినవి ఎట్లా రద్దు అవుతాయి? మొన్నవారు చెప్పినదానిలో పాత Act బ్రతికే ఉన్నాయంటున్నారు. మేము కోర్టుకు పోతాము అంటున్నారు. వారు మేముకూడ కోర్టుకు పోవలసిందే. అది ఉండనేఉంది, సుప్రీంకోర్టు డైరక్టివ్ ఏమిటంటే "Having regard to the circumstances of this case, we think the proper course is to direct the Appellant to set off excess amounts collected towards tax payable for the first five years in subsequentyears ఇప్పుడు ఉన్న పద్ధతి చూద్దాము. రు. 1–75లు పొలం ఉన్నది, అంటే దానికి surcharge నాలుగు అణాలు. అపుడు రెండు రూపాయిలు అయినది, Additional tax రు. 1–50 – దాని ప్రకారం రు. 3–50 లు అయినది, దానిపై సెస్సు రు. 1–31 లు అంటే మొత్తం రు. 4–81 లు ఇవ్వాలి. రు. 1–75 లు ఉండే. తరానికి ఈ రోజున additional taxes వల్ల ప్రతి సంవత్సరం రు. 4–80లు ఇవ్వాగి, ఇంతలో accounts లోను సెస్సులలోను మార్పువచ్చింది. Accounts లో ఎన్నో తేడాలు వచ్చాయి. రు. 10 లు చెల్లించినవాడికి సగం తిరిగి చెల్లించవలసి ఉంటుంది. మీరు 10 కోట్లు రూపాయలు అదనంగా వేశారు అని మేము అంటున్నాము. కాదు. 4 కోట్ల 80 లక్షలే వేశామని మీరు అంటున్నారు. పోనీ అయిదుకోట్లవరకు మీరు ఒప్పుకున్నారే, అయిదు సంవత్సరాలలోను ఆ విధంగా వసూలుచేసిన 25 కోట్లు నిలువ ఉన్నాయి. మొదట additonal tax మాత్రం వసూలు చేయవద్దు; తక్కినది వసూలు చేయవచ్చును అన్నారు. దానితో మేము press కు పోయి ఇదితప్పు, మీ లెక్కప్రకారమే 25 కోట్లు అదనంగా మీ దగ్గర పెట్టుకుని ఇంకా డబ్బు యివ్వాలంటే ఎట్లా అని అంటే క్రొత్తగవర్నమెంటు వచ్చిన తరువాత మొత్తం ఆపుచేయాలని అన్నారు. ఈ accountsను ఎట్లా adjust చేస్తారు? కోర్టుకు వెళ్లడం ఎందుకు? రేపు Act తెస్తామంటే అది వేరే సంగతి. జమకట్టుకుంటామంటే మేము అపుడు కోర్టుకు వెడతాము. అధికారంలో ఉన్నవారు అటువంటివి చేస్తే మేము కోర్టుకు వెళ్లడం తప్పదు. ఇదివరకు ఉన్న accounts ఇవ్వలేదు. రెండు జాబితాలు చొప్పున రసీదులు యివ్వలేదు. రసీదులు యివ్వకుండా assessment చేయబోతూ జమకడతామంటే న్యాయం చేసినవారు అవుతారా? సుప్రీంకోర్టు జడ్జిమెంటును అమలుచేసినవారు అవుతారా? రైతాంగానికి యిచ్చిన హామీలను నిలబెట్టినవారు అవుతారా? ఏ రూల్సు ప్రకారం చేస్తున్నారు? ప్రభుత్వం చేస్తున్నది తప్పు: న్యాయానికి సంబంధించినదికాదు. రైతులను యిబ్బంది పెట్టేది. Accounts clear చేసి రైతులనుంచి వచ్చిన డబ్బుకు- మిమ్మల్ని డబ్బు యివ్వాలని చెప్పలేదు కాబట్టి- మేము అడిగేది credit slips యివ్వండి, వాటిని ప్రతిరైతుకు యివ్వండి, అమ్మకాలు అయివుంటే పొలంతో బాటే పోతుంది. దానికి ఇప్పించాలని కోరుతున్నాను.

Sri A. Madhava Rao :—The simple question before us is, what is the effect of the Supreme Court decision and how it should be interpreted with reference to the existing Acts. While considering the aspects of the Supreme Court decision, there are two factors which should be taken note of. The first and foremost is that the levy of the tax which was being done previously is now struck down by the Supreme Court. The earlier Act, i.e., the Principal Act, also is said to have been not in force because of the opinion expressed by the Supreme Court in regard to the Amendment Act. That is to say, as the matter stands today, virtually there is no authority to levy the tax as such. The Government, therefore, cannot collect any amount by way of tax unless some regulation or ordinance is made or rule-making power is taken.

Mr. Deputy Speaker :—Any additional revenue or tax ?

Sri A. Madhava Rao :—Any tax. For that my reason is this. Now, while passing the Amendment Act as also the Principal Act set out in the Supreme Court decision, the earlier Acts have been repealed. Sri Vavilala Gopalakrishnayya while making his speech had stated that there was no provision or rule under which the tax can be recovered by the Government. under the adaptation Act there cannot be any enactment as such. Now we need not consider about this at this stage because it is out of place so far as the scope of the decision and scope of the Assembly is concerned. So far as this Assembly is concerned, one fact is clear, that is to say, that there is no enactment where by the Government is entitled to recover tax-payer or from the ryot. Then comes the difficulty, - when there is no rule whereby the Government is entitled to recover. then what is the modus operandi that the Government has to follow and what would be the rights of the Government vis-a-vis the ryots. These principal and amending Acts came into force in 1962. Now we are in 1967. When the impugned Act and the sections provided therein have now been struck down by the Supreme Court it may be deemed that it has retrospective effect of going back to 1962; from 1962 onwards to 1967 there is no valied collection of tax or revenue from the ryot. That is to say, in other words, the tax that has been collected must be returned back to the party concerned and if that is the case another question that may crop up would be - when the Government is entitted to get back the orginal revenue before the principal Act and the amending Act was enacted, can the Government collect it or whether the Government is not entitled to collect it. That is one of the question which may be posed before the Assembly and it may also be considered. Now, whatever forum or whatever power was vested with the Government before the principal Act and Amending Act have been repealed, there is no provision or power whereby Government can once again collect it. That is to say, the Government is not entitled to collect according to original provisions or orginal power which the Government thinks it has got before the enactment that is, the principel enactment or the Amending Act. That is to say' whatever power the Government were thinking that they had got before 1962, that power cannot be exercised; by reason of that power the Government is not entitled to collect the tax. Having

exhausted that power, now the Government is not entitled to regain that power so as to enable the Government to get back the tax. That is one important circumstance which should be taken noteof. That is one aspect. The second aspect is, the Supreme Court having knocked down the principal enactment as also the amended enactment, from 1962 till 1967 there is no power whereby the Government is entitled to get the tax or the revenue from the ryots. That is to say, for these 5 years also the amount that has been collected should be given back to the ryots. That is the second thing. Now, whether the Government is competent once again to say that by issuing ordinance they are entitled to extend their long hand and put the clock back to retain the amount that is collected. That is one of the important circumstances which this Assembly has to consider. Now, ordinance is a thing which cannot be promulgated in such a way as to make nugatory the Supreme Court decision as such. That is, from 1962 to 1967 there was an enactment with the Government by reason of which they have been exercising powers and collecting revenue. Therefore at the time when they were collecting the revenue there was an enactment according to them on the basis of which they had been collecting. That basis is now knocked down by Supreme Court. Therefore, when it has been knocked down the question of once again recovering that amount on some principle or other or by reason of an ordinance does not arise and that power cannot be exercised by the Government because the principal basis of collecting revenue is now shaken by the Supreme Court. Therefore no ordinance can be passed by the Government to retain that amount which they have to give back to the ryot. The other important circumstance is - what is the effect or what would be the position of the Supreme Court decision in regard to these amounts that have been collected. Now, the other side is relying upon one stray sentence in the Supreme Court decision. that is by way of obiter - that the amount should be adjusted for future revenue. Where is the question of future revenue? For future revenue, the principles have now been laid down by the Supreme Court. They have stated once again you have to take into consideration the term, the fertility of the soil, once again fix the revenue according to that mode and thereafter alone you have to tax. So much so unless all this process as laid down in the Supreme Court decision is gone into, the question of levying tax will not at all come up for consideration. Until such time the Government is not entitled to retain that amount, much less are we entitled to say simply because in the Supreme Court decision it is stated that it should be appropriated for future revenue, that the Government has got a right under the old enactment to recover that revenue. That also is not possible. Therefore the point for consideration would be like this. A simple obiter on the part of Supreme Court decision will not ipso facto take away the right of claiming the amount from the Government. As a matter of fact, I may go even to the extent of saying that the Supreme Court is not competent to say or give a direction saying that the amount should be collected, should be appropriated for future rents. Once an enactment is knocked down the principle of restitution will come into play. In these circumstances, the amount is bound to be given to the parties with interest. Law in the Supreme

Court is to that effect and the resitution principle has been applied, the money should go back to the ryot with interest. This proposition cannot be under any circumstances disputed as such because it has been recognised wherever the money has been illegally and wrongly collected, it should go back to the person from whom it has been collected. That is the third aspect. The most important circumstance which the Hon'ble Ministar must consider will be this. The Supreme Court has given one aspect of the case before us, that is to say, whetever be the reason given by the Supreme Court, there is no power for the Revenue Department to extent its long arm to claim any revenue. When the Government is not entitled to claim the revenue, then what is the form under which or garb under which the Hon'ble Revenue Minister now wants to claim the revenue or to ask to pay the revenue. That is one point which dives deep into the matter, when there is a power with the Government then the Government can exercise it; when there is no power for the Government there is no question of exercising power. For exercising the power now the Hon'ble Minister must be in a position to show or place before the House ' Under these powers that have been vested with the Government I am exercing powers to claim revenue.'' That is not before the House, and if that has been placed before the House, certainly there would have been possibility of assessing what is right.

The last thing which I wish to say is - whatever future course of action the Government may take, we are least concerned, we may consider at the time and consider the the pros and cons before the Assembly. But no ordinance can be passed to retrace the steps. The other aspect of it would be under any circumstances, even by way of an ordinance or otherwise, the Government has no right to collect for intermediary period from 1962 - 67 or until such time the Revenue Department is going to pass an enactment or to resort subtle legal modes whereby they are entitled to get back the revenue. Whatever it may be, the amount is liable to be returned with interest and it may be done. Let the Government not once again pass an ordinance or do any such thing so as to make nugatory the Supreme Court decision as such. This is a very important circumstance because the Court is entitled to knock down one particular legislation. and the Government may at any time come and say because of the legislation we are entitled to circumvent it; that power is there absolutely with the Government. That power under any circumstances cannot be exercised in such a way as to knock down the principles enunciated by the Supreme Court.

Mr: Deputy Speaker :—Those that had given notice have now expressed their opinion; there is only one hour more left. I have 18 names with me who would like to participate in the discussion. The Minister would require some time to reply. How much time does the Minister require ?

Sri V. B. Raju :—15 to 20 minutes.

Mr. Deputy Speaker :—After his reply, clarifications on the ext of his reply may be sought,

Sri V. B. Raju :—After my reply, I do't think they will have any doubts.

Mr. Deputy Speaker :—Why not we request you to express your opinion and then call the members for discussion if they have any doubts. Sri Madhavarao and Sri Vavilala Gopalakrishnayya have raised certain issues and if the members feel that the Minister has to give his review on that and then again if the members want some clarifications, the discussions will help both. The procedure is that everybody expresses his views and then the Minister replies, but where is the time again for that ?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య —We entirely agree with you Sir, మంత్రిగారు ముందు చెపితే తరువాత సభ్యులు మాట్లాడుతారు.

శ్రీ కె. గోవిందరావు:—ప్రతి పార్టీకి తనలభిప్రాయము చెప్పడానికి అవకాశము వుండాలి అధ్యక్షా.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—ప్రత్యుత్తరములో మంత్రిగారుచెప్పినతరువాత మరల clarifications వస్తాయి కదా. Then I restrict certain participants, otherwise you must be prepared to sit till 7 p. m.

Sri V. B. Raju :—If it is a debate, it is one thing. If it is an understanding, a clarification, it is another thing. If it is only to remove certain misunderstandings and doubts, then actually in a short time I can answer those points. I cannot plead as a lawyer, I can only clearly state the facts or the opinions that the Government has been in possession of and if it is satisfactory to members, it will be all right; even then they can speak; there is nothing wrong about it.

Mr. Deputy Speaker :— On a short notice question what we generally do is–those who have given notice will get an opportunity–even ordinarily. The Minister applies. If upon that any clarification is required by any member, that is also allowed. But now there are 17 to 18 persons who would like to express their views. Then party members have to be given opportunity.

Sri P. Subbayya :—Kindly extend an hour because we are anxious to hear the Minister. We concur with the views expressed by you.

Mr. Deputy Speaker:—Within two hours. I have to restrict the participants and leave some time for clarifications. That is the only thing I can do .

Sri G. C. Venkanna :—It is only two hours' discussion I believe that is allowed.

Mr. Deputy Speaker:—If the House wants to sit, it can do so. If the House agrees I will extend. Otherwise rule provides only two hours.

Sri V. B. Raju :—The hon. Members would like to avoid repetition if they permit me to quote certain things.

Mr. Deputy Speaker :—It is left to them. I will go accordin toimc.

శ్రీ పగడ కోటయ్య :—అధ్యక్షా, జడ్జిమెంటు, దాని తరువాత సంఘట నల గురించి మాట్లాడడానికి నేను నిలబడలేదు. ముఖ్యంగా 1, 2 విషయాలు మాత్రమే ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకుని రావడానికి నిలబడ్డాను. ప్రభుత్వమువారి అంచనా ప్రకారము 25 కోట్ల రూపాయలు రైతులనుంచి వసూలుచేశామన్నారు అసలు రెవెన్యూ డిపార్టుమెంటులో ప్రభుత్వము చెప్పినది క్రింది లెవెల్‌లో అమలు జరగడములేదు, ఈ విధానము యిలా సాగిపోవలసినదేనా అనేది ఆలోచించాలి. 1967లో 2 రసీదులు అదనపు శిస్తుకు ఒకటి, మామూలుశిస్తుకు ఒకటి యివ్వాలని ఆర్డరు ఇచ్చినట్లు చెప్పారుకాని అలాంటిది జరగలేదు. ఒక్కటే రసీదు యిచ్చారు. ప్రభుత్వము చెప్పినది ఒకటీ, అమలు జరిగేది ఒకటీ అవుతున్నప్పుడు ఇది తరతరాలుగా సాగిపోతూ వుండవలసినదేనా? ప్రభుత్వము ఏదైన స్పష్టమైన విధానము అవలంభించి ఒక ఉత్తర్వు ఇస్తే అది అమలుజరిగేటట్లు చేయడానికి ప్రభుత్వానికి శక్తిసామర్థ్యాలు వున్నవా లేదా అనే విషయము ప్రభుత్వము దీర్ఘముగా ఆలోచించాలి ఇది పదేపదే ప్రతి సందర్భములో జరుగుతోంది. ప్రభుత్వము అనేక ఉత్తర్వులు చేయడము, దానిని క్రింది అధికారులు పాటించకపోవడము. వీటిని ఉదహరించడము చాల క్లిష్టమైన సమస్య అనుకోండి. భూమిశిస్తు వసూలు చేసుకొనడానికి మరల ఇంకొక శాసనము చేస్తారనుకోండి ప్రతిపక్షములోని వారు చాలవిషయాలు చెప్పారు. సుప్రీమ్‌కోర్టు decison ఇచ్చిన తరువాత అసలు ఈ చట్టము వున్నదా? శిస్తు వసూలు చేయుడా నికి అవకాశము, అధికారము వుందా అనే మీమాంస వారు చర్చిస్తున్నారు. ఇదంతా చూస్తుంటే నెత్తిమీదకు వస్తేగాని మన ప్రభుత్వయంత్రము కదిలేటట్లుగా కన్పించడములేదు. రాజ్యాంగము మనకువచ్చి చాలరోజులయినది. కాని B.S.O ఆధారము చేసుకొని ఎప్పుడో 30, 40 సంవత్సరాలక్రితము నిర్ణయించిన తరాలను ఆధారముచేసుకొని నిర్ణయించిన శిస్తును మరల తరాలను నిర్ణయించకుండానే, దేశములో అభివృద్ధి జరిగింది. దానిని ఆధారము చేసుకొని పన్నులుపెంచవచ్చు ఆహార ధాన్యాల ధరలు పెరిగినవి. వాణిజ్య పంటల ధరలు పెరిగినవి కాబట్టి పన్నులు పెంచవచ్చు అని ఆ రూపములో ఆలోచన చేశారు తప్ప బోర్డు స్టాండింగ్ ఆర్డర్సులో అంగీకరించిన మూలసూత్రాలు ఏవైతే వున్నవో వాటిని ఆధారము చేసుకొని భూమిని ఆధారము చేసుకొని, దానికి నీటి వసరులు ఆధారము చేసుకొని- నీటి వసరులలో చాల భాగాలున్నవి. అందులో flow irrigation వుంది. వర్షాధారం వుంది. Tank irrigation వుంది. Spring channels వున్నవి. వాటిని ఆధారము చేసుకొని, తిరికి తరాలు నిర్ణయించి ఒక శిస్తు పద్ధతిని అవలంభించేదానికి ప్రభుత్వ యంత్రము ఎందుకు జాప్యము చేసినదో దురూహ్యమైనదని మనవిచేస్తున్నాను. ఇప్పుడు నెత్తిమీదకు వచ్చినది. 25 కోట్లు set off చేయమన్నారు. ఈ 25 కోట్ల రూపాయలు రైతులకు ఈనాడు ప్రభుత్వము పంచిపెట్టగలిగిన స్థితిలో వున్నదా అంటే అది అసాధ్యమైనదిగా కన్పిస్తున్నది. రైతులకు ఈ 5 సంవత్సరాల కాలములో అదనముగా వసూలు చేసినదానికి ఎంతెంత యివ్వాలో వారికి credit notes ఇవ్వమనండి అని మనవి చేస్తున్నాను.

కనీసం ఈ క్రెడిట్ నోటు అయినా రైతు దగ్గర వుంటే ఉత్తరోత్రా ప్రభుత్వం వేసే పన్నుల భారం మీద పడినప్పుడు ఇదిగో, ప్రభుత్వం ఇచ్చిన క్రెడిట్ నోటు ఇంతవుంది. నా బాకి క్రింద ఇంత సరిపెట్టుకోండి అనవచ్చు. వడ్డీ నష్టమే అనుకోండి, వడ్డీ ప్రభుత్వం ఇచ్చేదీ లేదు, రైతు పుచ్చుకొనేది లేదు. కనీసం రైతుకు ఇవ్వవలసిన బాకి ఎంతో తేల్చి క్రెడిట్ నోటు ఇప్పించడమే కాదు. శిస్తు రద్దు అయిన తరువాత కూడ రైతును అదిరించో, బెదిరించో వసూలు చేసిన ప్రాంతాలు కూడా వున్నాయి. అటువంటి సంఘటనలు జరుగవలసిన అవసరం ఎందుకు వస్తున్నది? అసలు భూమి శిస్తు లేకుండా చేయడం అనేది అసాధ్యమైన విషయం, తర తరాలుగా అనుష్టితంగా ఈ దేశంలో వస్తున్న ఆచారాన్ని బట్టి పంటలో ఆరో వంతు అనో, యుద్ధం కాలం అయితే పంటలో నాల్గోవంతు అనో ఏదో అనవచ్చు. ఈ చిక్కులను లోతులను, లాభ నష్టాలను ఆలోచించి ప్రభుత్వం శాసనం తీసుకురావలసివుంది. నేను అది కాదనడంలేదు. నేను చివరి మాటగా మనవిచేసేది రైతులకు క్రెడిట్ నోట్ ఇప్పించాలి. ఈ సంవత్సరం వసూలు చేసిన డబ్బును మాత్రం వాపసు చేయాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ కె. గోవిందరావు:— అధ్యక్షా, ఎడిషినల్ యాక్టు మొట్ట మొదట ప్రారంభించినప్పుడు తొందరపడవద్దని, ఇది చాలా ఆర్బిట్రరీగా వుందని, సెటిల్‌మెంటు నోటిఫికేషన్సు యొక్క ప్రిన్సుపల్స్‌కు విరుద్ధంగా వెడుతున్నారని సెలెక్టుకమిటీస్టేజిలోనే చెప్పాము, అయినా ప్రభుత్వం తన తొందరపాటుతో బిల్లు పాస్ చేయడం, ప్రజలలో తీవ్రమైన ఆందోళన రావడం సత్యాగ్రహాలు, అరెస్టులు జరగడం చివరకు సుప్రిం కోర్టు కొట్టివేయడం ఇదంతా జరిగింది. ఈ సందర్భంలో ప్రభుత్వం కోర్టు తీర్పుకు ఇవ్వవలసినంత విలువ కంటె ఎక్కువ ఇవ్వడంలేదని నాకు అనుమానంగా వుంది. కారణం ఏమిటంటే రసీదులు ఇవ్వనుని చెప్పారు. కోటయ్యగారు చెప్పినట్లు రసీదులు ఇవ్వలేదు. మేము ఆర్డర్సు పంపించాము, ఏమైనదో మాకు తెలియదు అని చెప్పవచ్చు. ప్రతి రైతుకు రెండు రసీదులు ఇవ్వాలని చెప్పిన తరువాత దానికి బద్ధులై వుండాలి. బల్ల మీద ఒక కాగితం పెట్టి సరిపెట్టారు. 28 వ తేదీన జడ్జిమెంటు వచ్చింది. ఒకటవ తేదీ ఒక ఆర్డరు ఇచ్చారు. ఆ ఆర్డరు వచ్చిన సందర్భంలో మొత్తం మెషినరి అంతా గాలపు చేసి గ్రామాల మీద పడి ఎంత ఎక్కువగా వీలు అయితే అంత ఎక్కువగా వసూలు చేశారు. మా ప్రాంతంలో సగం వసూలైంది. కొన్నిచోట్ల మూడు వంతులు కూడా వసూలు అయినది. ఒకప్రక్క కోర్టు ఆర్డరు ఇస్తే ఓరల్ ఆర్డర్సు ఇచ్చి వున్న మిషనరీని అంతా గ్రామాలకు పంపి మూడువంతులు వసూలు చేయించడం జరిగింది. రిఫండు చేయాలని కోర్టు చెప్పిన మాటకు బద్ధులై వున్నామని చెప్పుకోవాలంటే దానిని రిఫండు చేయడం ధర్మం. ఇక, ఓల్డు యాక్టుకు లైఫ్ వచ్చింది అంటున్నారు. అది సమంజసం కాదు. ప్రపంచంలో ఎంత పెద్ద డాక్టరు అయినా చనిపోయిన వానికి ప్రాణం పోయడం ఎక్కడా ఎరగము. రిపీలు చేసిన యాక్టులు వున్నాయి. కోర్టు చెప్పలేదు కాబట్టి, మళ్ళీ పిటిషను పెట్టి

చెప్పేదాకా వీలులేదు అంటారు. It is not showing enough respect to the Courts and their decisions. That is my submission. దీనివల్ల అనేక కాంప్లికేషన్స్ వచ్చిన సంగతి మీకు తెలుసు. భూమి అమ్మకం అయిన వాటి గురించి గౌరవసభ్యులు ఇంతకుముందే చెప్పారు. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో నాగావళి ప్రాజెక్టు క్రింద వసూలు చేయవలసిన దానికంటె ఎక్కువ వసూలు చేశారు. వాటినైనా రిఫండ్ చేయకపోతే ఎలా? షుగరు కేను లెవి గురించి ఇంతకు ముందే చెప్పాను. ఎడిషినల్ ఎసెస్‌మెంటు ఎంత ఆర్బిట్రరిగా, ఎంత అన్‌సైంటిఫికుగా ఈ షుగరు కేన్ లేవి కూడా అంత అన్‌సైంటిఫికుగా చేశారు. అది కూడా వద్దని చెప్పాము. వినకుండా పాస్ చేశారు. హైకోర్టులో పిటిషను పెట్టాము, స్టే ఆర్డర్ ఇచ్చారు. ఇలా అన్నిచోట్లా పునరావృత్తం కావడం మంచిదా అని అడుగుతున్నాను. తెలంగాణా.లో కౌలుదార్లు వున్నారు. మొనన్ని చట్టం ప్రకారం అక్కడ వున్న కౌలుదార్లు రెంటుకు ఇన్ని రెట్లు అని చెల్లించడం జరిగింది. దానిని కూడ రిఫండు చేయవలసిన అవసరం వుంది. అక్కడ సర్వే సెటిల్‌మెంటు సరిగా లేదు. ఆ లెక్కలు మాకు ఇస్తే అర్థమవుతుంది. ఆ ఎకౌంట్సు అన్నీ అగమ్యగోచరంగా వున్నాయి. ఎన్నికలు అయిన తరువాత ఆ చట్టం తీసుకువచ్చారు. మళ్ళీ ఎన్నికలు అయిన తరువాత మీరు మెజారిటిలో వచ్చారు కదా అని కాబూల్ పద్ధతిలో దీనిని ప్రారంభించారు. ఇంత అశాస్త్రీయమైన పద్ధతిలో పన్నుల విధానం అవలంబిస్తే ఇంతకు ముందు వచ్చిన ఆందోళన రాకుండా చూసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. టాక్సు వేయడమే మీ అభిమతం అయితే నేను ఒకటే చెప్పదలచుకొన్నాను. 17 వేల ఎకరాలు వుండే చల్లపల్లి రాజాగారికి, ఒకటి రెండు ఎకరాలు వున్న రైతుకు కలిపి ఒకే టాక్సు వేయడం సమంజసం కాదని మనవిచేస్తున్నాను. బాగా వున్న వారి మీద వేయండి. ఎగ్రికల్చరల్ ఇన్‌కమ్‌టాక్సు వేయండి. అది వేస్తే ఆదాయం పోతుందంటారు. భూమి పరిమితి కాకుండా, హోల్డింగ్సు బేసిస్ కాకుండా రేటు బేసిస్‌గా తీసుకొని 5 ఎకరాలలోపు చెల్లించేవారికి 80 రూపాయలో 100 రూపాయలో వదిలేసి మిగిలిన వారిపై రేటు పెంచుతామని రావాలి తప్ప ఆ విధంగా వేయాలి తప్ప అశాస్త్రీయ పద్ధతిలో వేస్తే ఇదివరకు జరిగిన చరిత్ర పునరావృత్తం అవుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. బుచ్చిరాయుడు (కొవ్వూరు):—అధ్యక్షా, నాకు ముందు మాట్లాడిన అనేకమంది మిత్రులు సుప్రింకోర్టు జడ్జిమెంటు ప్రకారం పన్ను వేయడం అన్యాయమని చెప్పారు. ఆవిధంగానే చేస్తుందని రైతాంగం ఆశించారు. సుప్రింకోర్టు ఆర్డర్ చూడగానే పన్నుల బెడద పోయిందని రైతులు ఎ.తో ఆశతో వున్నారు. ఇప్పుడు ప్రభుత్వం యొక్క పంథా చూస్తుంటే రైతాంగంపై పన్నులు వేయాలనే ధీమాతో వున్నట్లు కన్పిస్తోంది. అది విచారించవలసిన విషయమని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రజాస్వామ్యంలో ప్రజాభిప్రాయాన్ని నిర్లక్ష్యం చేయకూడదు, ప్రజాభిప్రాయాన్ని మన్నించాలనే సూత్రం వుంది. మన రాష్ట్రంలో నూటికి ఎనభై మంది రైతులు వున్నారు. వారి అభిప్రాయాలకు భిన్నంగా ఏ ప్రభుత్వము

కూడా, ఏ పార్టీ కూడా పోకూడదని మనవిచేస్తున్నాను. రైతాంగం మీద పన్ను వేయాలనుకొంటే పబ్లిక్ ఒపినియన్ తీసుకొని వేయడం ధర్మం. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వానికి పన్నులు వేసే సిద్ధాంతమే వుంటే ఎన్నికల ముందే మేము పన్నులు వేస్తాము, సుప్రీంకోర్టులో అప్పీలు పోయినా మేము పన్నులు వేస్తాం అని చెబితే ఎవరూ అడ్డుచెప్పేవారు కారని మనవిచేస్తున్నాను. కాబట్టి ప్రభుత్వం ఈ నాడు పన్ను వేయదలచుకొంటే ప్రజల దగ్గరకు వెళ్లి ప్రజాభిప్రాయం సేకరించి తరువాత పన్ను వేయడం ధర్మమని మనవిచేస్తున్నాను. మన దేశంలో అన్ని వర్గాల వారికి, ఉద్యోగులకు, కార్మికులకు తమ కోర్కెలు తీర్చుకోటానికి వారి వారి యూనియన్స్ ద్వారా ప్రయత్నంచేస్తారు. యూనియన్స్ ద్వారా ప్రభుత్వం మీద వత్తిడి తీసుకువచ్చి వారి కోర్కెలను సాధించుకొంటున్నారు. కాని రైతాంగానికి ఏ యూనియనూ లేకపోవడం వల్ల వారేమీ సాధించలేకుండా వున్నారని అందరకూ తెలుసు. వారికి సహనం ఎక్కువ. ఎంతో కష్టపడి భూమిని నమ్ముకొని పని చేస్తున్నారు. వారు ఎటువంటి ఆందోళన చేయకపోయినప్పటికీ రైతు బాధ పడితే మన దేశానికి భవిష్యత్తు లేదు. కనుక వారి భవిష్యత్తును ఆలోచించి ఈ ప్రభుత్వం సరైన పంథా తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. మన రాష్ట్రంలోని రైతాంగానికి ఈ ప్రభుత్వంవల్ల ఎటువంటి సదుపాయంకూడా కలగటంలెదు. కాని పన్నులు కావలసివచ్చినప్పుడు, గవర్నమెంటుకి Loans కావలసి వచ్చినప్పుడు, Small Savings కావలసి వచ్చినప్పుడు, ఏమి కావలసి వచ్చినా, ఉద్యోగస్తులంతా గ్రామాలకువెళ్ళి రైతుల దగ్గర వసూలు చేస్తున్నారు తప్ప, మిగతా వర్గాలవారు ఏమి ఇవ్వటంలేదు. పొలంమీద పన్నేగాకుండా, ఏ డబ్బు కావలసివచ్చినా, రైతులే ఇస్తున్నారుగాని, మరెవ్వరూ ఈ రాష్ట్రంలో ఇవ్వటంలేదు. ప్రభుత్వానికి సాయపడుతున్న రైతాంగానికి, Supreme Court వారు ఇచ్చిన Judgment ప్రభుత్వానికి ఇష్టంలేకపోయినా, న్యాయం ఆలోచించి, అమలుపర్చి ఎటువంటి బరువు వేయరని ఆశిస్తున్నాను. అంతేగాకుండా కాంగ్రెస్ సభ్యులు కోటయ్యగారు చెప్పినట్లు, ఈ నాటికికూడా, రైతు తనకు ఇంత పొలం ఉంది, ఇంత పన్ను కట్టుతున్నాననే నిర్ధారణ లేదని మనవి చేస్తున్నాను. ఒక రైతు 10 రూపాయలు కట్టేవాడు, ఇప్పుడు 100, 150 రూ॥ లు కట్టిన ఉదాహరణలు ఎన్నో ఉన్నాయి. కాబట్టి ఇప్పటికయినా ఒక సరిఅయిన పద్ధతి ఆలోచించవలసి ఉంది. సరి అయిన పంథా ఆలోచించి, ఏరైతు ఎంత పన్ను కట్టాలి, అనే సరిఅయిన పద్ధతులు తీసుకుంటారని ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీ కె. కుసుమేశ్వరరావు (ఉండి) :— అధ్యక్షా! అదనపు పన్నులద్వారా, ప్రభుత్వంవారు లోగడ 25కోట్ల రూపాయలు వసూలుచేశారు. ముఖ్యమంత్రి గారు శలవిస్తూ సంవత్సరం ఒక్కంటికి శిస్తులద్వారా 7 కోట్ల రూపాయలు అదనంగా వసూలు చేశాం అన్నారు: 62 వ సంవత్సరంలో ఈ Bill Pass అయ్యే ముందు, దీనికి వ్యతిరేకంగా తీవ్రమైన ఆందోళన జరిపారు. అప్పుడు శాసన సభలో సంఖ్యాబలం ఎక్కువ ఉండటం వల్ల, ఈ Bill ను రైతులమీద అంటగట్టడమే గాకుండా, Supreme Court వారు ఇచ్చిన తీర్పును కాలదన్ని, ఇతర

మార్గాలద్వారా, అంటే భూసారం పేరుచెప్పి, ఇప్పుడు ఈ పన్ను విధించాలని చూస్తున్నది.అయినా ఒక విషయం మనవి చేయాలనుకొంటున్నాను. Settlement లో భూసారం విషయంలో ఎన్నో పొరపాట్లు జరిగాయి. ముఖ్యంగా West Godavary జిల్లాలో కొల్లేరు ప్రాంతం చూచుకొన్నట్లయితే, ఎప్పుడో Ex-Jamindari time లో అయినా తరాలమీద ఆధారపడి classification చేయబడింది. అదే విధంగా ప్రతి సంవత్సరం మురుగు నష్టంవల్లకొల్లేరు area low level కావటంవల్ల, ప్రతి సంవత్సరం ములకవచ్చి, నష్టపోయే భూములను కూడా classification లో 2 వ తరగతికి చెందటంవల్ల, maximum rate చెల్లించవలసిన దుర్గతి పట్టింది. గతంలో ఈ భూములు ఎకరం, 20, 30, రూపాయలు అమ్ముకొన్న రోజులు ఉన్నాయి. అటువంటి విలువలేని, పంట పండని, నిస్సారం అయిన భూమినే ఈనాడు ప్రభుత్వం ఎకరం ఒక్కంటికి 40 రూపాయలు పన్ను విధించింది. అంటే ఇది చాలా ఆక్షేపణకరమైన విషయం. ఈవిషయమై 62వ సం॥లో గౌరవనీయులైన సంజీవరెడ్డిగారిదృష్టికి Report చేయగా మేము Re-settlement చేయిస్తాం. కలెక్టరుకు ఆదేశం ఇస్తాం అని శలవిచ్చారు. అదిలగాయతు ఇంతవరకు కూడా, ఆ విషయంలో ఏ విధమైన చర్య ప్రభుత్వం తీసుకోలేదు. ఇప్పుడు అదేరకమైన పన్నులు, ఇంకో మార్గంలో పన్నులు విధించాలని ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తోంది. దీన్ని తీవ్రంగా ఎదుర్కొనడానికి రైతాంగం సిద్ధంగా ఉంది. ఈ పన్నులు ఏ విధంగా అయినా బలవంతంగా రుద్దాలని చూస్తున్నారు కాబట్టి, దీన్ని classification చేసేటప్పుడు మరొకసారి Re-settlement చేయించి, న్యాయం కలుగజేయాలని గౌరవనీయులైన రెవిన్యూ మంత్రి గారిని కోరుతూ శలవు తీసుకొంటున్నాను.

✓శ్రీ వి. పాలవెల్లి (చోడవరం) :—అధ్యక్షా ! అతి సాహసంతో, తొందరపాటుతో మన ప్రభుత్వం చేసినటువంటి ఈ Additional Assesment Act,దాని పరిమాణాలుకూడా మనముందు ఉన్నాయి. ఇప్పుడు Supreme Court వారి తీర్పు దృష్ట్యా వచ్చినటువంటి ఇబ్బందులను, తర్వాత ప్రభుత్వ చర్యలను గమనించితే, అటువంటి చర్య తీసుకోవటం బాగుంటుందా అని ఆలోచించే అవకాశం కలిగింది. అయితే ఇప్పుడు ప్రధానంగా కన్పించేది, Supreme Court వారు ఇచ్చిన ఆదేశానుసారంగా, ఈ రాష్ట్రంలో పన్నులు వసూలు జరిగిందా లేదా అన్న ప్రశ్న వస్తుంది. దానిమీద ప్రభుత్వంవారు వెంటనే enquiry చేయించాలని కోరుతున్నాను. ఆ రకంగా ప్రభుత్వం చేయలేదన్నది నా ముందు వారి ఉపన్యాసాలద్వారా ఋజువు అవుతోంది. మా area లో కూడా కొన్నిచోట్ల గత సంవత్సరం రెండు రసీదులు ఇచ్చారు. కొన్నిచోట్ల ఇవ్వలేదు. ఇది దృష్టిలో పెట్టుకొని, ముందు accounts clear చేసినట్లయితే, బాగుంటుంది. లేకపోతే ప్రభుత్వం వెంటనే ఆదేశాలు యిచ్చి, దానికి తగిన ప్రాతిపదిక వేసుకోవాలి. దీనివల్ల అదనంగా మరికొన్ని సమస్యలు ఉత్పన్నం అవుతున్నాయి. అదనపు శిస్తు రద్దు చేశారు. Supreme Court వారి ఆదేశానుసారంగా, అది adjust కావాలని, దానికి future liability ఉందని అంటున్నారు. అదనపు శిస్తుతో

cess ముడిపడి ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. అదనపు శిస్తుతోపాటు, cess కూడా వసూలుచేశారు కాబట్టి, ఆ Proportionate లో, ఆ డబ్బుకూడా రైతులకు రావలసి ఉంది. కాబట్టి ప్రత్యేకంగా Accounts Prepare చేయాలని, ఇదిచాలా ముఖ్యమని ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తున్నాను. ఇప్పుడు ప్రభుత్వధోరణి ఏ రకంగా ఉన్నదంటే— Supreme Court Act ని రద్దుచేసిందని అంటున్నారు Supreme Court Act ని రద్దుచేయలేదు. దానిలో ఉన్న 3, 4, 5 Sections మాత్రమే తీసివేసింది. మిగతావి As it is గా ఉన్నవన్న గోపాలకృష్ణయ్యగారి వాదనతో ఏకీభవిస్తున్నాను. శాసనసభ శాసనాలు చేయడానికి, శాసనాలు రద్దు పరచే హక్కు కలిగి ఉంది ; ఆ Section పురస్కరించుకొని, Sectien 10 క్రింద, ఈ 5 Acts ని కూడా రద్దుచేశాం. The Andhra Area. Land Revenue Assessment Act 1956, Andhra Pradesh Commercial Crops Assessment Act 1957, The Andhra Pradesh Land Revenue Surcharge Act, 1957, the Madras Land Revenue Surcharge Act 1954 and Madras Land Revenue Additional Surcharge Act 1955. ఈ 5 కూడా శాసనసభ హక్కును పురస్కరించుకొని, వాటిని Repeal చేయడం జరిగింది కాబట్టి, వాటికి ప్రాణం ఉందని భావించటం పొరపాటు, High Court, Supreme Court ఇచ్చిన తీర్పును ప్రభుత్వం మన్నించాలి. అతి సాహసమైన ఈ దుష్ట చట్టాన్ని వ్యతిరేకించడానికి, ప్రజలు నానా అవస్థలు పడి సంపాదించిన ఈ రైతాంగపు హక్కును మాత్రం ప్రభుత్వం దుర్వినియోగం చేయకుండా చూడవలసిన బాధ్యత ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. మీకు హక్కు ఉందని వసూలు చేయడానికి పూనుకొంటే, దేశ వ్యాపితంగా, ఈ రైతాంగం ఆందోళన జరిపే అవకాశం ఉందని చెబుతున్నాను. రద్దు అయిన Act కి జీవంపోసి, మా నెత్తిమీద రుద్దుతున్నారనిచెప్పి మళ్లీ న్యాయస్థానానికి పోయే అగత్యం పర్చరచవద్దని ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను. ఈ రకంగా గతసారి ప్రభుత్వంవారు చేసిన అన్యాయాలవల్ల, ఇది ఎంతవరకు పెరిగిపోయిందంటే, శ్రీకాకుళం జిల్లాలో, నారాయణపురం channel క్రింద 4 రూపాయలు ఉంటే, 32 రూ॥ల వరకు పెరిగి 35 రూపాయలు వసూలు చేశారు. 4 రూపాయలు కట్టే రైతు అదనపు శిస్తు చట్టం క్రింద 36 రూపాయలు కట్టిందంటే ఎంత ఎక్కువ కట్టాడో చూడండి. అసలు లెక్కలు సరిగాలేవు. లెక్కలు సవ్యంగా ఉండేట్లు చూడాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. తర్వాత Supreme Court, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ High Court వారు ఒకే అభిప్రాయాన్ని వ్యక్తంచేశారు. అయితే తీర్పుఇవ్వలేదు. కాని ఆ అభిప్రాయాన్ని గౌరవించవలసిన అవసరం ఉందని భావిస్తున్నాను. తీర్పు ఇవ్వలేదని భావిస్తే, అది తప్పు అవుతుందని భావిస్తున్నాను. వారు ఏమి అన్నారంటే, That being so... though there is much force in l e contention urged on behalf of the petitioners that the impugned .ct should be struck down so far as the lands situated in the Ryotwari area is concerned on the ground there is no statutory power within the meaning of Art. 265, we do not think it necessary to express out final opinion and so we are resting our conclusions with respect to this land on the other contentions. దీని వల్ల అర్థం

అయ్యేది ఏమిటంటే, ఆంధ్రప్రదేశ్ న్యాయ మూర్తులు సంపూర్ణంగా చౌదరి గారి అభిప్రాయంతో ఏకీభవించినట్లు కన్పిస్తోంది. వారు final గా Express చేయలేదు. కాబట్టి, దాన్ని ఆసరాగా తీసుకొని వ్యవహారం చేసినట్లయితే బాగా ఉండదని ప్రభుత్వానికి తెలియజేస్తున్నాను. ఈ విషయాలన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకొని ప్రభుత్వం వ్యవహరించివలసిందని, మళ్లీ అదనంగా భారం వేయడానికి ప్రయత్నం చేయకుండా, ఈ అవకాశాన్ని దుర్వినియోగం చేయకుండా, రైతాంగానికి Supreme Court ద్వారా సంక్రమించిన హక్కులను వారికి సంపూర్ణంగా లభ్యం అయ్యేటట్లు చూడవలసిందని ఆ బాధ్యత ప్రభుత్వానికి ఉందని మనవి చేస్తూ శలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ మహమద్ రజబ్ ఆలి (మహబూబ్‌నగర్) :— అధ్యక్షా ! ఈపన్నులకు సంబంధించినంతవరకు ప్రతి సారీ కూడా మనకు కొన్ని విషయాలు వున్నాయి. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం ఏర్పడిన తరువాత ఎన్నికల ముందు రైతాంగానికి కొన్ని భ్రమలు కల్పిస్తోంది. అదనపు భూమిశిస్తు వేయమని పన్నుల భారం పెంచమని రకరకాల ఆలోచనలు యిస్తూ ఎన్నికల అనంతరం పన్నుల భారం పెంచడం జరుగుతోంది. 1955 లో ఆంధ్రలో 10 రూ॥ల శిస్తు తొలగిస్తామని అప్పుడు చెప్పడం జరిగింది. అదే రకంగా కొంత దూరం వెళ్లిన తరువాత ఏ చట్టం లేకుండానే అదనపు భూమిశిస్తును పెంచుతూనే. మన చర్చల ద్వారా 2, 3 సం॥రాల అవతల జరిగినటువంటి agitation అవన్నీ చూస్తే మనకు అర్థం ఔతుంది. ఈ పన్నులు వేసేటప్పుడు అశాస్త్రీయమైన ప్రవర్తన ప్రభుత్వం అవలంబిస్తోందనే ఉద్దేశ్యంలో చాలామంది మొత్తుకున్నారు. ప్రథమంగా తెలంగాణా ప్రాంతంలో శిస్తులభారం పెరుగుతుందనే భయంలో వున్నారు. 0–4–0 శిస్తువున్నటువంటి భూమికి పెంచడం ద్వారా 2, 3 రూ॥లకు పెరుగుతుందని రైతులు ఆనాడు గగ్గోలుపడ్డారు. దానికి వ్యతిరేకంగా శాంతియుత పద్ధతుల్లోనే ఆ యా రైతు సంఘాలలో చేరినటువంటి రైతులు అంతాకూడా సత్యాగ్రహం చేసి గవర్నమెంటుకు తెలిపారు. అదనపు పన్ను విధించిన అశాస్త్రీయ చట్టానికి వ్యతిరేకంగా 1330 ఫసలీ తెలంగాణా ప్రాంతంలో Settlement జరిగింది. అప్పుడు భూముల తరాలను బట్టి ఆ నాడు నైజాం ప్రభుత్వం అయినా కూడా ఆ భూములను బట్టి చౌటి భూములకు రూ. 0-4-0 శిస్తు విధించడం జరిగింది. Maximum ఒక రూపాయి కంటే ఎక్కువ లేనటువంటి పరిస్థితిలో వున్నారు. 1954 లో Land-Reforms ప్రథమంగా జరిగినప్పుడు తెలంగాణా ప్రాంతంలో ఖమ్మం జిల్లాలో 15 రూ॥ల కన్నా ఎక్కువగా ధరలు నిర్ణయించబడలేదు. ట్రిబ్యునల్ చేత. ఆ భూమికి వున్నటువంటి విలువ 1954 కి 1967 భూమి విలువ ఎంతపెరిగిందో, ఎంతసారం పెరిగిందో ఎంత పంట పెరగడానికి వీలువుందో, 10 ఏళ్ళలో ఎంత రైతు అభివృద్ధిచెందాడో అనేటటువంటి విషయాలను కూడా మనం చూసుకోవలసిన అవసరం వుంటుంది. ఈ పన్నులను పెంచడాన్ని పన్నులు వేయడానికి అసదు తారతమ్యం లేనటువంటి పన్నులు వెయ్యడం అనేటటువంటిది న్యాయంకాదు,

సుప్రీమ్ కోర్టు న్యాయ తీర్పును దాని ఆదేశాన్ని గౌరవించి, మీయొక్క ఉద్దేశ్యాన్ని తాము పెంచినటువంటి పన్నుల విధానాన్ని మార్చుకొని రైతులకు మించిన సమకూర్చడానికి ప్రయత్నం చేయ్యాలని నా అభిప్రాయం. అలా చెయ్యకపోతే అది మరొక రూపంలో రైతు గోళ్ళూడగొట్టి వసూలు చేయ్యడానికి తిరిగి కొత్త మార్గాన్ని అన్వేషించడానికి పూనుకుంటూ రైతుకు మంచిజరగడం లేదు. ఇప్పుడు కూడా భూములు పెరగలేదు. Resettlement జరిపించి ఆ భూముల సారాన్ని కనుగొని, ఒక శాస్త్రీయ పద్ధతిలో ఒకచట్టాన్ని చేసేటప్పుడు అన్ని వైపుల ఆలోచించవలసిన తరుణంలో అలా చెయ్యక శిస్తుల భారాన్ని పెంచినట్లైతే తెలంగాణా ప్రాంతం మరీ కృంగిపోవడానికి, రైతులు ఆవేశపు పూరితులై, దానికి వ్యతిరేకంగా పోరాటాలు జరగడం అనేటటువంటి విషయం మనవి చేస్తూ ఇప్పటికైనా Supreme Court తీర్పును గౌరవించి ప్రజలకు రైతులకు లోంగామనుకోకుండా న్యాయంగాను, శాస్త్రీయంగాను తీర్పును అనుసరించి దానిని మన్నించి దానికి కనుగుణంగా శిస్తులను పెంచుతూ వుండాలి గానీ, వాటిని పాటించకుండా పన్నులు వెయ్యకూడదని మనవి చేస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ సి. హెచ్. పాండురంగారావు (కైకలూరు) :— అధ్యక్షా ! అదనపు భూమి శిస్తును గురించి సుప్రీమ్ కోర్టు వారు యిచ్చిన తీర్పును మనం అంతా గౌరవించి రైతులపై విధించినటువంటి అదనపు భూమిశిస్తును వారికి వెంటనే తిరిగి ముదరా చెల్లించాలని ఇప్పుడు అదనపు శిస్తు విధించే సమయంలో అదనపు భూమిశిస్తుకి మామూలు శిస్తుకి separate గా యివ్వవలసిన receipts ఈ ప్రభుత్వంయంత్రాంగం మొట్టమొదట ఎందుచేత ఈ రైతులకు యివ్వలేదో వెంటనే తగినటువంటి ఏర్పాటుచేయవలసిందిగా రెవిన్యూ మంత్రిగారిని వినయ పూర్వకంగా కోరుతున్నాను. మన దేశంలో 100-కి 80 మంది రైతులు ఉన్నటువంటి ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో రైతుపై భారమైన శిస్తులు మోపి రైతాంగాన్ని అభివృద్ధి పరచడానికి మనం కొంత వ్యతిరేకమైనటువంటి కారణాలు ఈ అదనపు శిస్తు వల్ల కల్గుతున్నాయి. ఈ శిస్తును భరించలేక రైతు చెయ్యవలసిన కృషి ఈశిస్తును ఎక్కువ అవడం మూలంగాను కావలసినటువంటి ఎరువులు బ్లాకు మార్కెటులో తీసుకోవడంవల్లగాని, రైతు ఆవేక యిబ్బందులకు లోనై కరువు రావడంవల్ల పంటలుకూడా పండించడానికి అవకాశంలేదు. ఈ సందర్భంలో ప్రభుత్వంవారు రైతుకు ఉపయోగపడటానికి అదనపు శిస్తులుకూడా విధించడం. ఈ విధించినటువంటి శిస్తు న్యాయంగా supreme court తీర్పును మరల పరోక్షంగా తిరుగుతోడి పరోక్షంగా అయినా సరే మరల పన్నులు వెయ్యాలనే సంకల్పం ఈ ప్రభుత్వానికి కల్గడం చాలా అన్యాయమైన విషయం. ఆంధ్రదేశంలో వసూలు చేసిన అదనపు భూమిశిస్తును మనకు తాయిచ్చి, యింకా రైతులు 10 ఎకరాలు కల్గి వున్నటువంటి వారికి శిస్తు లేకుండా చేసే విధానం ఆలోచించవలసిందిగా రెవిన్యూ మంత్రిగారిని నేను వినయపూర్వకంగా వేడుకొంటున్నాను. కృష్ణాజిల్లాలో కైకలూరు తాలూకాలో

చాలా వెనుకబడిన area. అందులో ముంపు ముందు పంటకు వెనుక అన్నట్లు ఈ అదనపు భూమిశిస్తు అన్ని భూములకు Class one భూములకు విధించినట్లుగా శిస్తువేసి అక్కడ వున్నటువంటి రైతులకు చాలా కష్టములకు గురి అవుతున్నారు. ఈ అదనపు భూమిశిస్తును ముందుగానే వసూలు చేయవలసినదానికంటే ఎక్కువగా వసూలుచేసి వారికి ఏరకమైనటువంటి ఇది లేకుండా దౌర్జన్యముగా కూడ ముందుగానే శిస్తు వసూలు చేసి వున్నారని వెంటనే వారికి అదనంగా వడ్డీతో సహా రైతులకు ముదరా యిప్పించమని వినయపూర్వకంగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎం. వెంకటనారాయణ (ఏలూరు) :— అధ్యక్షా ! ప్రజల కోసం చట్టాలుగాని చట్టాలకోసం ప్రజలు కాదని మన మహా నాయకుడు ప్రకాశంగారు చెప్పారు. ఆ దృష్టితో చూసినట్లయితే ఈ చట్టాన్ని ఏ వేళలో ప్రారంభించారో గాని తెలియదు అటు ప్రభుత్వానికి ఇటు రైతులకు కూడా ఎన్నో కష్టనష్టాలకు గురి అయినారు. ముఖ్యంగా అదనపు భూమిశిస్తును వసూలు చేసినప్పుడు గ్రామాధికారులు కొంతమంది receipts యివ్వలేదు. యిచ్చినటు వంటి receipts తెల్లకాగితం మీద యిచ్చారు. అసలు శిస్తు ఎంతో, అదనపు శిస్తుఎంతో వేరుగా లెక్కలులేవు. ఇట్లాంటి పరిస్థితులలో ఇప్పుడు Supreme కోర్టు తీర్పు వచ్చింది. దీన్ని ఆంధ్ర రైతాంగం ఏమినిర్ణయం చేస్తుంది. ప్రభుత్వం ఏమి చేస్తుంది. ఒక వైపున ప్రభుత్వానికి ఆదాయం కావలసిన మాట నిజమే. అయితే రెండవ వైపున రైతాంగం యొక్క కోరికలను కూడా మనం మన్నించి తీరాలి. ఇది పూర్వం నుంచి మనకు వస్తున్నది. ప్రకాశం పంతులుగారి హయాంలో కూడా కొంతమంది భూమిశిస్తు వుండకూడదంటే, కొంతమంది అయిదుఎకరాల లోపు భూమికి శిస్తు తీసేయమని చెప్పారు. ఇప్పుడు కొన్ని రాష్ట్రాలలో భూమిశిస్తు రద్దు చేశారు. ఈ రోజునే రేడియోలో విన్నాం. ఒరిస్సాలో భూమిశిస్తు రద్దు చేశారని; మన రాష్ట్రం కొన్ని ప్రత్యేక పరిస్థితులలో చిక్కుకొనివున్నది. వసూలు చేసిన శిస్తు తిరిగి యిచ్చివేయాలని లేక రాబోయే సంవత్సరాలకు దాన్ని adjust చేయాలని సుప్రీంకోర్టు తీర్పుయిచ్చింది. ఆ లెక్కలు అన్ని సరిచేసేవరకూ జమాబందీలు ఆపాలి. ఈ రోజునే మా నియోజక వర్గంలోని రైతాంగం కొన్ని పిటిషన్లు పంపించారు. ఈ నెలాఖరులోపుగా జమాబందీ చేస్తారని తెలిసింది. కాని, అసలు శిస్తు ఎంత. అదనపు శిస్తు ఎంత అనే లెక్కలు తేలేవరకూ జమాబందీ ఆపాలని నేను ప్రభుత్వానికి సూచిస్తున్నాను. ఈ జమా ఖర్చులన్నీ దేనికి దానికి ఏర్పాటు చేసేవరకూ జమాబందీలు ఆపుచేయాలని కోరుతూ గ్రామాధికార్ల సంఘం ఒక తీర్మానం చేసినట్లు పత్రికల్లో చూశాను. కనుక అంతవరకూ జమాబందీ ఆపుచేయడమేగాక అయిదెకరాల లోపు వున్న రైతులకు భూమిశిస్తు తగ్గించాలని కోరుతున్నాను. పెద్ద రైతుల దగ్గరనుంచి, జమీందార్లు, భూస్వాముల దగ్గరనుంచి ఈ నష్టాన్ని మనం రాబట్టుకోవడానికి ప్రయత్నం సినట్లయితే, అశేషమైన పేదరైతాంగం యొక్క సానుభూతిని మనం పొందగలుగుతాము. ఏలూరు మునిసిపాలిటీకి ఆనుకొని వున్న భూములపై చాలా విపరీతమైన శిస్తులు

వేసినందున రైతాంగం చాలా బాధపడుతున్నది. దీన్ని కూడా ప్రభుత్వం పరిశీలించాలని కోరుతున్నాను. గత సంవత్సరము కొల్లేరు ప్రాంతంలో అకాల వర్షాలు కురిసినందువల్ల పంటలు దెబ్బతిన్నవి. కనుక ఈ సంవత్సరం మే నెలా ఖరులోగా ఏలూరు కాలువకు నీరు వదలాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. అట్లా చేసినట్లయితే పది బస్తాలు పండే చోట 20 బస్తాలు పండే అవకాశం వుంది. ఈ విధంగా అధికాహారోత్పత్తికి కూడా తోడ్పడిన వారగం అవుతామని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ముదలిబాబు పరాంకుశం (వునుకూరు) :—అధ్యక్షా, అదనపు భూమి శిస్తు చట్టం చెల్లదని సుప్రీం కోర్టు తీర్పు ఇచ్చినప్పటికీ, జప్తు చేయబడిన ఆస్తులు ఇంకా జప్తులోనే వున్నాయి. శ్రీకాకుళం జిల్లా, పాలకొండ తాలూకా, సీతారాంపురం గ్రామములో తీర్పుకుముందు జప్తు అయిన ఆస్తులు నేటికీ ప్రభుత్వ ఆస్తులుగానే ఉన్నవి. ఈ విధంగా జప్తులైన ఆస్తులను వెంటనే విడుదల చేయవలసిందిగా తమద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. అదనపు భూమిశిస్తు చట్టం చెల్లదని సుప్రీం కోర్టు తీర్పు వచ్చిన తరువాత కూడా అయిదేళ్లు ఆ చట్టాన్ని అమలు పరచినతరువాతకూడా ప్రభుత్వం ఈ చట్టంలోని ప్రధాన లోపాన్ని గుర్తించలేకపోయింది. అది ఏమిటంటే—1337 ఎ ఫసలీ నాటికి మన రాష్ట్రంలో డెల్టా భూములు మూడు తరగతుల భూములుగా ఉన్నాయి. అవి, ఒక వరి పంట పండే భూములు; వరి పంట అయిన తరువాత పైరు వ్యవసాయం మాత్రమే చేయడానికి వీలయ్యే compound double crop wet land; వరి పంట అయిన తరువాత మళ్లీ రెండవ వరి పంటకు అనువైన double crop wet lands అని మూడు తరగతులుగా వున్నాయి. అదనపు భూమిశిస్తు చట్టం ఆతృతలో చేయడంవల్ల compound double crop wet land అనే భూమికి శిస్తు విధించడంలో యీ చట్టంలో అవకాశం కనిపించడంలేదు. Compound double crop wet land అనే పదమే ఆ చట్టంలో లేదు. దాని ఫలితంగా శ్రీకాకుళం జిల్లాలో నాగావళి కుడికాల్వ, ఎడమ కాల్వ నారాయణపురం ఆనకట్టక్రింద సుమారుగా 20 వేల ఎకరాలవరకు వున్నవి. ఈ చట్టంలో దేనికి సరైన రేటు నిర్ణయించని కారణంగా ఈ భూములకు ఒక పంటకే నీరు యిస్తూ, రెండు పంటలకు శిస్తు వసూలు చేయడం జరిగింది. అది చట్ట వ్యతిరేకం అని మనవి చేస్తున్నాను. చట్ట వ్యతిరేక వసూళ్ళు నివారించవలసిందిగా 27-2-64 న తేదీన రైతులు జిల్లా కలెక్టరుగారికి, రెవిన్యూ బోర్డువారికి పిటిషన్లు పెట్టుకోవడం జరిగింది. అంతేకాకుండా 25-6-65 తేదీన శ్రీకాకుళం క్యాంపులో రెవిన్యూ శాఖామాత్యులకు కూడా ఒక పిటిషను ఇవ్వడం జరిగింది. 8-1-66 నాడు పాలకొండలో శ్రీకాకుళం జిల్లా కలెక్టరుగారికి కూడా ఈ విషయాన్ని తెలియ జేసి దానిని సరిదిద్దవలసిందని చెప్పడం జరిగింది. కాని ఈనాటివరకూ న్యాయం జరగలేదు. 22 రూపాయలు శిస్తు వసూలు చేయవలసిన భూములకు 36 రూపాయలు శిస్తు వసూలు చేయడం జరిగింది. ఈ విధంగా వసూలుచేసిన శిస్తును కూడా ప్రభుత్వం ముదరా ఇప్పించవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరు

శున్నాను. అంతేకాకుండా శ్రీకాకుళం జిల్లా నాగావళి ప్రాజెక్టు క్రింద గా. 2-50 లు వసూలు చేయవలసిన భూములపై ఈ చట్టం ప్రకారం 15 రూపాయలు వసూలు చేస్తున్నారు. ఈ చట్టము యొక్క ప్రధానోద్దేశ్యాన్ని భిన్నంగా 7½ రెట్లు శిస్తు పెరిగింది. ఇటువంటి లోపాలను సవరించి ముందు ముందు ఇట్లాంటి లోపాలు జరుగకుండా చూడాలనీ, చట్ట వ్యతిరేకంగా వసూలు చేసిన శిస్తు వెంటనే ముదరా ఇవ్వాలనీ మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ, ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు తమకు అభినందనలు తెలుపుకుంటున్నాను.

శ్రీ వి. బి. రాజు:—అధ్యక్షా, ఈ సాయంత్రం జరిగిన చర్చల్లో ముఖ్యంగా 3 విషయాలు ఈ సభ దృష్టిని, ప్రజల దృష్టిని, రైతాంగం దృష్టిని ఆకర్షిస్తున్నాయి. మొదటిది ఈ basic land revenue అనాదినుండి వసూలు చేస్తున్నటువంటిది. ఈ Supreme Court, Judgement వచ్చిన తరువాత దాన్ని వసూలు చేయడానికి ప్రభుత్వానికి హక్కు వున్నదా ? Whether the State has right to collect the basic land revenue రెండవది Supreme Court Judgement లో Additional Assesement Act లో 1962 లో వున్నటువంటి 3, 4 sections కొట్టివేసినంతమాత్రాన ఆ Act ద్వారా రద్దుచేయబడ్డ శాసనాలు తిరిగి పునర్జన్మిస్తాయా ? Whether the repealed act can be revived ; మూడవది administrative వ్యవహారం. Supreme Court కు హామీ యిచ్చిన ప్రకారము, ప్రభుత్వము, Revenue Board యిచ్చిన ఆదేశాలను పాటించి Revenue Board యంత్రాంగం additional assessment కు ప్రత్యేకమైన రసీదు ఎందుకు ఇవ్వలేదు. ఇది administrative lapse. ఈ పై మూడు విషయాలు ముఖ్యమైనవి.

Mr. Deputy Speaker :—Ordinance మళ్లీ తీయవచ్చునా లేదా ?

శ్రీ వి. బి. రాజు :—అది hypothetical question.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—ఒకసారి pass చేసి అది struck-down చేసినప్పుడు దాన్ని మళ్లీ వారు enact చేయవచ్చునా ? ఈ period కు అది retrospective effect తో చేయవచ్చునా ?

శ్రీ వి. బి. రాజు :—ప్రభుత్వానికి ప్రస్తుతము ఎటువంటి ఆలోచనలేదు.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—చేసేదానికి ఆస్కారం వుందా అని !

శ్రీ వి. బి. రాజు :—నేను ఏమీ చెప్పలేను.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— ఈ భూములను అనుభవిస్తున్నటువంటి వారికి ఇవ్వవలసి వుంటుందిగదా అని.

శ్రీ వి. బి. రాజు :— Law కు వ్యతిరేకంగా ఈ judgement వచ్చిన తరువాత ఏమైనా వసూలు చేసినట్లయితే దాన్ని సర్దుతారా లేదా అని. అది కూడా ఒక administrative lapse. నేను ఎక్కువగా భూమిశిస్తు చరిత్రలోకి

పోవలసిన అవసరంలేదు. ఇది అనాతనమైనది. ఇది అందరూ ఒప్పుకున్నదే. ఈవేళ్ల దీన్ని ప్రశ్నిస్తున్నారుగాని తాతలు ముత్తాతలు, రోజులు చక్రవర్తులక్రింద వున్నవారు, జానిసలుగా వున్నవారు, జమీందారులుగా వున్నవారు ఎవరూ దీన్ని ప్రశ్నించలేదు. భూమికి కామందులు అనే ప్రశ్న ఆ రోజుల్లోకూడా వుంది. మనము ఇంతవరకూ జీవించి బయటపడిన యుగము భూయుగం. అసలు దేనికైనా భూమే ప్రాణాధానము. ప్రభుత్వానికికూడా భూమే ఆధారము. మహాభారత, రామాయణ యుద్ధాలకు కూడా యిద్దరికోరకే జరిగినవి. అవి (1) స్త్రీ, (2) భూమి. స్త్రీ కూడా ఆస్తిగా పరిగణించబడేది ఆ రోజుల్లో. కనుక ఈ భూమిమీద వచ్చేటటువంటి రాజుకుగాని, చక్రవర్తికిగాని, పరిపాలనా యంత్రాంగానికిగాని, ప్రభుత్వానికిగాని పోతుంది. ఏదైనా దానం యిచ్చినా, దేవుడికియిచ్చినా భూమే యిచ్చేవారు. కనకంకూడా ఇవ్వలేదు. ఈ విధంగా ఇది చూస్తే భూమికి యజమానులు ఎవరూ అనేదాన్ని గురించి తెలంగాణాలో land reforms రాకముందు మాధవరావు కమిటీ రిపోర్టు ప్రకటించబడింది. మాధవరావుగారు మైసూరు దివానుగా ఉండేవారు. వారు దాంట్లో విపులీకరించి చెప్పారు. The owner of the land is State ; the land belongs to the State ; the peasant is given the right to till ; పట్టేదారు అనేది ఒక హక్కును ఇవ్వదు. పట్టేదారు అనేది ఒక obligation అతనిమీద వస్తుంది. He is the pattedar with an obligation to pay rent. అయిన తరువాత నాకు బాగా జ్ఞాపకం. 2 సంవత్సరాలు వ్యవసాయం చేయకపోతే ఆ భూమి మరల గవర్నమెంటుకు సంక్రమిస్తుంది. పెద్దపెద్ద భూస్వాములనుండి పేద వాళ్లకు భూమిని పంచిపెట్టాలనే ఉద్దేశం 53 లోనిది. ఈనాడు ఆంధ్రదేశంలో మనం చేయజాలని పనిని ఆనాడు హైదరాబాదులో 195? లో చేయబడ్డది ఆ శాసనం. అది చారిత్రకమైన విషయం. అది భారతదేశంలోని అన్ని రాష్ట్రాలు అనువదించాయి. ఈ శాసనాన్ని రాత్రింబగళ్ళు కష్టపడి చేసినాము. దానిలో కూడా compensation విషయం చెప్పారుగాని అది లిఖితపూర్వకంగా ఉందో లేదో తెలియదుగాని—ఆ శాసనము మొదట హైదరాబాదులో చేసినందుకు నేను గర్విస్తున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— మేముకూడా గర్విస్తున్నాముగాని ఈ ఘటన ఎందుకు వచ్చింది.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—ఈ విషయాన్ని గురించి అనేకమంది పెద్దలు అనేక విషయాలు చెప్పారుగనుక ప్రభుత్వం తప్పుచేసిందనే విషయాన్ని పరిశీలించవలసి వస్తున్నది. Compensation అనేది ownership కు కాదు. ఆ భూమిని అతడు develop చేసినసారవంతంగాచేసినపరిస్థితికి compensation ఏమైనప్పటికిఅనాడనుంచి భూమిమీద వచ్చేపంటలో కొంతభాగం ప్రభుత్వానిది. అది 4 వ వంతు, 6 వ వంతు అని అనేక రకాలుగా వచ్చింది. Emergency వచ్చినప్పుడు 4 వ వంతు తీసుకున్నారు. ఇతర రోజులల్లో 6 వ వంతు తీసుకున్నారు. అది పంట రూపంగా

నైనా కావచ్చు. డబ్బు రూపంలోనైనా కావచ్చు. యిది అయితే undispuatable historical fact. మొగలులు తీసుకువచ్చిన ఈ పద్ధతిని బ్రిటిషువారు వచ్చిన తరువాత మార్చి వారి సాంప్రదాయాన్ని ఈ దేశంలో తీసుకువచ్చారు. అప్పుడుకూడా justice సుబ్రమణ్యంఅయ్యంగారు ఒక judgement యిచ్చారు. దానిలో.........

"In the first place, sovereign, ancient or modern, did not here set up more than a right to a share of produce raised by a ryot in lands cultivated them, howevermuch that share varied at different times; Manu and other Hindu writers have wrested private property on occupation, as under by what may be termed Hindu Common Law the right on the land is acquired by the first person who makes the beneficial use of soil; hence, the well-known division in these parts of interests in the land is under two main heads, viz. melevaram interest and kudivaram interest; hence also, the view that the holder of the kudivaram right far from being a tenant of the holder of melevaram is co-owner with him." అన్నారు. చివరకు పరిష్కారం ఏమి అయ్యింది. ప్రభుత్వం, రైతు యిద్దరూ కూడా joint అధికారులు owners అని, ప్రభుత్వము, cultivator యిద్దరూ కూడా owners; అది ఒక compromise అనుకుంటే better. అప్పుడు ప్రభుత్వము మాలి కాదు. దున్నేవాడు మాలి కాదు. ఇద్దరూ కూడా Co-partners or the Co-owners of the land. కనుక ఆ compromise లోకి వెళ్ళి దాని మీనమేషాలు లెక్కకట్టి అది ఎట్లాగు అని మనం పోవలసిన అవసరం లేదు. తరువాత the right to collect. అనేదాన్ని గురించి భాష్యం అయ్యంగారి judgement చదువుతాను. "The right of Government to assess land revenue and to vary such assessment from time to time is not a right created or conferred by any statute, but is a prerogative of the Crown according to the ancient common law of India. The prerogative right consists in this; that the Crown can by an executive act determine and fix rajabhogam and king's share in the produce of the land and vary such share from time to time." అది ఒక prerogative వచ్చింది. కాలంగడిచేటప్పటికల్లా దాన్ని ఒక Executive order ద్వారానే రాబట్టుకోవచ్చు. ఎక్కువ చేయవచ్చు, తక్కువ చేయవచ్చు అనేటటువంటి విషయాన్ని నేను చాల తీవ్రంగా మనవి చేస్తున్నాను. అంటె ఇప్పుడు, మేము చేసేటటువంటి పనులన్నీ ఆ శాసనం మీద ఆధారపడి చేయమని చెప్పుకోవడంకాదు interruption 1967 కు వచ్చేముందు, 50వ సంవత్సరములో వచ్చినటువంటి దాన్ని గురించి చెప్పకుండా ఉంటామా, చెప్తాను ఆ సంగతి, ఆ judgement కూడా చదువుతాను. తరువాత ఈ settlement పద్ధతి వచ్చింది. మరి పెద్దలందరికి జ్ఞాపకము settlement పద్ధతిని తెలంగాణాలో విరమించుకొన్నారు. అప్పుడు British India కానివ్వండి. Madras State కానివ్వండి, విరమించుకొన్నారు. ఈ resettlement పద్ధతిని విరమించుకొని అనేక శాసనాలు చేసినారు, 1952 నుంచి 1962 వరకు కూడా, ఏడు శాసనాలు

అయినాయి. ఏడు శాసనాలద్వారా ఎక్కించడం ఆ శాసనాలు repeal చేయడం Agricultural Income Tax కూడా వచ్చింది తెలంగాణాలో, అది చివరికి చూస్తే వసూలుచేసే డబ్బుకంటె పెట్టే డబ్బు ఎక్కువ అయిపోతే, ఆ శాసనాన్ని కూడా repeal చేసినాము. ఈ రకంగా తెలంగాణాలో గాని, లేక erest-whileAndhra State లో గాని, మద్రాసుకు సంబంధించిన శాసనాలు గాని అవన్నీ 1952 నుంచి 1962 వరకు ఎన్నో శాసనాలు ఈ land revenue assessment ను క్రింద మీద చేస్తూ వచ్చినాయి, మరి, ఎవరూ ప్రశ్నించలేదే. అప్పుడు ప్రశ్నించలేదు, సరే ఇప్పుడు ప్రశ్నించారు. కాని, మరి 1952 నుంచి 1962 వరకు, పది సంవత్సరాల కాలములో, మనకు రాజ్యాంగము వచ్చిన తరువాత 52 నుంచి 62 వరకు తెలివి గలవాళ్లులేరా? లేరనికాదు, ఉన్నారు,

(Sri Venkat Rao rose to interrupt)

శ్రీ వి. బి. రాజు :— మీకు అవకాశము ఉన్నది, మళ్లీ ఇంకొకసారి,

Mr. Deputy Speaker:— Let him complete it. He has still got 3 or 4 issues

శ్రీ వి. బి. రాజు:— రాళ్లు వేయటానికి వాళ్లకే అధికారం ఉంటే ఎట్లా!

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ : — ఎవరూ వేయవద్దండి.

శ్రీ వి. బి. రాజు:— అయ్యా! నేను ఒకటే మాట చెప్పు తున్నాను. 1952 నుంచి 62 వరకు 10 సంవత్సరాలలో అనేక శాసనాలు అయినాయి. అయిన తరువాత ఏమి జరిగింది. ఇప్పుడు ఈ Additional Assissment శాసనము 1962లో అయింది. దీనిని కొట్టి వేశారు. దీనినిఎందుకు కొట్టి వేశారు అసలు? Judgement భాగము ఏమిటి? ఎందుకు కొట్టివేశారు? అసలు ప్రభుత్వము పన్ను వేయకూడదు భూమి మీద అని కొట్టివేయలేదే! ప్రభుత్వానికి హక్కు లేదన్నారా? రైతుకు పంటలు బాగా పండి ధర రావడం లేదన్నారా? రైతుకుఇచ్చే శక్తిలేదని కొట్టివేశారా? ఇది అన్యాయమైనదనీ లేక దొంగతనంగా తీసుకొంటున్నదని కొట్టివేశారా? ప్రభుత్వానికి ఈ డబ్బు అవసరం లేదు. అనవసరంగా తీసుకొని దుబారాగా ఖర్చు పెడుతున్నదని కొట్టి వేశారా? అట్లా కాదు.

Sri V. Palavelli :—That was not the point before the Court.

Mr. Deputy Speaker :— Please do not interrupt him in the middle.

Sri V. B. Raju :— I never questioned what the hon. Members said whether it was relevant or irrelevant.

Mr. Deputy Speaker :—He is disturbing the chain of thinking.

Sri V. B. Raju :—I am taking more time unnecessarily. I feel I am relevant to the subject. I do not think I was irrelevant to the subject. I am only talking about the land and not about industry.

వారు కొట్టేసింది ముఖ్యంగా :—

"Not only the scheme of classification as pointed out by us earlier has no reasonable relation to the objects to be achieved, viz. fixation and rationalization of rights, but the arbitrary power of assessment conferred under the Act enables appropriate officers to make unreasonable discrimination between different persons and land." ఇది ఒక discrimination ఉన్నదని చెప్పి .... It is purely technical. It is an ommission. ఒకవేళ అటువంటి ఏర్పాటు కనుక ఈ Act లో ఉన్నట్లయితే కొట్టివేసేవారు కాదు. కనుక శాసన సభ్యులమైన మనవల్ల ఈ పొరబాటు అయింది. ఏదైనా పొరబాటు అయిందంటే అది బహుజన సంఖ్యగా ఉన్నటువంటి ఈ శాసనసభవల్ల ఆపొరబాటు అయింది. ఈ పొరబాటు supreme court ది కాదు; ప్రజలది కాదు. Executive ది కూడాకాదు. Executive ది తరువాతచెప్పుతాను యేమున్నదో పొరబాటు, కాబట్టి ఇది శాసనసభయొక్క పొరబాటు అని సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను. ఈ మన పొరబాటువల్ల, అది నేను కావచ్చు. గోపాలక్రిష్ణయ్యగారు కావచ్చు. అప్పటివారు కావచ్చు, ఎవరైనా కానివ్వండి. Legislation is a continuing institution. వెనుక ప్రభుత్వము ఒకటి చేస్తే, నాకు తెలియదు, ఆ మంత్రిగారు వేరు అనిచెప్పితే చెల్లుతుందా ? అందువల్ల. Government is a continuing institution అని మనవి చేస్తున్నాను. There was some thing as a lapse in the legislation. అదిగనుక మనం నిజంగా ఆలోచిస్తే, శాసనసభ ఆలోచిస్తే, అది ఒక lacunau, ఒక gap' దానిది ఎట్లా పూర్తి చేయాలని ఆలోచించవలెనా ! ఆ ఆలోచన మనకు లేకుండా, మనము చేసే శాసనాలు మన constitution కు విరుద్ధం అవుతున్నాయి. మనము చేసే శాసనాలలో కొన్ని పొరబాట్లు ఉంటున్నాయి. కొన్ని technical faults ఉన్నాయి, కొన్ని omissions ఉన్నాయి. ఇటువంటివి ఇకముందు జరగకుండ, జరిగినట్లయితే, వాటిని సరిచేసి ఆశాసనాన్ని సక్రమంగాచేసి మళ్లీముందు వ్యవహారాన్ని నడపాలని executive కు direction ఇవ్వాలని ఉందా ? లేకుంటే దీనిని కొట్టివేయకుంటే ఎట్లా ? పోనివ్వండి, జరిగిందేదో జరిగింది. అసలు basic land revenue వేసే దానికీ సంపూర్ణమైన అధికారము ఉన్నది. అదికూడా మీకు చెప్పుతాను, Madras High Court కు సంబంధించిన judgement కూడా ఉన్నది. అదికూడా మీరు కాస్త ఓపిక పట్టితే చెప్పుతాను. గౌరవసభ్యులు ఏమి చెప్పుతారంటే Additional Assessment పోయిందని. దాంట్లో భేదాభిప్రాయము లేదు. Additional Assessment ప్రభుత్వము చేసే అధికారము కూడా లేదు అది పోయింది. కాని basic assessment చేయడానికి వీలు లేదంటే ఎట్లా ! వెంకట రావుగారు ఇప్పుడు సెలవిచ్చారు. 1938 లో constitution వచ్చిన తరువాత Artic'e 265, వీటన్నింటి క్రింద మీరు plead చేస్తున్నారె.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—మేము చెప్పేది అది కాదు, మీరు ఇంతకుముందు వసూలు చేస్తూ ఉండేటటువంటి అధికారం ఉన్నదే, మీరు enactment చేసినందు వల్ల అది పోయింది అన్నాము.

శ్రీ వి. బి. రాజు:—అదికాదు. అందులో మూడు భాగాలు ఉన్నాయి. 1932 నుంచి 1962 వరకు additional గా assessment వసూలు చేసేటటువంటి వాటికి Acts లో తిరిగి వాటికి ప్రాణం తెప్పిస్తున్నారు, అది వీలు లేదు అని.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు:—మేము చెప్పింది. 1962 సంవత్సరం మీరు enactment చేసినందువల్ల, 1962 కి ముందు మీరు ఏదైతే మాకు అధికారము ఉన్నదని చెప్పి వసూలు చేస్తూ వచ్చారో, ఆ అధికారము 1962 Act మూలంగా పోయింది. అది లేదు అని అన్నాము.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—అదికాదు. ఏ శాసనం వల్ల మీరు వసూలు చేస్తూన్నారో అవి తిరిగిరావు అని ఒకటి ఉన్నది. అసలు, ఆ శాసనాలు ఉ డనీ లేకపోనీ ఈ State కు basic land revenue వసూలు చేసే అధికారములేదు అని High Court అట్లా ఉన్నదని చెప్పుతున్నాను. అసలు State కు భూమి మీద పన్ను వసూలు చేసేటటువంటి అధికారము లేదు అని కొందరు అంటున్నారు, ఎందుకంటె ఏ పన్ను వసూలు చేయబడిన constitution క్రింద ఒక law తయారు చేసి ఆ ప్రకారంగా వసూలు చేయాలి, అటువంటి law తయారుచేయలేదు గనుక నేను మీతో మనవి చేస్తున్నాను. "In the case of land to which the landholder or the ryot becomes entitled to ryotwari patta under the Madras State Estates Abolition Act of 1948.... ...." హైదరాబాదులో ఒక శాసనంఉంది. దానిక్రింద భూమిశిస్తు వసూలు చేయవచ్చు, రాజేశ్వరరావుగారు తప్పకుండా ఒప్పుకొంటారని అనుకొంటాను, ఎందుకంటే వారు తెలంగాణాకు చెందినవారు. "There are provisions under section 48 of the Hyderabad Land Revenue Act which Act is saved by Act. 372 of the Constitution empowering the Government to levy land revenue and assessment."

హైదరాబాదుశాసనంలో స్పెషల్‌గా సెక్షన్ 48 Land Revenue Act లో స్టేట్‌కు లేండ్ రెవిన్యూ వసూలుచేసే అధికారంఉన్నది. 372 Article ప్రకారం ఆ శాసనం— it is saved. దీనికి ఎవరైనా విరుద్ధంగా చెప్పగలరా? ఇక Erstwhile Andhra State లో రెండు భాగాలుగా ఉన్నవి. Abolition Act, Inams Abolition Act క్రిందవచ్చిన భూములు, అవి కాని రైత్వారీ భూములు రెండుభాగాలుగా ఉన్నవి.

"In the case of land to which the landholder or the ryot becomes entitled to ryotwari patta under the Madras Estates Abolition Act of 1948 and in the case of inam lands governed by the Inams Assessment Act XVII of the Inams Act of 1947, and the Standardization Act, it cannot be soid that there is no statute law in this area authorizing the levy of land revenue assessment within the meaning of Article 265 on the date of passing of the impugned act."

ఇది హైకోర్టు అబ్జర్వేషన్. కనుక చాలభాగం Estates Abolition Act క్రింద వచ్చిన భూములు, Inams Abolition Act క్రింద వచ్చిన భూములు, వీటన్నిటి మీద భూమిశిస్తు వసూలు చేయడానికి ప్రభుత్వానికి అధికారం ఉన్నది.

అది అంతా ఒప్పుకుంటారు. ప్రతి పక్షాల నుంచి ఒక్క సభ్యుడు కూడ— ఈ శాసనాలున్నవని, దీని మీద వసూలు చేయవచ్చునని, ఈ భూములకు అదేమీ అడ్డు రాదనీ—ఒక్కరూ చెప్ప లేదు. తక్కిన భూముల విషయం కోర్టువారు చెప్పినది: "with regard to the land that is left over, we do not think it necessary to express our final opinion on the same." అని అన్నారు. వారు ఏ opinion యివ్వలేదు. గౌరవనీయులైన సభ్యులు ఎంత సేపటికీ భూమిశిస్తు వసూలు చేసే అధికారం ప్రభుత్వానికి ఉండదని కర్ర తీసుకుంటే ఏమి లాభం? ఇటువంటి భూములకు తీసుకోవద్దని ఎక్కడ ఉన్నది. కనుక......

Where Article 265 of the Constitution provides that no tax shall be leviable or collected except by authority of law, whether that article is contraved, it has got to be seen yet. Till it is by competent authority declared that collection of land revenue on such lands is void, is unlawful or unconstitutional, the right of the State to collect taxes as it has been continuing continues.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు:— ఎస్టేటు ఎబాలిషన్ ఆక్టు క్రింద పవర్సు ఉన్నవి. దానిక్రింద ఎసెస్‌మెంట్ చేశాము అనిచెప్పారు. ఆ ఆక్టు వచ్చింది—1949 లో. అప్పుడు దాని ప్రకారం టర్మ్‌శిస్తు ఏర్పాటు చేశారు. దాని ప్రకారం వేసి నందువల్ల enactment power ఉన్నది, enactment చేశారు. Enactment చేసిన దానికి 1962 ఆక్ట్ ప్రకారం అప్పులు చేశారు. కాబట్టి వాటికి కూడ 1962 ఆక్ట్ పోయింది కాబట్టి. enactment 49 A కూడా పోయిందన్న మాట.

శ్రీ వి. బి. రాజు:— అంత దూరం ఎందుకు? నాకు బాగా తెలియదు ఆ సంగతి. ఇంతవరకు నేను చెప్పిన విషయాలు ఏమిటంటే 1952 కు పూర్వం ఏవిధంగా వసూలు చేస్తుండినామో అలాగే 1950 కు పూర్వం భూముల మీద ఏ పన్ను వసూలు చేస్తుండినామో ఆ పన్నును వసూలు చేయడానికి ఏమాత్రం అభ్యంతరము లేదు. తరువాత కొన్ని శాసనాలు వచ్చినవి. అవి:

(i) the A. P. Land Revenue (additional Wet Assessment) Act, 1956;

(ii) the A. P. Commercial Crops Act, 1957;

(iii) the A. P. Land Revenue Act, 1957;

(iv) the Madras Land Revenue Act, 1954;

(v) the Madras Land Revenue Act, 1955.

ఈ శాసనాల ప్రకారం పన్ను వసూలుచేసే అధికారం ఉన్నదా, లేదా, అనేది కాదు. ఎందుకంటే 1962 Additional Assessment Act, repeal చేసింది కనుక అందులో మూడు నాలుగు సక్షన్సు కొట్టి వేశారు కనుక అవి చచ్చిపోయినవి, వాటికి పునర్జన్మలేదన్నారు. అయితే నేను ఒకటి మనవి చేస్తున్నాను:— the last sentence of judgement —బహుశా అది చదవా

లని యిష్టం లేక చదవలేదేమో గోపాలక్రిష్ణయ్య గారు — ఆ sentence వదిలి పెట్టి తక్కినది చెప్పారు. The last sentence, last but one para. "The 1962 Act, therefore, clearly offends Article 14 of the constitution.',

What does it mean? Is the 1962 Additional Assessment Act dead or not dead? You cannot have equivocal voice; you cannot blow hot and cold at the same time; the basic thing is,the act is dead; It is an opinion, and I have almost actually placed it before you. The act is dead.

Sri P. Subbayya :—It is obiter.

Sri V. B. Raju:—The main question is, whether the cour's declaration that sections 3 and 4 of Act XXII of 1962 as amended by Act XXIII of 1962, are valid or invalid, or void, render or does not, the entire Act unconstitutional. Inother words, are the two sections of the Act so clearly severable from other provisions of the Act that the rest of the Act survives the invalidity or voidness of the said two sections, and would the legislature have enacted the rest of the act as a useful, cogent and complete piece of legislation itself, if the legislature knew or foresaw that sections 3 and 4 would be constitionally invalid or void and therefore be discarded.

నేను రెండు అర్గుమెంట్సు మీద యీశాసనాలు బ్రతికివస్తాయని, పునర్జన్మ పొందుతాయని చెబుతున్నాను. (1) సుప్రీంకోర్టు ది క్లియర్ గాఉన్న డెసిషన్ ప్రకారం ఏదైతే repeal చేసిన Act ఉన్నదో అది చచ్చిపోయినప్పుడు repeal చేయబడినవి automatic గా బ్రతుకుతాయి.

ఒక గౌరవనీయ సభ్యుడు:— అది ఎక్కడ నుంచి చూచి చెబుతున్నారు.

శ్రీ వి. బి. రాజు:— నేను ఆ పేరు తీసుకో దలచుకోలేదు.

We have obtained the competent legal opinion.It is not my opinion alone. It is not the opinion of the executive or the Government alone It is the competent legal opinion.

అసలు ఆక్టులో main provions, ఏ structure ను మోసే స్తంభాలు ఉన్నవో ఆస్తంభాలను కొట్టివేసిన తరువాత roof ఉంటుందా?స్తంభాలు పడిపోతున్నప్పుడు roof ను కొట్టలేదంటే—తెలివిగలవాడు ఇల్లును పడగొట్టాలంటే ముందు roof పడగొట్టడు ముందు గోడలు పడగొట్టితే roof పడిపోతుంది. కనుక మోసే స్తంభాలు పడిపోతే—the whole thing collapses అందుచేత important sections గురించి—కోర్టువారు కొట్టివేసినది యిందాక చదివాను. వారు—ఇందులో arbitrasiness ఉన్నది, discrimination ఉన్నది. ఇది discriminatary శాసనం గనుక కొట్టేస్తున్నాం—అంటే ఆ రెండు సెక్షన్స్ కే రిఫరెన్సా ? అది—

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— discrimination అని ఎక్కడ ఉన్నదో చూపించండి.

శ్రీ వి. బి. రాజు :— మరి దీని భావం discrimination అని కాదా? (interruption) నాకు టైం అయిపోయినది, ఈ రెండు విషయాలలో ప్రభుత్వ interpretation, decision, is completely confusing with the Supreme Court decision. There is nothing that is against the spirit and letter of the Supreme Court decision.

మిస్టర్ డిప్యూటి స్పీకర్ :— అంటే యీ Act పోయిన తరువాతనే automatic గా revive అవుతాయా?

శ్రీ వి. బి. రాజు :— Automatic గా revive అవుతాయి. వేరే శాసనం కూడ అవసరం లేదు. మనిషి చనిపోతే ఏదైనా మంత్రం, మందు. అవసరమేమోగాని వీటికి మంత్రం, మందు, అవసరంలేదు—automatic గా బ్రతికి పోతున్నవి. కాని ఇది వీరు కొట్టేశారు గనుక 25 కోట్లు అన్యాయంగా, అక్రమంగా వసూలు చేశారంటే—మరి నిజంగా యీ శాసనాలు అన్నీ అప్పటి నుంచి బ్రతికి ఉన్నవి. కనుక వెనక్కుపోయి యీ శాసనాల ప్రకారం మళ్లీ ఆ పన్నులు వసూలు చేయడానికి వీలు ఉన్నదా, లేదా, administrative convenience ఉన్నదా అంటే అది విచారించవలసిన విషయం. ప్రభుత్వం ఏమీ తొందర పడుటలేదు. రు. 25 కోట్లు నష్టమయినా కూడ ప్రభుత్వం తొందరపడుటలేదు. ప్రజలూ తొందరపడుటలేదు. ఆలోచిస్తున్నాను ఇందులో తొందర అనేమాట లేదు. ముఖ్యమంత్రిగారు మనవిచేశారు. 14 వ తేదీన కూర్చొంటున్నాము. అందరు పెద్దలూ, మంత్రులూ కూర్చొని—పార్టీ లైనులో కాకుండ ప్రజలస్థితి, దృష్టిలో పెట్టుకొని. మన అవసరాలు దృష్టిలో పెట్టుకొని ఎలా వ్యవహరించాలనో చూస్తామని ముఖ్యమంత్రిగారు స్పష్టంగా యిక్కడ మనవి చేస్తే—మరి మీరు (ప్రభుత్వం) ఆర్డినెన్స జారీ చేస్తున్నారా అంటే ఎందుకు మేము ఆ పని చేయాలి? దొంగ త్రోవన ఎందుకు పోవాలి? ప్రభుత్వానికి ఏమి కొంప మీదకు వచ్చింది? కొంత డబ్బు నష్టపోయింది. ఇవాళ పంచాయతీల సమితుల, development work ఆగిపోయింది–అంతకంటె ప్రభుత్వానికి తొందరలేదు—

మిస్టర్ డిప్యూటి స్పీకర్ : — దేనిమీద ఆధారపడి యీ Legal opinion వచ్చిందో చెబితే సంశయాలు పోతాయిగదా? మీరులీగల్ ఒపీనియన్ కాంపిటెంట్ అథారిటీ నుండి తెప్పించుకొన్నది చెబితే సరిపోతుంది కదా?

శ్రీ పి. బి. రాజు:— అదే చెబుతున్నాను,

"The reasoning of the Supreme Court however is clearly in line with the view that the act fails as a whole. It must be said that it was the act as a whole which the Supreme Court held invalid or void; when the Supreme Co rt pointed out that there was no provision in the act for the creation of an authority to make an assessment or for the creation of an authority to redress grievances arising out of the assessment–that is what I call discrimination, it was the act as a whole which was aimed at and struck down by the Supreme Court; when the Supreme Court pointed out that the imposition of assessment under the act was left by the act to the arbitary discrend

tion of officers not named in the act, the whole act falls to the ground as a result of he decisions of the High Court and Supreme Court.

Sri A. Madhava Rao :—Is it the opinon or is it some portion of the judgment?

శ్రీ వి. బి. రాజు:— ఇది జడ్జిమెంట్ కాదు ఒపీనియన్. మీదగ్గర ఏదైనా కాంపిటెంట్ లీగల్ ఒపీనియన్ ఉన్నదా, లేక ఊరికే మీ అంతట మీరే మీ తెలివి తేటలతో అంటున్నారా, అని అధ్యక్షుల వారు అడిగారు అట్లా కాదు కాంపిటెంట్ లీగల్ ఒపీనియన్ నేను మనవి చేస్తున్నాను అన్నాను. తర్వాత ఈ మెయిన్‌టెనెన్స్ ఆఫ్ ఎకౌంట్సు ఇస్యూన్ ఆఫ్ సెపరేట్ రెసీట్స్— గురించి చెప్పారు. ఈ రెవిన్యూ అడ్మినిస్ట్రేషన్‌లో ఎకౌంట్స్ సెపరేట్‌గానే ఉంటాయి. దేని క్రింద, ఏ ఖాతా క్రింద, ఏ బాపతు క్రింద, ఏ వ్యవహారం క్రింద ఎంత వసూలు చేయబడింది అని అకౌంట్స్ సక్రమంగానే ఉంటాయి.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:— అయితే రశీదులు ఇవ్వలేదేమో.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అధ్యక్షా, వారు చెప్పినది సరైంది కాదు. ఎకౌంట్స్ సరిగాలేవు.

శ్రీ వి. బి. రాజు:— ఇందులో కొంపమునిగింది ఏమీ లేదు. ఎకౌంట్సు సరిగా లేకపోతే వ్రాయిద్దాము. ఏమి ఉంది పెద్ద విశేషము? దానికి ఎట్లా సక్రమంగా సరిచేయాలన్నది మనము ఆలోచించు కొందాము. టగ్గాఫర్‌గా త్రాడు లాగినట్లుగా ఇద్దరు పోటీ పడి చేసేది కాముకదా? ఈ ప్రత్యేక పరిస్థితి వచ్చింది. దానిని ఎట్లా సవరించాలి— అన్న దృక్పథంతో బయలుదేరు తున్నప్పుడు—అంతపట్టుబడితే ఎట్లా? రశీదులు ఇచ్చారన్నది నిజం కావచ్చును. లేదా అబద్ధం కావచ్చును. నేను దానికి ఇన్‌వెస్టిగేషన్ పెట్టలేదు. నేను ఇక్కడ పెద్ద అధికారిని అడిగాను—1965 లో రెవిన్యూబోర్డు యీ విధంగా అమలు చేయమని శాసించినపుడు దీనిని ఎట్లా ధిక్కరించారు. నాకు ఏమీ మంచిగా అనిపించటం లేదు. ఏమిటీ వ్యవహారం? అని అడిగాను. ఇంత వరకు ఎవరూ తమకు రశీదులు యివ్వలేదని చెప్పలేదు—అన్నారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అధ్యక్షా, అటువంటి స్టేట్‌మెంట్సు చేస్తే విని కూర్చోమంటే ఎట్లా? ఏమిటీఅన్యాయం? వారు వాస్తవానికి దూరంగా చెబితే ఎట్లా? మేము ప్రతి తడవ రశీదులు ఇమ్మనమని జమాబందిలో తహశీల్ దార్స్‌ను అడిగాము. కలెక్టర్‌ను అడిగాము. పై అధికారులు క్రింద ఆఫీసర్స్‌ను "మీరు ఇవ్వకపోయినా ఫరవాలేదు" అని చెప్పారని నేను అంటున్నాను.

శ్రీ వి. బి. రాజు:— ఇపుడు చదువురాని ప్రజలకు తెలియక పోవచ్చును గాని, ప్రజా నాయకులకు ఎట్లా తెలియకుండా ఉంటుంది? అసలు ఇపుడు ప్రజలు వీరిని—మీరు ఇక్కడ ప్రభుత్వంతో కొట్లాడండి. కొట్టి యీ డబ్బు తీసుకురమ్మనమని—చెప్పారా?

(Sri Vavilala Gopalakrishnayya rose in his seat.)

Sri V. B. Raju : —I have been disturbed many a time:

Sri Vavilala Gopalakrishnayya :—He is testing our patience. When written statements are made in tne House

Mr. Deputy Speaker :—He has got the right to give in writing and I will call for written information.

శ్రీ వి. బి. రాజు :— నేను యీ విషయాలన్నీ పరిశీలన చేస్తున్నాను. ఎకౌంట్స్—ఏ ఖాతాక్రింద ఎక్కువ ఇచ్చింది, అసలు ఇవ్వవలసింది, దేనిక్రింద ఎంత సెస్సు ఎంత అన్నది విడివిడిగా వెనక రెండు సంవత్సరాలవి పట్వారీల దగ్గరనే ఉంటాయి. అంతకుముందు ఎకౌంట్స్ తహశీల్ ఆఫీసులో రికార్డ్సలో ఉంటాయి. 1962 దగ్గరనుండి ఉన్న ఎకౌంట్స్ తీయించి, అవి సరి చేయించ వలసిన అవసరం ఉంటే సరిచేయించకతప్పదు. రశీదులు ఇచ్చారా, లేదా, ఇచ్చారా, లేదా, అని పదేపదే అడుగుతున్నారు. ఇవ్వక పోయి ఉండవచ్చును. నేను పై అధికారులను అడిగాను. క్రిందిదాకా పోలేదు. క్రింది పట్వారీదగ్గర కూడ కనుక్కొని పరిశీలిస్తాను. అసలు రశీదులు ఇవ్వకపోతే ఏమి ప్రమాదము? రశీదులు ఇవ్వకపోతే, ప్రభుత్వం డబ్బు ఎత్తుకుపోతారా? ప్రభుత్వం లెక్కలు లేవా? కాగితంమీద రశీదు ఇవ్వనంతమాత్రమున పోయింది ఏమిటి? రశీదు ఇస్తే మాత్రం అది పారవేస్తే? ఐదు సంవత్సరాల రశీదులు దాచుకోటానికి మన దగ్గర ఐరన్ సేఫ్స్ ఉన్నాయా? పర్మినెంట్‌గా దాచిపెట్టటానికి పర్సనల్ సెక్రటరీస్ ఉన్నారా? పాపం, రైతు ఎక్కడో ఆ కాగితం పెట్టి ఉంటాడు. అది పోయింది అనుకోండి. రశీదు పోయిందని డబ్బు ఎగకొడతామా? రశీదులు ఇవ్వలేదు. రశీదులు ఇవ్వలేదు— అని అంటే ఎట్లా? రశీదులు ఇవ్వకపోతే అది తప్పు అయిఉండవచ్చును. రశీదులు ఇవ్వకపోవడంవల్ల ఇవాళ ప్రజానీకం యొక్క పరిస్థితి తారుమారుఅయిపోయింది అంటే ఎట్లా? పటేల్‌పట్వారీలు ఒకవేళ పొరపాటున ఇవ్వకపోతే పోవచ్చును. పెద్ద అధికార్లు దగ్గర మంత్రుల దగ్గరనే పొరపాట్లు అవుతూవుంటాయి. ఎకౌంట్స్ సరిగా మెయిన్‌టెయిన్ చేయకపోవటం, లేక, రశీదులు సక్రమంగా ఇవ్వకపోవటం—అన్న ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ లేప్సెస్ ఏమైనా ఉన్నట్లైతే, పైన ఉన్న ప్రభుత్వం దానిని పరిశీలించి సరిచేస్తుంది. ఆ విషయంలో ప్రజానీకం భయపడవలసిన అవసరం లేదు. ప్రతితడవా, అసెంబ్లీలో, కౌన్సిల్‌లో గడియగడియకు మీరు రశీదులు ఇవ్వలేదు, మీరు రశీదులు ఇవ్వలేదు అని అంటే—సరే—కొన్నిచోట్ల ఇవ్వలేదు. మరి మీరు ఎందుకు అడగలేదు? అంటే మాకు చదువురాదు. మేము అడగలేదు అంటారు. మీకు చదువు రాకపోతే మీకు నాయకులు లేరా? వారికి తీరిక లేదు. ఎందుకు ఇవన్నీ చర్చలు?

ఒక గౌరవసభ్యుడు :—సుప్రీమ్ కోర్టు స్పెసిఫిక్‌గా డైరక్షన్స్ ఇచ్చినపుడు అమలు జరపవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వాకి ఉన్నదా? లేదా? మేము అడిగినా అడగకపోయినా ఇవ్వవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వానికి ఉంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— అధ్యక్షా, రశీదులు మీరు అడిగారా అని మంత్రిగారు అడుగుతున్నారు. మేము జమాబందిలో తహశీల్ దార్ ను కూర్చోబెట్టి రశీదులు ఇవ్వండి అని అడిగాము. ఇవ్వలేదు. 65 లో రెవిన్యూ బోర్డువారు ఆర్డర్ ఇచ్చినా రశీదులు ఇవ్వలేదు.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—రశీదులు ఇవ్వలేదు అంటున్నారు. రశీదులు ఇచ్చి ఉండవచ్చును. ఇచ్చిఉండకపోవచ్చును. ఇస్తే పారేసుకోవచ్చును. ఎన్నో కావచ్చును.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— అసలు ఇవ్వలేదు.

శ్రీ వి. బి. రాజు :— సరే. ఇవ్వలేదు. మన దగ్గర ఉన్న పట్టేదారులు అడగలేదు. ఒక కోటిమంది పట్టేదారులు ఉన్నారు. ఒకవేళ గ్రామాధికారుల వల్ల ఆ పొరపాటు జరిగిఉన్నట్లయితే అది సరిచేయబడుతుంది.

Mr. Deputy Speaker :— If any wrong information is given to him, he can ask. Please give it in writing.

Sri V. B. Raju :—He is repeating the same thing. రశీదులు లేనంత మాత్రమున, రశీదులు పొగొట్టు....కొన్నంత మాత్రంచేత—నీవు రశీదు తెస్తేగాని మేము డబ్బు ఇవ్వము—అని అనటం ఎక్కడ ఉంటుంది? సుప్రీమ్ కోర్టుయొక్క రెండవ డెసిషన్ ఏమిటి?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఎడ్ జస్ట్ చేయమని.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—దేనికి ఎడ్ జస్ట్ చేయమని?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ప్యూచర్ లైబలిటీ అన్నారు.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—నేను చదువుతాను—

"Having regard to the circumstances of the case, we think the proper course is to direct the appellant to set off the excess amount collected towards the tax payable for the subsequent year or years.', అసలు మేము పన్ను వసూలుచేసే అధికారం లేకపోతే దేనికి ఎడ్ జస్ట్ చేసేటట్లు ఇదంతా? అక్రమంగా ఎక్కువ డబ్బు వసూలు చేశారు, అదంతా తిరిగి ఇస్తారా ఇవ్వరా?—అనే కదా మీ ప్రశ్న. అక్రమంగా వసూలు చేసిన డబ్బు తప్పకుండా ప్రభుత్వం ఇవ్వాలి. ఇవ్వక తప్పుతుందా? కాని ఆ డబ్బు ప్రజలు వసూలు చేసుకోవాలి. అప్పు ఇచ్చినవాడికి రెండు బాధ్యతలు ఉన్నాయి. అప్పు ఇవ్వటం ఒక బాధ్యత. వసూలు చేసుకోవటం అతడి రెండవ బాధ్యత. ప్రభుత్వం అధికంగా వసూలు చేసినట్లయితే, అది తిరిగి రాబట్టుకోటానికి రైతుల దగ్గర నుండి దరఖాస్తు రావాలి. లేకపోతే ఎట్లా దానికి డబ్బు ఇచ్చేది? I have advanced the arguments based upon judgments of High Court, based upon legal opinion and based upon the opinion of the Executive Government. ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ డిఫికల్టీస్, ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్

తేప్పెన్ ఏ వైనా ఉన్నట్లయితే వాటి విషయంలో ఏ పద్ధతి మీద ఏ రకంగా చేయాలన్నది ఇంకా డెసిషన్ తీసుకోలేదు. భూమి అమ్ముకొన్నవాని పరిస్థితి ఏమిటి ఎక్కువ పన్ను కట్టి భూమి అమ్ముకొన్నాడు, వాని పరిస్థితి ఏమిటి ?— అని అన్నారు. దాని లైబలటీస్, ఎంకంబరెన్సెస్, ఎక్సెస్ అంతా కలిపే వాడు అమ్మాడు అన్నమాట. అతడు ఎక్కువ పన్ను కట్టి ఉండవచ్చును. అది వేరే మాట. అందువల్ల లాభమైనా, కొన్నవాడికే వస్తుంది. నష్టమైనా కొన్నవాడికే వస్తుంది. ఏదైనా— జడ్జిమెంట్ వచ్చిన తరువాత, ప్రభుత్వం ఆర్డర్ ఇచ్చిన తర్వాత ఎక్కడైనా తహశీల్‌దార్, గిర్దావర్, గ్రామాధికారులు డబ్బు వసూలు చేసినట్లయితే, ఆ డబ్బు రిఫండ్ ఎట్లా చేయవలసిఉంటుంది అన్నది గవర్నమెంట్ ఆలోచిస్తుంది. అంతేగాని ఊరికే చందూలాల్ మోస్తరుగా— అనగానే దానధర్మం కోసం డబ్బు చేతిలో పెట్టుకొని చేసేది కాదు. ప్రభుత్వం జడ్జిమెంట్ వచ్చినదగ్గర నుండి ఏ పద్ధతి అనుసరిస్తున్నదో, ఏ సరళిలో, ఏ దృక్పథంతో ప్రతిపక్ష సభ్యులయొక్క సహాయం తీసుకొని ఏ కొత్త శాసనం చేసినా, ముందు ఏ అడుగు వేసినా, అందరికి అనుకూలంగాను అందరియొక్క ఆహ్లాదాన్ని సంపాదించేటట్లుగాను తీసుకోదలచిన మార్గానికి ప్రతిపక్ష సభ్యులు సహాయ సహకారాలను ఇస్తారని ఆశిస్తూ నేను సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

Mr: Deputy Speaker :—On the 14th they are going to discuss these things with the Chief Minister and the Opposition leaders; both the views have been given in the House.

Discussion లోకి enter కాకుండా ఏవైన ముఖ్యమైన అంశం ఉంటే clarification అడగండి అని నామనవి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—వారు యిప్పుడు చదివిన paper table మీద పెట్టించండి. Legal opinion అన్నారు. What is that legal opinion ?

శ్రీ వి. బి. రాజు :—పెట్టనని చెప్పాను. ఆ మాట కూడ చెప్పకుండా చెపుతూఉంటే నీ మాటలా ఎక్కడైనా opinion తీసుకున్నావా అని అధ్యక్షుల వారు ప్రశ్నించినప్పుడు opinion సంపాదించుకున్నాము. అని చెప్పాను.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya :—It is also our right that this must be placed on the table.

Sri V. B. Raju :—It ıs a confidential information which cannot be placed on the Table

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:—As per rule 244 of tha Assembly Rules, 'if a Minister quotes in the Assembly, a despatch or other State paper which has not been presented to the Assembly, he shall lay the relevant papes on the Table ."

Sri V. B. Raju:—There is also the proviso: "Provided that this ruie shall not apply to any documents which are stated by the

Minister to be of such nature that their production would be inconsistent with public interest"

Sri K. Govinda Rao :—When it ls read out, how is it confiden- ;ial?

శ్రీ వి. బి. రాజు :—సబ్జెక్ట్ మేటరా ? లేకపోతే ఎవరు చెప్పారనా ? Subject matter మీద మనం మాట్లాడుతున్నప్పుడు వారు చెప్పారు.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—ఇందాక opinion చెప్పినప్పుడు as a whole మొత్తం enactment పోతుందని చదివినారు అయితే వారికి యిచ్చిన opinion ఈ enactment పోయినందువల్ల మిగితా enactments revive అవుతాయా కాదా అనేది యుక్తి యుక్తంగా by pass చేశారు. అది ఏదైన ఉన్నట్లయితే clarification చెప్పండి.

Mr. Deputy Speaker :—Let all clarifications be asked at a time and the Minister will reply.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :—అధ్యక్షా, గవర్నమెంటుకు జిరాయితి హక్కు లేదని ఎవరూ చెప్పరు. గవర్నమెంటుకు land పైనే కాదు ప్రతి దానిపైన హక్కు ఉన్నది కాని శాసన బద్ధంగా వసూలు చేయాలి. ఇప్పుడు హక్కు లేదని మేము ఎవరము వాదించడములేదు. అది శాసన బద్ధంగాలేదు. చేసిన శాసనము Supreme Court కొట్టివేసినది. Constitution కు వ్యతిరేకంగా ఉన్నది కాబట్టి వసూలు చేయడానికి లేదు అని. వారు history అంతా తీసుకువచ్చారు. ఆ history తో పని లేదు. నేను యిప్పుడు పన్ను యివ్వను ఏమిచేస్తారు. How are you going to answer for my question without a statute the Government have no righi whatsoever to collect ; they have the right to go in for a statute and then collect the tax ; that any is the fundamental law. హక్కు లేదని ఎవరూ question చేయడంలేదు. ఒక bulilding ను కట్టించడానికి గవర్నమెంటు భూమిని తీసుకోవచ్చు హక్కు ఉన్నది. కాని throughlegislation ఉన్నది. ఇప్పుడు వారు చెప్పినది అట్లా లేదు. రెండవది, ఏదైనగాని prayer ఉంటే relief వస్తుంది. common sense question అది, Supreme Court లో వారి prayer ఏమిటో చెప్పమనండి. వారి prayer లో repeal Acts ను revive చేయమని పెట్టారా ? 14, 19 (1) F పైన ఇంతవరకు వారు ఏదో pray చేసుకుంటూ వచ్చారు. ఆ relief చదవమనండి. prayer లేకుండాఎక్కడైనా relief ఉంటుందా ? ఎక్కడా ఉండదు. ఏ court యివ్వదు. ఇస్తే అది ఆబిటర్ అవుతుంది. ఆబిటర్ అంటే చట్ట ప్రకారం చెల్లేది కాదు. expression అన్న మాట Judgment చేసేటప్పుడు జడ్జిగారి బుర్రలోకి ఎన్నో అభిప్రాయాలు వస్తాయి. అవన్నీ చెప్పుకుంటూ పోతాడు. వాటన్నిటికి legal force లేదు. అన్నమాట. దానికి prayer లేకుండా relief ఎట్లా వచ్చినదో మాకు అర్థం కావడంలేదు.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య :— రెవెన్యూ మంత్రిగారి జవాబు విన్న తరువాత యిక్కడ శాసనసభ్యులుగాని ప్రజలు గాని ఏమి అర్థం చేసుకోవాలంటే—పాత చట్టాలతో ఏవైతే వసూళ్ళు ఉన్నాయో వాటికి అధికారం ఉన్నది. దానిని వసూలుచేస్తామని, అధికంగా వేసిన చట్టం క్రింద వసూలు చేసిన డబ్బు అంతా వాపసు యివ్వలేము. గాని రాబోయే ఫసలీల క్రింద adjust చేస్తాము అని ఇంతకు పూర్వం ఏదైతే ఉన్నాయో ఆ విధంగా adjust చేస్తాము అని చెప్పుతున్నారు. క్రొత్తది యింక వసూలు చేసేదిలేదు. రసీదులు దగ్గర తకరారు వచ్చినది. రసీదు యిచ్చినా యివ్వకపోయినా accounts లో ఉంటాయి కాబట్టి వారు చెప్పినది correct. చాల చోట్ల యివ్వలేదు. కొన్ని చోట్ల యిచ్చారు. ఎక్కువ భాగం యివ్వలేదు అనేది correct దానికి dispute చేయాల్సిన అవసరం లేదు. దానికి తకరారు ఏమిలేదు. ఇక మీదట అధికశిస్తు అంతాపోయింది. ప్రభుత్వ విధానం ఏమిటి అని ప్రశ్నిస్తున్నాను.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— మంత్రిగారు కొన్ని విషయాలు చెప్తూ అది legal opinoin అని అన్నారు. దాని బాపతు కాగితం యిక్కడ అందజేయడానికి వీలు లేదు అన్నారు. తమకు కూడా అందచేయడానికి వీలులేదని చెపుతూ వచ్చారు. 24 వ తేదీన Shortnotice question వచ్చినప్పుడు స్పీకరుగారు వివరించారు ఈ రెండుగంటల చర్చకు అవకాశం యిస్తూ యిటువంటి సంధిగ్ధ పరిస్థితి ఏర్పడినట్లయితే అడ్వకేట్ జనరల్ గారిని యిక్కడకు పిలిపించి ఈ సమస్యపైన అభిప్రాయం....................

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—స్పీకరుగారు కూడ పిలిపిస్తాను అని Commit చేయలేదు తమరు చెప్పారు. నాగిరెడ్డిగారు కూడ దాని అవసరం ఎందుకు అన్నారు. He kept silent.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—అవసరం అయ్యేటట్లయితే పిలిపిస్తాను అన్నారు. మీరు విన్నారు. తర్జన భర్జనలు అన్నీ జరిగాయి. House లో guidance అవసరం గదా! ఇది House అంతటికీ ఒక guidance గా కూడ ఉపయోగపడుతుంది. ప్రభుత్వ పక్షానికి అభ్యంతరం ఉంటుంది అని అనుకోను.

శ్రీ వి. పాలవెల్లి :—రెవెన్యూ మంత్రిగారు సమాధానం చెపుతూ ఏ కోర్టు కూడ వసూలు చేయవద్దు అని చెప్పదు అని వారు యుక్తి యుక్తంగా వాదన జరిపించారు. High Court observation అన్నప్పుడు మేము కూడ చెప్పాము. High Court వారు ఏమి చెప్పారంటే రైతాంగంతరపున వాదించే అడ్వకేట్ గారి వాదనలో చాలబలం ఉన్నప్పటికి ఆ విషయం ప్రస్తుతం నాముందులేదు. కాబట్ట మా final opinion express చేయలేదు అని చెప్పారు. దానిని బట్టి అర్థం అయ్యేది ఏమిటి ? దానిలో చాల బలమైన వాదన ఉన్నదని HighCourt వారు అంగీకరించినప్పటికి prayer లో portion లేదు కాబట్టి వారు ఆ విషయాన్ని ఉల్లంఘించారు అని స్పష్టంగా ఉన్నది కాబట్టి దానిని దృష్టిలో ఉంచుకొని

రెవెన్యూ మంత్రిగారు మళ్లీ అటువంటి యుక్తియుక్తమైన వాదనలతో మనలను సంతృప్తి పరచడానికి ప్రయత్నించకుండా దానిని జాగ్రత్తగా పరిశీలించమని కోరుతున్నాను.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు:—అదనపు శిస్తు వసూలు చేసినది అక్రమంగా వసూలు జరిగింది అనేది ఋజువు అయిన తరువాత ఆ అక్రమంగా వసూలు చేసినది తిరిగి యివ్వాలని అంటే మంత్రిగారు రైతులే వసూలు చేసుకోవాలి అన్నారు అసలు యిస్తారా లేదా అనే సమస్య రైతులు వసూలు చేసుకోవాలి అన్నారు. అంటే దాని అర్థం ఏమిటి? రైతులు వసూలు చేసుకోవాలని అంటే రైతులు మరొక సారి కోర్టుకు పోవాలని అర్థమా? లేక అక్రమంగా వసూలు చేసినది తనంతట తాను యిచ్చే బాధ్యత ప్రభుత్వానికి లేదా?

శ్రీ వి. బి. రాజు :—మాటలకన్న విషయం సారాంశం తీసుకోవాలి అక్రమంగా వసూలు చేయబడ్డది. అది తిరిగి ఏ విధంగా వారికి యివ్వాలి అనే విషయం ఒక పద్ధతిని నిర్ణయము చేస్తాము అని చెపుతున్నాను. ఎవరిదగ్గర నుంచి అక్రమంగా వసూలు చేశారో కూడ తెలియాలి గదా? అది తెలియడానికి ఒక పద్ధతి ఉండాలి గదా! అందరి దగ్గర అక్రమంగా వసూలు చేశారని చెప్పడం లేదు. మార్చి 7 వ తారీఖున మామూలుగా చేసేది కూడ చేయవద్దు అని ప్రభుత్వం చెప్పినది. Additional assessment కాదు. ఇది కూడ వసూలు చేయవద్దు అని చెప్పారు. ఎందుకంటె adjustment కావలసియున్నది. ఆ orders అందిన తరువాత కూడ ఎవరైన వసూలు చేసినట్లయితే అక్రమం అవుతుంది. కనుక అటువంటిది ఏదైన ఉన్నట్లయితే ఎంతమందితో ఎట్లాగో తెలిసేటట్లయితే తప్పకుండా దానికి ఏర్పాటు అవుతుంది. ఎంత సేపు మాట్లాడినా నాకు యిందులో కనబడ్డవి రెండే విషయాలు ఇది వరకు చెప్పినవే సమాధానం కూడ చెప్పిఉన్నాను. ఈ సందర్భంలో మద్రాసు హైకోర్టు జడ్జిమెంటు కూడ తమరు వినండి చదువుతాను.

"When the Supreme Court judgment did not make any observation regarding collection of land revenue as such, it did not make any reference to the observation regarding Andhra Pradesh in this regard. On the other hand, we have the judgment of the Madras High Court in Gopalan vs. State of Madras, A. I. R. 529 in which it was held "the levy of assessment and collection of land revenue are not rendered illegal by reason of Art. 265, as such levy, assessment and collection were valid prior to the Constitution and are continued by the force of Art. 362. The assessment is by virtue of the prerogative right of the Government which under the law obtaining inthis country always possessed and the levy of assessment on land has been made by the sanction of the Legislature and statutorily affirmed by the appropriate Acts." ఈ విధంగా వుంది.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :— ఆక్టుగూర్చి మంత్రిగారు చదువుతూ అవి ఏవిధంగా తిరిగి బ్రతుకుతాయి. రెస్టోర్ అవుతాయా, లేదా అనే దానిగురించి మాత్రం చదవకుండా యుక్తిగా వదిలేశారు.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—వదిలేయడమేమీకాదు. దానికి వేరే ఆర్డినెన్స్ అవసరంలేదు. శాసనం అవసరంలేదు. వాటి ప్రకారంగా వసూలుచేయడానికి వీలువుంది. ఏ ప్రకారంగా చేయాలనేది ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుంది.

శ్రీ వి. పాలవెల్లి :— 'ఇల్లీగల్ కలెక్షన్స్' అన్నారు. ఆర్డర్సు కమ్యూనికేట్ చేయడం జరిగింది అన్నారు. అది ఎప్పటినుండి అమల్లో వుంటుంది. ఆ పాయింట్ ఆఫ్ టైమ్ ఏమిటి?

శ్రీ వి. బి. రాజు :—ఇక్కడ నుండి మనం టెలిఫోన్‌పై చెప్పతేముకదా, కలెక్టర్ దగ్గర నుండి తహసిల్దారు వద్దకు అక్కడనుండి గ్రామాధికార్లదగ్గరకు పోవాలిగదా, క్వెశ్చన్ ఆఫ్ డిస్టెన్స్ వుంది.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :- డేట్ ఏమైనా చెప్పినారా?

శ్రీ వి. బి. రాజు :— అదేమీలేదు. అన్ని విషయాలూ మనమంతా కూర్చుని ఆలోచించుకొనవచ్చు. వారు వసూలు చేశారని సభ్యులంటే అది అబద్ధమనడంలేదు. కాని మాస్ స్కేల్‌లో....

✓శ్రీ జిన్నీ మల్లారెడ్డి :— దీని • గురించి తహసిల్దార్లకు స్పెసిఫిక్‌గా ఇన్‌స్ట్రక్షన్స్ యివ్వాలి లేకపోతే యింకా వసూలు చేసుకుంటూపోతారు; లేక ప్రాక్టికల్‌గా అనేక యిబ్బందులు వస్తాయి. అడ్జస్టుచేసినట్లయితే, తరువాత కట్టేది తక్కువ కావచ్చు. ఎప్పుడెప్పుడు ఎంతెంత కట్టవలసివుంటుంది యీ విషయాలన్నీ వున్నాయి. ఎడ్జస్టుమెంటు ఏ సంవత్సరానికా సంవత్సరం జరుగుతుందా, అయిదేళ్లకొకసారా? అయిదేళ్లకూ కలిపి ఒక్కసారా?

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—అవన్నీ ఆలోచనలో వున్నాయని చెప్పారు. తిరిగి రేపు ఉదయం 8-30 గంటలకు సమావేశమవుదాము.

The House then adjourned till Half Past Eight of the clock on Sunday, the 2nd April 1967.

Vol: III
No: 4

2nd April, 1967.
(Sunday)
12th Chaitra, 1889 S. E.

ANDHRA PRADESH
LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES
OFFICIAL REPORT

CONTENTS

		PAGES
Short-notice questions and answers	.	349
Messages from the Council:		
re: The Andhra Pradesh Appropriation (Vote on-Account) Bill, 1967.	..	372
re: The Andhra Pradesh Appropriation Bill, 1967.	..	372
re: The Andhra Pradesh Sugarcane (Regulation of Supply and Purchase) Amendment Bill, 1967.	..	372
Point of Information:		
re: Inclusion of new Ministers in the Cabinet.	..	373
Calling attention to matters of urgent public importance :		
re: The reported statement of the Minister for Public Works, Mysore, regarding the stoppage of second phase of Nagarjunasagar and Srisailam Projects in the Mysore Legislative Assembly.	..	374
re: Alleged murder of Sri B. Tirupathayya, Sarpanch, Dhulipalla.	..	376
re: Stoppage of salaries to the employees of the Electricity Board.	..	377
re: Restrictions imposed on the Holi festival celebrations in Nizamabad.	..	378
re: Reported stoppage of rice quota by the Government for the non-rationed Area in Visakhapatnam District.	..	379
re: Need for opening of Fair Price shops in Chilamattur, Pargi and Hindupur Firkas.	..	381
re: Hail-storm in certain villages of Nalgonda and Karimnagar Districts.	..	381
re: Fire accident in Makkuva village, Salur Taluk.	..	383
re: Non-payment of compensation to tenant victims of fire accident which took place at Vijayawada in 1966.	..	384

[P. T. O.

PRINTED BY THE DIRECTOR OF PRINTING, GOVERNMENT OF
ANDHRA PRADESH, AT GOVERNMENT TELUGU PRESS,
AMIRPET, HYDERABAD-16.

re: Non-supply of rice and other food-grains to the Fair Price shops in D[illegible] [illegible] and Penukonda taluks of Anantapur District	.	386
re: Scarcity of [illegible] in various villages of Anantapur District		387
re: Leasing of a large site within the precincts of Municipal Office [illegible] for construction of Cinema Hall	.	388
re: Delay in the [illegible] of scholarships to the scheduled castes, scheduled tribes and other economically backward class students	.	391
re: Non-d[illegible] of old age pensions		394
re: Repair [illegible] Dam on S[illegible]ada River in Chodavaram and S[illegible] taluks	..	396
Business of the House	.	398
Papers laid on the Table:		
Order 3-A dated [illegible] 1-67 made by the Election Commission, India, [illegible] relevant extracts from the Delimitation of Parliamentary and Assembly constituencies Order No. 3 of 1965	.	398
Amendment to the Andhra Pradesh Public Service Commission Regulations, 1963	.	398
Rules made under Section 5 (2) of the Andhra Pradesh Sugarcane Crops Land Revenue Assessment Act, 1965	..	399
Rules relation to the Powers and functions of the District Panchayat Officer etc., issued under the Andhra Pradesh Gram Panchayats Act, 1964.		399
Annual Report of the Andhra Pradesh Mining Corporation Ltd., for the year ending 31st March, 1966	.	399
Amendment to the Pakhal Wild Life Sanctuary Rules 1965.	..	399
Report of the Committee for setting up an Institute for the Development of the Telugu language constituted by Government in G. O Ms No. 3051 dated 28-12-1966.	..	400
Discussion on the Report of the Administrative Reforms Committee, 1964-65 (not concluded.)	..	400
Announcement.		
re: Inclusion of new Ministers in the Cabinet.	..	430
Discussion on the Report of the Administrative Reforms Committee, 1964-65 (Concluded.)	..	431
Consideration of the Amendment to the Notification regarding the dissolution of the Vijayawada Municipality. (Postponed.)	.	439
Constitution of the Adhoc Committee on Rules.	..	440
Statistics for the meeting from 18-3-67 to 2-4-67.	..	441